

Diatesseron : sive integra historia Domini nostri Jesu Christi graece, ex IV. evangeliiis inter se collatis ipsisque evangelistarum verbis apte et ordinate dispositis confecta. Subjungitur evangeliorum harmonia brevis / editit J. White.

Contributors

White, Joseph (Editor)
Royal College of Physicians of London

Publication/Creation

Oxonii : Typographeo Clarendiano (e), 1820.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/b73beqjx>

Provider

Royal College of Physicians

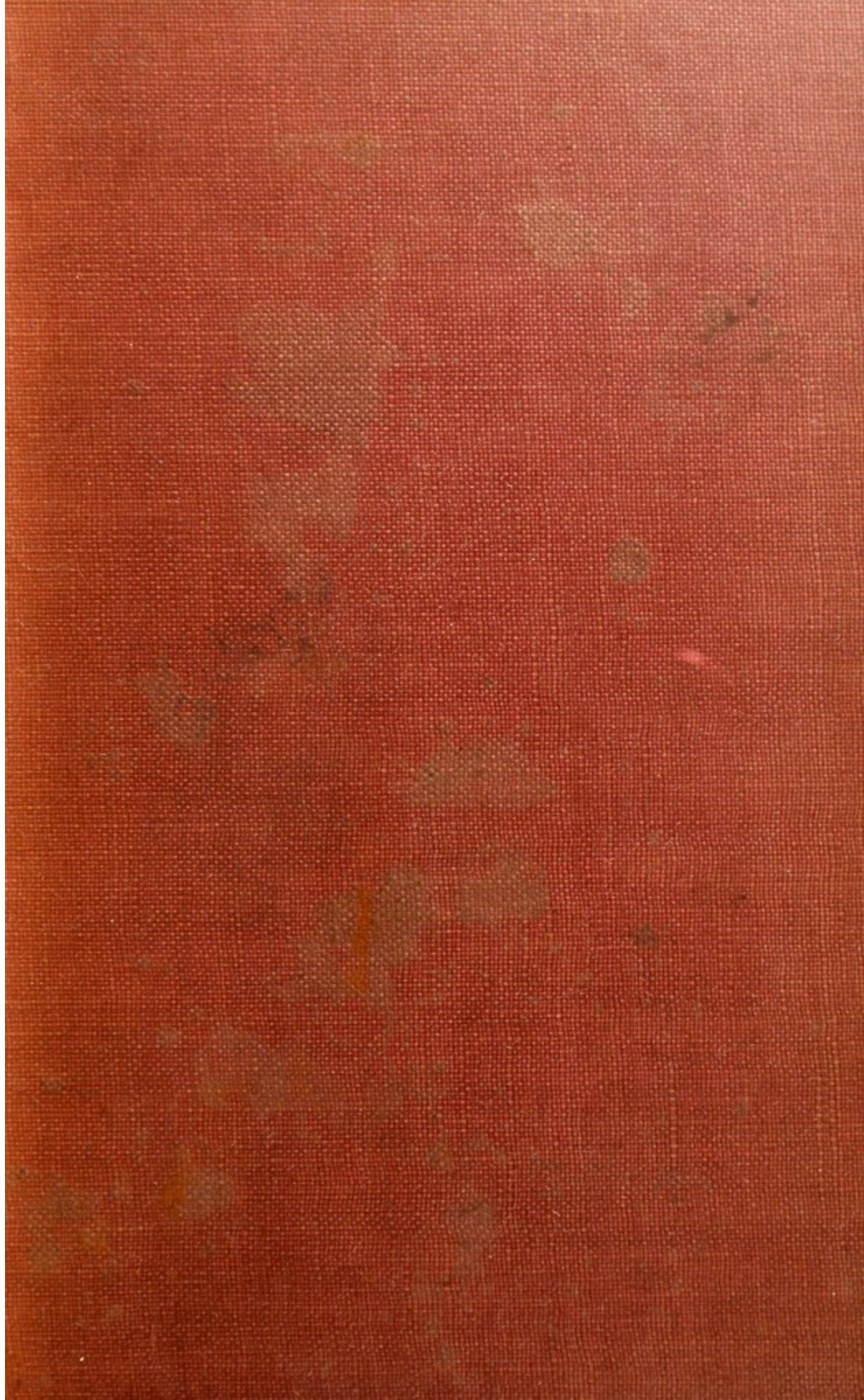
License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by Royal College of Physicians, London. The original may be consulted at Royal College of Physicians, London. This material has been provided by Royal College of Physicians, London. The original may be consulted at Royal College of Physicians, London. where the originals may be consulted. This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

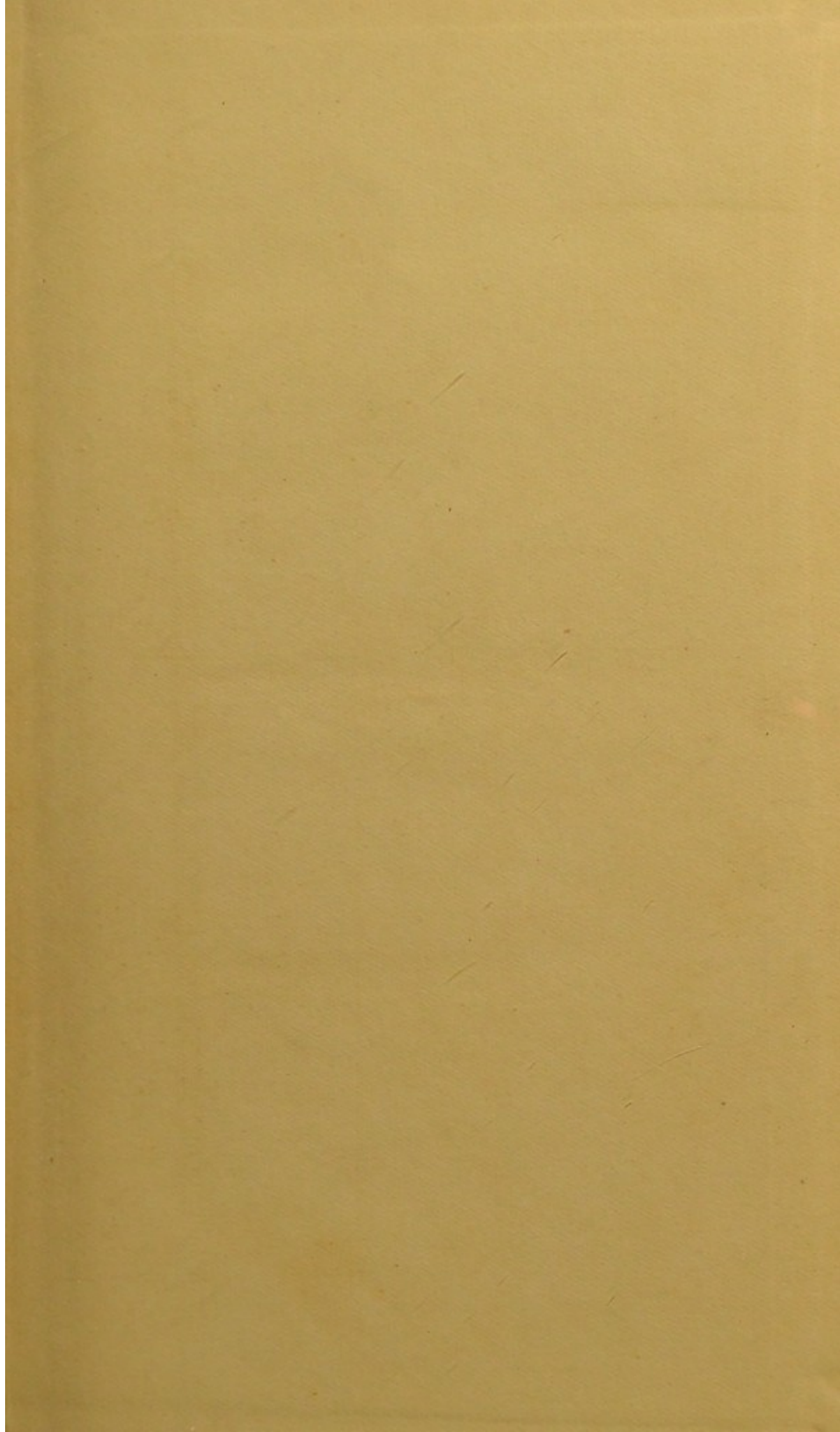
Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

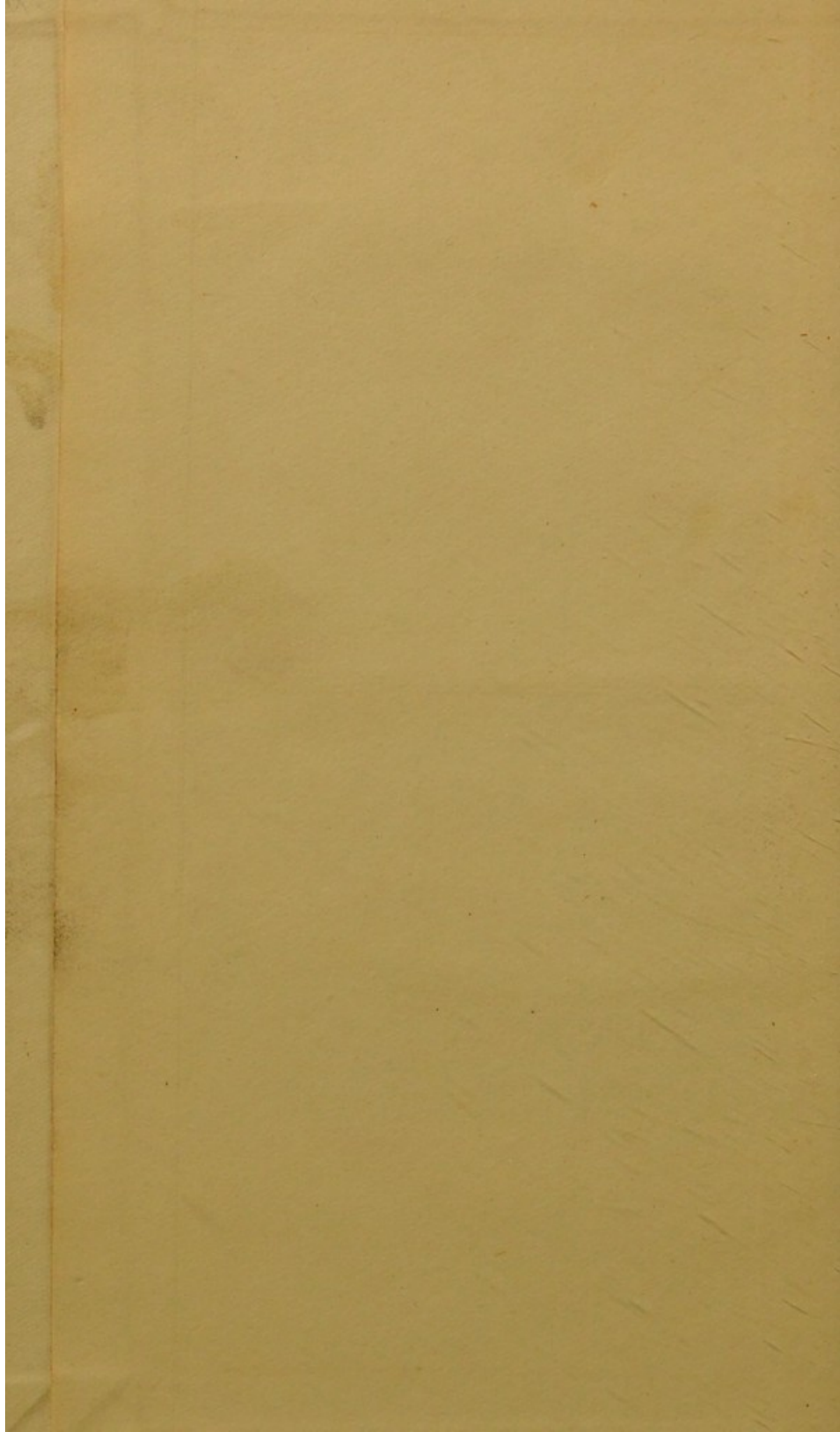

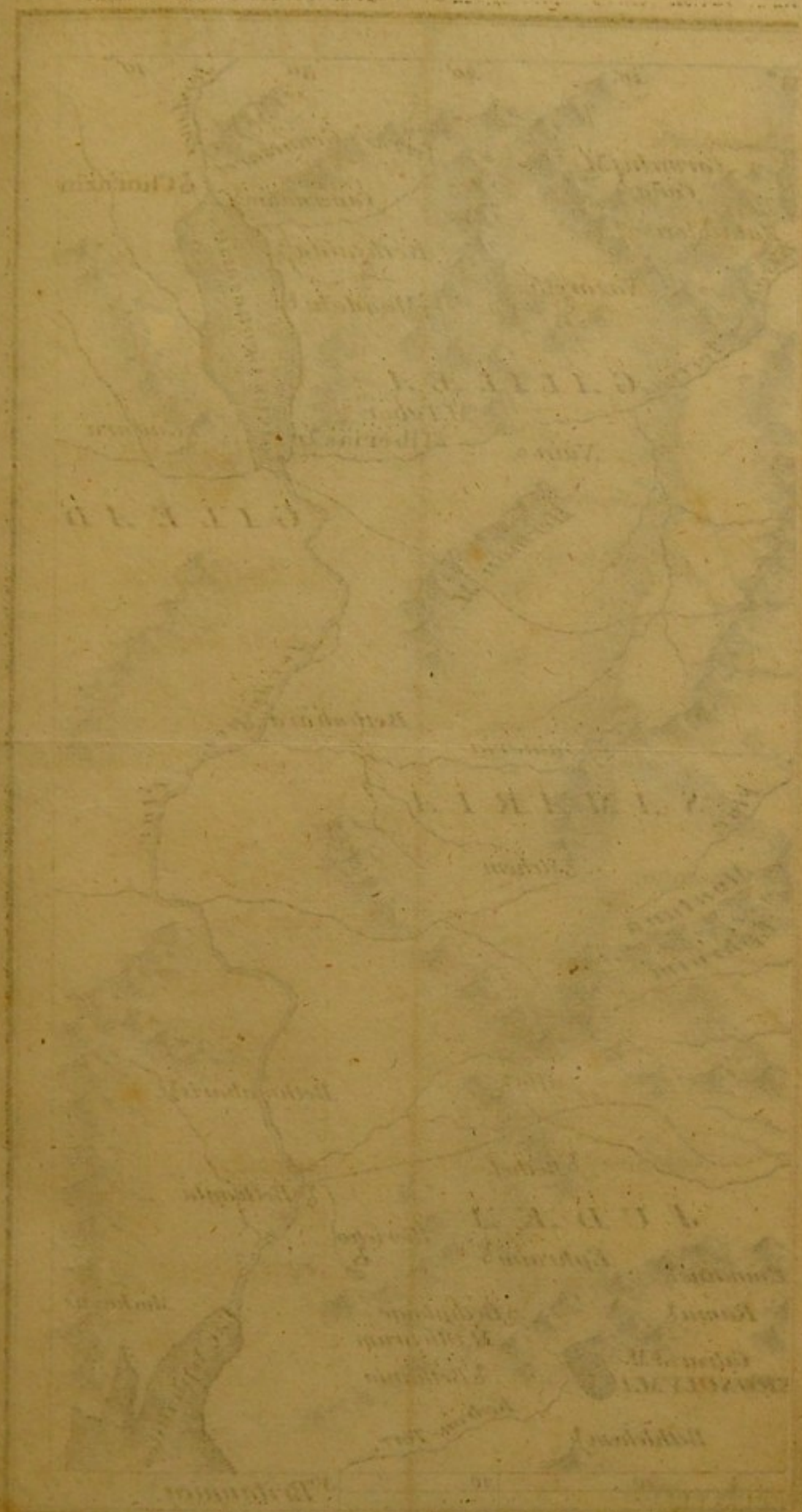
to) D2/53-d-13

226

DIATESSARON:

SIVE

INTEGRA HISTORIA

DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI

GRÆCE,

EX

IV. EVANGELIIS INTER SE COLLATIS

IPSISQUE

EVANGELISTARUM VERBIS

APTE ET ORDINATE DISPOSITIS

CONFECTA.

SUBJUNGITUR EVANGELIORUM HARMONIA BREVIS.

EDITIO SEXTA.

EDIDIT J. WHITE, S. T. P.

LINGG. HEB. ET ARAB. PROF.

VERSIONIS SYRIACÆ PHILOXENIANÆ NOV. TEST.

INTERPRES.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

MDCCCXX.

69

R. S. S. S.

DIATESSARON

SIVE

INTEGRA HISTORIA

DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI

GRÆCÆ

EX

IV. EVANGELIIS INTER SE COLLATIS

INSTRUMENTUM

VERBIS

POSITIS

ARMONIA VERBIS

ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS LIBRARY	
CLASS	226
ACCN.	11812
SOURCE	
DATE	

EDIDIT J. WHITE S.T.P.

LING. GRÆC. ET ARAB. PROF.

VERBORUM SYNTAXE PHILOLOGICÆ NOV. TEST.

INTERPRET.

ROYAL COLLEGE
OF
PHYSICIANS
OF
LONDON

MAXIME REVERENDO

JOHANNI MOORE, S. T. P.

ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI

OB

EXIMIAM IN SACROSANCTO MUNERE SUSTINENDO

CONSTANTIAM ET GRAVITATEM,

CUM MORUM MANSUETUDINE

ET FACILITATE SINGULARI CONJUNCTAM,

SPECTATO VIRO, ET SUIS CARISSIMO,

HANC HISTORIÆ EVANGELICÆ

SYNOPSIN,

QUÆ

STUDIIS THEOLOGICIS JUVENUM ACADEMICORUM

ADMINICULO ESSE POSSIT,

MEMORI ET GRATO

ERGA PATRONUM SUUM ANIMO,

DAT DICAT DEDICAT

JOSEPHUS WHITE.

LECTORI BENEVOLO S.

RATIONEM et institutum libelli, qui tibi nunc in manus traditur, sic paucis accipe. Cum sanctis Evangelistis, qui Domini nostri Jesu Christi vitam memoriæ tradiderunt, non uno modo materiem suam tractare placuerit, sed pro diverso consilio diversam seriem rerum gestarum exponere; fuerunt qui vel *Harmonias* concinnarent; vel varia monumenta ex quatuor Evangeliiis excerpta in *Historiam perpetuam*, juxta temporum ordinem, disponere aggrederentur. Et primum quidem locum sibi vindicat Tatianus Syrus, tertii sæculi scriptor, de quo ita Eusebius, Hist. Eccles. iv. 29. 'Ο Τατιανὸς συνάφειάν τινα καὶ συναγωγὴν οὐκ οἶδ' ὅπως τῶν Εὐαγγελίων συνθεῖς, ΤΟ ΔΙΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ τῆτο προσωνόμασεν. Sequitur Ammonius Alexandrinus, tertii itidem sæculi, *Harmoniæ* auctor, eodem Eusebio teste: Ἀμμώνιος μὲν ὁ Ἀλεξανδρεὺς, πολλὴν ὡς εἰκὸς φιλοπονίαν καὶ σπουδὴν εἰσαγωγῶς, ΤΟ ΔΙΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ἡμῖν καταλέλοιπεν Εὐαγγέλιον, τῷ κατὰ Ματθαῖον τὰς ὁμοφώνους τῶν λοιπῶν Εὐαγγελιστῶν περικοπὰς παραθεῖς, κ. τ. λ. *

* Epist. ad Carpianum.

Opus autem et hoc et illud injuria temporis intercidit.*

E recentioribus non defuerunt eximii viri qui eandem provinciam strenue et feliciter administraverunt; quos nimius essem nominatim recensendo. Cum vero omnes hujusce argumenti libri lingua vernacula editi sint, visum est mihi, in gratiam juvenum Academicorum, in rebus Theologicis prima tirocinia ponentium, opellam hanc Græce atque ipsis verbis Evangelistarum, contexere. Id vero mihi propositum fuit, ut ex quatuor Evangeliiis integram Domini nostri Historiam, quam fieri potuit, uberrimam, et divinis ejus Sermonibus interstinctam, exhiberem. Ducem interea in rebus digerendis plerumque † secutus sum Virum Cl. GULIELMUM NEWCOME, Archiepiscopum Armachanum, qui præ aliis hoc scribendi genus exornavisse videbatur.

Norunt autem Eruditi historiam omnem animis legentium optime percipi, et memoriæ facillime consignari, si temporum et locorum

* Ammonii opus quod attinet, vide Wetstenii *Prolegomena*, p. 68.

† Cum virum optimum TOWNSONUM, (WESTIO quidem præeunte,) in libello nuper edito, supremam partem Historiæ Evangelicæ insigni diligentia atque acri judicio pertractasse viderim, et rationes suas plerisque Eruditis probasse, temperare mihi non potui quin ad methodum ejus in ea parte mea quoque conformarem. Nolui etiam duas partes Institutionis Eucharistiæ a se invicem separatim exhibere. In cæteris auctorem nostrum fideliter secutus sum.

accurata notitia distinguatur. Huc pertinent subsidia, quibus marginem singulis paginis instruendum curavi. Sed et tabulam Palæstinæ Geographicam amicus quidam, proprio studio descriptam, mecum benignissime communicavit. *Harmonia* denique in calce subjungitur, haud inutilis, uti spero, futura, si quis *loca parallela* Evangelistarum inter se conferre velit.

Vale, et conatus meos, studiis Theologicis quomodocunque prodesse volentis, in bonam partem accipe.

J. WHITE.

DIATESSARON.

PARS I.

EVANGELICA HISTORIA

ANTE

CHRISTI PUBLICUM MINISTERIUM

QUÆ QUIDEM

TRIGINTA ANNOS ET SEX MENSES

CONTINET.

§. 1. *Præfatio.*

EMPUS. ^a **Ε**ΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνα- LOCUS.
τάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφο-
ρημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν
ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενό-
μενοι τῷ λόγῳ· ἔδοξε καὶ μοι, παρηκολουθηκότι
ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι,
κράτιστε Θεόφιλε· ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης
λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

^a Luc. i. 1—4.

§. 2.

ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Præ-existentia et Deitas.

TEMPUS.

^b Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ ΛΟΓΟΣ, καὶ ὁ ΛΟΓΟΣ ἦν LOCUS
 πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ ΛΟΓΟΣ. Οὗτος
 ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸ Θεόν. Πάντα δι' αὐτῆ ἐγένε-
 νετο· καὶ χωρὶς αὐτῆ ἐγένετο ἕδ' ἐν, ὃ γέγονεν.
 Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶ ἀνθρώ-
 πων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ
 σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ·
 ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυ-
 ρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάν-
 τες πιστεύσωσι δι' αὐτῆ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς,
 ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς
 τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχό-
 μενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ
 κόσμος δι' αὐτῆ ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ
 ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ
 παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐ-
 τοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεῶ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν
 εἰς τὸ ὄνομα αὐτῆ· οἳ οὐκ ἐκ αἱμάτων, ἕδ' ἐκ
 θελήματος σαρκὸς, ἕδ' ἐκ θελήματος ἀνδρὸς,
 ἀλλ' ἐκ Θεῶ ἐγεννήθησαν.

^b Joh. i. 1—18.

TEMPUS. Καὶ ὁ ΛΟΓΟΣ σὰρξ ἐγένετο· καὶ ἐσκήνωσεν LOCUS.
ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν
ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός,) πλήρης χάριτος
καὶ ἀληθείας.

Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγε,
λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχό-
μενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου
ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες
ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. Ὅτι ὁ νόμος
διὰ Μωσέως ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν ὁρᾷς ἑώρακε πῶποτε·
ὁ μονογενὴς υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς,
ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

§. 3. Elizabethæ Conceptio.

Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασι-
λέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας,
ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῆς θυγα-
τέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.
Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιοώ-
μασι τοῦ Κυρίου ἀμεμπτοί. Καὶ ἔκ ἦν αὐτοῖς
τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στείρα, καὶ ἀμφο-
τεροὶ προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῇ

^c Luc. i. 5—25.

TEMPUS. ἡμερίας αὐτῆς ἐναντι τῆς Θεᾶς, κατὰ τὸ ἔθος τῆς LOC
 ἱερατείας, ἔλαχε ἔθυσμιάσαι εἰσελθὼν εἰς τὴν ναὸν Templ
 τοῦ Κυρίου. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν Hieros
 προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. mitanu
 Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου, ἕως ἐκ δεξιῶν ἔ-
 θυσιαστήριον ἔθυσμιάματος. Καὶ ἐταράχθη Ζα-
 χαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. Εἶπε
 δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβῆ, Ζαχαρία·
 διότι εἰσηκῆσθη ἡ δέσσις σε· καὶ ἡ γυνή σε Ἐλι-
 σάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
 αὐτῆς Ἰωάννην. Καὶ ἔσαι χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλία-
 σις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτῆς χαρήσονται.
 Ἔσαι γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ
 σίκερα οὐ μὴ πίῃ· καὶ Πνεύματος ἁγίου πλησθή-
 σεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς. Καὶ πολλὰς
 τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸ Θεὸν αὐ-
 τῶν. Καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτῆς ἐν
 πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας
 πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δι-
 καίων, ἐτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

Καὶ εἶπε Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ
 τί γνώσομαι τῆτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ
 ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.
 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι
 Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τῆς Θεᾶς· καὶ ἀπε-
 σάλην λαλῆσαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι
 ταῦτα. Καὶ ἰδὲ, ἔση σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος

TEMPUS. λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα· ἀνθ' LOCUS.
 ὧν ἐκ ἐπίσευσας τοῖς λόγοις μὲν, οἵτινες πληρω- Templum
 θήσονται εἰς τὸ καιρὸν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς Hierosoly-
 προσδοκῶν τὸ Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ mitanum.
 χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ ἐκ
 ἡδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπ-
 τασίαν ἐώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων
 αὐτοῖς· καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλή-
 σθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτῆς, ἀπῆλθεν
 εἰς τὸ οἶκον αὐτῆς.

Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλι- Civitas in
 σάβετ ἡ γυνὴ αὐτῆς· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆ- montanis
 νας πέντε, λέγασα· Ὅτι ἔτω μοι πεποίηκεν ὁ Judææ par-
 Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός tibus sita.
 μὲ ἐν ἀνθρώποις.

§. 4. *Salutatio ad Mariam.*

novem
 mens ante
 christi na-
 tivitatem.
 d' Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἑκτῷ ἀπεσάλη ὁ ἄγγελος
 Γαβριὴλ ὑπὸ τῆς Θεᾶς εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας,
 ἥ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνησευ- Nazareth.
 μένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ
 τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαριάμ. Καὶ εἰσελθὼν ὁ
 ἄγγελος πρὸς αὐτήν, εἶπε· Χαῖρε, κεχαριτωμένη·
 ὁ Κύριος μετὰ σὲ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.
 Ἡ δὲ ἰδῆσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτῆς· καὶ

^d Luc. i. 26—35.

TEMPUS. διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς ἔτος. Καὶ LOCUS
 Novem Nazareth
 menses ante
 Christi na-
 tivitatem. εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβῶ, Μαριάμ· εὗρες
 γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδὲ, συλλήψῃ
 ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐ-
 τῷ ΙΗΣΟΥΝ. Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου
 κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν
 θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ βασιλεύσει ἐπὶ
 τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τὰς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία
 αὐτοῦ ἔκ ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν
 ἄγγελον· Πῶς ἔσται τῷτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;
 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα
 ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπι-
 σκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθή-
 σεται υἱὸς Θεοῦ. Καὶ ἰδὲ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενής
 σε, καὶ αὐτὴ συνελήφυσεν υἱόν ἐν γήρα αὐτῆς· καὶ
 οὗτος μὲν ἔκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ σείρα.
 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.
 Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό
 μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σε. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς
 ὁ ἄγγελος.

§. 5. *Maria invisit Elizabetham.*

* Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύ- Civitas in
 ταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς montanis
 πόλιν Ἰούδα. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχα- Judææ pa-
 ρίς, καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο tibus sita.

TEMPUS. ὡς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μα- LOCUS.
 ρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. Civitas in
 καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ· καὶ Judææ par-
 ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη tibus sita.
 σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοι-
 λίας σου. Καὶ πόθεν μοι τῆτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μή-
 τηρ τῆς Κυρίου μου πρὸς με; Ἰδὲ γὰρ, ὡς ἐγένετο
 ἡ φωνὴ τῆς ἀσπασμῶ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκίρ-
 τησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσαι τελείωσις
 τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου.

Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου
 τὸ Κύριον· καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ
 Θεῷ τῷ σωτῆρί μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεί-
 νωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ· ἰδὲ γὰρ, ἀπὸ ἔνυν μα-
 καριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί· ὅτι ἐποίησέ μοι
 μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἁγίου τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ
 τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς φοβημένοις
 αὐτόν. Ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διε-
 σκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.
 Καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπει-
 νούς· πενῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ πλητῶν-
 τας ἐξαπέσειλε κενῆς. Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παι-
 δὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, (καθὼς ἐλάλησε
 πρὸς τὰς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ, καὶ τῷ
 σπέρματι αὐτοῦ,) εἰς τὸ αἰῶνα. Ἐμείνε δὲ Μα-

TEMPUS. ριὰμ σὺν αὐτῇ ὥσεί μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέσρεψεν
εἰς τὸ οἶκον αὐτῆς. LOC

Civitas
montan
Judææ
tibus s

§. 6. *Nascitur Johannes Baptista.*

Sex menses
ante Christi
nativita-
tem.

† Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος ὃ τεκεῖν
αὐτήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν. Καὶ ἤκασαν οἱ περι-
οικοὶ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος
τὸ ἔλεος αὐτῆς μετ' αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περι-
τεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλεον αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματι τῷ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν. Καὶ ἀποκρι-
θεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί· ἀλλὰ κλη-
θήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν· Ὅτι
οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὃς καλεῖται τῷ
ὀνόματι τούτῳ. Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ
τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰτήσας
πινακίδιον, ἔγραψε, λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. Ἀνεώχθη
δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα
αὐτοῦ· καὶ ἐλάλει, εὐλογῶν τὸ Θεόν. Καὶ ἐγένετο
ἐπὶ πάντας φόβος τῶν περιοικούντων αὐτούς· καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ καὶ Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ
ῥήματα ταῦτα. Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκέσαντες
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παι-
δίον τούτο ἔσαι; Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

† Luc. i. 57—79.

MPUS. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτῷ ἐπλήσθη Πνεύ- LOCUS.
 menses ματος ἁγίου· καὶ προεφώτευσεν, λέγων· Εὐλογητὸς Civitas in
 Christi Κύριος ὁ Θεὸς ἔνι Ἰσραὴλ· ὅτι ἐπεσκέψατο, καὶ Judææ par-
 vita- ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτῷ. Καὶ ἤγειρε
 κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ ἔνι παι-
 δὸς αὐτῷ· καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων
 τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ· σωτηρίαν ἐξ
 ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων
 ἡμᾶς· ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ
 μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ· ὅρκον ὃν
 ὤμοσεν πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν· τοῦ
 δεῖναι ἡμῖν, ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν
 ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ, ἐν ὁσιότητι καὶ δι-
 καιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
 ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης ὑψίστη
 κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυ-
 ρίου, ἐτοιμάσαι ὁδὸν αὐτοῦ· τῷ δεῖναι γινώσκειν σω-
 τηρίας τῷ λαῷ αὐτῷ, ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν·
 διὰ σπλάγχχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέ-
 ψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὑψους· ἐπιφάναι τοῖς ἐν
 σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, ἵνα κατευθύναι
 τὰς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

§. 7. *Angelus apparet Josepho.*

ἔνι τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· Nazareth.
 μνησευθείσης γὰρ τῇ μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῇ

TEMPUS. Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς, εὐρέθη ἐν γαστρί ἔχουσα ἐκ Πνεύματος ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐστίν. Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ΙΗΣΟΥΝ· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαόν αὐτοῦ ἀπὸ πάντων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσῃσι τὸ ὄνομα αὐτῆς ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ· ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτῆς. Καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον.

§. 8. Christi Nativitas.

^h Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγέστου, ἀπογραφῆσαι πᾶσαν τὴν οἰκωμένην. Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. Καὶ

^h Luc. ii. 1—7.

MPUS. ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς LOCUS.
τὴν ἰδίαν πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς
πόλιν Δαβὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεὲμ, (διὰ τὸ Bethlehem.
εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατρὸς Δαβὶδ,) ἀπογρά-
ψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνησθευμένη αὐτῷ γυ-
ναικί, ἧς ἐγκύω.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν
αἱ ἡμέραι τῆς τεκεῖν αὐτήν. Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ
ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς
τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

§. 9. Christi Genealogia.

ⁱ Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβὶδ,
υἱοῦ Ἀβραάμ. ABRAAM ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ.
Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακώβ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰσίδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ
ἐγέννησε τὸν Φαρές καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ.
Φαρές δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ. Ἑσρώμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀράμ. Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ.
Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών. Ναασσών
δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν
Βοόζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ. Βοόζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβηδ ἐκ
τῆς Ῥούθ. Ὠβηδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσ-
σαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. ΔΑΒΙΔ

ⁱ Matth. i. 1—17.

TEMPUS. δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίας· Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά· Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν· Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχοῦν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ μετοικεσίᾳ Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τῇ μετοικεσίᾳ Βαβυλῶνος, Ἰεχοῦν ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ· Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακεῖμ· Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ· Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχεῖμ· Ἀχεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιζῶδ· Ἐλιζῶδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἸΗΣΟΥΣ ὁ λεγόμενος Χριστός.

Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβίδ, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβίδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Alia Genealogia.

MPUS. ^kἮν ὁ ΙΗΣΟΥΣ, ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, LOCUS.
 τῷ Ἠλὶ, ὃ Ματθαῖ, τῷ Λευὶ, τῷ Μελχὶ, τοῦ
 Ἰακώβ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ματθαίου, τοῦ Ἀμὼς,
 τοῦ Ναὺμ, τοῦ Ἑσλὶ, τοῦ Ναγγαὶ, τοῦ Μαὰθ,
 τοῦ Ματθαίου, τοῦ Σεμεὶ, ὃ Ἰωσήφ, τῷ Ἰούδα,
 ὃ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησᾶ, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σα-
 λαθιήλ, ὃ Νηρὶ, τῷ Μελχὶ, τοῦ Ἀδδὶ, τῷ Κω-
 σάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, ὃ Ἡρ, τῷ Ἰωσή, τῷ Ἐλι-
 ἕξερ, τῷ Ἰωρεὶμ, τῷ Ματθαῖ, ὃ Λευὶ, τοῦ Συ-
 μεὼν, τοῦ Ἰσάκ, τῷ Ἰωσήφ, τῷ Ἰωνᾶν, τῷ Ἐλι-
 ακεὶμ, τῷ Μελεᾶ, τῷ Μαῖνᾶν, τῷ Ματθαῖ, τῷ
 Ναθὰν, τοῦ ΔΑΒΙΔ, τῷ Ἰεσσαὶ, τῷ Ὠβηδ, τῷ
 Βοὺζ, τῷ Σαλμών, τῷ Ναασσών, τῷ Ἀμιναδάβ,
 τῷ Ἀρὰμ, τῷ Ἑσρὼμ, τῷ Φαρές, τῷ Ἰούδα, τῷ
 Ἰακώβ, τῷ Ἰσαὰκ, τῷ ΑΒΡΑΑΜ, τῷ Θάρα, τῷ
 Ναχώρ, τοῦ Σαρούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλέκ,
 τοῦ Ἑβέρ, τοῦ Σαλὰ, τοῦ Καϊνᾶν, τοῦ Ἀρφα-
 ξὰδ, τῷ Σὴμ, τῷ Νῶε, τῷ Λάμεχ, τοῦ Μαθε-
 σάλα, τοῦ Ἐνὼχ, τῷ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τῷ
 Καϊνᾶν, τοῦ Ἐνὼς, τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ
 Θεοῦ.

^k Luc. iii. 23—38.

§. 10. *Angelus apparet Pastoribus, qui Christum adeunt.*

TEMPUS. ¹ Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ^{Lo}
 ἀγραιοῦντες, καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς ^{Prop} τῆ νυκτὸς ^{lehe}
 ἐπὶ τῇ ποιμνῇ αὐτῶν. Καὶ ἰδὲ, ἄγγελος Κυρίου
 ἐπέστη αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐ-
 τοὺς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ εἶπεν
 αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδὲ γὰρ, εὐαγ-
 γελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ
 τῷ λαῷ. Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὅς
 ἐστὶ Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαβὶδ. Καὶ τοῦτο
 ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὕρησέτε βρέφος ἐσπαργανω-
 μένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένε-
 νετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανόυ,
 αἰνούντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων· Δόξα ἐν ὑψί-
 σοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις
 εὐδοκία.

Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν
 οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες
 εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθ-
 λεὲμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς, ὃ ὁ
 Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες,
 καὶ ἀνεῦρον τὴν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ Bethleh
 βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Ἰδόντες δὲ διεγνώ-
 ρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ

¹ Luc. ii. 8—20.

MPUS. τοῦ παιδίου τέτθ. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες LOCUS.
ἐθαύμασαν περὶ τοῦ λαληθέντων ὑπὸ τοῦ ποιμένων Bethlehem.
πρὸς αὐτάς· Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ
ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐ-
τῆς. Καὶ ἐπέσρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ
αἰνῶντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκυσαν καὶ εἶδον,
καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτάς.

§. 11. *Christi Circumcisio.*

stus
dies
Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ ἔ περι- Bethlehem.
τεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ
ΙΗΣΟΥΣ, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ
συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

§. 12. *Christus in Templo presentatus.*

stus
magin-
s na-
Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι ἔ καθαρῖσ- Hieroso-
μοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον lyma.
αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παρασῆσαι τῷ Κυρίῳ,
(καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου· Ὅτι πᾶν
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθή-
σεται·) καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον
ἐν νόμῳ Κυρίου, ζευγὸς τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσούς
περισερῶν.

Καὶ ἰδοὺ, ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνο-
μα Συμεών· καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐ-
λαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραὴλ·

^m Luc. ii. 21.

ⁿ Luc. ii. 22—38.

TEMPUS. καὶ Πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἦν αὐτῷ
 Christus κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ
 quadragin- ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἰδεῖν τὸ Χριστὸν Κυρίον. Καὶ
 ta dies na- ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσ-
 tus. αγαγεῖν τὰς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν, ὅπως ποιῆσαι
 αὐτὰς κατὰ τὸ εἰδισμένον ἐν νόμῳ περὶ αὐτοῦ, καὶ
 αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ
 εὐλόγησε τὸ Θεόν, καὶ εἶπε· Νῦν ἀπολύεις τὸ δέλόν
 σε, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι
 εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σε· ὃ ἠτοί-
 μασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν· ὥς εἰς
 ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σε Ἰσραὴλ.
 Καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες
 ἐπὶ τοῖς λαλεμένοις περὶ αὐτῶν. Καὶ εὐλόγησεν
 αὐτοὺς Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα
 αὐτῶν· Ἰδοὺ, ἔστος κείμενος εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν
 πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγό-
 μενον· καὶ σου δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται
 ῥομφαία· ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν
 καρδιῶν διαλογισμοί.

Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουὴλ,
 ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις
 πολλαῖς, ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς
 παρθενίας αὐτῆς· καὶ αὕτη χήρα ὡς ἑτῶν ὀγδοη-
 κοντατεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νη-
 σεύαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν.
 Καὶ αὕτη, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστῆσα, ἀνθωμολο-

MPUS. γεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτῆς πᾶσι τοῖς LOCUS.
προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

§. 13. Magi. Christi fuga in Ægyptum. Herodis
crudelitas. Christi reditus.

D. 1. Ὁ τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῇ Ἰου-
δαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδης τοῦ βασιλέως, ἰδὲ, μά-
γοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα,
λέγοντες· Πῶς ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; εἶδομεν γὰρ αὐτὴν τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνα-
τολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη,
καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ. Καὶ συνα-
γαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ
λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεν-
νᾷται. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου-
δαίας. Οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου·
Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, ὡς ἀδελφεὶς ἐλάχιστη εἶ
ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰσραὴλ· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται
ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ.
Τότε Ἡρώδης, λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρί-
βωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος.
Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε· Πορευ-
θέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν
δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καὶ γὰρ ἐλθὼν
προσκυνήσω αὐτῷ.

• Matth. ii. 1—23.

TEMPUS.

A. D. 1.

Οἱ δὲ, ἀκούσαντες ἑ βασιλέως, ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ᾧ ἦν τὸ παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸ ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εὑρον τὸ παιδίον Bethlehem μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτῶ· καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες τὰς θησαυρὰς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λίβανον, καὶ σμύρναν. Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ, λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτῶ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἵσθι ἐκεῖ ἕως ἃν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτῶ νυκλὸς, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· Αἴγυπτον καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ ἑ Κυρίου διὰ ἑ προφήτου, λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

A. D. 2.

Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τὰς παῖδας τὰς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετῶς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε

IMPUS. ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου ἔ' προφήτη, λέ- LOCUS.
D. 2. γοντος· Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ Egyptus.
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολλὸς, Ῥαχὴλ κλαίῖσα
τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ ἐκ ἧθελε παρακληθῆναι,
ὅτι ἐκ εἰσί.

Τελευτήσαντος δὲ ἔ' Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος
Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ,
λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν
μητέρα αὐτῶ, καὶ πορεύε· εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνή-
κασι γὰρ οἱ ζητῶντες ἔ' ψυχὴν ἔ' παιδί·. Ὁ δὲ
ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. Ἀκῶσας δὲ
ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ ἔ' Ἰουδαίας ἀντὶ
Ἡρώδου ἔ' πατρὸς αὐτῶ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν·
χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
μέρη ἔ' Γαλιλαίας. Καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς Nazareth.
πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ
ῥηθὲν διὰ ἔ' προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κλη-
θήσεται.

§. 14. *Christus it ad Paschatis festum, 12 annos
natus.*

P Τὸ δὲ παιδίον ἤξανε, καὶ ἐκραταιῶτο πνεύ-
ματι, πληρῶμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦν
ἐπ' αὐτό.

Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς

P Luc. ii. 40—52.

TEMPUS. Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τῷ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο
 A. D. 12. νετο ἑτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσό-
 λυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων
 τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποσρέφειν αὐτὰς, ὑπέμεινεν
 Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ
 καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶ. Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ
 συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτησαν
 αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς. Καὶ
 μὴ εὕροντες αὐτὸν, ὑπέσρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ,
 ζητῶντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς
 εὑρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν
 διδασκάλων, καὶ ἀκρόντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα
 αὐτὰς. Ἐξίσαντο δὲ πάντες οἱ ἀκρόντες αὐτῶ
 ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτῶ. Καὶ
 ἰδόντες αὐτόν, ἐξεπλάγησαν· καὶ πρὸς αὐτόν ἡ
 μήτηρ αὐτῶ εἶπε· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕ-
 τως; ἰδὲ, ὁ πατήρ σε καὶ γὰρ ὀδυνώμενοι ἐζητῶ-
 μέν σε. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὰς· “ Τί ὅτι ἐζη-
 “ τεῖτέ με; οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς πατρός μου
 “ δεῖ εἶναί με; ” Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα
 ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Να- Nazareth
 ζαρέτ· καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μή-
 τηρ αὐτῶ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν
 τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σο-
 φία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀν-
 θρώποις.

§. 15. *De Johanne Baptista et ejus Ministerio.*

MPUS. 9 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τῇ ἡγεμονίας Τι- LOCUS.

D. 29. Βερίη Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίη Πιλάτου
τῇ Ἰουδαίας, καὶ τετραρχούντος τῇ Γαλιλαίας Ἡρώδης,
Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχούντος τῆς
Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίη τῇ
Ἀβιληνῆς τετραρχούντος, ἐπὶ Ἀρχιερέων Ἀννα καὶ
Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν τῷ
Ζαχαρίῳ υἱόν, ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ ἦλθεν εἰς πα- Desertum
σαν τὴν περὶ χωρὸν τοῦ Ἰορδάνου, κηρύσσων βάπ- Judææ.
τισμα μετανοίας εἰς ἅφεςιν ἁμαρτιῶν. Ὡς Loca prope
γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀπο- Jordanem.
στέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅς κατα-
σκευάσῃ τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Φωνὴ βοῶν-
τος ἐν τῇ * ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου·
εὐθεΐας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. ⁵ Πᾶσα φά-
ραγξ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς τα-
πεινωθήσεται· καὶ ἔσονται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεΐαν, καὶ
αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδὸν λείαν. Καὶ ὄψεται πᾶσα
σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

¹ Αὐτὸς δὲ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἀπὸ τριχῶν καμήλης, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ

* Τὸ παιδίον ἠύξανεν καὶ ἐκραταιώτο πνεύματι· καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρή-
μοις ὡς ἡμέρας ἀναδείξας αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰσραὴλ. Luc. i. 80.

⁴ Luc. iii. 1—3.

¹ Marc. i. 2, 3.

⁵ Luc. iii. 5, 6.

¹ Matth. iii. 4—10.

TEMPUS. τὴν ὁσφῦν αὐτῆ· ἡ δὲ τροφή αὐτῆ ἦν ἀκρίδες καὶ LO
 A. D. 29. μέλι ἄγριον. Loca
Jordi

Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα, καὶ
 πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τῆς Ἰορ-
 δάνου· καὶ ἐβαπλίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπὸ αὐτῆς,
 ἐξομολογέμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων
 ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτῆς, εἶπεν αὐτοῖς·
 Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν
 ἀπὸ τῆς μελλέσης ὀργῆς; Ποιήσατε οὖν καρπὸς
 ἀξίους τῆς μετανοίας. Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν
 ἑαυτοῖς· Πατέρας ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ
 ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τέττων ἐγγεί-
 ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη
 πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον
 μὴ ποιεῖν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ
 βάλλεται.

^u Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Τί
 οὖν ποιήσομεν; Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς· Ὁ
 ἔχων δύο χιτῶνας, μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ
 ὁ ἔχων βρώματα, ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ
 τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Δι-
 δάσκαλε, τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς·
 Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσ-
 σετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ γρατευόμενοι, λέ-
 γοντες· Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπε πρὸς

^u Luc. iii. 10—17.

TEMPUS. αὐτὸς· Μηδένα διασείσητε, μηδὲ συκοφαντήσητε, LOCUS.
 D. 29. καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Loca prope
 Jordanem.

Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων
 πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ Ἰωάννου,
 μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰω-
 ἄννης ἅπασιν λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω
 ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ ἔκ εἰμι
 ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμᾶντα καὶ ὑποδημάτων αὐτοῦ·
 αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.
 Οὗ τὸ πλῦον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ
 τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν
 ἀποθήκην αὐτοῦ· τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
 ἀσβέσῳ.

FINIS PARTIS PRIMÆ.

PARS II.

QUÆ ACTA SUNT PER SEX FERE MEN-
SES, A CHRISTI BAPTISMO AD INI-
TIUM SEQUENTIS PASCHATIS.

§. 16. *Christi Baptismus.*

EMPUS. ^a **T**ΟΤΕ παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλι- **LOCUS.**
^{I D. 30,} ^{primus} ^{Mini-} ^{iii est.} ^{Jordanes.} **λαίας ἐπὶ τῆς Ἰορδάνης πρὸς τὴν Ἰωάννην, τῇ**
βαπτισθῆναι ὑπὲρ αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν
αὐτόν, λέγων· Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτι-
σθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· Ὑποτάξαι ἄρτι· ἔτι γὰρ
ἔσται πρέπον ἐν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.
Τότε ἀφίησιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς
ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδὼν, ἀνέωχθησαν
αὐτῷ οἱ ἔρανοι, καὶ εἶδε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατα-
βαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ’ αὐτόν.
Καὶ ἰδὼν, φωνὴ ἐκ τῶν ἑρανῶν, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα. *

* Φωνὴς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιαύτης ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπῆς
δόξης· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ᾧ ἐγὼ εὐδόκησα.
2 Pet. i. 17.

^a Matth. iii. 13—17.

TEMPUS.

A. D. 30.

^b Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος. LORD
Jord

§. 17. *Tentatio Christi.*

^c Ἰησοῦς δὲ Πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέσχετο Desc
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἦγετο ἐν τῷ Πνεύματι εἰς
τὴν ἔρημον, ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος
ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν ἕθεν ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις· καὶ συντελεσθεῖσιν αὐτῶν, ὕπε-
ρον ἐπείνασε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ
υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται
ἄρτος. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, λέγων·
“Γέγραπται· Ὅτι ἐκ ἐπ’ ἄρτι μόνω ζήσεται ὁ
ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι Θεοῦ.”

^d Καὶ ἤγαγεν αὐτόν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστηsen Hieros
αὐτόν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· lyma.
Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐν ἑνὶ τῶν Templ
Γεγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντε-
λεῖται περὶ σου, καὶ διαφυλάξαι σε· καὶ ὅτι ἐπὶ
χειρῶν ἁρᾶσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον
τὸ πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· “Ὅτι εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν
Θεόν σου.”

^e Καὶ ἀναγαγὼν αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος
ὑψηλόν, ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς

^b Luc. iii. 23.^d Luc. iv. 9—12.^c Luc. iv. 1—4.^e Luc. iv. 5—8.

TEMPUS. οἰκαμένης ἐν σιγῇ χρόνῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ LOCUS.

A. D. 30. διάβολος· Σοὶ δώσω ἢ ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν, καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ὃ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν. Σὺ ἔν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιόν μου, ἔσαι σου πάντα. Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· “Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Προσκυνήσεις Κύριον ἢ Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.”

^f Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέστη ἀπ’ αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. ^g Καὶ ἰδὲ, ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

§. 18. *Testimonium Johannis Baptistæ de Christo, et quos illud effectus habuerit.*

^h Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία ἣ Ἰωάννου, ὅτε Bethabara. ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων Ἱερεῖς καὶ Λευίτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; Καὶ ὡμολόγησε, καὶ ἔκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολόγησεν, Ὅτι ἐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί ἔν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέγει· Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπεκρίθη· Οὐ. Εἶπον ἔν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα ἀποκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Ἔφη· Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου· καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ προφήτης. Καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. Καὶ

^f Luc. iv. 13.

^g Matth. iv. 11.

^h Joh. i. 19—52.

TEMPUS. ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί ἔν βαπτίζεις, LOC
 A. D. 30. εἰ σὺ ἔκ εἰς ὁ Χριστὸς, ἔτε Ἡλίας, οὔτε ὁ προφή- Betha
 της; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ
 βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἔστηκεν, ὃν ὑμεῖς
 οὐκ οἶδατε· αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς
 ἔμπροσθέν μου γέγονεν· οὗ ἔγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος
 ἵνα λύσω αὐτῷ τὸ ἱμάντα ὑποδήματος. Ταῦτα
 ἐν Βηθαβαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν
 Ἰωάννης βαπτίζων.

Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸ Ἰησοῦν ἐρχό-
 μενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ
 ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗτός ἐστι περὶ
 οὗ ἔγὼ εἶπον· Ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὃς ἔμ-
 πρὸσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός μου ἦν. Καὶ γὰρ
 ἔκ ἤδεν αὐτόν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ,
 διὰ τῆτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. Καὶ
 ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι τεθέαμαι τὸ
 Πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιγερανὸν ἐξ οὐρανόθεν, καὶ
 ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. Καὶ γὰρ ἔκ ἤδεν αὐτόν· ἀλλ'
 ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι
 εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ
 μένον ἐπ' αὐτόν, ἔτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύ-
 ματι ἁγίῳ. Καὶ γὰρ εἶδρακα, καὶ μαρτύρηκα ὅτι
 ἔτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰσῆκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ
 τῶν μαθητῶν αὐτῷ δύο· καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ
 περιπατοῦντι, λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ

TEMPUS. ἤκισαν αὐτῶ οἱ δύο μαθηταὶ λαλῶντος, καὶ ἤκο- LOCUS.
A. D. 30. λήθησαν τῷ Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ Bethabara.

Θεασάμενος αὐτὸς ἀκολουθῶντας, λέγει αὐτοῖς·
“ Τί ζητεῖτε ;” Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, (ὃ
λέγεται ἐρμηνευόμενον, διδάσκαλε) πῶς μένεις ;
Λέγει αὐτοῖς· “ Ἐρχεσθε καὶ ἴδετε.” Ἦλθον καὶ
εἶδον πῶς μένει· καὶ παρ’ αὐτῷ ἔμειναν ἕως ἡμέραν
ἐκείνην· ὥρα δὲ ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας ὁ
ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάν-
των παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολυθησάντων αὐτῷ.
Εὐρίσκει ἕτος πρῶτος ἢ ἀδελφὸν ἢ ἴδιον Σίμωνα,
καὶ λέγει αὐτῷ· Εὐρήκαμεν ἢ Μεσσίαν, ὃ ἐστὶ με-
τερμηνευόμενον, ὁ Χριστός· καὶ ἡγάγευ αὐτὸν πρὸς
τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπε·
“ Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κη-
“ φᾶς.” ὃ ἐρμηνεύεται Πέτρος.

Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ·
Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθ-
σαϊδᾶ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὐρίσκει
Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁν
ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ, καὶ οἱ προφηταί, εὐ-
ρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Να-
ζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· Ἐκ Να-
ζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι ; Λέγει αὐτῷ
Φίλιππος· Ἐρχε καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς ἢ Να-
θαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ

TEMPUS. αὐτῷ. “ Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος LOCUS.
 A. D. 30. “ ἔκ ἐστι.” Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με Bethabara.
 γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
 “ Πρὸ ἔσε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν
 “ συκῆν, εἰδόν σε.” Ἀπεκρίθη Ναθαναήλ, καὶ
 λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς ἔθεθ, σὺ εἶ ὁ
 βασιλεὺς ἔθραήλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν
 αὐτῷ· “ Ὅτι εἶπόν σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς
 “ συκῆς, πιστεύεις; μείζω τέτων ὄψαι.” Καὶ
 λέγει αὐτῷ· “ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· ἀπ’ ἄρτι
 “ ὄψεσθε τὸ οὐρανὸν ἀνεωγόμενον, καὶ τὰς ἀγγέλους
 “ ἔθεθ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν
 “ υἱὸν ἔθανθρώπου.”

§. 19. *Nuptiae in Cana.*

¹ Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Cana.
 Κανᾶ τῆ Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ ἔθῆσοῦ ἐκεῖ.
 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰς
 τὸ γάμον. Καὶ ὑπερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ
 ἔθῆσοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον ἔκ ἔχουσι. Λέγει αὐ-
 τῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Τί ἐμοὶ καὶ σοι, γύναι; οὐπω
 “ ἤκει ἡ ὥρα μου.” Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς δια-
 κόνουσιν· “ Ὁ, τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.” Ἦσαν
 δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἕξ, κείμεναι κατὰ τὸ καθα-
 ρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωρεῖσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ
 τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Γεμίσατε τὰς

¹ Joh. ii. 1—12.

TEMPUS. “ὕδρίας ὕδατος.” Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. LOCUS.
 D. 30. Καὶ λέγει αὐτοῖς, “Ἀντλήσατε νῦν, καὶ φέρετε ^{Cana,}

“τῷ ἀρχιτρικλίνῳ.” Καὶ ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενη-
 μένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι
 ᾔδεισαν, οἱ ἡντληκότες τὸ ὕδωρ·) φωνεῖ τὸ νυμφίον
 ὁ ἀρχιτρίκλινος, καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος
 πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυ-
 σθῶσι, τότε τὸ ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν
 οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν
 σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφα-
 νέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ.

Μετὰ τῆτο κατέβη εἰς Καπερναῶν, αὐτὸς καὶ ἡ ^{Caperna-}
 μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ ^{um.}
 αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

mens: "Sed et ubi." Kai iymman water for him. lucas.

Can.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Can.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

Kai iymman water for him. lucas.

PARS III.

QUÆ ACTA SUNT PER DUODECIM MEN-
SES, AB INITIO PRIMI PASCHATIS.

§. 20. *Christus Hierosolymam petit tempore Pas-
chatis, et expellit mercatores a Templo.*

MPUS. ^a **K**ΑΙ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ LOCUS.
D. 30. ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. Καὶ εὔρεν Hierosoly-
ma.
ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλῶντας βόας καὶ πρόβατα καὶ
περιστεράς, καὶ τὰς κερματιστὰς καθημένους. Καὶ
ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξέ-
βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τὰς βόας· καὶ
τὸ κολλυβιστὴν ἐξέχεε τὸ κέρμα, καὶ τὰς τραπέζας
ἀνέσρεψε· καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλῶσιν εἶπεν·
“ Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον
“ τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου.” Ἐμνήσθησαν
δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ
ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με.

Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ·
Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “ Λύσατε

* Joh. ii. 13. *ad fin.*

TEMPUS. “ τὸν ναὸν τῆτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ LOCUS.
 A. D. 30. “ αὐτόν.” Εἶπον ἔν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσαράκοντα Hierosoly-
 Pascha pri- mum. καὶ ἔξ ἑτεσιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος· καὶ σὺ ἐν
 τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε
 περὶ τοῦ ναοῦ τῆς σώματος αὐτοῦ. “Ὅτε ἔν ἡγέρθη
 ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τῆτο
 ἔλεγεν αὐτοῖς· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ
 λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πᾶσχα ἐν
 τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
 θεωρῶντες αὐτὸν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Αὐτὸς δὲ
 ὁ Ἰησοῦς ἐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν
 γινώσκειν πάντας· καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις
 μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε
 τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

§. 21. *Christi colloquium cum Nicodemo.*

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικό-
 δημος ὄνομα αὐτοῦ, ἀρχων τῶν Ἰουδαίων. Οὗτος
 ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
 “Ραββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδά-
 σκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται
 ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἡ ὁ Θεὸς μετ’ αὐτοῦ.
 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Ἀμὴν
 “ ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν,
 “ οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.” Λέγει

MPUS. πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρω- LOCUS.
D. 30. πος γεννηθῆναι γέρον ὦν; μὴ δύναται εἰς τὴν Hierosoly-
tha pri- κοιλίαν τῆ μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν, καὶ
n. γεννηθῆναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· “ Ἀμὴν ἀμὴν
“ λέγω σοι, ἐὰν μὴ τὸς γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ
“ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴ βασι-
“ λείαν τοῦ Θεοῦ. Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆ σαρκὸς,
“ σὰρξ ἐστὶ· καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος,
“ πνεῦμά ἐστι. Μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι·
“ Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. Τὸ πνεῦμα ὅπερ
“ θέλει πνεῖ, καὶ τὴ φωνὴν αὐτοῦ ἀκούς, ἀλλ’ οὐκ
“ οἶδας πόθεν ἔρχεται, καὶ πῶς ὑπάγει· ἕτως ἐστὶ
“ πῶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.” Ἀπε-
κρίθη Νικόδημος, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται
ταῦτα γενέσθαι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· “ Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
“ ταῦτα οὐ γινώσκεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι,
“ ὅτι ὃ οἶδαμεν λαλῶμεν, καὶ ὃ ἐώρακάμεν μαρ-
“ τυρῶμεν· καὶ τὴ μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.
“ Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε·
“ πῶς, ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπεράνια, πιστεύσετε;
“ Καὶ ὁδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸ ἔρανον, εἰ μὴ ὁ ἐκ
“ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν
“ τῷ ἔρανῳ.
“ Καὶ καθὼς Μωσῆς ὑψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ
“ ἐρήμῳ, ἕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου·

TEMPUS. " ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, LOCUS.
 A. D. 30. " ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. Hierosoly
 Pascha pri-
 mum. ma.

" Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον,
 " ὥστε τὸ υἱὸν αὐτοῦ τὸ μονογενῆ ἔδωκεν· ἵνα πᾶς
 " ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη
 " ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπέσειλεν ὁ Θεὸς τὸν
 " υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον,
 " ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

" Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ
 " πιστεύων, ἤδη κέκριται· ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς
 " τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη
 " δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν
 " κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μάλλον τὸ
 " σκότος, ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ
 " ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ
 " φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ
 " ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν
 " ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανε-
 " ρωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰρ-
 " γασμένα."

§. 22. *Christus commoratur et baptizat in Judæa. Johannes Baptista superiorem Christi dignitatem prædicat.*

IPUS. ^c Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ LOCUS.
 D. 30. αὐτῷ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν· καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' Judæa.
 Pascha αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν.
 um.

Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγυὲς
 τῷ Σαλεῖμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ· καὶ παρ-
 εγίνοντο, καὶ ἐβαπτίζοντο. Οὕπῳ γὰρ ἦν βεβλη-
 μένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου
 μετὰ Ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ. Καὶ ἦλθον
 πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββί, ὃς ἦν
 μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὃ σὺ μεμαρτύ-
 ρηκας, ἴδε, ἔστος βαπτίζεις, καὶ πάντες ἔρχονται
 πρὸς αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης, καὶ εἶπεν· Οὐ
 δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ὕδην, εἰ μὴ ἢ δε-
 δομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι
 μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός,
 ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ
 ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ
 νυμφίου, ὁ ἐσηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρὰ χαίρει
 διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
 ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ
 δὲ ἐλαττοῦσθαι. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω

^c Joh. iii. 22. ad fin.

TEMPUS. πάντων ἐσίν. Ὁ ὢν ἐκ τῆ γῆς, ἐκ τῆ γῆς ἐστίν, καὶ LOCUS

A. D. 30. Post Pascha primum. ἐκ τῆ γῆς λαλεῖ. Ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. Καὶ ὁ ἐώρακε καὶ ἤκουσε, τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ ἔδειξεν λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστίν. Ὁν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρων δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

^d Πολλὰ μὲν ἔν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸ λαόν.

§. 23. *Christus secedit in Galilæam, post Baptistæ incarcerationem. Dum transit per Samariam, discipulos colligit.*

A. D. 31. Post Pascha primum. ^c Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

(^f Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ διὰ τὴν Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν. Ἐλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι ἐκ ἔξω σοὶ ἔχει τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν

^d Luc. iii. 18. ^c Marc. i. 14. ^f Ib. vi. 17—20.

IPUS. αὐτῷ, καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ ἐκ ἡδύνατο. LOCUS.

Ο. 31. 'Ο γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐ-
pascha τὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον· καὶ συνετήρει αὐτόν·
um. καὶ ἀκήσας αὐτῷ, πολλὰ ἐποίει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ
ἤκουε.)

§ Εἰς δὲ αὐτὸν διέρχεται διὰ τῆς Σαμαρείας. Samaria.

Ἐρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην
Συχάρ, πλησίον τῆς χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰω- Sichar.
σήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγή τῆς Ἰακώβ.
Ὁ οὖν Ἰησοῦς, κεκοπιακὸς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκα-
θέζετο ἔτις ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὡρα ἦν ὥσεὶ ἕκτη.
Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντληῖσαι ὕδωρ.
Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Δός μοι πιεῖν.” (Οἱ
γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν,
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι.) Λέγει ἔτις αὐτῷ ἡ γυνή
ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ’ ἐμοῦ
πιεῖν αἰτεῖς, οὗσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; οὐ
γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. Ἀπε-
κρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῇ· “ Εἰ ᾔδεις τὴν δω-
“ ρεάν τῆς Θεᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, Δός μοι
“ πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἅν σοι
“ ὕδωρ ζῶν.” Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, ἔτε
ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν ἔτις
ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τῶ πα-
τρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμ-

τ Joh. iv. 4—42.

TEMPUS. ματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐ- LOCUS
 A. D. 31. τῇ. “ Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τῆς ὕδατος τούτου διψήσει Sichar.
 Post Pascha
 primum. “ πάλιν· ὃς δ’ ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ
 “ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸ αἰῶνα· ἀλ-
 “ λὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ
 “ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον.”
 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο
 τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε
 ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Ὑπαγε, φώ-
 “ νησον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἐλθε ἐνθάδε.” Ἀπεκρίθη
 ἡ γυνή, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ
 ὁ Ἰησοῦς· “ Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα ἔκ ἔχω·
 “ πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ
 “ ἔστι σοι ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας.” Λέγει
 αὐτῇ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.
 Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει προσεκύνησαν·
 καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος,
 ὅπου δεῖ προσκυνεῖν· Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
 “ Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε
 “ ἔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις
 “ προσκυνήσετε τῷ πατρί· Ὑμεῖς προσκυνεῖτε
 “ ὃ ἔκ οἶδατε· ἡμεῖς προσκυνῶμεν ὃ οἶδαμεν·
 “ ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῆς Ἰερουσαλὴμ ἐστίν· Ἀλλ’ ἔρχε-
 “ ται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσ-
 “ κυνηταὶ προσκυνήσῃσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι
 “ καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ
 “ τὰς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός·

IMPUS. “ κὶ τὰς προσκυνοῦντας αὐτὸν, ἐν πνεύματι καὶ LOCUS
D. 31. “ ἀληθεία δεῖ προσκυνεῖν.” Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή. Sichar.
Pascha
num. Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός·

ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.”

Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτῶ, καὶ
ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει. Οὐδεὶς
μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἢ, τί λαλεῖς μετ’ αὐ-
τῆς; Ἀφῆκεν ἔν τ’ ὕδριαν αὐτῆς ἡ γυνή, κὶ ἀπ-
ῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·
Δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα
ἐποίησα· μήτι ἔτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον ἔν
ἐκ τ’ πόλεως, κὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί,
λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
“ Ἐγὼ βρωσὶν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.”
Ἐλεγον ἔν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή τις
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
“ Ἐμὸν βρωμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ
“ πατρὸς μου, καὶ τελειώσω αὐτῶ τὸ ἔργον.
“ Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστι, κὶ
“ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδὲ, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε
“ τὰς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, κὶ θεάσασθε τὰς χώ-
“ ρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμόν ἤδη. Καὶ
“ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει, κὶ συνάγει καρ-
“ πὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμῶς
“ χαίρῃ, κὶ ὁ θερίζων· Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος

TEMPUS. “ ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ LOCUS.
 A. D. 31. “ ἄλλος ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θε- Sichar.
 Post Pascha
 primum. “ ρίζειν ὃ ἔχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε ἄλλοι κεκο-
 “ πιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσελη-
 “ λύθατε.”

Ἐκ δὲ τῆ πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῇ Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆ γυναικὸς, μαρτυρήσης· Ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς ἔν ἤλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μέναι παρ’ αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ· τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον· Ὅτι ἔκ ἔτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πεισεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἔσθις ἐστὶν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

§. 24. *Christus exercet in Galilæa suum primum Ministerium. Sanat in Cana unius e regis Herodis ministris filium, qui Capernaumi ægrotabat.*

^h Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ Galilæa.
 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ⁱ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· καὶ λέγων· “ Ὅτι
 “ πεπλήρωται ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία
 “ τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πεισεύετε ἐν τῷ εὐαγγέ-
 “ λῳ.”

^h Joh. iv. 43.

ⁱ Marc. i. 14, 15.

AMPUS. ^k Καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου LOCUS.
 I D. 31. ^l περὶ αὐτῶ. Galilæa.
 et Pascha
 num.

¹ Αὐτὸς [δὲ] ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν. “Ὅτι
 “ προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν ἔκχει.”
 “Ὅτε ἔν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐ-
 τὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἐωρακότες ἃ ἐποίησεν
 ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἐορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
 εἰς τὴν ἐορτήν. Ἦλθεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν
 Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον. Cana.
 Καὶ ἦν τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν Κα-
 περναούμ. Οὗτος, ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς
 Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν,
 καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται αὐτῶ τὸν
 υἱόν· ἡμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. Εἶπεν ἔν ὁ Ἰη-
 σοῦς πρὸς αὐτόν· “Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα
 “ ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε.” Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ
 βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ
 παιδίον μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Πορεύου, ὁ
 “ υἱός σου ζῇ.” Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ
 λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἐπορεύετο. Ἦδη
 δὲ αὐτῶ καταβαίνοντος, οἱ δᾶλοι αὐτῶ ἀπήντησαν
 αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν, λέγοντες· “Ὅτι ὁ παῖς σου
 ζῇ. Ἐπύθετο ἔν παρ’ αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ἣ κομ-
 ψότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ· “Ὅτι χθὲς ὥραν
 ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω ἔν ὁ
 πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, ἐν ἣ εἶπεν αὐτῷ ὁ

^k Luc. iv. 14.

¹ Joh. iv. 44. *ad fin.*

TEMPUS. Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱὸς σε ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς, LOCUS.

A. D. 31. καὶ ἡ οἰκία αὐτῷ ὅλη. Τῷτο πάλιν δεύτερον ση- Cana.
Post Pascha
primum. μείον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆ Ἰδαίας εἰς

τῆ Γαλιλαίαν.

§. 25. *Christus petit Nazareth, ubi vitam suam miraculo conservat; ac deinde Capernaumi comoratur.*

^m Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, οὗ ἦν τετραμ- Nazareth.
μένος· καὶ εἰσῆλθε κατὰ τὸ εἶωθός αὐτῷ, ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῆ σαββάτων, εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ἀνέστη
ἀναγνῶναι. Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐε
τῷ προφήτῃ· καὶ, ἀναπλύξας τὸ βιβλίον, εὔρε τὸν
τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· Πνεῦμα Κυρίου ἐπ'
ἐμὲ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτω-
χοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τὰς συντετριμμένας
τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν, καὶ
τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποσεῖλαι τετραυσμένους ἐν
ἀφέσει, κηρύξαι ἐν ἑαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Καὶ
πλύξας τὸ βιβλίον, ἀποδὲς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθισε·
καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν
ἀτενίζοντες αὐτῷ. Ἦρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐ-
τὸς· “Ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη
“ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.” Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν

IMFUS αὐτῶ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος LOCUS.
ED. 31. τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, καὶ ἔλε- Nazareth.
Pascha
num. γον· Οὐχ ἔτιός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; Καὶ εἶπε
 πρὸς αὐτούς· “ Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παρα-
 “ βολὴν ταύτην· Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν·
 “ ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Καπερναῶν,
 “ ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.” Εἶπε δέ·
 “ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός
 “ ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἐπ’ ἀληθείας δὲ
 “ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέ-
 “ ραις Ἡλίας ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ ὕ-
 “ ρανός ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο
 “ λιμὸς μέγας ἐπὶ πάντων τῆς γῆς· καὶ πρὸς ἑδε-
 “ μίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας, εἰ μὴ εἰς Σά-
 “ ρεπτα τῆς Σιδωνος, πρὸς γυναῖκα χήραν.
 “ Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου τῷ
 “ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἑδείς αὐτῶν ἐκα-
 “ θαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος.” Καὶ ἐπλή-
 σθησαν πάντες θυμῷ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκού-
 οντες ταῦτα. Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν
 ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς ὄφρυος τῆς
 ὄρεως, ἐφ’ οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο, εἰς τὸ
 κατακρημνίσαι αὐτόν. Αὐτὸς δὲ, διελθὼν διὰ
 μέσων αὐτῶν, ἐπορεύετο.

ⁿ Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατ- Caperna-
 ὤκησεν εἰς Καπερναῶν τὴν παραθαλασσίαν, ἐν um.

TEMPUS. A. D. 31. Post Pascha primum. ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ. (ἵνα πληρωθῇ LOCUS. Caperna-
 τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐα ἔ' προφήτου, λέγοντος· Γῆ Caperna-
 Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, um.
 πέραν ἔ' Ἰορδάνη, Γαλιλαία ἔ' ἐθνῶν· ὁ λαὸς, ὁ
 καθήμενος ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέγα· καὶ τοῖς κα-
 θημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν
 αὐτοῖς.)

§. 26. *Simonis et Andreae, simulque Jacobi et Jo-
 hannis vocatio; nec non Miraculum, quod illam
 præcessit.*

οἱ ἑγένετο δὲ ἐν τῷ ἔ' ὄχλον ἐπικειῖσθαι αὐ- Mare Gali-
 τῷ ἔ' ἀκούειν ἔ' λόγον ἔ' Θεῶ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐς τὴν laeæ.
 παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· καὶ εἶδε δύο πλοῖα
 ἐς ὧτα παρὰ ἔ' λίμνην· οἱ δὲ ἀλιεῖς, ἀποβάντες
 ἀπ' αὐτῶν, ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ
 εἰς ἓν ἔ' πλοίων ὃ ἦν ἔ' Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν
 ἀπὸ ἔ' γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐ-
 δίδασκεν ἐκ ἔ' πλοίου τὰς ὄχλους.

Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σί-
 μωνα· “Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάρος, καὶ χαλά-
 “σατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.” Καὶ ἀπο-
 κριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι’ ὅλης
 ἔ' νυκτὸς κοπιήσαντες, ἔδεν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ
 ῥήματί σε χαλάσω τὸ δίκτυον. Καὶ τῆτο ποι-
 ῆσαντες, συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολύ·

MPUS. διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. Καὶ κατένευ- LOCUS.
D. 31. σαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ, ἔλ- Mare Gali-
Pascha um. θόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐπλη- laeæ.
σαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥς βυθίζεσθαι αὐτά.
Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος, προσέπεσε τοῖς γόνασι
ἔ' Ἰησοῦ, λέγων· Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁ-
μαρτωλός εἰμι, Κύριε. Θάμβος γὰρ περιέσχεν
αὐτὸν καὶ πάντας τὰς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἁγρᾷ καὶ
ἰχθύων ἧ συνέλαβον· ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην, υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ
Σίμωνι.

P Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Δεῦτε ὀπίσω
“ με, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώ-
“ πων.” Καὶ εὐθέως, ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐ-
τῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ πρὸς ἐκεῖθεν
ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον καὶ ἔ' Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην
καὶ ἀδελφὸν αὐτῶν, καὶ αὐτὰς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτί-
ζοντας τὰ δίκτυα. Καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐ-
τὰς· καὶ, ἀφέντες καὶ πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαίου ἐν
τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσκα
αὐτῶν.

§. 27. *Christus in Synagoga Capernaumi demoni-
acum sanat.*

¶ Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναῦμ· καὶ εὐ- Caperna-
θείως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, um.

P Marc. i. 17—20.

¶ Marc. i. 21—28.

TEMPUS. ἐδίδασκε. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ- LOCUS.
 A. D. 31. τῷ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτὸς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ Caperna-
 Post Pascha um.
 primum. ἔχων ὡς οἱ Γραμματεῖς.

Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν
 πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, λέγων· Ἐα,
 τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέ-
 σαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος υἱὸς Θεοῦ. Καὶ
 ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· “ Φιμώθητι,
 “ καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.” Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ
 πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ,
 ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες,
 ὥστε συζητεῖν πρὸς αὐτὸς, λέγοντας· Τί ἐστὶ τού-
 το; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ’ ἐξου-
 σίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσ-
 σει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἐξῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ
 αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περὶχωρον τῆς Γαλί-
 λαίας.

§. 28. Petri socrus et alii multi sanantur. Christus,
 quem nonnulli e suis discipulis comitantur, docet,
 et edit miracula per Galilæam.

Ὶ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου,
 εἶδε Ἐπενθεράν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.
 Ὶ Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτήν, κρατήσας τῆς
 χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτήν ὁ πυρετὸς εὐθέ-
 ως· καὶ διηκόνει αὐτοῖς.

Ὶ Matth. viii. 14.

Ὶ Marc. i. 31—34.

AMPUS. Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυν ὁ ἥλιος, ἔφερον LOCUS.

D. 31. πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ τὰς
Pascha daimonizomenous. Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγ-
mum. μένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. Καὶ ἐθεράπευσε πολ-
λὰς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις· καὶ ἐξ-
έβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ. (Ὅπως πληρωθῇ
τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·
Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ τὰς νόσους
ἐβάσασεν.)

^u Καὶ πρῶτ' ἐννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθε, καὶ
ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κακεῖ προσήχετο. Desertum
Καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτῶν. Galilææ.
Καὶ εὐρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι πάντες
ζητοῦσί σε. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑποτασσάμενοι
τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κακεῖ κηρύξω·
εἰς τὸ γὰρ ἐξελήλυθα.

^x Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, Galilæa.
διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσ-
σων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πάντην νόσον καὶ πάντα μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ
προσῆνεγκαν αὐτῷ πάντας τὰς κακῶς ἔχοντας,
ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ
δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυ-
τικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Καὶ ἠκολούθησαν

^t Matth. viii. 16, 17.

^u Marc. i. 35—38.

^x Matth. iv. 23—25.

TEMPUS. αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκα- LOCUS
 A. D. 31. πόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τῆς Galilæa.
 Post Pascha
 primum. Ἰορδάνου.

§. 29. *Christus Leprosum sanat.*

Υ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῇ πό-
 λεων, καὶ ἰδὼν, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν
 Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτῆς, λέ-
 γων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.
 Ζ Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα,
 ἥψατο αὐτῆς, καὶ λέγει αὐτῷ· “Θέλω, καθαρί-
 “σθῃτι.” Καὶ εἰπόντος αὐτῆς, εὐθέως ἀπῆλθεν
 ἀπ’ αὐτῆς ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐμβρι-
 μησάμενος αὐτῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν. Καὶ
 λέγει αὐτῷ· “Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἶπης· ἀλλ’
 “ὑπάγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσ-
 “ένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὡς προσέταξε
 “Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.” Ὁ δὲ ἐξελ-
 θὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ, καὶ διαφημίζειν
 τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερωῆς εἰς
 πόλιν εἰσελθεῖν· ἀλλ’ ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν,
 καὶ ἦρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.*

Υ Luc. v. 12.

Ζ Marc. i. 41—45.

* Συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκύνειν, καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ’
 αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν. Luc. v. 15.

§. 30. *Christus Paralyticum sanat.*

MPUS.

DD. 31.

Pascha

um.

^a Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναὺμ.

^b Καὶ LOCUS.

Caperna-
um.

ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης καὶ Γαλιλαίας, καὶ Ἰσθαίας, καὶ Ἱερουσαλήμ * καὶ δυνάμεις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδὼς, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτην αὐτὸν εἰσενεγκεῖν, καὶ θείναι ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ μὴ εὐρόντες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτόν, διὰ τὸ ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθήκαν αὐτόν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδὼν τὸ πρὸς αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς· “Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.” Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες· Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφίεναι ἁμαρτίας εἰ μὴ ὁ Θεός; Ἐπιγνὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς· “Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ εἰπεῖν· Ἐγείραι καὶ περιπάτει; Ἴνα δὲ

^a Marc. ii. 1.

^b Luc. v. 17—26.

* Συνήχθησαν πολλοί ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Marc. ii. 2.

TEMPUS. “ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ LOCUS
 A. D. 31. “ τῆς γῆς ἀφιεῖναι ἁμαρτίας,” (εἶπε τῷ παρα- Caperna-
 Post Pascha um.
 primum. λελυμένῳ) “ Σοὶ λέγω, ἔγειραι· καὶ ἄρας τὸ
 “ κλινίδιον σου, πορεύου εἰς τὸ οἶκόν σου.” Καὶ
 παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ’ ᾧ
 κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων
 τὸ Θεόν. Καὶ ἕκαστις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδό-
 ξαζον τὸ Θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες·
 “Ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

§. 31. *Matthæi vocatio.*

^c Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τοῦ θαλάσσαν· καὶ Marc G-
 πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ ἐδίδασκεν lææ.
 αὐτούς.

Καὶ παράγων εἶδε Λευὶν τὸν υἱὸν Ἀλφαίου καθήμε- Caperna-
 νον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐτῷ· “ Ἀκο- um.
 “ λυθεῖ μοι.” ^d Καὶ καταλιπὼν ἅπαντα, ἀνα-
 στὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.

^c Marc. ii. 13, 14.

^d Luc. v. 28.

FINIS PARTIS TERTIÆ.

PARS IV.

QUÆ ACTA SUNT PER DUODECIM MEN-
SES AB INITIO SECUNDI PASCHATIS.

§. 32. *Ægroti sanatio ad Bethesdam.*

TPUS. ^a **M**ΕΤΑ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰεδαίων, καὶ ἀνέβη LOCUS.
J. 31. ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Hierosoly-
ma. a se-
nim. Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ
ἐπιλεγομένη Ἐβραϊστὶ Βηθσεδαΐ, πέντε σταδίων ἔχου-
σα. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν
ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχο-
μένων τῆς ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ
καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτά-
ρασσε τὸ ὕδωρ. Ὁ ὢν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν
ταραχὴν τῆς ὕδατος, ὑγιὴς ἐγένετο, ὃς δὴποτε κατ-
εἶχετο νοσήματι. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τρια-
κονταοκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τῷτον ἰδὼν
ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη
χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ. “Θέλεις ὑγιὴς γενέ-
σθαι;” Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν. Κύριε,
ἄνθρωπον ἐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ,

^a Joh. v. 1. *ad fin.*

TEMPUS. βάλλη με εἰς τὸ κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι LOCUS.

A. D. 31. ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμῶ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Hierosoly-
Pascha se- ma.
cundum. Ἰησοῦς· “Ἐγεραι, ἄρον τὸ κράββατόν σου, καὶ

“ περιπάτει.” Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄν-
θρωπος· καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιε-
πάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ·
Σάββατόν ἐστιν, ἐκ ἑξέσι σοι ἄραι τὸ κράββατον.
Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός
μοι εἶπεν· Ἄρον τὸ κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.
Ἠρώτησαν ἔν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἶ-
πών σοι, Ἄρον τὸ κράββατόν σου, καὶ περιπάτει;
Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξέ-
νευσεν, ὅχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα
εὕρισκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
“Ἴδε, ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ
“ χεῖρόν τί σοι γένηται.” Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρω-
πος, καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ
ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. Καὶ διὰ τῆτο ἐδίωκον τὸν
Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι,
ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· “Ὁ πατήρ
“ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι.”
Διὰ τῆτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάββατον,
ἀλλὰ καὶ πατέρα ἰδίου ἔλεγε τὸ Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν
ποιοῦν τῷ Θεῷ.

IPUS. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· LOCUS.
 31. “ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἃ δύναται ὁ υἱὸς ποι- Hierosoly-
 ma. να se-
 um. “ εἶν ἀφ’ ἐαυτῶ ἔδεν, ἐὰν μὴ τι βλέπῃ τὸν πα-
 “ τέρα ποιῶντα· ἃ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα
 “ καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ
 “ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ·
 “ καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς
 “ θαυμάζητε. Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει
 “ τὰς νεκρὰς καὶ ζωοποιεῖ, ἕτω καὶ ὁ υἱὸς ἕς θέλει
 “ ζωοποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα,
 “ ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ· ἵνα
 “ πάντες τιμῶσι τὸν υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν πα-
 “ τέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱόν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα
 “ τὸν πέμψαντα αὐτόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 “ ὅτι ὁ τὸν λόγον μὲ ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμ-
 “ ψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ
 “ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τῆς θανάτου εἰς
 “ τὴν ζωὴν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρ-
 “ χεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται
 “ τῆς φωνῆς τῆς υἱῶ τῆς Θεῶ· καὶ οἱ ἀκούσαντες ζή-
 “ σονται. Ὡσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
 “ ἐαυτῷ, ἕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν
 “ ἐαυτῷ. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν
 “ ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Μὴ θαυμά-
 “ ζετε τούτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ
 “ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτῆς· καὶ
 “ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς

TEMPUS. “ ἀνάσασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, LOCUS
 A. D. 31. “ εἰς ἀνάσασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν Hieroso-
 Pascha se- “ ἀπ’ ἐμαυτοῦ εἶδέν· καθὼς ἀκῶ, κρίνω· καὶ ἡ ma.
 cundum. “ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέ-

“ λημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα ἔω πέμψαντός
 “ με πατρός.

“ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυ-
 “ ρία μου ὅτι ἐστίν ἀληθής. Ἄλλος ἐστίν ὁ μαρ-
 “ τυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἡ
 “ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ὑμεῖς ἀπε-
 “ σάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ
 “ ἀληθείᾳ. Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν
 “ μαρτυρίαν λαμβάνω· ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα
 “ ὑμεῖς σωθῆτε. Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιό-
 “ μενος καὶ φαίνων· ὑμεῖς δὲ ἠθέλησατε ἀγαλλια-
 “ σθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

“ Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω ἔω Ἰω-
 “ ἄννης· τὰ γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατήρ ἵνα
 “ τελειώσω αὐτὰ, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ,
 “ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε.
 “ Καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε
 “ περὶ ἐμοῦ. Οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώ-
 “ ποτε, ἔτε εἶδος αὐτοῦ ἐώρακατε. Καὶ ἔτι λόγον
 “ αὐτοῦ ὅτι ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέ-
 “ σειλεν ἐκεῖνος, τέτω ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

“ Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε
 “ ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν

MPUS. " αἱ μαρτυρεῖσαι περὶ ἐμοῦ. Καὶ οὐ θέλετε ἐλ- LOCUS.
D. 31. " θεῖν πρὸς με, ἵνα ζῶν ἔχητε. Hierosoly-
ha se- ma.
dum.

" Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ'
" ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἀγάπην ἡ Θεὸς ἔκ ἔχετε
" ἐν ἑαυτοῖς. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
" πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος
" ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰδίου, ἐκεῖνον λήψεσθε.
" Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ
" ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ ἡ δόξαν ἡ παρὰ τοῦ
" μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε;

" Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς
" τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς,
" εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε
" Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ
" ἐκεῖνος ἔγραψεν. Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμ-
" μασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι
" πιστεύσετε;

§. 33. *Christus discipulos suos excusat, quod spicas
die Sabbati vellant.*

Pascha b Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ δια- In itinere
ndum. πορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων· καὶ ἔτιλλον ab Hieroso-
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὰς σάχυας, καὶ ἥσθιον, ψά- lyma in
χοντες ταῖς χερσί. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον Galilæam.
αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὃ ἔκ ἐξέσι ποιεῖν ἐν τοῖς
σαββάσι; Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ

TEMPUS. Ἰησοῦς. “ Οὐδὲ τῷτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, LOCUS.
 A. D. 31. “ ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς, καὶ οἱ μετ’ αὐτῷ ὄντες; In itinere
 Post Pascha secundum. “ ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐπὶ Ἀβιά- ab Hiero-
 solyma in
 Galilæam.

“ θαρ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ τοὺς ἄρτους τοῦ προθέσεως
 “ ἔφαγεν, ὃς ἔκ ἐξόν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, καὶ τοῖς
 “ μετ’ αὐτῷ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἡ ἔκ
 “ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασι οἱ
 “ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ
 “ ἀναίτιοί εἰσι; Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ὁ ἱερὸς μεί-
 “ ζων ἐστὶν ὧδε. Εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστίν, ἔλεον
 “ θέλω καὶ οὐ θυσίαν, ἔκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς
 “ ἀναιτίους.

“ ὃ Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο,
 “ ἔκ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. ὥς κύριός
 “ ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.”

§. 34. *Christus hominem, cujus erat arida manus, die Sabbati sanat: Phariseis se subducit, et multos sanat.*

^f Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συνα- Galilæa.
 γωγὴν αὐτῶν. ^g Καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ
 χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. Παρετήρουν δὲ αὐ-
 τὸν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαβ-
 βάτῳ θεραπεύσει, ἵνα εὕρωσι κατηγορίαν αὐτοῦ.

^c Marc. ii. 26.

^d Matth. xii. 4—7.

^e Marc. ii. 27, 28.

^f Matth. xii. 9.

^g Luc. vi. 6—8.

MPUS. Αὐτὸς δὲ ἤδει τὰς διαλογισμὰς αὐτῶν· καὶ εἶπε LOCUS.

D. 31. τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· “Ε- Galilæa.

Pascha
ndum.

“ γειραι καὶ σῆθι εἰς τὸ μέσον.” Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔση. ^h Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγουσαι· Εἰ ἔξεις τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ⁱ Εἶπεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτάς· “ Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τι· Ἐξέσεις τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; “ ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι; ^k Τίς ἔσαι ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν “ ἐμπέσῃ τῆτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, ἔχι “ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ ἔν διαφέρει “ ἄνθρωπος προβάτῃ;” ^l Οἱ δὲ ἐσιώπων. Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ’ ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· “ Ἐκτεινον τὴ χεῖρά σου” καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεσάθη ἡ χεὶρ αὐτῆς ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη.

Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῷ Ἡρωδιανῶν συμβέβλιον ἐποίουν κατ’ αὐτῆς, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῷ μαθητῶν αὐτῆς πρὸς τὴ θάλασσαν· καὶ πολλὸ πλῆθος ἀπὸ τῆ Γαλιλαίας ἠκολέθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆ Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆ Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τῆ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκέσαντες ὅσα

^h Matth. xii. 10.

ⁱ Luc. vi. 9.

^k Matth. xii. 11, 12.

^l Marc. iii. 4—12.

TEMPUS. ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ εἶπε τοῖς μαθη- LOCUS.
 A. D. 31. ταῖς αὐτῷ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ, Galilæa.
 Post Pascha
 secundum. διὰ τὸ ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. Πολλὰς

γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥς ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτῷ
 αἰψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. Καὶ τὰ πνεύ-
 ματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτόν ἐθεώρει, προσ-
 ἐπίπτειν αὐτῷ, καὶ ἔκραζε, λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ
 υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα
 μὴ αὐτόν φανερόν ποιήσωσι.

(¹¹⁴ Ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐε τῷ
 προφήτῃ, λέγοντος· Ἰδὲ, ὁ παῖς μου, ὃν ἠρέ-
 τισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ
 μου· θήσω τὸ Πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν
 τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. Οὐκ ἐρίσει, ἔδὲ κραυ-
 γάσει, ἔδὲ ἀκῶσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τῷ φωνῇ
 αὐτῷ. Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει,
 καὶ λῖνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς
 νῆκος τὴν κρίσιν. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτῷ ἔθνη
 ἐλπιοῦσι.)

§. 35. *Christus secedit in montem: vocat ad se
 discipulos suos: duodecim eligit: eum sequitur
 magna multitudo: multos sanat.*

ⁿ Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλ-
 θεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτε-
 ρεύων ἐν τῇ προσευχῇ τῷ Θεῷ. Καὶ ὅτε ἐγένετο

^m Matth. xii. 17—21.

ⁿ Luc. vi. 12, 13.

AMPUS. ἡμέρα, ὃ προσκαλεῖται ἕς ἡθελεν αὐτός· καὶ ἀπ- LOCUS.
 ID. 31. ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα Galilæa.
 t Pascha
 mandum. ὥσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποσέλλῃ αὐτὰς κηρύσ-

σειν, * P ἕς καὶ ἀποσόλους ὠνόμασε· Σίμωνα,
 (ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον,) καὶ Ἀνδρέαν τ' ἀδελφὸν
 αὐτῶ, Ἰάκωβον q τὸν υἱὸν Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τ'
 ἀδελφὸν υἱοῦ Ζεβεδαίου, † r Φίλιππον καὶ Βαρθολο-
 μαῖον, Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τ' υἱὸν Ἀλ-
 φαίου, Ἰδὲ αὖ Ἰακώβον, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον
 Ζηλωτὴν, καὶ Ἰδὲ αὖ Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο
 προδότης.

Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πε-
 δινῶ· καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτῶ, καὶ πλῆθος πολὺ
 υἱῶ λαῶ ἀπὸ πάσης τ' Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ, καὶ
 τ' παραλίῃ Τύρῃ καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι
 αὐτῶ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν· καὶ οἱ
 ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθε-
 ραπεύοντο. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτην ἀπλῆσθαι
 αὐτῶ, ὅτι δυνάμεις παρ' αὐτῶ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο
 πάντας.

* Καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ
 δαιμόνια. Marc. iii. 15.

† Καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα βοανεργεῖς, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βροντῆς.
 Marc. iii. 17.

• Marc. iii. 13, 14.

P Luc. vi. 13, 14.

q Marc. iii. 17.

r Luc. vi. 14—19.

§. 36. *Christi Sermo in Monte.*

TEMPUS.

A. D. 31.
Post Pascha
secundum.

LOCUS

Mons in
Galilæa.

^s Ἰδὼν δὲ τὰς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ, καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων· “ Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ. “ Μακάριοι οἱ πενθεῖντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ. Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἰπωσὶ πᾶν πονηρὸν ῥῆμα κατὰ ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. ^t Χαίrete ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδὲ γὰρ, ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίησεν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν καὶ ὑμῖν τοῖς πλυσίοις· ὅτι ἀπέχετε παράκλησιν ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντες

^s Matth. v. 1—11.^t Luc. vi. 23—26.

AMPUS. “ νῦν· ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. Οὐαὶ ὑμῖν LOCUS.

D. 31.
Pascha
mundum. “ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἰπωσι πάντες οἱ ἄνθρωποι· Mons in
Galilæa.

“ κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς ψευδοπροφήταις
“ οἱ πατέρες αὐτῶν.

“ ἡ Ὑμεῖς ἐσε τὸ ἄλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ
“ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; εἰς ἕδεν
“ ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ καταπα-
“ τεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ὑμεῖς ἐσε τὸ φῶς
“ τοῦ κόσμου. Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
“ ὄρους κειμένη· ἕδὲ καί τις λύχνον, καὶ τιθέασιν
“ αὐτὸν ὑπὸ τῷ μόδιον, ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ
“ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ· Οὕτω λαμ-
“ ψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων,
“ ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι
“ τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς ἔρανοῖς.

“ Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον,
“ ἢ τὰς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ
“ πληρῶσαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν
“ παρέλθῃ ὁ ἔρανος καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία
“ κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν
“ πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τὴν ἐν-
“ τολῶν τούτων τὴν ἐλαχίστην, καὶ διδάξῃ ἕτω τὰς
“ ἀνθρώπων, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασι-
“ λεῖᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅς δ’ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ,
“ ἕτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
“ ἔρανων. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ περισ-

TEMPUS. “ σεύση ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῆ Γραμμα- LOCUS
 A. D. 31. “ τέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν Mons in
 Post Pascha secundum. “ βασιλείαν τῆ ἐρανῶν. Galilæa.

“ Ἠκῆσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ
 “ φονεύσεις· ὃς δ’ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ
 “ κρίσει. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργι-
 “ ζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνοχος ἔσται τῇ
 “ κρίσει· ὃς δ’ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά,
 “ ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ’ ἂν εἴπῃ, Μωρὲ,
 “ ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ἐὰν
 “ ᾖ προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
 “ ριον, καὶ κεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σε ἔχει τὸ
 “ κατὰ σὲ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
 “ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε, πρῶτον διαλλάγηθι
 “ τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ
 “ δῶρόν σου. Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ,
 “ ἕως ὅτε εἴ ἔν τῇ ὁδῷ μετ’ αὐτοῦ· μήποτε σε
 “ παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε
 “ παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇς.
 “ Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν
 “ ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον κοδράντην.

“ Ἠκῆσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ
 “ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ
 “ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς,
 “ ἥδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Εἰ
 “ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε,
 “ ἔξελε αὐτόν, καὶ βάλε ἀπὸ σὲ· συμφέρει γάρ

MPUS. " σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σε, καὶ μὴ LOCUS.

D. 31. " ὅλον τὸ σῶμά σε βληθῇ εἰς γέενναν. Καὶ Mons in
t Pascha Galilæa.

mandum. " εἰ ἢ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον
" αὐτήν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι
" ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σε, καὶ μὴ ὅλον τὸ
" σῶμά σε βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐρρέθη δὲ, ὅτι
" ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, δότω αὐτῇ
" ἀποσάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν
" ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου
" πορνείας, ποιεῖ αὐτήν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς ἐὰν
" ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

" Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις·
" Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς
" ὅρκους σε. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὁμόσαι
" ὅλως· μήτε ἐν τῷ ἔρανῳ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ
" Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶ πο-
" δῶν αὐτῆς· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις
" ἐστὶ τῆς μεγάλης βασιλείας· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ
" σε ὁμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν
" ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. Ἐξω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν,
" ναὶ, ναί· οὐ, οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τῶν ἐκ τῶ
" πονηρῶ ἐστίν.

" Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ὁφθαλμὸν ἀντὶ
" ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ
" λέγω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ'
" ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τῆς δεξιᾶς σε σιαγόνα, σρέ-
" ψον αὐτῷ καὶ τῆς ἄλλης· καὶ τῷ θέλοντί σοι κρι-

TEMPUS. “ θῆναι, καὶ τὸ χιτῶνά σε λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ LOCUS.
 A. D. 31. “ τὸ ἱμάτιον. Καὶ ὅσις σε ἀγλαρεύσει μίλιον Mons in
 Post Pascha secundum. “ ἐν, ὑπάγε μετ’ αὐτοῦ δύο. Τῷ αἰτοῦντί σε Galilæa.
 “ δίδε· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σε δανείσασθαι μὴ
 “ ἀποσραφῆς.
 “ Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸ πλεονέκ-
 “ σιον σε, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σε. Ἐγὼ
 “ δὲ λέγω ὑμῖν· Ἀγαπᾶτε τὰς ἐχθρὰς ὑμῶν,
 “ εὐλογεῖτε τὰς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποι-
 “ εῖτε τὰς μισούντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
 “ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς, καὶ διωκόντων ὑμᾶς·
 “ ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρα-
 “ νοῖς· ὅτι τὸ ἥλιον αὐτὸ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηρὰς
 “ καὶ ἀγαθὰς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.
 “ Ἐὰν γὰρ ἡ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς,
 “ ποῖα ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ
 “ τὰς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν
 “ ἀγαθοποιῇτε τὰς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποῖα
 “ ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ
 “ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ’ ὧν ἐλ-
 “ πίσετε ἀπολαβεῖν, ποῖα ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ
 “ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα
 “ ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς
 “ ἐχθρὰς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε,
 “ μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσαι ὁ μισθὸς ὑμῶν
 “ πολὺς· καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς

TEMPUS. " χρησός ἐσιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. LOCUS.
 I D. 31. " Γίνεσθε ἔν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατήρ Mons in
 est Pascha " ὑμῶν οἰκτίρμων ἐσὶ. Galilæa.

Sermonis in Monte continuatio.

" Ὑ Προσέχειε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποι-
 " εῖν ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου, πρὸς τὸ θαυμάζειν
 " αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν ἔκ ἔχετε παρὰ
 " τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. "Ὅταν ἔν
 " ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν
 " σε, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιῶσιν ἐν ταῖς συνα-
 " γωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν
 " ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέ-
 " χουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοὺ δὲ ποιῶντος
 " ἐλεημοσύνην, μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σε τί ποιεῖ
 " ἡ δεξιὰ σου· ὅπως ἡ σε ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ
 " κρυπλῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὁ βλέπων ἐν τῷ
 " κρυπλῷ, αὐτὸς ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

" Καὶ ὅταν προσεύχῃ, ἔκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑπο-
 " κριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν
 " ταῖς γωνίαις τοῦ πλατειῶν ἐξῶτες προσεύχε-
 " σθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις. Ἀμὴν
 " λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τοῦ μισθοῦ αὐτῶν. Σὺ
 " δὲ, ὅταν προσεύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖον
 " σε, καὶ κλείσας τὴν θύραν σε πρόσευξαι τῷ
 " πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπλῷ· καὶ ὁ πατήρ σε,

γ Matth. vi. 1. ad fin.

TEMPUS. “ ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπλῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ LOCUS.

A. D. 81. “ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατλολογήσῃτε, Mons in
Post Pascha secundum. “ ὥσπερ οἱ ἔθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πο- Galilæa.

“ λυλογία αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν

“ ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν

“ ὧν χρεῖαν ἔχετε, πρὸ ἔ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

“ Οὕτως ἔν προσεύχεσθε ὑμεῖς· ΠΑΤΕΡ ἡμῶν

“ ὁ ἐν τοῖς ἔρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.

“ Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σε· γενηθήτω τὸ θέλημά

“ σε, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῇ γῆς. Τὸν ἄρτον

“ ἡμῶν τὸ ἐπιβσίον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες

“ ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφί-

“ εμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγ-

“ κης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς

“ ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σὺ εἶς ἡ βασιλεία, καὶ ἡ

“ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

“ Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρα-

“ πλώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν

“ ὁ ἐράνιος. Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις

“ τὰ παραπλώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν

“ ἀφήσει τὰ παραπλώματα ὑμῶν.

“ Ὅταν δὲ νησεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ

“ ὑποκριταί, σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ

“ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις

“ νησεύοντες. Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸ

“ μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νησεύων ἀλειφαί σε τὴν

“ κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπόν σε νίψαι· ὅπως μὴ

TEMPUS. "φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νησεύων, ἀλλὰ τῷ πα- LOCUS.
 A. D. 31. "τρί σε τῷ ἐν τῷ κρυπλῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, Mons in
 post Pascha "ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπλῷ, ἀποδώσει σοι ἐν τῷ Galilæa.
 secundum. "φανερῷ.

"Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῇ γῆς,
 "ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζεται, καὶ ὅπου κλέπται
 "διορύσσει καὶ κλέπτει· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν
 "θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου ἔτε σῆς ἔτε βρῶσις
 "ἀφανίζεται, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσει οὐδὲ
 "κλέπτει· Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν,
 "ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν.

"Ὁ λύχνος τῷ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός·
 "ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ
 "σῶμά σε φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός
 "σε πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σε σκοτεινὸν ἔσται.
 "Εἰ ἔν τὸ φῶς, τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ σκότος
 "πόσον;

"Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ
 "γὰρ τὸν ἓνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει·
 "ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τῷ ἑτέρῳ καταφρονήσει·
 "οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. Διὰ
 "τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ
 "ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίνητε· μηδὲ τῷ σώματι
 "ὑμῶν, τί ἐνδύσῃσθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον
 "ἐστὶ τῆ τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμ-
 "βλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ
 "σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς

TEMPUS. “ ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐράνιος τρέφει LOCUS.
 A. D. 31. “ αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; Mons in
 Post Pascha “ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι Galilæa.
 secundum. “ ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτῷ πῆχυν ἓνα; Καὶ περὶ
 “ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ
 “ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ
 “ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι ἐδὲ Σολομῶν ἐν πά-
 “ σῃ τῇ δόξῃ αὐτῷ περιεβάλετο ὡς ἐν τάτῳ.
 “ Εἰ δὲ τὸ χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα, καὶ
 “ αὐριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς ἔτι
 “ ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγό-
 “ πιστοι; Μὴ ἔν μεριμνήσητε, λέγοντες· Τί
 “ φάγωμεν, ἢ τί πίνωμεν, ἢ τί περιβαλώμεθα;
 “ Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε
 “ γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐράνιος ὅτι χρήζετε τῶ-
 “ ν ἀπάντων. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὸ βασι-
 “ λείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
 “ ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὖν
 “ μεριμνήσητε εἰς τὴν αὐριον· ἡ γὰρ αὐριον
 “ μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ
 “ κακία αὐτῆς.

Sermonis in Monte continuatio altera.

“ ^z Μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· μὴ κατα-
 “ δικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε· ἀπολύετε,
 “ καὶ ἀπολυθήσεσθε· δίδετε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν·

^z Luc. vi. 37—40.

EMPUS. " μέτρον καλόν, πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ LOCUS.
 . D. 31. " ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸ κόλπον ὑμῶν. Mons in A
 st Pascha Galilæa.
 cundum. " τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρη-
 " θήσεται ὑμῖν." Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς.
 " Μήτις δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ
 " ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσῶνται; Οὐκ ἔστι
 " μαθητὴς ὑπὲρ τοῦ διδάσκαλου αὐτοῦ· κατηρτισ-
 " μένος δὲ πᾶς ἔσαι ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.
 " ^a Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
 " τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν
 " οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου·
 " Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ
 " σου· καὶ ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;
 " Ὑποκριτὰ, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ
 " ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
 " κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
 " Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε
 " τὰς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τοῦ χοίρου·
 " μήποτε καταπατήσωσιν αὐτὰς ἐν τοῖς ποσίν
 " αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.
 " Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
 " εὕρήσετε· κρᾶετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς
 " γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει,
 " καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. ἢ τίς ἐστιν ἐξ
 " ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν εἰάν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 " ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσῃ αὐτῷ; καὶ εἰάν

^a Matth. vii. 3—17.

TEMPUS. “ ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; Εἰ LOCUS.
 A. D. 31. “ ἔν ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ Mons in
 Post Pascha “ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πῶσῳ μᾶλλον ὁ Galilæa.
 secundum. “ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς ἔρανοῖς δώσει ἀγαθὰ
 “ τοῖς αἰτῆσιν αὐτόν; Πάντα ἔν ὅσα ἂν θέλητε
 “ ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ἔτω καὶ ὑμεῖς
 “ ποιεῖτε αὐτοῖς· ἔτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ
 “ προφῆται.
 “ Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλα-
 “ τεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα
 “ εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχό-
 “ μενοι δι’ αὐτῆς. Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τε-
 “ θλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ
 “ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὕρισκοντες αὐτήν.
 “ Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες
 “ ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων,
 “ ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἄρπαγες. Ἀπὸ τῆς καρ-
 “ πῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλ-
 “ λέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σαφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβό-
 “ λων σῦκα; ἔτω πάν δένδρον ἀγαθὸν καρπὸς
 “ καλὸς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς
 “ πονηρὸς ποιεῖ. * ^b Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τῆς
 “ ἀγαθῆς θησαυρῆς τῆς καρδίας αὐτῆς προφέρει τὸ
 “ ἀγαθόν· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τῆς πονηρῆς

* Πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ
 βάλλεται. Matth. vii. 19.

^b Luc. vi. 45.

MPUS. “Θησαυρῶν τῆ καρδίας αὐτῶν πεφυγμένον τὸ πονηρόν· LOCUS.
D. 31. “ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆ καρδίας λαλεῖ τὸ Mons in
Pascha “σῶμα αὐτῶν. Galilæa.
ndum.

“Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσε-
“λεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θ̅ρανῶν· ἀλλ’ ὁ
“ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν θ̅ρανοῖς.
“Πολλοὶ ἔρυσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε,
“Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν, καὶ
“τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ
“σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ
“τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς· Ὅτι ἐδέποτε ἔγνω
“ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ’ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι
“τῇ ἀνομίᾳ.

“Πᾶς ὃς ἐν ὅσις ἀκούει μου τὰς λόγους τούτους,
“καὶ ποιεῖ αὐτάς, ὁμοιωσάτω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ,
“ὃς οἰκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐπὶ τῇ πέτρᾳ·
“καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ
“ἐπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ
“ἐκείνῃ, καὶ ἐκ ἐπέσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν
“πέτραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκῶν μου τοὺς λόγους
“τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτάς, ὁμοιωθήσεται ἀν-
“δρὶ μωρῷ, ὃς οἰκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐπὶ
“τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ
“ποταμοὶ, καὶ ἐπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκο-
“ψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐπέσε· καὶ ἦν ἡ πτώσις
“αὐτῆς μεγάλη.”

TEMPUS.

A. D. 31.
Post Pascha
secundum.

Καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς λό-
γους τούτους, ἐξεπλήσσαντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδα-
χῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν
ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς. ^d Καταβάντι
δὲ αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὄρας, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι
πολλοί.

LOCUS

Mons in
Galilæa.

§. 37. Centurionis famulus sanatur.

^e Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ <sup>Caperna-
um.</sup>
εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς λαῆς, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναῦμ.
Ἐκατοντάρχης δὲ τις δούλος κακῶς ἔχων ἡμελ-
λε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἐντιμος. Ἀκούσας δὲ
περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέ-
ρης τῆς Ἰουδαίας, ἐρωτῶν αὐτὸν, ὅπως ἐλθὼν δια-
σώσῃ τὸ δούλον αὐτοῦ. Οἱ δὲ, παραγενόμενοι πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπευδαίως, λέγοντες·
Ὅτι ἄξιός ἐστιν ὃ παρέξει τούτο· ἀγαπᾷ γὰρ τὸ
ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν
ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἦδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας,
ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατόνταρχος φίλης, λέ-
γων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλῃς· ἐγὼ γάρ εἰμι ἰκα-
νὸς ἵνα ὑπὸ τῆς σέγνης μου εἰσέλθῃς. Διὸ ἐδὲ ἐμαυ-
τὸν ἠξίωσα πρὸς σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἶπε λόγῳ, καὶ
ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπὲρ ἐμαυτὸν

^d Matth. viii. 1.^e Luc. vii. 1—9.

IPUS. γρατιώτας· κὺ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι· κὺ πο- LOCUS.
D. 31. ρεύεται· κὺ ἄλλῳ, Ἔρχε· κὺ ἔρχεται· καὶ τῷ Caperna-
Pascha andum. δέλω μὲ, Ποίησον τῷτο· κὺ ποιεῖ. Ἀκῆσας δὲ
ταῦτα ὁ Ἰησῆς ἐθαύμασεν αὐτόν· καὶ γραφεῖς,
τῷ ἀκολοῦθῶντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· “ Λέγω ὑμῖν,
“ οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίσιν εὑρον.
“ ^f Πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν κὺ δυσμῶν ἤξεισι, κὺ
“ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ κὺ
“ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆ
“ βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ
“ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς κὺ ὁ βρυγμὸς
“ τῶν ὀδόντων.” ^g Καὶ ὑποσρέψαντες οἱ πεμ-
φθέντες εἰς τὸν οἶκον, εὑρον τὸ ἀσθενῶντα δοῦλον
ὕγιαίνοντα.

§. 38. *Viduae filius resuscitatur in civitate Naïn.*

^h Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐξῆς, ἐπορεύετο εἰς πόλιν Naïn.
καλεσμένην Ναῖν· κὺ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, κὺ ὄχλος πολὺς. Ὡς δὲ
ἤγγισε τῇ πόλει τῆ πόλεως, καὶ ἰδὼν, ἐξεκομίζετο
τεθνηκώς, υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ
αὕτη χήρα· κὺ ὄχλος τῆ πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν
αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτήν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ’ αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· “ Μὴ κλαῖε.” Καὶ
προσελθὼν ἥψατο τὸ σφοῦ, (οἱ δὲ βασιάζοντες

^f Matth. viii. 11, 12.

^g Luc. vii. 10.

^h Luc. vii. 11—17.

TEMPUS. ἔσησαν,) καὶ εἶπε· “ Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρ- LOCUS
A. D. 31. “ θητι.” Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο Naïn.
Post Pascha
secundum. λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἐλαβε
δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸ Θεόν, λέγοντες·
“ Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι
ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸ λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν
ὁ λόγος ἕτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν
πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

§. 39. *Christi responsum discipulis a Johanne Bap-
tista missis.*

ⁱ Καὶ ἀπήγγειλαν * Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐ- Galilæa.
τοῦ περὶ πάντων τούτων. Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἐπεμψε
πρὸς τὸ Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλ-
λον προσδοκῶμεν; Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν
οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν
ἡμᾶς πρὸς σε, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ
ἄλλον προσδοκῶμεν; Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθε-
ράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μασίγων καὶ πνευ-
μάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο
τὸ βλέπειν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς· “ Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅτι εἶ-
“ δετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χω-
“ λοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ

* ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ [ὄντι]. Matth. xi. 2.

ⁱ Luc. vii. 18—26.

AMPUS. “ ἀκέσσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελί- LOCUS.
 DD. 31. “ ζονται· καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδα- Galilæa.
 Pascha “ λισθῇ ἐν ἐμοί.”

Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο
 λέγειν πρὸς τὰς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· “ Τί ἐξ-
 “ ἐληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θαύσασθαι; κάλαμον
 “ ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξεληλύ-
 “ θατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις
 “ ἡμφιεσμένον; ἰδὲ, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ
 “ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν.
 “ Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ
 “ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτη. ^κ Οὗ-
 “ τος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδοὺ, ἐγὼ
 “ ἀποστέλλω τὸ ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς
 “ κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Ἀμὴν
 “ λέγω ὑμῖν, ἃ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναι-
 “ κῶν μείζων Ἰωάννης τοῦ βαπτιστῆ· ὁ δὲ μικρό-
 “ τερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ὕψανων, μείζων αὐτῶν
 “ ἐστίν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννης τῷ βαπτιστῇ
 “ ἕως ἄρτι, ἡ βασιλεία τῶν ὕψανων βιάζεται, καὶ
 “ βιάσαι ἀρπάζουσιν αὐτήν. Πάντες γὰρ οἱ
 “ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννης προεφήτευ-
 “ σαν. Καὶ εἰ θέλετε δεῖξασθαι, αὐτός ἐστιν
 “ Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα
 “ ἀκέειν, ἀκέτω.” ^ι Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκέσας
 καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸ Θεόν, βαπτισθέντες τὸ

^κ Matth. xi. 10—15. ^ι Luc. vii. 29—35.

TEMPUS. βάπτισμα Ἰωάννης. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νο- LOC
 A. D. 31. μικοὶ τὴν βελὴν τῆς Θεᾶς ἠθέτησαν εἰς ἑαυτοὺς, μὴ Galilæa
 Post Pascha
 secundum. βαπτισθέντες ὑπὲρ αὐτῶν.

Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· “ Τίτι ἐν ὁμοιώσω τῆς ἀν-
 “ θρώπου τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ τίτι εἰσὶν ὅμοιοι;
 “ Ὅμοιοί εἰσι παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθι-
 “ μένοις, καὶ προσφωνῶσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν·
 “ Ὑψήσαμεν ὑμῖν, καὶ ἐκ ὠρχήσασθε· ἐδρηνή-
 “ σαμεν ὑμῖν, καὶ ἐκ ἐκλαύσατε. Ἐλήλυθε γὰρ
 “ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίειν, μήτε
 “ οἶνον πίνειν· καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει.
 “ Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίειν καὶ πίνειν·
 “ καὶ λέγετε· Ἰδὲ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἶνο-
 “ πότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ
 “ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς
 “ πάντων.”

§. 40. *Christi monita ad Judæos, cum eos ad
 divina sua opera respicere jubet.*

^m Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις, ἐν αἷς
 ἐγένοντο αἱ πλεῖσαι δυνάμεις αὐτῶν, ὅτι οὐ μετε-
 νόησαν· “ Οὐαὶ σοι Χοραζὶν, καὶ σοι Βηθσαϊ-
 “ δάν· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δύ-
 “ νάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πόλαι ἂν ἐν
 “ σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν· Πλὴν λέγω
 “ ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν

^m Matth. xi. 20. *ad fin.*

MPUS. “ ἡμέρα κρίσεως, ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ Καπερναῦμ, LOCUS.

DD. 1. “ ἡ ἕως ἔβρανου ὑψωθείσα, ἕως ἄδᾶ καταβι- Galilæa.

Pascha

adum. “ βασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυ-
 “ νάμεις αἱ γινόμεναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι
 “ τῆς σήμερον. Πλὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι γῆ Σο-
 “ δόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ
 “ σοί.”

“ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
 “ Ἐξομολογῆμαί σοι, πάτερ, κύριε ἔβρανῶ καὶ
 “ τῆ γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
 “ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Ναὶ ὁ
 “ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν
 “ σε. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ ἔβρατός μου·
 “ καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸ υἱόν, εἰ μὴ ὁ πατήρ·
 “ ἔδῃ τὸ πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ
 “ ὃς ἐὰν βέληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

“ Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πε-
 “ φορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε
 “ τὸ ζυγόν μου ἐφ’ ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι
 “ πραῖός εἰμι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὐρήσετε
 “ ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. Ὁ γὰρ ζυγός
 “ μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.”

§. 41. *Mulieri, quæ peccatrix fuerat, peccata publice remittuntur a Christo, qui in convivio sedebat cum Phariseo.*

TEMPUS.

A. D. 31.
Post Pascha
secundum.

ⁿ Ἡρώτα δέ τις αὐτὸν ὃ Φαρισαίων, ἵνα φάγη
μετ' αὐτῶ· καὶ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου,

LOCUS

Galilæa.

ἀνεκλίθη. Καὶ ἰδὼς, γυναῖκα ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦν
ἁμαρτωλὸς, ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ
τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβασρον μύρων, καὶ σῶσα
παρὰ τοὺς πόδας αὐτῶ ὑπίσω κλαίουσα, ἤρξατο
βρέχειν τὰς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι, καὶ ταῖς
θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει
τὰς πόδας αὐτῶ, καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν δὲ ὁ
Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέ-
γων· Οὗτος, εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ
ποταπὴ ἡ γυναῖκα ἥτις ἁπτεται αὐτῶ, ὅτι ἁμαρ-
τωλὸς ἐστίν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς
αὐτόν· “Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν.” Ὁ δὲ φησὶ·
Διδάσκαλε, εἰπέ. “Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δα-
“νεῖς· ὁ εἷς ὠφείλε δηνάρια πεντακόσια,
“ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα· μὴ ἔχόντων δὲ αὐτῶν
“ἀποδῆναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς ἐν αὐ-
“τῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;” Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ὃ τὸ
πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· “Ὁρθῶς
“ἐκρίνας.” Καὶ γραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ

AMPUS. Σίμωνι ἔφη· “ Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; LOCUS.

D. 31. “ εἰσῆλθόν σε εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τὰς πόδας Galilæa.

Pascha

andum. “ με οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ

“ με τὰς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐ-

“ τῆς ἐξέμαξε. Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη

“ δὲ, ἀφ’ ἧς εἰσῆλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά

“ με τοὺς πόδας. Ἐλαίω τὴν κεφαλὴν με καὶ

“ ἠλειψας· αὕτη δὲ μύρω ἠλειψέ με τὰς πόδας.

“ Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι

“ αὐτῆς αἱ πολλάι· ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ὃ δὲ

“ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.” Εἶπε δὲ

αὐτῇ· “ Ἀφένονται σε αἱ ἁμαρτίαι.” Καὶ ἤρ-

ξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς

ἐστὶς ὅς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; Εἶπε δὲ πρὸς

τὴν γυναῖκα· “ Ἡ πόλις σου σέσωκέ σε· πορεύε

“ εἰς εἰρήνην.”

§. 42. *Christus iterum Galilæam circumiens Dæmoni-
acum sanat: Scribæ autem et Pharisei Spiritum
Sanctum blasphemant.*

Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας
καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐ-
τῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πάντα νόσον καὶ πάντα μαλακίαν ἐν
τῷ λαῷ· καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ· καὶ γυναῖκες
τινες, αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων

° Matth. ix. 35.

† Luc. viii. 1—3.

TEMPUS. πονηρῶν, καὶ ἀσθενειῶν· Μαρία ἡ καλεμένη Μαγ- LOCU
 A.D. 31. δαληνῇ, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπταὶ ἐξεληλύθει, καὶ Galilæa
 Post Pascha
 secundum. Ἰωάννα γυνὴ Χεζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου, καὶ Σου-
 σάννα, καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ
 ἀπὸ τῶ ὑπαρχόντων αὐταῖς.

⁹ Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον. Καὶ συνέρχεται Caperna-
um.
 πάλιν ὄχλος, ὥς μὴ δύνασθαι αὐτὰς μήτε ἄρ-
 του φαγεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ,
 ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι
 ἐξέστη.

¹ Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος,
 τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥς τὸν
 τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. Καὶ ἐξί-
 σαντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον· Μήτι ἔτις
 ἐστὶν ὁ υἱὸς Δαβὶδ;

Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκῆσαντες εἶπον· Οὗτος ἔκ
 ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ,
 ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς
 ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· “ Πᾶσα βασι-
 “ λεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημῆται· καὶ
 “ πᾶσα πόλις, ἢ οἰκία, μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς,
 “ οὐ σαθήσεται. Καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸ Σατανᾶν
 “ ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς ἔν σαθή-
 “ σεται ἡ βασιλεία αὐτῆς; Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελ-
 “ ζεβὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν

⁹ Marc. iii. 19—21.

¹ Matth. xii. 22—37.

MPUS. “ τίνι ἐκβάλλεσι; διὰ τῆτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται LOCUS.
D. 31. “ κριταί. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεῷ ἐκβάλλω Caperna-
Pascha um.
ndum. “ τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασι-
“ λεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν
“ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
“ διαρπάσαι, εἰ μὴ πρῶτον δήσῃ τὸ ἰσχυρόν;
“ καὶ τότε τὸ οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. Ὁ μὴ ὦν
“ μετ’ ἐμοῦ, κατ’ ἐμὲ ἔστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’
“ ἐμοῦ, σκορπίζει. Διὰ τῆτο λέγω ὑμῖν· Πᾶσα
“ ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἄν-
“ θρώποις· ἡ δὲ τοῦ Πνεύματος βλασφημία οὐκ
“ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὁς ἂν εἴπῃ
“ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται
“ αὐτῷ· ὁς δ’ ἂν εἴπῃ κατὰ τὸ Πνεύματος τῆ
“ ἀγίας, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ, ἕτε ἐν τῇ τῷ
“ αἰῶνι, ἕτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἡ ποιήσατε τὸ
“ δένδρον καλόν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἡ
“ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρπὸν
“ αὐτοῦ σαπρὸν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον
“ γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε
“ ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ
“ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. Ὁ
“ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς
“ καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ· καὶ ὁ πονηρὸς
“ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει
“ πονηρά. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργόν,
“ ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσῃ περὶ

TEMPUS. " αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἐκ γὰρ τῆς LOCU
 A. D. 31. " λόγων σε δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῆς λόγων σου Caperna
 Post Pascha " καταδικασθήσῃ." um.
 secundum.

§. 43. *Scribæ et Pharisei ideo objurgantur, quod a Christo signum peterent.*

Ἔτι τότε ἀπεκρίθησαν τινες τῶν Γραμματέων καὶ
 Φαρισαίων, λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ
 σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
 " Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ,
 " καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ ση-
 " μεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Ὡς περ γὰρ ἦν
 " Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς κήτης τρεῖς ἡμέρας καὶ
 " τρεῖς νύκτας, ὅτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν
 " τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
 " Ἄνδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει
 " μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινέσιν αὐτήν·
 " ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ,
 " πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Βασίλισσα νότις ἐγερθή-
 " σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
 " κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περὶ τῶν
 " γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ,
 " πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. Οὐδεὶς δὲ λύχνου
 " ἀψας εἰς κρυπτὸν τίθεισιν, ἀλλ' ὑπὸ τῷ μόδιον·
 " ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι
 " τὸ φέγγος βλέπωσιν. Ὁ λύχνος ὅτι σώματος

* Matth. xii. 38—42.

† Luc. xi. 33—36.

ΠΡΟΣ. “ ἔσιν ὁ ὀφθαλμός· ὅταν ἔν ὁ ὀφθαλμός σου LOCUS.
 31. “ ἀπλῆς ἦ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σε φωτεινόν ἔσιν” Caperna-
 pascha um.
 adum. “ ἐπὰν δὲ πονηρὸς ἦ, καὶ τὸ σῶμά σε σκοτεινόν.
 “ Σκόπει ἔν μὴ τὸ φῶς, τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐσίν.
 “ Εἰ ἔν τὸ σῶμά σε ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι
 “ μέρος σκοτεινόν, ἔσαι φωτεινόν ὅλον, ὡς ὅταν
 “ ὁ λύχνος τῇ ἀσραπῇ φωτίζει σε. Ὅταν δὲ
 “ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώ-
 “ πῳ, διέρχεται δι’ ἀνδρῶν τόπων, ζητῶν ἀνά-
 “ παυσιν, καὶ εὗρίσκει. Τότε λέγει· Ἐπι-
 “ στρέψω εἰς τὸ οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ
 “ ἐλθὼν, εὗρίσκει σχολάζοντα, σεσαρωμένον, καὶ
 “ κεκοσμημένον. Τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-
 “ βάνει μετ’ ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονη-
 “ ρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ
 “ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα
 “ τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσαι καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
 “ πονηρᾷ.”

§. 44. *Quinam sint vere benedicti.*

* Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπά-
 ρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ·
 Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βασάσασά σε, καὶ μασοὶ ἔς
 ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε· “ Μενῶνγε μακάριοι
 “ οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ φυλάσσοντες
 “ αὐτόν.”

* Matth. xii. 43—45.

* Luc. xi. 27. 28.

§. 45. *Christus veros discipulos suos tanquam secum sanguine maxime conjunctos habet.*

TEMPUS. ^y Ἐτι δὲ αὐτῷ λαλῶντος τοῖς ὄχλοις, ἰδὼν, ἡ ^{LOCUS} μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσῆκισαν ἔξω, ζη- ^{Caperna- um.}
 A. D. 31. ^{Post Pascha} ^{secundum.} τῶντες αὐτῷ λαλῆσαι. ^z Καὶ ἔκ ἡδύναντο συν-
 τυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸ ὄχλον. ^a Εἶπε δὲ τις αὐτῷ·

Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σε καὶ οἱ ἀδελφοί σε ἔξω ἐσῆκασιν,
 ζητῶντές σοι λαλῆσαι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε
 τῷ εἰπόντι αὐτῷ· “Τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου, καὶ
 “ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;” Καὶ ἐκτείνας τὴν
 χεῖρα αὐτῷ ἐπὶ τὰς μαθητὰς αὐτῷ, εἶπεν· “Ἰδὼ
 “ ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Ὅστις γὰρ
 “ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τῷ ἐν
 “ ὕδασι, αὐτός μου ἀδελφός, καὶ ἀδελφὴ, καὶ
 “ μήτηρ ἐστίν.”

§. 46. *Christus in convivio cum Phariseo sedens, Phariseorum, scribarum, legisque doctorum hypocrisin notat et verbis graviter castigat.*

^b Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἡρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός
 τις ὅπως ἀρρυσήσῃ παρ’ αὐτῷ. Εἰσελθὼν δὲ ἀν-
 ἔπεσεν. Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ
 πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸς τὸ ἄρξαι. Εἶπε δὲ ὁ Κύ-
 ριος πρὸς αὐτόν· “Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ

^y Matth. xii. 46.

^z Luc. viii. 19.

^a Matth. xii. 47. *ad fin.*

^b Luc. xi. 37. *ad fin.*

MPUS. “ ἔξωθεν ἔ ποτηρίαι καὶ ἔ πίνακος καθαρίζετε” LOCUS.
 λ. 31. “ τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονη- Caperna-
 Pascha- dum. “ ρίας. Ἄφρονες, ἔχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν, καὶ
 “ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε
 “ ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδοὺ, πάντα καθαρά ὑμῖν
 “ ἔσιν. Ἀλλ’ ἔαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι
 “ ἀποδεκατῷτε τὸ ἡδύσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ
 “ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε ἢ κρίσιν καὶ ἢ
 “ ἀγάπην ἔ Θεῷ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, καὶ κεῖνα
 “ μὴ ἀφίεναι. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι
 “ ἀγαπᾶτε ἢ πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγω-
 “ γαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.
 “ Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑπο-
 “ κριταί, ὅτι ἐς ὥς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ
 “ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω ἐκ οἶδα-
 “ σιν.” Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει
 αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρί-
 ζεις. Ὁ δὲ εἶπε· “ Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς ἔαὶ,
 “ ὅτι φορτίζετε τὰς ἀνθρώπους φορτία δυσβά-
 “ ρακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ
 “ προσψάυετε τοῖς φορτίοις. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι
 “ οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα ἢ προφητῶν, οἱ δὲ
 “ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. Ἄρα μαρ-
 “ τυρεῖτε, καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις ἢ πατέρων
 “ ὑμῶν· ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς
 “ δὲ οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. Διὰ τῷτο
 “ καὶ ἡ σοφία ἔ Θεοῦ εἶπεν· Ἀποσελῶ εἰς αὐτούς

TEMPUS. “^c προφήτας, καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτε- LOCUS
 A. D. 31. “^c νῆσι καὶ ἐκδιώξουσιν· ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα Caperna-
 Post Pascha secundum. “^c πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ um.
 “^c καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης·
 “^c ἀπὸ ἑ αἵματος Ἀβελ, ἕως ἑ αἵματος Ζαχα-
 “^c ρία, ἑ ἀπολομένους μεταξὺ ἑ θυσιασθηρῶν καὶ
 “^c ἑ οἴκων· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ ἑ
 “^c γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι
 “^c ἤρατε ἑ κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλ-
 “^c θετε, καὶ τὰς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.” Λέ-
 γοντος δὲ αὐτῶν ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἤρξαντο οἱ
 Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ
 ἀποσοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων· ἐνεδρεύοντες
 αὐτὸν, καὶ ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ ἑ σώματος
 αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτῶν.

§. 47. *Christus discipulos suos et plebem docet.*

“^c Ἐν οἷς ἐπισυναχθεῖσιν ἑ μυριάδων ἑ ὄχλων, Caperna-
 ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς in itinere
 τὰς μαθητὰς αὐτῶν. “^c Πρῶτον προσέχετε ἑαυ- ad Lacum
 “^c τοῖς ἀπὸ ἑ ζύμης ἑ Φαρισαίων, ἡτις ἐσὶν ὑπό-
 “^c κρισις. Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστίν, ὃ οὐκ
 “^c ἀποκαλυφθήσεται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ γνωσθή-
 “^c σεται. Ἀντὶ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε, ἐν
 “^c τῷ φωτὶ ἀκυσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ ἑ ἐλα-
 “^c λήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ ἑ

AMPUS. " δαμάτων. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ LOCUS.
 D. 31. " φοβηθῆτε ἀπὸ τῆ ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ Caperna-
 t Pascha undum. " μετὰ ταῦτα μὴ ἔχόντων περισσότερόν τι ποι- umi, aut,
 " ἦσαι. Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβή- in itinere
 " θητε τὸν, μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ad Lacum.
 " ἐμβαλεῖν εἰς τὴ γένναν· ναὶ λέγω ὑμῖν, τῷτον
 " φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε σαρδία πωλεῖται ἀσ-
 " σαρίων δύο; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν ἕκ ἑστὶν ἐπιλελησ-
 " μένου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆ
 " κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡρίθμηνται. Μὴ οὖν
 " φοβεῖσθε· πολλῶν σαρδίων διαφέρετε. Λέγω
 " δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμ-
 " προσθεν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 " ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ
 " Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῷ ἀνθρώ-
 " πῳ, ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.
 " Ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συνα-
 " γωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ με-
 " रिμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἶπητε·
 " τὸ γὰρ ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ
 " τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν."

Εἶπε δὲ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε,
 εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κλη-
 ρονομίαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· " Ἄνθρωπε, τίς με
 " κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;" Εἶπε
 δὲ πρὸς αὐτόν· " Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆ

- TEMPUS. “ πλεονεξίας· ὅτι ἔκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὲ ἢ LOCUS.
 A. D. 31. “ ζωὴ αὐτῶ ἐσιν ἐκ τῆ ὑπαρχόντων αὐτῶ.” Caperna-
 Post Pascha “ Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, λέγων· umi, aut,
 secundum. “ Ἐνθὺ πρὸς αὐτοὺς, λέγων· in itinere
 “ Ἄνθρωπος τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα.
 “ Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Τί ποιήσω;
 “ ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου.
 “ Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς
 “ ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· καὶ συν-
 “ ἄξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, καὶ τὰ
 “ ἀγαθά μου. Καὶ ἔρῳ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχὴ,
 “ ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά·
 “ ἀναπαύε, φάγε, πίε, εὐφραίνε. Εἶπε δὲ αὐ-
 “ τῷ ὁ Θεός· Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τῇ ψυχὴν
 “ σε ἀπαιτήσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τί νῦν
 “ ἔσαι; Οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς
 “ Θεὸν πλεονεξέων.”
 “ * Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε
 “ ἐλεημοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ
 “ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς
 “ ὕψουσιν· ὅπως κλέπτης οὐκ ἐγγίξει, οὐδὲ σὴς
 “ διαφθείρει. Ὅπως γὰρ ἐσιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν,
 “ ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσαι.
 “ * Ἔσωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι,
 “ καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἄν-
 “ θρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν,
 “ ὥστε ἀναλύσει ἐκ τῆ γάμων· ἵνα, ἐλθόντος καὶ

TEMPUS. “ κρέσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι
D. 31. “ οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, ὅς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει
et Pascha undum. “ γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι περιζώ-
“ σεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς, καὶ παρελθὼν
“ διακονήσει αὐτοῖς. Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευ-
“ τέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ,
“ καὶ εὐρὴ ἔστω, μακάριοί εἰσιν οἱ δούλοι ἐκεῖνοι.
“ Τῆτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης
“ ποῖα ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν,
“ καὶ ἐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸ οἶκον αὐτοῦ. Καὶ
“ ὑμεῖς ἔν γίνεσθε ἑτοιμοὶ· ὅτι ἡ ὥρα καὶ δοκεῖτε,
“ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.”

LOCUS.

Caperna-
umi, aut,
in itinere
ad Lacum.

Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς
καὶ παραβολὴν ταύτην λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας;
Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· “ Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκο-
“ νόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ
“ τῇ θεραπείᾳ αὐτοῦ, καὶ δίδόναι ἐν καιρῷ τὸ σι-
“ τομέτριον; Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλ-
“ θὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα οὕτως.
“ Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρ-
“ χουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ
“ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζεις
“ ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι· καὶ ἄρξεται τύπτειν τὰς
“ παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν
“ καὶ μεθύσκεσθαι· ἤξει ὁ κύριος καὶ θέλει ἐκείνου
“ ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γι-
“ νώσκει· καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος

- TEMPUS. " αὐτῷ μετὰ τῆ ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ LOCUS.
 A. D. 31. " δῆλος ὁ γνῶς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ Caperna-
 Post Pascha " μὴ ἐτοιμάσας, μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα umi, aut,
 secundum. " αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς. Ὁ δὲ μὴ γνοὺς, in itinere
 " ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. ad lacum
 " Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται
 " παρ' αὐτῷ· καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσό-
 " τερον αἰτήσασιν αὐτόν.
 " Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω
 " εἰ ἤδη ἀνήφθη; Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτί-
 " σθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῆ;
 " Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δῆναι ἐν τῇ
 " γῇ; Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν.
 " Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ
 " διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶ, καὶ δύο ἐπὶ
 " τρισί. Διαμερισθήσεται πατήρ ἐφ' υἱῶν, καὶ
 " υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ, καὶ θυ-
 " γάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ τῇ νύμφῃ αὐ-
 " τῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς."
 " Ἐλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· "Ὅταν ἴδῃτε τὴν
 " νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέ-
 " γετε· Ὁμβρος ἔρχεται· καὶ γίνεται ἕτω. Καὶ
 " ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε· Ὅτι καύσων ἔσαι·
 " καὶ γίνεται. Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆ γῆς
 " καὶ τῶ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν· τὸ δὲ καιρὸν
 " τούτου πῶς οὐ δοκιμάζετε;
 " Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;

TEMPUS. "Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' LOCUS.
D. 31. "ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐρσασίαν ἀπηλλάχθαι Caperna-
et Pascha undum. "ἀπ' αὐτοῦ· μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν umi, aut,
in itinere
ad Lacum.
"κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῶ τῷ πράκτορι,
"καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλλῃ εἰς φυλακὴν. Λέγω
"σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἧς καὶ τὸ ἔσχα-
"τον λεπτὸν ἀποδῶς."

§. 48. *Ex quorundam Galilæorum calamitatibus Judæos sibi exemplum sumere jubet Christus.*

^f Παρῆσαν δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν τὸ αἶμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· "Δοκεῖτε ὅτι
"οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας
"τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόν-
"θασιν; Οὐχὶ, λέγω ὑμῖν· ἀλλ' εἰ μὴ μετα-
"νοῆτε, πάντες ὡσαύτως ἀπολειῶσθε. Ἡ ἐκεῖνοι
"οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ, ἐφ' ἧς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ
"Σιλωὰμ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, δοκεῖτε ὅτι ἔτσι
"ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους
"τὰς κατοικῶντας ἐν Ἱερουσαλὴμ; Οὐχὶ, λέγω
"ὑμῖν· ἀλλ' εἰ μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως
"ἀπολειῶσθε."

Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολήν· "Συκὴν
"εἶχε τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην·

^f Luc. xiii. 1—9.

TEMPUS. “ καὶ ἦλθε καρπὸν ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ εἶχε εὖρεν. LOCUS
 A. D. 31. “ Εἶπε δὲ πρὸς τὸ ἀμπελουργόν· Ἴδου, τρεῖς ἔτη Caperna-
 Post Pascha secundum. “ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ in itinere
 “ οὐχ εὐρίσκω· ἐκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴ γῆν ad Lacur
 “ καταργεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύ-
 “ ριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου
 “ σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κοπρίαν· καὶ μὲν
 “ ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ μέλλον
 “ ἐκκόψεις αὐτήν.”

§. 49. *Parabolæ: cur iis usus sit Christus: unius ex iis explicationem Discipulis suis proponit.*

εἰ Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς Mare Gal-
 ἀπὸ τῆ οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τῆ θάλασσαν. ^h Καὶ ^{laea.}
 πάλιν ἤρξατο διδάσκειν· καὶ συνήχθη πρὸς αὐ-
 τὸν ὄχλος πολὺς, ὥς τε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ
 πλοῖον, καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ
 ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῇ γῆς ἦν. Καὶ
 ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰς, καὶ
 ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτῇ· “ Ἀκέετε·
 “ ἰδὲ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τὸ σπείρειν. Καὶ ἐγέ-
 “ νετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν
 “ ὁδόν, ⁱ καὶ κατεπατήθη, ^k καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ
 “ τὸ εἶδον, καὶ κατέφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπε-
 “ σεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολ-

^g Matth. xiii. 1.

^h Marc. iv. 1—4.

ⁱ Luc. viii. 5.

^k Marc. iv. 4—8.

EMPUS. “ λήν· κὺ εὐθέως ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν LOCUS.
 . D. 31. “ βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυμα- Mare Gali-
 est Pascha cundum. “ τίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. lææ.
 “ Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέ-
 “ θησαν αἱ ἀκάνθαι, κὺ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ
 “ καρπὸν ἐκ ἔδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν
 “ γῆν τὴν καλήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαί-
 “ νοντα καὶ αὐξάνοντα· καὶ ἔφερεν, ἐν τριά-
 “ κοντα, κὺ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.” Καὶ
^l ταῦτα λέγων, ἐφώνει· “ Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
 “ ἀκρόετω.”

^m “ Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας, ἠρώτησαν αὐ-
 τὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παρα-
 βολὴν, ⁿ λέγοντες, Τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη;
^o [Καὶ] διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;
^p Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· “ Ὑμῖν δέδοται γινῶναι
 “ τὸ μυστήριον τῆ βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ
 “ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται.
 “ ^q Ὅσις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ, κὺ περισ-
 “ σευθήσεται· ὅσις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
 “ θήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐν παραβο-
 “ λαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ^r ἵνα βλέποντες βλέπωσι,
 “ καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι, καὶ μὴ

^l Luc. viii. 8.

ⁿ Luc. viii. 9.

^p Marc. iv. 11.

^r Marc. iv. 12.

^m Marc. iv. 10.

^o Matth. xiii. 10.

^q Matth. xiii. 12, 13.

TEMPUS. " συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ ἀφεθῇ αὐ- LOCUS
 A. D. 31. " τοῖς τὰ ἀμαρτήματα. ^s (Καὶ ἀναπληρῆται Mare G
 Post Pascha secundum. " ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐε, ἡ λέγουσα·
 " Ἀκοῇ ἀκέσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέπον-
 " τες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη γὰρ
 " ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὤσι βαρέως
 " ἤκυσαν, καὶ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμνυσαν,
 " μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὤσιν
 " ἀκέσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι,
 " καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.) Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ
 " ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπεσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι
 " ἀκούει. Ἀμὲν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ
 " προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέ-
 " πετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκούει ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
 " ἤκυσαν."
 " Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
 " σπειρόντος. * Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον ^t
 " βασιλείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονη-
 " ρὸς, καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ
 " αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς.
 " Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρῶδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ ^t
 " λόγον ἀκούων, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμ-
 " βάνων αὐτόν· οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ
 " πρόσκαιρός ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ δι-
 " ωγμοῦ διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.

* Ὁ σπειρὼν, τὸν λόγον σπείρει. Marc. iv. 14.

^s Matth. xiii. 14—17.

^t Matth. xiii. 18—22.

IPUS. " Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς, ἔτός ἐστιν ὁ LOCUS.

31. " τὸν λόγον ἀκούων, ^u καὶ αἱ μέριμναι τῷ αἰῶνος ^{Mare Galilææ.}

Pascha ^{idum.} " τέτρε, καὶ ἡ ἀπάτη ⁵ πλούτε, καὶ αἱ περὶ τὰ

" λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι

" τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ^x Ὁ δὲ ἐπὶ

" τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, ἔτός ἐστιν ὁ τὸν

" λόγον ἀκούων καὶ συνιῶν· ὃς δὴ καρποφορεῖ,

" καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ

" τριάκοντα.

" Ὑποδαῖς δὲ λύχρον ἄψας, καλύπτει αὐτὸν

" σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν· ἀλλ' ἐπὶ

" λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέ-

" πῶσι τὸ φῶς. Οὐ γάρ ἐστι κρυπτόν ὃ οὐ φα-

" νερόν γενήσεται, ἐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθή-

" σεται, καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ. Βλέπετε ἔν τῳ

" ἀκέετε· ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ

" ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ'

" αὐτοῦ."

^z Ἀλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέ-

γων· " Ὁμοιωθή ἡ βασιλεία τῶν ἑραῶν ἀν-

" θρώπων σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ

" αὐτῷ. Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τὲς ἀνθρώπους,

" ἦλθεν αὐτῷ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνα-

" μέσον τοῦ σίτου, καὶ ἀπῆλθεν. Ὅτε δὲ ἐβλά-

" σῃσεν ὁ χορτός, καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη

^u Marc. iv. 19.

^x Matth. xiii. 23.

^y Luc. viii. 16—18.

^z Matth. xiii. 24—30.

TEMPUS. “ καὶ τὰ ζιζάνια. Προσελθόντες δὲ οἱ δῆλοι τῷ LOCUS
 A. D. 31. “ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν Mare Ga
 Post Pascha laæ.
 secundum. “ σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν ἔν

“ ἔχει τὰ ζιζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς
 “ ἄνθρωπος τῷτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δῆλοι εἶπον
 “ αὐτῷ· Θέλεις ἔν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐ-
 “ τά; Ὁ δὲ ἔφη· Οὐ· μήποτε, συλλέγοντες
 “ τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς ἢ σῖτον.
 “ Ἀφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρωθεν μέχρι τοῦ
 “ θερισμῷ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ ὁ θερισμὸς ἐρῶ τοῖς
 “ θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ
 “ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦ-
 “σαι αὐτά· ἢ δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς ἢ ἀπο-
 “θήκην μὲν.”

^a Καὶ ἔλεγεν· “ Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
 “ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος βάλη τὸν σπόρον ἐπὶ
 “ τῇ γῆς, καὶ καθεύδῃ, καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέ-
 “ ραν· καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνῃται ὡς
 “ ἔκ οἶδεν αὐτός. Αυτόματη γὰρ ἡ γῆ καρπο-
 “ φορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτα σάχυν, εἶτα
 “ πλήρη σῖτον ἐν τῷ σάχυϊ. Ὅταν δὲ παραδῷ
 “ ὁ καρπὸς, εὐθέως ἀποσέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι
 “ παρέστηκεν ὁ θερισμός.”

“ ^b Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς, λέ-
 γων· “ Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἐραυῶν κόκκῳ
 “ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ

^a Marc. iv. 26—29.

^b Matth. xiii. 31—53.

MPUS. “ ἀγρῷ αὐτῷ· ὃ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῷ LOCUS.
D. 31. “ σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λα- Mare Gali-
Pascha “ χάνων ἐστί· καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ lææ.
indum. “ πετεινὰ τῷ ἔρανῳ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλά-
“ δοῖς αὐτῷ.”

Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· “ Ὁ-
“ μοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῷ ἔρανῳ ζύμη, ἣν λα-
“ βῆσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρεα σάτα τρία,
“ ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.” Ταῦτα πάντα ἐλά-
λησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς * τοῖς ὄχλοις, καὶ
χωρὶς παραβολῆς οὐκ † ἐλάλει αὐτοῖς· ὅπως
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος·
Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεῦξομαι
κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Τότε, ἀφείς τῶν ὄχλων, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
ὁ Ἰησοῦς· καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
λέγοντες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῇ ζιζα-
ρίων τῷ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
“ Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα, ἔστιν ὁ υἱὸς τοῦ
“ ἀνθρώπου· Ὁ δὲ ἀγρὸς, ἔστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ
“ καλὸν σπέρμα, ἔσθι εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆ βασιλείας·
“ τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ· ὁ δὲ
“ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ, ἔστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ
“ θερισμὸς, συντέλεια τῷ αἰῶνος ἔστιν· οἱ δὲ θε-

* τοῖς ὄχλοις,] καθὼς ἠδύναντο ἀκθεῖν. Marc. iv. 33.

† ἐλάλει αὐτοῖς·] Κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπίλυσι
πάντα. Marc. iv. 34.

TEMPUS. " ρισαὶ, ἄγγελοί εἰσιν. "Ωσπερ ἔν συλλέγεται LOCUS
 A. D. 31. " τὰ ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· ἔτως ἔσαι Mare Ga
 Post Pascha secundum. " ἐν τῇ συντελείᾳ τῷ αἰῶνος τέτθ. "Αποσελεῖ ὁ
 " υἱὸς τῷ ἀνθρώπου τὰς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλ-
 " λέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ
 " σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιῶντας τὴν ἀνομίαν· καὶ
 " βαλῶσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τῷ πυρός· ἐκεῖ
 " ἔσαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῷ ὀδόντων.
 " Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος, ἐν τῇ
 " βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα
 " ἀκέειν, ἀκέτω.
 " Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἡραυῶν
 " θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὐρὼν
 " ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῷ χαρᾶς αὐτοῦ ὑπά-
 " γει, καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τῷ
 " ἀγρὸν ἐκεῖνον.
 " Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῷ οὐρανῶν
 " ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζητοῦντι καλοὺς μαργαρί-
 " τας· ὅς, εὐρὼν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην,
 " ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἡγόρασεν
 " αὐτόν.
 " Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν ἡραυῶν
 " σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τῷ θάλασσαν, καὶ ἐκ παν-
 " τὸς γένους συναγαγούσῃ· ἣν, ὅτε ἐπληρώθη,
 " ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τῷ αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες
 " συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγλεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ
 " ἔξω ἔβαλον. Οὕτως ἔσαι ἐν τῇ συντελείᾳ τῷ

MPUS. “ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφοριῶσι LOCUS.
D. 31. “ τῆς πονηρῆς ἐκ μέσσω τῶν δικαίων· καὶ βαλῶσιν Mare Gali-
Pascha ndum. “ αὐτῆς εἰς τὴν κάμινον τῆς πυρός· ἐκεῖ ἔσαι ὁ
“ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.” Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Συνήκατε ταῦτα πάντα;”
Λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ, Κυρίε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
“ Διὰ τῆτο πᾶς Γραμματεὺς, μαθητευθεὶς εἰς
“ τὴν βασιλείαν τῆς ἡραυῶν, ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ
“ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ
“ αὐτῆς καινὰ καὶ παλαιά.” Καὶ ἐγένετο, ὅτε
ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετ-
ῆρεν ἐκεῖθεν.

§. 50. *Christus Lacum transire jubet: quæ inter
navigandum evenerunt: tempestas sedata.*

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλὰς ὄχλους περὶ αὐτόν, Inter Ca-
ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσ- pernaum et
ελθὼν εἰς Γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, Mare Gali-
ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. Καὶ λέγει lææ.
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “ Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν,
“ καὶ τὰ πετεινὰ τῆς ἡραυῆς κατασκηνώσκει· ὁ δὲ
“ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν
“ κλίνει.”

Ἄλλος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτῆς εἶπεν αὐτῷ· Κύ-
ριε, ἐπιτρέψον μοι πρῶτον ἀπελθεῖν, καὶ θάψαι
τὸν πατέρα μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· “ Ἀκο-

c Matth. viii. 18—22.

TEMPUS. “λέγει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τὰς
 A. D. 31. “ἐαυτῶν νεκρούς· ^d σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε ^e Inter Ca-
 Post Pascha Mare Galææ.
 secundum. “βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.”

Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε·
 πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς
 τὸν οἶκόν μου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς·
 “Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ’ ἄροτρον,
 “καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν
 “βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.”

^e Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολού- Mare C
 θησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ^f καὶ ἀνήχθησαν. lææ.
^g Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θα-
 λάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυ-
 μάτων. ^h Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ
 προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ διεγείρσιν αὐτὸν,
 καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι
 ἀπολλύμεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέ-
 μῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο.
 Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη με-
 γάλη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “Τί δειλοί ἐστε ἔτι;
 “ὥς οὐκ ἔχετε πίσις;” Καὶ ἐφοβήθησαν φό-
 βον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα
 ἔστος ἐστίν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπα-
 κύνουσιν αὐτῷ;

^d Luc. ix. 59—62.

^e Matth. viii. 23.

^f Luc. viii. 22.

^g Matth. viii. 24.

^h Marc. iv. 38—41.

§. 51. *Christus Dæmoniacum Gadarensem sanat.*

MPUS. ¹ Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς LOCUS.
D. 31. τὴν χώραν τῆς Γαδαρηνῶν, ^k ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν Prope Ga-
Pascha indum. τῆς Γαλιλαίας. ¹ Καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τῶν πλοίων,
εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων * ἄν-
θρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ· ὃς τὴν κατοί-
κησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ ὅτε ἀλύσεσιν
ἔδεις ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι· διὰ τὸ αὐτὸν πολ-
λάκις πένθαι καὶ ἀλύσεσι δεδεσθαι, καὶ δισπᾶσ-
θαι ὑπ' αὐτῶν τὰς ἀλύσεις, καὶ τὰς πένθας συντε-
τρίφθαι· καὶ ἔδεις αὐτὸν ἰσχυρῶς δαμάσαι. Καὶ
διαπαντὸς, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν
τοῖς μνήμασιν ἦν κρᾶζων, καὶ κατακόπτων ἑαυ-
τὸν λίθοις. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν,
ἔδραμε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ· καὶ κράξας φωνῇ
μεγάλῃ, εἶπε· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ
τοῦ υἱοῦ; ὀρκίζω σε τὸν Θεόν, μή με βασανί-
σης· (Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ· “Ἐξελθε τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τῶν ἀνθρώπων.”) Καὶ
ἐπερώτα αὐτόν· “Τί σοι ὄνομα;” Καὶ ἀπε-
κρίθη, λέγων· Λεγεὼν· ὄνομά μοι· ὅτι πολλοί
ἐσμεν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, ἵνα μὴ

* ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν,
καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο. Luc. viii. 27.

¹ Marc. v. 1.

^k Luc. viii. 26.

¹ Marc. v. 2—14.

TEMPUS. αὐτὲς ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν δὲ ἐκεῖ LOCUS
 A. D. 31. πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη. Prope
 Post Pascha secundum. Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, daram.
 λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς
 αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐ-
 θέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα
 τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τὰς χοίρους· καὶ ὥρ-
 μησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τὴν κρημνὴν εἰς τὴν θάλασσαν·
 ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θα-
 λάσσῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες τὰς χοίρους ἔφυγον,
 καὶ ἀνήγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰς ἀγροὺς.
 Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ γεγονός. ^m Καὶ
 ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν
 ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱμα-
 τισμένον καὶ σωφρονοῦντα, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
 Ἰησοῦ· καὶ ἐφοβήθησαν. ⁿ Καὶ διηγήσαντο αὐ-
 τοῖς οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ,
 καὶ περὶ τῶν χοίρων. ^o Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν
 τὸ πλῆθος τὴν περιχώρην τῆς Γαδαρηνῶν, ἀπελθεῖν
 ἀπ' αὐτῶν· ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς
 δὲ, ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ
 αὐτῷ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια,
 εἶναι σὺν αὐτῷ· ^p ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν,
 ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· “Ἔπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου
 “ πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀνάγειλον αὐτοῖς ὅσα

^m Luc. viii. 35.ⁿ Marc. v. 16.º Luc. viii. 37, 38.^p Marc. v. 19, 20.

AMPUS. “ σοι ὁ Κύριος ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε.” Καὶ LOCUS.
 . D. 31. ἀπῆλθε, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, Prope Ga-
 et Pascha undum. ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύ-
 μαζον.

§. 51. *Levi convivium. Christi colloquium ibidem habitum cum Discipulis suis. Jaïri filia resuscitata.*

^q Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλ- Caperna-
 θεν εἰς ἡ ἰδίαν πόλιν. [Καὶ] ^r συνήχθη ὄχλος um.
 πολὺς ἐπ’ αὐτόν· ^s ἦσαν γὰρ πάντες προσδο-
 κῶντες αὐτόν.

^t Καὶ ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λευὶς αὐτῷ ἐν
 τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. ^u Καὶ ἐγένετο αὐτῆς ἀνακειμένη
 ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδὲ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτω-
 λοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μα-
 θηταῖς αὐτῆς. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι, εἶπον
 τοῖς μαθηταῖς αὐτῆς· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
 ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; Ὁ δὲ
 Ἰησοῦς ἀκέσας εἶπεν αὐτοῖς· “ Οὐ χρειάν ἔχουσιν
 “ οἱ ἰσχύοντες ἰατρῆς, ἀλλ’ οἱ κακῶς ἔχοντες.
 “ Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστίν· Ἐλεον θέλω,
 “ καὶ οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους,
 “ ἀλλ’ ἁμαρτωλὸς εἰς μετάνοιαν.”

^q Matth. ix. 1.

^r Marc. v. 21.

^s Luc. viii. 40.

^t Luc. v. 29.

^u Matth. ix. 10—13.

TEMPUS. Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάν- LOCUS
 A. D. 31. νου, λέγοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι Caperna-
 Post Pascha um.
 secundum. νησεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου οὐ νησεύ-

οισι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “^x Μὴ δύναν-
 “ ται οἱ υἱοὶ τῆ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ’
 “ αὐτῶν ἐστὶ, νησεύειν; ὅσον χρόνον μεθ’ ἑαυ-
 “ τῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νησεύειν.
 “ Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ’ αὐ-
 “ τῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νησεύουσιν ἐν ἐκείναις
 “ ταῖς ἡμέραις.”

γ’ Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· “^u Ὅτι
 “ ἔδεις ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ
 “ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν
 “ σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ ἐπί-
 “ βλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. Καὶ ἔδεις βάλλει
 “ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε,
 “ ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυ-
 “ θήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολῶνται. Ἀλλὰ οἶνον
 “ νέον εἰς ἀσκοὺς καινὰς βλητέον· καὶ ἀμφότεροι
 “ συντηρῶνται. Καὶ ἔδεις, πινὼν παλαιόν, εὐ-
 “ θέως θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρη-
 “ στότερός ἐστιν.”

z Ταῦτα αὐτῷ λαλῶντος αὐτοῖς, ^a ἰδὼν, ἔρχε-
 ται εἰς τὴν ἀρχισυναγωγὴν, ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ
 ἰδὼν αὐτὸν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ

^x Marc. ii. 19, 20.

^y Luc. v. 36. *ad fin.*

^z Matth. ix. 18.

^a Marc. v. 22, 23

TEMPUS. παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, λέγων· Ὅτι τὸ θυ- LOCUS.
 D. 31. γάτρίόν με * ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇ Caperna-
 et Pascha um.
 undum. αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ· καὶ ζήσεται.

^b Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ
 μαθηταὶ αὐτοῦ· ^c καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πο-
 λὺς, καὶ συνέλιθεν αὐτόν. Καὶ γυνή τις οὖσα
 ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα, καὶ πολλὰ παθῆσα
 ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ'
 ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μάλ-
 λον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθῆσα· ἀκούσασα περὶ τοῦ
 Ἰησοῦ, ἐλθῆσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὀπισθεν, ἥψατο τοῦ
 ἱματίου αὐτοῦ. Ἐλεγε γάρ· Ὅτι καὶ ἡ ἱμα-
 τίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. Καὶ εὐθέως
 ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ ἔγνω
 τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. ^d Καὶ
 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· “Τίς ὁ ἀψάμενός με;” Ἀρυσ-
 μένων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος, καὶ οἱ μετ'
 αὐτοῦ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ
 ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις· “Τίς ὁ ἀψάμενός με;”
 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· “Ἡψατό μου τίς· ἐγὼ
 “ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ.”
 Ἰδῆσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμῃσα ἦλθε,
 καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο
 αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον πάντων τοῦ λαοῦ,

* θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα. Luc. viii. 42.

^b Matth. ix. 19.

^c Marc. v. 24—29.

^d Luc. viii. 45—48.

TEMPUS. καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. LOCUS
 A. D. 31. “Θάρσει, θυγάτηρ· ἡ πῖσις σου σέσωκέ σε. Caperna-
 Post Pascha um.
 secundum. “^e ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιῆς ἀπὸ τῆ μά-
 “σιγός σε.”

Ἔτι αὐτῷ λαλῶντος, ἔρχονται ἀπὸ ἑ ἀρχι-
 συναγωγῶν, λέγοντες· “Ὅτι ἡ θυγάτηρ σε ἀπέ-
 θανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; Ὁ δὲ
 Ἰησοῦς εὐθέως ἀκέσας τὸν λόγον λαλῶν λέγει
 τῷ ἀρχισυναγῶγῳ· “Μὴ φοβοῦ, μόνον πί-
 “σευε,^f καὶ σωθήσεται.” ^g Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν
 οἶκον ἑ ἀρχισυναγωγῶν, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαί-
 οντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. Καὶ * εἰσελ-
 θὼν λέγει αὐτοῖς· “Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε;
 “τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.”
 Καὶ κατεγέλων αὐτῷ. Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν ἅπαντας,
 παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς, καὶ τὴν
 μητέρα, καὶ τοὺς μετ’ αὐτῷ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπῃ
 ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον. Καὶ κρατήσας τῆς
 χειρὸς τοῦ παιδὸς, λέγει αὐτῇ· “Ταλιθὰ καὶ-
 “μι.” ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον· Τὸ κοράσιον,
 ἔγειραι. Καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ
 περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ εἶπε δο-
 θῆναι αὐτῇ φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν ἐκθάσει με-

* Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, ἐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν ἑδῆνα, εἰ μὴ
 Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν
 μητέρα. Luc. viii. 51.

^e Marc. v. 34—36.

^f Luc. viii. 50.

^g Marc. v. 38. *ad fin.*

AMPUS. γάλη. Καὶ διεσείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μη- LOCUS.
 ID. 31. δεῖς γυνῶ τῷτο. ^h Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς Caperna-
 e Pascha um.
 undum. ὅλην τῇ γῆν ἐκείνην.

§. 53. *Duos cæcos sanat Christus.*

ⁱ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολού-
 θησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες, καὶ λέγοντες·
 Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαβίδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν
 οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο
 “ ποιῆσαι;” Λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ, Κύριε. Τότε
 ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων· “ Κατὰ
 “ τῇ πίσει ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν.” Καὶ ἀνεώχθη-
 σαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς
 ὁ Ἰησοῦς, λέγων· “ Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω.”
 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ
 ἐκείνῃ.

§. 54. *Christus mutum spiritum ejicit. Rursus Pha-
 risæi blasphemant.*

^k Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν
 αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν, δαιμονιζόμενον· καὶ ἐκ-
 βληθέντος τῷ δαιμονίῳ, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ
 ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες· Ὅτι οὐδέποτε
 ἐφάνη ἕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι

^h Matth. ix. 26.

ⁱ Matth. ix. 27—31.

^k Matth. ix. 32—34.

TEMPUS. ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῷ δαιμονίων ἐκβάλλει LOCUS
 A. D. 31. τὰ δαιμόνια. Caperna-
 Post Pascha um.
 secundum.

§. 55. *Christus Nazareth repetens, rursus a suis contemptui habetur.*

¹ Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πα-
 τρίδα αὐτῆς· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
 αὐτῆς. Καὶ γενομένης σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ
 συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ πολλοὶ ἀκρόντες ἐξε-
 πλήσσοντο, λέγοντες· ^m Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία
 αὕτη, καὶ αἱ δυνάμεις; Οὐχ ἔτός ἐστιν ὁ ὅς τέκ-
 τονος υἱός; Οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς λέγεται Μα-
 ρίαμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Ἰάκωβος, καὶ Ἰωσῆς, καὶ
 Σίμων, καὶ Ἰάκωβος; Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτῆς οὐχὶ
 παῖσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσι; Πόθεν οὖν τέτῳ ταῦτα
 πάντα; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ⁿ Ἐλεγε
 δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “Ὅτι οὐκ ἔστι πρῶφῆτης
 “ ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς
 “ συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς.” Καὶ ἔκ ἡδύ-
 νατο ἐκεῖ ὑδερμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ, ὀλί-
 γοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε.
 Καὶ ἐθαύμαζε διὰ τῆς ἀπιστίας αὐτῶν.

¹ Marc. vi. 1, 2.

^m Matth. xiii. 54—57.

ⁿ Marc. vi. 4—6.

§. 56. *Quam ob causam mittuntur duodecim Apostoli ad prædicandum Evangelium.*

AMPUS. ^o Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη περὶ LOCUS. ^o αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ Galilæa. ^{I D. 31.} ^{et Pascha} ^{indum.} πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. “ Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ
“ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. Δεήθητε οὖν ἔ κυρίε ἔ
“ θερισμῷ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισ-
“ μὸν αὐτοῦ.”

§. 57. *Præcepta et monita Apostolis data a Christo ad missionem suam rite exequendam.*

P Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθη-
τάς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων
ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. ^q Καὶ ἤρξατο
αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, ^r παραγγείλας αὐ-
τοῖς, λέγων. “ Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ
“ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε· πο-
“ ρεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ
“ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. Πορευόμενοι δὲ κη-
“ ρύσσετε, λέγοντες, “ Ὅτι ἡγίκεν ἡ βασιλεία τοῦ
“ οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς
“ καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλ-
“

^o Matth. ix. 36. *ad fin.*

^q Marc. vi. 7.

^r Matth. x. 1.

^r Matth. x. 5—14.

TEMPUS. " ΛΕΤΕ· ΔΩΡΕΑΝ ΕΛΑΒΕΤΕ, ΔΩΡΕΑΝ ΔΟΤΕ. ΜΗ ΚΤΗ- LOCUS.
 A. D. 31. " ΣΗΣΘΕ ΧΡΥΣΟΝ, ΜΗΔΕ ΑΡΓΥΡΟΝ, ΜΗΔΕ ΧΑΛΚΟΝ Galilæa.
 Post Pascha secundum. " ΕΙΣ ΤΑΣ ΖΩΝΑΣ ΥΜΩΝ· ΜΗ ΠΗΡΑΝ ΕΙΣ ΟΔΟΝ,
 " ΜΗΔΕ ΔΥΟ ΧΙΤΩΝΑΣ, ΜΗΔΕ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΜΗΔΕ
 " ΡΑΒΔΟΝ· ΑΞΙΟΣ ΓΑΡ Ο ΕΡΓΑΤΗΣ Τ ΤΡΟΦΗΣ ΑΥΤΩ
 " ΕΣΙΝ. ΕΙΣ ΗΝ Δ' ΑΝ ΠΟΛΙΝ Η ΚΩΜΗΝ ΕΙΣΕΛΘΗΤΕ,
 " ΕΞΕΤΑΣΑΤΕ ΤΙΣ ΕΝ ΑΥΤῇ ΑΞΙΟΣ ΕΣΙ· ΚΑΚΕΪ ΜΕΙ-
 " ΝΑΤΕ ΕΩΣ ΑΝ ΕΞΕΛΘΗΤΕ. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΔΕ ΕΙΣ Τ
 " ΟΙΚΙΑΝ, ΑΣΠΑΣΑΣΘΕ ΑΥΤΗΝ. ΚΑΙ ΕΑΝ ΜΕΝ Η Η
 " ΟΙΚΙΑ ΑΞΙΑ, ΕΛΘΕΤΩ Η ΕΙΡΗΝΗ ΥΜΩΝ ΕΠ' ΑΥΤΗΝ·
 " ΕΑΝ ΔΕ ΜΗ Η ΑΞΙΑ, Η ΕΙΡΗΝΗ ΥΜΩΝ ΠΡΟΣ ΥΜΑΣ
 " ΕΠΙΣΤΡΑΦΗΤΩ. ΚΑΙ ΘΣ ΕΑΝ ΜΗ ΔΕΞΗΤΑΙ ΥΜΑΣ,
 " ΜΗΔΕ ΑΚΕΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΗΣ ΥΜΩΝ, ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΤΗΣ
 " ΟΙΚΙΑΣ Η Τ ΤΟΛΕΩΣ ΕΚΕΙΝΗΣ, ΕΚΤΙΝΑΨΑΤΕ Τ ΚΟΝΙ-
 " ΟΡΤΟΝ Τ ΠΟΔΩΝ ΥΜΩΝ, Σ ΕΙΣ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΕΠ' ΑΥ-
 " ΤΗΣ. Τ ΑΜΗΝ ΛΕΓΩ ΥΜΙΝ, ΑΝΕΚΤΟΤΕΡΟΝ ΕΣΑΙ Γῆ
 " ΣΟΔΟΜΩΝ ΚΥ ΓΟΜΟΡΡΩΝ ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΚΡΙΣΕΩΣ, Η Τῇ
 " ΤΟΛΕΙ ΕΚΕΙΝῃ.
 " Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποσέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν
 " μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις,
 " καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε δὲ
 " ἀπὸ τῶ ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς
 " συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαρτυ-
 " ρώσουσιν ὑμᾶς· καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασι-
 " λεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον
 " αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν

* Luc. ix. 5.

† Matth. x. 15. *ad fin.*

AMPUS. " ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε ὡς ἢ τί λαλήσητε. LOGUS.
 D. 31. " δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λα- Galilæa.
 Pascha
 andum. " λήσετε. Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐσε οἱ λαλῶντες, ἀλλὰ
 " τὸ Πνεῦμα ἔπατρὸς ὑμῶν τὸ λαλῶν ἐν ὑμῖν.
 " Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον,
 " καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ
 " γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε
 " μισθόμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ
 " δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.
 " Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
 " φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν,
 " οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως
 " ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Οὐκ ἔστι μα-
 " θητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δῆλος ὑπὲρ
 " τὸν κύριον αὐτοῦ. Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα
 " γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δῆλος ὡς
 " ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸ οἰκοδεσπότην Βεελζε-
 " βὺλ ἐκάλεσαν, πόσω μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
 " αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· ἐδὲν γὰρ ἔστι
 " κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται· καὶ
 " κρυπτόν, ὃ ἐγὼ γνωσθήσεται. Ὁ λέγω ὑμῖν ἐν
 " τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ ἔσ
 " ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τὰ δωμάτων. Καὶ μὴ
 " φοβηθῆτε ἀπὸ τοῦ ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν
 " δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε
 " δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα
 " ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο σελήδια ἄσσα-

TEMPUS. "ρίξ πωλεῖται, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ πωρεῖται ἐπὶ **LOCUS.**
A. D. 31. "τὴν γῆν ἀνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν; Ὑμῶν δὲ καὶ **Galilæa.**
Post Pascha
secundum. "αἱ τρίχες τῆ κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.
 "Μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν σκεδίων διαφέρετε
 "ὑμεῖς. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμ-
 "προσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ γὰρ ἐν
 "αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
 "Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώ-
 "πων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ γὰρ ἔμπροσθεν τοῦ
 "πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι
 "ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον
 "βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν. Ἦλθον
 "γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐ-
 "τοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆ μητρὸς αὐτῆς, καὶ
 "νύμφην κατὰ τῆ πενθερᾶς αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ
 "τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πα-
 "τέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἀξίος· καὶ
 "ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου
 "ἀξίος. Καὶ ὁ οὐ λαμβάνει τὸ σταυρὸν αὐτοῦ,
 "καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἀξίος. Ὁ
 "εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ
 "ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὕρησεν
 "αὐτήν.
 "Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ
 "δεχόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. Ὁ
 "δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισ-
 "θὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον

AMPUS. " εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου λήψεται. LOCUS.

D. 31. " Καὶ ὅς ἐάν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων Galilæa.

t Pascha undum. " ποτήριον ψυχροῦ μόνον, εἰς ὄνομα μαθητοῦ,

" ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν

" αὐτοῦ."

§. 58. *Christus iter suum per Galilæam pergit.*

^u Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς δια-
τάσσωσιν τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη
ἐκεῖθεν, τῷ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πό-
λεσιν αὐτῶν.

§. 59. *Pœnitentiam prædicant duodecim Apostoli, et
Miracula ubique edunt.*

^x Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοή-
σωσι· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον· καὶ ἤλειπον
ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους, καὶ ἐθεράπευον ^y παν-
ταχοῦ.

§. 60. *Mors Johannis Baptistæ.*

D. 32. ^z Γενεσίῳν δὲ ἀγομένων τῷ Ἡρώδῃ, ὡρχήσατο
ἡ θυγάτηρ τῷ Ἡρωδιάδῃ ἐν τῷ μέσῳ· καὶ ἤρεσε
τῷ Ἡρώδῃ. "Ὅθεν μετ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ
δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσῃται. Ἡ δὲ, προβιβασθεῖσα
ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φησὶν, ὥδε ἐπὶ

^u Matth. xi. 1.

^x Marc. vi. 12, 13.

^y Luc. ix. 6.

^z Matth. xiv. 6—12.

TEMPUS. *πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννη τῷ βαπτιστῇ. Καὶ* LOCUS
 A. D. 32. *ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς· διὰ δὲ τῶν ὀρκῶν, καὶ τοὺς*
 Post Pascha *συνανακειμένους, ἐκέλευσε δοθῆναι. Καὶ πέμ-*
 secundum. *ψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.*
Καὶ ἤνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ
ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς.
Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ
σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγειλαν
τῷ Ἰησοῦ.

§. 61. *De fama Christi audit Herodes, et eum videre cupit.*

^a Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' * αὐτοῦ πάντα· καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπό τινων δὲ, ὅτι Ἡλίας ἐφάνη· ἄλλων δὲ, ὅτι προφήτης εἰς τὴν ἀρχαίων ἀνέστη. Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν ὅστις, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκέω τοιαῦτα; Καὶ ἐζητεῖ ἰδεῖν αὐτόν.

§. 62. *Duodecim Apostolorum reditus.*

^b Καὶ ὑποσρέψαντες οἱ ἀπόστολοι ^c συνάγονται ^{Capernaum.} πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν, καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. Καὶ εἶπεν

^a Luc. ix. 7—9.

* sc. τῷ Ἰησοῦ.

^b Luc. ix. 10.

^c Marc. vi. 30, 31.

MPUS. αὐτοῖς· “ Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ’ ἰδίαν εἰς ἔρη- LOCUS.
D. 32. “ μόν τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον.” Ἦσαν Caperna-
lt Pascha um.
andum. γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ
ἐδὲ φαγεῖν ἠὲ καίρου.

§. 63. *Panibus quinque et geminis piscibus quinque
hominum millia saturantur.*

pe Pas-
ter-
n.

^d Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος *. Καὶ
ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώρων αὐτοῦ
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῇ ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε
δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ
ἐορτὴ τῆς Ἰουδαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς
ὀφθαλμοὺς, καὶ θεωρῶν ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρ-
χεται πρὸς αὐτόν, ^e ἐσπλαγχνίσθη ἐπὶ αὐτοῖς,
ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ
ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλὰ. Καὶ ἥδη ὥρας
πολλῆς γενομένης, ^f λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον·
“ Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗ-
τοι; ” (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐ-
τὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν.) Ἀπεκρίθη
αὐτῷ Φίλιππος· Διὰ κοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ

Desertum
Bethsaïdæ.

* κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βιθσαιῶδα.

Luc. ix. 10.

^d Joh. vi. 1—5.

^c Marc. vi. 34, 35.

^f Joh. vi. 5—10.

TEMPUS. ἀρχῆσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι LOCUS
 A. D. 32. λάβῃ. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Desertus
 Prope Pas- Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· Ἔσι παιδά- Bethsaïd
 cha ter- ριον ἐν ᾧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνης, καὶ δύο
 tium. ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐσιν εἰς τοσάτους; Εἶπε
 δὲ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι·

“Κατακλίνετε αὐτοὺς κλισίας
 ἀνὰ πεντήκοντα.” ^h Ἦν δὲ χορτὸς πολλὸς ἐν
 τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσον ἔν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν
 ὥσπερ πεντακισχίλιοι.

ⁱ Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους, καὶ τοὺς δύο
 ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν
 αὐτούς, καὶ κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς
 παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορ-
 τάσθησαν πάντες. ^k Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν,
 λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· “Συναγάγετε τὰ
 περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπό-
 ληται.” Συνήγαγον ἔν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα
 κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων καὶ κριθί-
 νων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ ἔν ἄν-
 θρωποι, ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλε-
 γον· “Ὅτι ἔσθός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχό-
 μενος εἰς τὸν κόσμον.

^a Luc. ix. 14.

ⁱ Luc. ix. 16, 17.

^h Joh. vi. 10.

^k Joh. vi. 12—14.

§. 64. *Supra mare Christus ambulat.*

MPUS.

D. 32.
pe Pas-
ter-
n.

LOCUS.

¹ Ἰησοῦς ἔν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι, καὶ ἄρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ. Καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ ἔκ ἐληλύθει πρὸς αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς. ^m Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ^{Mare Galilææ.} ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ περιπατῶντα ἐταράχθησαν, λέγοντες· Ὅτι φάντασμα ἐστὶ καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· “Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.” Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν· “Ἐλθέ.” Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ ὁ ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη. Καὶ ἄρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων· Κύριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπε-

¹ Joh. vi. 15—17.

^m Matth. xiv. 24—33.

TEMPUS. λάβετε αὐτῶ, καὶ λέγει αὐτῶ· “Ὀλιγόπιστε, εἰς
 A. D. 32. “τί ἐδίδασκας;” Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ LOCUS
 Prope Pas- Mare Gal
 cha ter- laëæ.
 tium. πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ
 ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἀλη-
 θῶς Θεὸς υἱὸς εἶ.

ⁿ Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν Γεν- Terra Ge
nesaret.
 νησαρέτ, καὶ προσωρμίσθησαν. Καὶ ἐξελθόντων
 αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοῖου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτὸν,
 περιδραμόντες ὅλην τὴν περὶχωρον ἐκείνην, ἤρ-
 ξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας
 περιφέρειν, ὅπως ἤκουν ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ. Καὶ ὅπως ἂν
 εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν
 ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεν τὰς ἀσθενεῦντας, καὶ παρε-
 κάλυν αὐτὸν, ἵνα καὶ τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱμα-
 τὸς αὐτοῦ ἀψωνται· καὶ, ὅσοι ἂν ᾤκτοντο αὐτῶ,
 ἐσώζοντο.

§. 65. *Sermones a Christo habiti cum plebe in op-
 pido Capernaumo, in Synagoga ejusdem urbis,
 et cum Discipulis suis. Petri confessio.*

° Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑσπικῶς πέραν τῆ θα-
 λάσσης, ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ,
 εἰ μὴ ἐν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτῶ,
 καὶ ὅτι οὐ συνεισηλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ
 Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ ἀπῆλθον· (ἀλλὰ δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ

ⁿ Marc. vi. 53. *ad fin.*

^o Joh. vi. 22. *ad fin.*

EMPUS. Τιθεριάδος ἐγγὺς ἔ' τόπῳ ὅπῃ ἔφαγον τὸν ἄρ- LOCUS.
 D. 32. του, εὐχαρισήσαντος τοῦ Κυρίου·) ὅτε οὖν εἶδεν Terra Gen-
 pe Pas- ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς ἐκ ἔσιν ἐκεῖ, καὶ οἱ μαθηταὶ
 ter- αὐτῷ, ἐνέβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον
 n. εἰς Καπερναῦμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. Καὶ εὐ- Caperna-
 ρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ· um.
 Ῥαββί, πότε ὧδε γέγονας; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· “ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζη-
 “ τεῖτέ με, καὶ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ’ ὅτι ἐφά-
 “ γετε ἐκ τῶ ἄρτων, καὶ ἐχορτάσθητε. Ἔργα-
 “ ζεσθε μὴ τῶ βρώσιν τῶ ἀπολλυμένῃ, ἀλλὰ τῶ
 “ βρώσιν τῶ μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς
 “ ἑ' ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατήρ
 “ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.” Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
 Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα ἑ' Θεῶ;
 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “ Τὸ ἐστὶ
 “ τὸ ἔργον ἑ' Θεῶ, ἵνα πισεύσητε εἰς ὃν ἀπέ-
 “ σειλεν ἐκεῖνος.” Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιῶ;
 σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πισεύσωμέν σοι; τί
 ἐργάζῃ; Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν
 τῇ ἐρήμῳ, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ ἑ'
 οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς· “ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Οὐ Μωσῆς
 “ δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ ἑ' οὐρανοῦ· ἀλλ’ ὁ
 “ πατήρ μὲ δίδωσιν ὑμῖν τῶ ἄρτον ἐκ ἑ' οὐρανοῦ
 “ τὸν ἀληθινόν. Ὁ γὰρ ἄρτος ἑ' Θεῶ ἐστὶν ὁ
 “ καταβαίνων ἐκ τῶ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδούς τῷ

TEMPUS. "κόσμῳ." Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάν- LOCUS
 A. D. 32. τοτε δὲς ἡμῖν τὸ ἄρτον τῆτον. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Caperna-
 Prope Pas- Ἰησοῦς· "Εγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆ ζωῆς· ὁ ἐρχό- um.
 cha ter-
 tium.
 "μενος πρὸς με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πεισεύων
 "εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. Ἀλλ' εἶπον
 "ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με, καὶ οὐ πεισεύετε.
 "Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἔχει· καὶ
 "τὸ ἐρχόμενον πρὸς με ἐμὴ ἐκβάλλω ἔξω. Ὅτι
 "καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐχὼ ἵνα ποιῶ τὸ θέ-
 "λημα τοῦ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
 "με. Τῆτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με
 "πατρός, ἵνα πάντες ὃ δέδωκέ μοι, μὴ ἀπολέσω
 "ἔξ αὐτῶ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ
 "ἡμέρᾳ. Τῆτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
 "με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱόν, καὶ πεισεύων εἰς
 "αὐτόν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω αὐτόν
 "ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ."

Ἐγόγγυζον ἔν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτῶ, ὅτι εἶ- Synagoga
 πεν· "Εγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ Caperna-
 "οὐρανοῦ." Καὶ ἔλεγον· Οὐχ ἕτός ἐστιν Ἰησοῦς, mi.
 ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ
 τὴν μητέρα; πῶς ἔν λέγει ἕτος· "Ὅτι ἐκ τοῦ
 "οὐρανοῦ καταβέβηκα;" Ἀπεκρίθη ἔν ὁ Ἰησοῦς,
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· "Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλή-
 "λων. Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, εἰὰν
 "μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐκλύσῃ αὐτόν, καὶ
 "ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔστι

EMPUS. " γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται LOCUS.
 D. 32. " πάντες διδασκοὶ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ ἀκῶσας Synagoga
 πε Pas- " παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς με. Caperna-
 a ter- mi.
 m. " Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν
 " παρὰ τοῦ Θεοῦ· ἔστος ἑώρακε τὸν πατέρα. Ἀμήν
 " ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν
 " αἰώνιον. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πα-
 " τέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 " ἀπέθανον. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 " καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ
 " ἀποθάνῃ. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ
 " οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ
 " ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸ αἶδιον· καὶ ὁ ἄρτος δὲ, ὃν
 " ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ
 " τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς." Ἐμάχοντο οὖν πρὸς
 ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύναται
 ἔστος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; Εἶπεν ἔν αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ
 " φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
 " πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυ-
 " τοῖς. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου
 " τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω
 " αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σὰρξ μου
 " ἀληθῶς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς
 " ἐστὶ πόσις. Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ
 " πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν
 " αὐτῷ. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ,

TEMPUS. “ καὶ γὰρ ζῶ διὰ τὸν πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, LOCU
 A. D. 32. “ καὶ κείνος ζήσεται δι’ ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος Synago
 Prope Pas- “ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ Caperna
 cha ter- mi.
 tium.

“ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον. Ὁ
 “ τρώγων τῆτον τὸν ἄρτον, ζήσεται εἰς τὸ αἰῶνα.”
 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν Κα-
 περναῳ.

Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 εἶπον· Σκληρὸς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται
 αὐτοῦ ἀκούειν; Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι Caperna
 γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν um.
 αὐτοῖς· “ Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; Ἐὰν οὖν
 “ θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου
 “ ἦν τὸ πρότερον; Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιεῖν,
 “ ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. Τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐγὼ
 “ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστιν. Ἀλλ’
 “ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν.” Ἦιδει
 γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τινες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύ-
 οντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. Καὶ
 ἔλεγε· “ Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύ-
 “ νатаί ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον
 “ αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς μου.”

Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
 εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ’ αὐτοῦ περιεπάτην.
 Εἶπεν ἔνθα ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· “ Μὴ καὶ ὑμεῖς
 “ θέλετε ὑπάγειν;” Ἀπεκρίθη ἔνθα αὐτῷ Σίμων
 Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥή-

TEMPUS. ματα ζωῆς αἰωνίᾳ ἔχεις. Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύ- LOCUS.
 D. 32. καμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς Caperna-
 pe Pas- τῷ Θεῷ τῷ ζῶντος. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.
 a ter-
 um.

“ Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ
 “ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν; ” Ἔλεγε δὲ τῷ Ἰούδαν
 Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν
 παραδιδόναι, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

Ῥ Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν
 τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
 περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπο-
 κτείνειν.

Ῥ Joh. vii. 1.

FINIS PARTIS QUARTÆ.

PARS V.

QUÆ ACTA SUNT PER DUODECIM MEN-
SES AB INITIO TERTII PASCHATIS.

§. 66. *Christi sermo cum Phariseis et Scribis, cum plebe, suisque Discipulis, de manducando illotis manibus.*

MPUS. ^a **Κ** ΑΙ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, LOCUS.
D. 32. καὶ τινες τῶν Γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Galilæa.
t Pascha
ium. Ἱεροσολύμων. Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν
αὐτῶν κοιναῖς χερσὶ, τῶν ἑσθίων, ἀνίπτοις, ἐσθίου-
ντας ἄρτους, ἐμέμψαντο. Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ
πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πύγμῃ νίψωνται τὰς
χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατῶντες τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων· καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτί-
σωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα πολλά ἐστὶν ἃ
παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων, καὶ
ξεσῶν, καὶ χαλκίων, καὶ κλινῶν. Ἐπειτα ἐπερω-
τῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς·
Διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν
παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν

TEMPUS. ἑσθίεσι τὸ ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· LOCUS
 A. D. 32. “Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν Galilæa.
 Post Pascha
 tertium. “τὸ ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς

“χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω
 “ἀπέχει ἀπ’ ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονται με, δι-
 “δάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώ-
 “πων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρα-
 “τεῖτε τὴν παράδοσιν τοῦ ἀνθρώπου, βαπτισμὸς ξε-
 “σῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα
 “πολλὰ ποιεῖτε.” Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· “Κα-
 “λῶς ἀφαιεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παρά-
 “δοσιν ὑμῶν τηρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπε· Τίμα
 “τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ· Ὁ κακο-
 “λογῶν πατέρα, ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
 “ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ
 “πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ· Κορβαῖν (ὃ ἐστὶ, δῶρον) ὃ
 “ἐὰν ἔξ ἐμοῦ ὠφελῇθῃς. Καὶ ἐκέτι ἀφίετε αὐ-
 “τὸν ἐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἢ τῇ μητρὶ
 “αὐτοῦ· ἀκυρῶντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παρα-
 “δόσει ὑμῶν, ἣν παρεδώκατε. Καὶ παρόμοια
 “τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.”

Καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸ ὄχλον, ἔλε-
 γεν αὐτοῖς· “Ἀκέτε μου πάντες, καὶ συνίετε.
 “Οὐδὲν ἐστὶν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον
 “εἰς αὐτόν, ὃ δύναται αὐτόν κοινῶσαι· ἀλλὰ
 “τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ’ αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοι-
 “νῶντα τὸν ἄνθρωπον. Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκέειν,

IMPUS. "ἀκούετω." Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ LOCUS.
D. 32. ἡ ὄχλος, ^b οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ· Οἶδας Galilæa.
t Pascha
ium. ὅτι οἱ Φαρισαῖοι, ἀκέσαντες τὸν λόγον, ἐσκαν-
δαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· "Πᾶσα
"φυτεία, ἣν ἔκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐρά-
"νιος, ἐκριζωθήσεται. Ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί
"εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. Τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν
"ὁδηγῇ, ἀμφοτέρω εἰς βόθυνον πεσοῦνται."
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Φράσον
ἡμῖν ἢ παραβολὴν ταύτην. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν·
"Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; ^c οὐ νοεῖτε ὅτι
"πάν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸ ἄνθρωπον
"οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; ὅτι οὐκ εἰσπο-
"ρεύεται αὐτῷ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς τὴν κοι-
"λίαν· καὶ εἰς τὴν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθα-
"ρίζον πάντα τὰ βρώματα." Ἐλεγε δέ· "Ὅτι
"τὸ ἐκ τῆς ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ
"τὸ ἄνθρωπον. Ἐσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῆς
"ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύου-
"ται, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαί, πλε-
"ονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμοὶς
"πονηρὸς, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη.
"Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται,
"καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ^d τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ
"φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸ ἄνθρωπον."

^b Matth. xv. 12—16.

^c Marc. vii. 18—23.

^d Matth. xv. 20.

§. 67. *Christus sanat filiam Syrophaenissæ mulieris.*

TEMPUS.

A. D. 32.
Post Pascha
tertium.

LOCUS

Tyri et S
donis con
finia.

Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθό-
ρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς ἓ οἰκίαν,

οὐδένα ἠθέλε γινῶναι· καὶ ἐκ ἡδυνήθη λαθεῖν.

Ἀκήσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτῆς, ἥς εἶχε τὸ θυ-
γάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα
προσέπεσε πρὸς τὰς πόδας αὐτῆς, (ἦν δὲ ἡ γυνὴ
Ἑλληνίς, Συροφοίνισσα τῷ γένει) καὶ ἠρώτα αὐ-
τὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς
αὐτῆς. ^f Ὁ δὲ ἐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ

προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῆς ἠρώτων αὐτὸν,
λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν
ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Οὐκ ἀπεσά-
λην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα
“ οἴκου Ἰσραὴλ.” Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει
αὐτῷ, λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν· “^g Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι
“ τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλὸν ἐστὶ λαβεῖν τὸν ἄρ-
“ τον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.”

^h Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια
ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων καὶ πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης
καὶ κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῇ· “ὦ γύναι, μεγάλη σε ἡ πίστις· γενη-
“ θήτω σοι ὡς θέλεις.” Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ
αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

^e Marc. vii. 24—26.

^f Matth. xv. 23—26.

^g Marc. vii. 27.

^h Matth. xv. 27, 28.

§. 68. *Christus hominem surdum et mutum sanat.*

MPUS. ⁱ Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρῃ καὶ Σι- LOCUS.
D. 32. δῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, Mons prope
Pascha am. ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν mare Gali-
λαῆ.
αὐτῷ κωφὸν μογιλάλον, καὶ παρακαλῶσιν αὐτὸν
ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χειρὰ. Καὶ ἀπολαβόμενος
αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν, ἔβαλε τὰς δακ-
τύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ· καὶ πτύσας ἥψατο
τῆς γλώσσης αὐτοῦ. Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸ ἔβρανόν,
ἐξέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ· “Ἐφφαθά.” ὃ ἔστι,
διανοίχθῃτι. Καὶ εὐθέως διανοίχθησαν αὐτοῦ
αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. Καὶ διεσείλατο αὐτοῖς ἵνα μη-
δενὶ εἰπῶσιν· ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεσέλλετο,
μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπε-
ρισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς πάντα
πεποιήκει· καὶ τὰς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς
ἀλάλῃς λαλεῖν.

§. 69. *Christus plus quatuor hominum millia cum septem panibus et paucis pisciculis saturat.*

^k Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλῃ ὄχλῳ Decapolis.
όντος, καὶ μὴ ἔχόντων τί φάγωσι, προσκαλεσά-
μενος ὁ Ἰησοῦς τὰς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς·
“^l Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τῷ ὄχλῳ, ὅτι ἤδη ἡμέ-

ⁱ Marc. vii. 31. *ad fin.*

^k Marc. viii. 1.

^l Matth. xv. 32.

TEMPUS. “ ρας τρεῖς προσμένουσί μοι, καὶ ἔκ ἔχουσι τί LOCU
 A. D. 32. “ φάγωσι· καὶ ἀπολύσαι αὐτὰς νήσεις οὐ θέλω, Decapol
 Post Pascha
 tertium. “ μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ· ^mτινὲς γὰρ
 “ αὐτῶν μακρόθεν ἦκασι.” ⁿΚαὶ λέγουσιν αὐ-
 τῷ οἱ μαθηταὶ αὐτῷ· Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρ-
 τοι τοσῶτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσῶτον; Καὶ
 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Πόσας ἄρτας ἔχετε;”
 Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθυῖδια. Καὶ
 ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀναπесεῖν ἐπὶ τὴν γῆν.
 Καὶ λαβὼν τὰς ἑπτὰ ἄρτας καὶ τὰς ἰχθύδας, εὐ-
 χαρισήσας ἐκλάσε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐ-
 τοῦ· οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον
 πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισ-
 σεῦον ἑκτασμάτων, ἑπτὰ σφυρίδας πλήρεις. Οἱ
 δὲ ἐσθίουσες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, χωρὶς
 γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ ἀπολύσας τὰς ὄχλους
 ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγ- Confinia
 δαλά. Magdala
Dalman
thæ.

§. 70. *Pharisæi et Sadducæi rursus signum e cælo
 petunt.*

° Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδου-
 καῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδειῖν αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 εἶπεν αὐτοῖς· “ Ὁψίας γενομένης λέγετε, Εὐ-

^m Marc. viii. 3.

ⁿ Matth. xv. 33. *ad fin.*

° Matth. xvi. 1—4.

MPUS. " δία· πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός. Καὶ πρῶτ', LOCUS.
D. 32. " Σήμερον χειμών· πυρράζει γὰρ συγνάζων ὁ Confinia
Pascha am. " οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ Magdalæ et
" οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα Dalmanu-
" τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ thæ.
" μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ
" δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωυᾶ τοῦ
" προφήτη.

§. 71. *Discipuli admonentur ut caveant a fermento
Pharisæorum et Sadducæorum.*

P Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθε. Καὶ ἐλ- Maris Gali-
θόντες οἱ μαθηταὶ αὐτῷ εἰς τὸ πέραν ἐπελά- lææ littus
θοντο ἄρτους λαβεῖν. * Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- occiden-
τοῖς· " Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τοῦ ζύμης τῶν tale.
" Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων." ¶ Καὶ διελογί-
ζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· "Ὅτι ἄρτους οὐκ
ἔχομεν. Καὶ γινὼς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· "Τί
" διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω
" νοεῖτε, οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε
" τὴν καρδίαν ὑμῶν; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ
" βλέπετε; καὶ ὠτα ἔχοντες οὐκ ἀκέετε; καὶ οὐ
" μνημονεύετε; "Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἐκλασα
" εἰς τὰς πεντακισχιλίας, πόσους κοφίνους πλή-

* καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.
Marc. viii. 14.

P Matth. xvi. 4—6.

¶ Marc. viii. 16—21.

TEMPUS. " ρεις κλασμάτων ἤρατε;" Λέγουσιν αὐτῷ. LOCUS
 A. D. 32. Δώδεκα. " Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τῆς τετρακισ- Maris G
 Post Pascha lœæ litt
 tertium. " χιλίουσ, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασ- occiden-
 " μάτων ἤρατε;" Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ. Καὶ tale.
 ἔλεγεν αὐτοῖς· " Ὡς οὐ νοεῖτε, ὅτι οὐ περὶ
 " ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῆ
 " Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;" Τότε συνῆκαν
 ὅτι ἐκ εἶπε προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῆ ἄρτου,
 ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
 καίων.

§. 72. *Christus cæcum sanat prope Bethsaïdam.*

Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν· καὶ φέρουσιν αὐ- Bethsaï
 τῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ
 ἄψῃται. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆ χειρὸς τῆ τυφλῆ,
 ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης· καὶ πτύσας εἰς
 τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ,
 ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας,
 ἔλεγε· Βλέπω τὰς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ,
 περιπατῶντας. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας
 ἐπὶ τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀνα-
 βλέψαι· καὶ ἀποκατεσάθη, καὶ ἐνέβλεψε τηλαυγῶς
 ἅπαντας. Καὶ ἀπέσειλεν αὐτὸν εἰς τὸ οἶκον αὐτῆς,
 λέγων· " Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσελθῆς, μηδὲ εἰ-
 " πῆς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ."

† Matth. xvi. 11, 12.

• Marc. viii. 22—26.

§. 73. Petrus iterum confitetur Jesum esse Christum.

EMPUS. ^t Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας LOCUS.
. D. 32. st Pascha tium. ^τ Φιλίππε ἡρώτα * τὰς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων Confinia Caesareæ Philippi.
 “ Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν
 “ τοῦ ἀνθρώπου;” Οἱ δὲ εἶπον· Οἱ μὲν, Ἰωάννην
 “ τοῦ Βαπτιστῆ· ἄλλοι δὲ, Ἡλίαν· ἕτεροι δὲ, Ἰερε-
 “ μίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς· “ Ὑ-
 “ μεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;” Ἀποκριθεὶς
 “ δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ
 “ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
 “ αὐτῷ· “ Μακάριος εἶ, Σίμων βᾶρ Ἰωνᾶ· ὅτι
 “ σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ’ ὁ
 “ πατήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ δέ σοι
 “ λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέ-
 “ τρα οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πύλαι
 “ ᾗδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς. Καὶ δώσω σοι
 “ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν
 “ δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρα-
 “ νοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυ-
 “ μένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.” Τότε διεστείλατο τοῖς
 “ μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα μηδενὶ εἰπῶσιν ὅτι αὐτός
 “ ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

* Καὶ ἐγένετο ἐν ταῦτο εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμονας,
 συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸς, λέγων· Luc.
 ix. 18.

^t Matth. xvi. 13—20.

§. 74. *Christus passionem et resurrectionem suam clarius prædicit, redarguit Petrum, omnesque hortatur ut ipsi se abnegent.*

TEMPUS.

A. D. 32.

Post Pascha

tertium.

ἡ Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς

LOCUS

μαθηταῖς αὐτῷ, ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου

Confinia

Cæsareæ

Philippi.

πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν

Πρεσβυτέρων καὶ Ἀρχιερέων καὶ Γραμματέων, καὶ

ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

Ἔπειτα καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσ-

λαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐ-

τῷ, λέγων· Ἰλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσαι σοι

τοῦτο. Ὁ δὲ σραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ·

“Ὑπ-

“αγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ·

“ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀν-

“θρώπων.”

Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς

μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς·

“Ὅστις θέλει

“ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ

“ἀράτω τὸ σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἡμέραν,

“καὶ ἀκο-

“λθθεῖτω μοι. Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν

“αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ’ ἂν ἀπο-

“λέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγ-

^a Matth. xvi. 21.

^x Luc. ix. 22.

^y Marc. viii. 32.

^z Matth. xvi. 22, 23.

^a Marc. viii. 34.

^b Luc. ix. 23.

^c Marc. viii. 34. *ad fin.*

EMPUS. " γέλις, ἔτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ὠφελήσει LOCUS.
 . D. 32. " ἄνθρωπον, εἰς κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ Confinia
 et Pascha Cæsareæ
 tium. " ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτῆς; ἢ τί δώσει αὐ- Philippi.

" θρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτῆς; "Ὁς
 " γὰρ ἂν ἐπαισχυθῇ με καὶ τὰς ἐμὰς λόγους ἐν
 " τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ,
 " καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυθήσεται αὐτὸν,
 " ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτῆς μετὰ
 " τῶν ἀγγέλων καὶ ἀγίων."

^d Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· " Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 " ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσηκόντων, οἵτινες οὐ μὴ
 " γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν
 " τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει."

§. 75. *Christi transfiguratio. Illius sermo cum tri-
 bus Discipulis, cum de monte descenderet.*

^e Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰς λόγους ταύτας ὡσεὶ ἡμέ-
 ραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον, καὶ Ἰωάννην,
 καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
^f Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε
 τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ ἱμάτια
 αὐτῆς ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. ^g Καὶ ἰδὼν, ἄν-
 δρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ
 Ἡλίας· οἱ, ὁφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον
 αὐτῆς, ἣν ἔμελλε πληρῆν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ὁ δὲ

^d Marc. ix. 1.

^e Luc. ix. 28.

^f Matth. xvii. 2.

^g Luc. ix. 30—33.

TEMPUS. Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· LOC
 A. D. 32. διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὸ δόξαν αὐτῶ, καὶ τῶν Confir
 Post Pascha tertium. δύο ἀνδρας τῶν συνεσῶτας αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν Philip
 τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτὸς ἀπ' αὐτῶ, εἶπεν ὁ Πέ-
 τρος πρὸς τὸ Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς
 ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, μίαν σοι,
 καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ μίαν Ἡλίου. ^h Οὐ γὰρ ᾔδει
 τί λαλήσῃ· ἦσαν γὰρ ἐκφοβοί. ⁱ Ἔτι αὐτῶ λα-
 λήντος, ἰδὲ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτόν· καὶ
 ἰδὲ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγασα· Οὗτός ἐστιν ὁ
 υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτῶ ἀκούετε.
 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον
 αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. Καὶ προσελθὼν
 ὁ Ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν, καὶ εἶπεν· “Ἐγέρθητε,
 “ καὶ μὴ φοβεῖσθε.” Ἐπάραντες δὲ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν αὐτῶν, οὐδέναι εἶδον, εἰ μὴ τὸ Ἰησοῦν μόνον.
 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τῶ ὄρους, ἐνετεί-
 λατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· “Μηδενὶ εἶπητε
 “ τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
 “ ἀναστῇ.” ^k Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς
 ἑαυτοὺς, συζητοῦντες τί ἐστὶ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀνα-
 στῆναι.

^l Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
 λέγοντες· Τί οὖν οἱ Γραμματεῖς λέγασιν, ὅτι
 Ἡλίαν δεῖ ἔλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπο-

^h Marc. ix. 6.ⁱ Matth. xvii. 5—9.^k Marc. ix. 10.^l Matth. xvii. 10—13.

EMPUS. κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· “ Ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶ- LOCUS.
 . D. 32. “ τον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. Λέγω δὲ ὑμῖν, Confinitia
 st Pascha- “ ὅτι Ἡλίας ἤδη ἦλθε, καὶ ἐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, Caesareæ
 tium. “ ἀλλ’ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. Οὕτω Philippi.
 “ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ’ αὐ-
 “ τῶν.” Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ
 Ἰωάννη καὶ Βαπτιστῆ εἶπεν αὐτοῖς.

§. 76. *Christus mutum et surdum spiritum ejicit.*

^m Καὶ ἐλθὼν * πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδεν
 ὄχλον πολὺν περὶ αὐτὰς, καὶ Γραμματεῖς συζη-
 τῶντας αὐτοῖς. Καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν
 αὐτόν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο
 αὐτόν. Καὶ ἐπηρώτησε τοὺς Γραμματεῖς· Τί
 συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ⁿ προσῆλθεν αὐτῷ
 ἄνθρωπος, γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων· Κύριε,
 ἐλέησόν με τὸν υἱόν, ἥ ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κα-
 κῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ,
 καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. ^o Καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα
 λαμβάνει αὐτόν, καὶ ^p ῥήσσει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει,
 καὶ τρίζει τὰς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ
 εἶπον τοῖς μαθηταῖς σε ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ

* Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
 ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. Luc. ix. 37.

† ὅτι μονογενὴς ἐστὶ μοι—Luc. ix. 38.

^m Marc. ix. 14—17.

ⁿ Matth. xvii. 14, 15.

• Luc. ix. 39.

^p Marc. ix. 18—27.

TEMPUS. οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· LOCUS.
 A. D. 32. “ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως ποτὲ πρὸς ὑμᾶς ἔσο- Confinia
 Post Pascha Caesareæ
 tertium. “μαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν Philippi.
 “πρὸς με.” Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν·
 καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐ-
 τόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων.
 Καὶ ἐπηρώτησε τὸ πατέρα αὐτοῦ· “Πόσος χρό-
 “νος ἐστίν, ὥς τῷτο γέγονεν αὐτῷ;” Ὁ δὲ εἶπε·
 Παιδιόθεν. Καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς πῦρ
 ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ’ εἴ-
 τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ’
 ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, τὸ, “Εἰ δύν-
 “ασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύ-
 “οντι.” Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τὸ παι-
 δίον μετὰ δακρύων ἔλεγε· Πιστεύω, Κύριε· βοήθει
 μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέ-
 χει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
 θάρτῳ, λέγων αὐτῷ· “Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον
 “καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω· Ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ,
 “καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.” Καὶ κράξαν,
 καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτόν, ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο
 ὡσεὶ νεκρὸς, ὥς πολλὰς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
 Ὁ δὲ Ἰησοῦς, κρατήσας αὐτόν τῇ χειρὶ, ἤγειρεν
 αὐτόν· καὶ ἀπέδωκεν αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ
 Θεοῦ. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον, οἱ μα-

¹ Luc. ix. 42, 43.

² Marc. ix. 28.

3MPUS. ¹Θηταὶ αὐτῷ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν· ²Διατί LOCUS.

D. 32. ἡμεῖς ἔκ ἡδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ Ἰη- Confinia
t Pascha ium. σῶς εἶπεν αὐτοῖς· “Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν Philippi.

“ γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίσιν ὡς κόκκον
“ σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τέτω· Μετάβηθι ἐν-
“ τεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ ἐδὲν ἀδυνα-
“ τήσει ὑμῖν. Τῆτο δὲ τὸ γένος ἔκ ἐκπορεύεται,
“ εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηθείᾳ.”

§. 77. *Christus passionem et resurrectionem suam
rursus prædicit.*

¹ Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Galilæa.
Γαλιλαίας· καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις γινῶ. Ἐδί-
δασκε γὰρ τὰς μαθητὰς αὐτῷ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
“ ²Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους
“ τέτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδί-
“ δοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, ³καὶ ἀποκτενεῖσιν
“ αὐτόν· καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
“ στήσεται.” ⁴Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τῆτο, καὶ
ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴ-
σθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβῶντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ
τοῦ ῥήματος τέτου.

² Matth. xvii. 19—21.

¹ Marc. ix. 30, 31.

³ Luc. ix. 44.

³ Marc. ix. 31.

⁴ Luc. ix. 45.

§. 78. *Christus miraculum edit solvendi Tributi causa.*

TEMPUS. ^z Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναῦμ, προσ- LOCUS
A. D. 32. ἦλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, Caperna-
Post Pascha tertium. καὶ εἶπον· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δί-
δραχμα; Λέγει, Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς
τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
“ Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆ γῆς ἀπὸ
“ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν
“ αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;” Λέγει αὐτῷ ὁ
Πέτρος· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
“ Ἀραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. Ἵνα δὲ μὴ
“ σκανδαλίσωμεν αὐτὰς, πορευθεῖς εἰς τὴν θά-
“ λασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὰ ἀναβάντα πρῶ-
“ τον ἰχθυῖν ἄρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ,
“ εὐρήσεις σαττήρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς
“ ἀντὶ ἐμῶ καὶ σῶ.”

§. 79. *Discipuli contendunt inter se, quis major futurus sit. Christi ed de re agendi ratio et sermo.*

^a Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος, ἐπηρώτα αὐτούς·
“ Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτὰς διελογίζεσθε;” Οἱ
δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν
τῇ ὁδῷ, τίς μείζων. ^b Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἰδὼν τὸν

^a Matth. xvii. 24. *ad fin.*

^a Marc. ix. 33, 34.

^b Luc. ix. 47.

MPUS. διαλογισμὸν τῇ καρδίας αὐτῶν, ^c καθίσας ἐφώ- LOCUS.

D. 32. νησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· “Εἴ τις ^{Caperna-}
Pascha um. ^{um.}

“ θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ
“ πάντων διάκονος.” Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔση-
σεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος
αὐτὸ, εἶπεν αὐτοῖς· “ ^d Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν
“ μὴ στραφῇτε, καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ
“ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θραυῶν. Ὅστις
“ ἔν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τούτο, ἔστος
“ ἐν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θραυῶν. Καὶ
“ ὅς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἐν ἐπὶ τῷ
“ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ^c καὶ ὅς ἐὰν ἐμὲ
“ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀποστεί-
“ λαντά με.”

Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, λέγων· Διδά-
σκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λονται δαιμόνια, ὅς ἐκ ἀκολυθῶν ἡμῖν· καὶ ἐκωλύ-
σαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολυθῶν ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς εἶπε· “ Μὴ κωλύετε αὐτόν· ὅτι οὐκ ἀκολυθῶν ἡμῖν·
“ ὅς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ
“ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. Ὅς γὰρ
“ ἐκ ἐστὶ κατ’ ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν. Ὅς γὰρ
“ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνό-
“ ματί μου, ὅτι Χριστὸς ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
“ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὅς ἂν

^c Marc. ix. 35, 36.

^d Matth. xviii. 3—5.

^e Marc. ix. 37. *ad fin.*

TEMPUS. " σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τῷ πισευόντων εἰς LOCUS:
 A. D. 32. " ἐμὲ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον, εἰ περὶκεῖται Caperna-
 Post Pascha tertium. " λίθος μυλικὸς περὶ τὸ τράχηλον αὐτῷ, καὶ βέ-
 " βληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν σκανδαλίζη
 " σε ἡ χεὶρ σε, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοί ἐστι
 " κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖ-
 " ρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ
 " πῦρ τὸ ἄσβεστον· ὅπως ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τε-
 " λευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ
 " πῆξ σε σκανδαλίζη σε, ἀπόκοψον αὐτόν· κα-
 " λὸν ἐστὶ σοὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τὰς
 " δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, εἰς
 " τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον· ὅπως ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ
 " τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ
 " ὀφθαλμός σε σκανδαλίζη σε, ἔκβαλε αὐτόν·
 " καλὸν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 " βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
 " βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τῷ πυρός· ὅπως ὁ σκώ-
 " ληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέν-
 " νυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, καὶ πᾶσα
 " θυσία ἀλὶ ἀλισθήσεται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν
 " δὲ τὸ ἅλας ἀναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρ-
 " τύσετε; Ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε
 " ἐν ἀλλήλοις.

" Ὡρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν
 " τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν

TEMPUS. " ἐν ἔρανοῖς διὰ παντός βλέπῃσι τὸ πρόσωπον LOCUS.

D. 32. " ὁ πατὴρ μου ὁ ἐν οὐρανοῖς. Ἦλθε γὰρ ὁ Caperna-
at Pascha um.

" υἱὸς ὁ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί ὑμῖν
" δοκεῖ; Ἐὰν γένηται τινὶ ἀνθρώπῳ ἑκατὸν
" πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, ἔχι ἀφείς
" τὰ ἐννενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεῖς,
" ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ εἰ γένηται εὐρεῖν
" αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ
" μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα τοῖς μὴ
" πεπλανημένοις. Οὕτως καὶ ἔστι θέλημα ἡμ-
" προσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὁ ἐν ἔρανοῖς, ἵνα
" ἀπολόγηται εἰς τὰ μικρῶν τέτων.

" Ἐὰν δὲ ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου,
" ὑπάγε, καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξύ σου καὶ αὐτοῦ
" μόνου· εἰ σὺ ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸ ἀδελφόν σου.
" Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι
" ἓνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ σώματος δύο μαρτύρων ἢ
" τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. Ἐὰν δὲ παρακλέσῃ
" αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· εἰ δὲ καὶ τῇ ἐκκλη-
" σίᾳ παρακλέσῃ, ἔσω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ
" τελώνης. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα εἰς ἀνθρώπου
" ἐπὶ τῇ γῆς, ἔσαι δεδεμένα ἐν τῷ ἔρανῳ· καὶ ὅσα
" εἰς ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ γῆς, ἔσαι λελυμένα ἐν τῷ
" ἔρανῳ. Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς δύο ὑμῶν
" συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῇ γῆς περὶ παντὸς πράγ-
" ματος οὗ εἰς ἀνθρώπων, γενήσεται αὐτοῖς
" παρὰ ὁ πατὴρ μου ὁ ἐν οὐρανοῖς. Οὕτως γάρ

TEMPUS. “ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, LOCUS.
 A. D. 32. “ ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.” Caperna-
 Post Pascha um.
 tertium.

Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε,
 ποσάκις ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, καὶ
 ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἐπτάκις; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
 σῆς· “ Οὐ λέγω σοι, ἕως ἐπτάκις, ἀλλ’ ἕως ἑξ-
 “ δομηκοντάκις ἐπτά. Διὰ τῆτο ὡμοιώθη ἡ βα-
 “ σιλεία τῶν ἑρρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέ-
 “ λησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.
 “ Ἀρξαμένῃ δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη
 “ αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Μὴ
 “ ἔχοντας δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ
 “ κύριος αὐτῷ πρᾶξῃναι, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῆς, καὶ
 “ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῇναι.
 “ Πεσὼν ἔνθα ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων·
 “ Κύριε, μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ πάντα σοι
 “ ἀποδώσω. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ
 “ δούλου ἐκεῖνος ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον
 “ ἀφῆκεν αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δῆλος ἐκεῖνος
 “ εὔρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὥφειλεν αὐτῷ
 “ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε,
 “ λέγων· Ἀπόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις. Πεσὼν ἔνθα
 “ ὁ σύνδεσλος αὐτῆς εἰς τῆς πόδας αὐτῆς παρεκάλει
 “ αὐτὸν, λέγων· Μακροθύμησον ἐπ’ ἐμοί, καὶ
 “ πάντα ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ ἔκ ἡθέλεν· ἀλλ’
 “ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ
 “ ἀποδῶ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδεσλοι

EMPUS. “ αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ LOCUS.
I. D. 32. “ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα Caperna-
tum. “ τὰ γενόμενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν
“ ὁ κύριος αὐτῷ λέγει αὐτῷ· Δὲλε πονηρὲ, πᾶ-
“ σαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρε-
“ κάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σε ἐλεῆσαι τὴν σύν-
“ δουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργι-
“ σθεις ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς
“ βασανισαῖς, ἕως οὗ ἀποδοῦναι τὸ ὀφειλόμενον
“ αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος
“ ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
“ αὐτῷ ἀπὸ τῆς καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα
“ αὐτῶν.”

§. 80. *Septuaginta Discipuli, moniti a Christo
quo pacto se gerant, mittuntur.*

§ Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρας Galilæa :
ἐβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ forsitan Ca-
pernaum.
πρωσώπων αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ
ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἔλεγεν ἔνθα πρὸς αὐ-
τῶν· “ Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται
“ ὀλίγοι· δεήθητε ἔνθα κύριε ἔθ' θερισμῷ, ὅπως
“ ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὴν θέρωσιν αὐτῶν. Ὑπ-
“ ἀγετε· ἰδὲ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν
“ μέσῳ λύκων. Μὴ βασάζετε βαλάντιον, μὴ
“ πῆραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν

§ Luc. x. 1—16.

TEMPUS. " ὁδὸν ἀσπάσθηθε. Εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν εἰσέρ- LOCUS
 A. D. 32. " χησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τέτῳ. Galilæa
 Post Pascha " Καὶ ἐὰν μὲν ἦ ἐκεῖ ὁ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύ- forsitan
 tertium. " σεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, pernaum
 " ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ
 " μένετε, ἐσθίουντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν·
 " ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης ἑμισθεῖ αὐτῷ ἐσι. Μὴ
 " μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς ἣν
 " δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς,
 " ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν. Καὶ θερα-
 " πεύετε τὰς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς·
 " Ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἰς
 " ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται
 " ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς,
 " εἶπατε· Καὶ ἡ κονιορτὸν ἡ κολληθέντα ἡμῖν
 " ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν
 " τούτο γινώσκετε, ὅτι ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βα-
 " σιλεία τοῦ Θεοῦ. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδόμοις
 " ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσαι, ἢ τῇ
 " πόλει ἐκείνῃ.
 " Οὐαὶ σοι, Χοραζίν· οὐαὶ σοι, Βηθσαϊδά·
 " ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις
 " αἱ γερόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
 " σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. Πλὴν Τύρῳ
 " καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσαι ἐν τῇ κρίσει, ἢ
 " ὑμῖν. Καὶ σὺ, Καπερναὺμ, ἡ ἕως τοῦ ἔρανθαι
 " ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ. Ὁ

TEMPUS. "ἀκῶν ὑμῶν, ἐμῷ ἀκῶν· καὶ ὁ ἀδελφῶν ὑμῶν, LOCUS.
 D. 32. "ἐμὲ ἀδελφεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀδελφῶν, ἀδελφεῖ ἢ ἀπο- Galilæa:
 et Pascha tium. "σεύλαντά με." forsitan Ca-
 pernaum.

§. 81. *Christus Hierosolymam petit ad festum Tabernaculorum. Illius agendi ratio et sermo, dum festum celebratur.*

κ menses
 et Pascha
 tium. ^h Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ ἢ Ἰουδαίων, ἡ σκηνο-
 πηγία. Εἶπον ἔν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ·
 Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν,
 ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου
 ἃ ποιεῖς. Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ
 ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα ποι-
 εῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. Οὐδὲ γὰρ οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτῷ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Λέγει ἔν αὐ-
 τοῖς ὁ Ἰησοῦς· "Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς ἔγω πάρεστιν·
 " ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτε ἐστὶν ἑτοιμος.
 " Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μι-
 " σεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτῷ, ὅτι τὰ ἔργα
 " αὐτῷ πονηρὰ ἐστὶν. Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν
 " ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω εἰς ἢ ἑορ-
 " τὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς ἔγω πεπλή-
 " ρωται." Ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ
 Γαλιλαίᾳ.

Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῷ, τότε καὶ αὐ-
 τὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς, ἀλλ' ὡς ἐν

^h Joh. vii. 2. ad fin.

TEMPUS. κρυπτῶ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ LOCUS
 A. D. 32. ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Πῶς ἔστιν ἐκεῖνος; Καὶ γογ- Hierosol
 Sex menses γυσμὸς πολλὸς περὶ αὐτῶ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. Οἱ ma.
 post Pascha
 tertium.

μὲν ἔλεγον· Ὅτι ἀγαθὸς ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον·
 Οὐ· ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. Οὐδεὶς μὲντοι
 παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτῶ, διὰ τὸν φόβον τῆς
 Ἰουδαίων.

Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσότητος, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς
 τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκε. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰου-
 δαῖοι, λέγοντες· Πῶς ἔστος γράμματα οἶδε, μὴ
 μεμαθηκώς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν·
 “Ἡ ἐμὴ διδαχὴ ἔκ ἐστιν ἐμῇ, ἀλλὰ τῶ πέμ-
 “ψαντός με. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτῶ
 “ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ
 “τῆς Θεῶς ἐστίν, ἢ ἐγὼ ἀπ’ ἐμαυτῶ λαλῶ. Ὁ ἀφ’
 “ἐαυτῶ λαλῶν, τὴν δόξαν τῆς ἰδίας ζητεῖ· ὁ δὲ ζη-
 “τῶν τῆς δόξης τῆς πέμψαντος αὐτὸν, ἔστος ἀλη-
 “θής ἐστι, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ ἔκ ἐστιν. Οὐ Μω-
 “σῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ ἡμεῖς ἐκ ὑμῶν
 “ποιεῖ τὸν νόμον; Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;
 Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις·
 τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ
 εἶπεν αὐτοῖς· “Ἐν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάντες
 “θαυμάζετε. Διὰ τῆτο Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν
 “τὴν περιτομὴν, (ἔχ ὅτι ἐκ τῆς Μωσέως ἐστίν, ἀλλ’
 “ἐκ τῶ πατέρων) καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε
 “ἄνθρωπον. Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος

TEMPUS. " ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, LOCUS.
 L. D. 32. " ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα Hierosoly-
 x menses ma.
 at Pascha " ἐν σαββάτῳ; Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τ'
 atium.

" δικάϊαν κρίσιν κρίνατε." Ἐλεγον ἔν τινες ἐκ
 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. Οὐχ ἔτός ἐστιν ὃν ζητῶσιν
 ἀποκτεῖναι; καὶ ἴδε, παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν
 αὐτῷ λέγασσι. Μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρ-
 χοντες ὅτι ἔτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; Ἀλλὰ
 τῆτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρ-
 χηται, ἔδεις γινώσκει πόθεν ἐστίν. Ἐκραξεν οὖν
 ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγων· " Καὶ
 " οἶδατε, καὶ οἶδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτῆ
 " ἔκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐστὶν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με,
 " ὃν ὑμεῖς ἔκ οἶδατε. Ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ὅτι
 " παρ' αὐτῆ εἰμι, καὶ κεῖνός με ἀπέστειλεν."

Ἐζήτην ἔν αὐτόν πιάσαι· καὶ ἔδεις ἐπέβαλεν
 ἐπ' αὐτόν τ' χεῖρα, ὅτι ἔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐ-
 τῆ. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν,
 καὶ ἔλεγον· Ὅτι ὁ Χριστὸς, ὅταν ἔλθῃ, μήτι
 πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὢν ἔτος ἐποί-
 ησεν; Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τῆ ὄχλου γογγύ-
 ζοντος περὶ αὐτῆ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φα-
 ρισαῖοι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν
 αὐτόν.

Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Ἐτι μικρὸν
 " χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν
 " πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ ἔχ εὐρήσετε·

TEMPUS. “καὶ ὅπῃ εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.” LOCUS.
 A. D. 32. Εἶπον ἔν οι Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτὰς· Πᾶ ἕτος μέλ- Hierosoly
 Sex menses λει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς ἔχ ευρήσομεν αὐτόν; ma.
 post Pascha
 tertium.
 μὴ εἰς τὴ διασποράν τῶ Ἑλλήνων μέλλει πορεύ-
 εσθαι, καὶ διδάσκειν τὰς Ἑλληνας; Τίς ἐστὶν ἕτος
 ὁ λόγος ὃν εἶπε· “Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ ευρή-
 “σετε.” καὶ “ὅπῃ εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
 “ἐλθεῖν;” Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγά-
 λῃ τῆς ἐορτῆς εἰσῆκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων·
 “Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με, καὶ πινέτω.
 “Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή,
 “ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτῶ ρέουσιν ὕδατος
 “ζῶντος.” Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος
 οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
 ἔγω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐδέξω
 ἐδοξάσθη.

Πολλοὶ ἔν ἐκ τοῦ ὄχλου, ἀκούσαντες τὸν λόγον,
 ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι
 ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον·
 Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἐρχεται;
 Οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δα-
 βίδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ, τὴ κώμης ὅπῃ ἦν Δαβὶδ, ὁ
 Χριστὸς ἐρχεται; Σχίσμα ἔν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγέ-
 νετο δι’ αὐτόν. Τινὲς δὲ ᾔθελον ἐξ αὐτῶν πι-
 άσαι αὐτόν· ἀλλ’ ἐδείς ἐπέβαλεν ἐπ’ αὐτόν τὰς
 χεῖρας.

Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς

EMPUS. καὶ Φαρισαῖς· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί LOCUS.

D. 32. ἔκ ἡγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Hierosoly-
menses ma.

et Pascha Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς ἔτος ὁ
ium. ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρι-
σαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; Μή τις ἐκ
τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρι-
σαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος ἔτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν
νόμον ἐπικατάρταί εἰσι. Λέγει Νικόδημος πρὸς
αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἰς ᾧν ἐξ
αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, εἰ
μὴ ἀκρίβη παρ' αὐτῷ πρότερον, καὶ γινῶ τί ποιεῖ;
Ἀπεκρίθησαν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς
Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε, ὅτι προφήτης ἐκ
τῆς Γαλιλαίας ἐκ ἐγήγερται. Καὶ ἐπορεύθη ἕκασ-
τος εἰς τὸ οἶκόν αὐτοῦ.

ⁱ Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.

Mons Oli-
veti.

§. 82. *Mulier in adulterio deprehensa coram Christo
sistitur.*

^k Ὁρθε δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, Hierosoly-
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ma: Tem-
ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἀγασι δὲ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ plum.
Φαρισαῖοι πρὸς αὐτόν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατ-
ειλημμένην· καὶ, στήσαντες αὐτήν ἐν μέσῳ, λέγουσιν
αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη
ἐπαντοφώρῳ μοιχευομένη· ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς

ⁱ Joh. viii. 1.

^k Joh. viii. 2—11.

TEMPUS. ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ LOCUS
 A. D. 32. ἔν τί λέγεις; Τῷτο δὲ ἔλεγον περάζοντες αὐ- Hieroso
 Sex menses τὸν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς plum.
 post Pascha tertium.

κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.
 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀνακύψας εἶπε
 πρὸς αὐτούς· “Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος ἔ
 “λίθον ἐπ’ αὐτῇ βαλέτω.” Καὶ πάλιν κάτω
 κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ ἀκέσαντες, καὶ
 ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἰς
 καθ’ εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν
 ἐσχάτων· καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ
 γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς,
 καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς, εἶπεν
 αὐτῇ· “Ἡ γυνὴ, πῶς εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί
 “σε; οὐδεὶς σε κατέκρινεν;” Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐ-
 δεὶς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “Οὐδὲ
 “ἐγὼ σε κατακρίνω· πορεύου, καὶ μηκέτι ἀμάρ-
 “τανε.”

§. 83. Sermones a Christo habiti cum Scribis et
 Pharisæis, cum iis qui in illum credebant, cum-
 que Judæis non credentibus.

“¹ Πάλιν ἔν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε, λέγων·
 “Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ
 “οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ’ ἔξει τὸ
 “φῶς τοῦ ζῶντος.” Εἶπον ἔν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι·

¹ Joh. viii. 12. ad fin.

MPUS. Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σε ἔκ LOCUS.
D. 32. ἔστιν ἀληθής. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Hierosoly-
ma: Tem-
plum.
menses
Pascha
um.
“Καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν
“ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ
“πῶς ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἰδατε πόθεν ἔρχο-
“μαι, καὶ πῶς ὑπάγω. Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα
“κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω ἄνθρωπον. Καὶ ἐὰν κρίνω
“δὲ ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι μόνος
“ἔκ ἐμὴ, ἀλλ’ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ με πατήρ.
“Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται·
“Ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.
“Ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρ-
“τυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πατήρ με πατήρ.” Ἐλε-
γον ἔν αὐτῷ· Πῶς ἐστιν ὁ πατήρ σε; Ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς· “Οὔτε ἐμὲ οἰδατε, οὔτε τὸν πατέρα
“μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε
“ἄν.” Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς
ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
ἔδειξεν ἐπ’ αὐτὸν, ὅτι ἔπρω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐ-
τοῦ. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “Ἐγὼ
“ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ
“ὑμῶν ἀποθανεῖσθε. Ὅπως ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς
“οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.” Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτὸν, ὅτι λέγει· “Ὅπως ἐγὼ
“ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;” Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· “Ὑμεῖς ἐκ τοῦ κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τοῦ ἄνω
“εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ ἔκ ἐμὴ

TEMPUS. " ἐκ τῷ κόσμῳ τούτῳ. Εἶπον ἔν ὑμῖν, ὅτι ἀπο- LOCUS

A. D. 32. " θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ Hierosoli
Sex menses post Pascha tertium. " μὴ πεισέσθητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν plum.
ma: Tet

" ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν." Ἐλεγον ἔν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Τὴν ἀρ-
" χὴν ὅ, τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. Πολλὰ ἔχω περὶ
" ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με
" ἀληθὴς ἐστίν· καὶ γὰρ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα
" λέγω εἰς τὸν κόσμον." Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸ πα-
τέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. Εἶπεν ἔν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
" Ὅταν ὑψώσῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώ-
" σεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ ἑδὲν,
" ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξε με ὁ πατήρ μου, ταῦτα
" λαλῶ. Καὶ ὁ πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστίν.
" Οὐκ ἀφῆκέ με μόνον ὁ πατήρ, ὅτι ἐγὼ τὰ
" ἄρεσά αὐτοῦ ποιῶ πάντοτε." Ταῦτα αὐτῷ
λαλοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Ἐλε-
γεν ἔν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ
Ἰουδαίους· " Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ
" ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ· καὶ γνώσεσθε
" τὸ ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς."
Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ
οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις·
" Ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· " Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ
" ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δούλος ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας.
" Ὁ δὲ δούλος οὗτος μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα·

AMPUS. " ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸ αἰῶνα. Ἐὰν ᾖ ὁ υἱὸς ὑμᾶς LOCUS.
 D. 32. " ἐλευθερώσῃ, ὅντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. Οἶδα Hierosoly-
 menses ma: Tem-
 t Pascha ium. plum.
 " ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστὶ· ἀλλὰ ζητεῖτέ με
 " ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν
 " ὑμῖν. Ἐγὼ, ὃ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρὶ μου,
 " λαλῶ· καὶ ὑμεῖς ᾖ, ὃ ἐώρακατε παρὰ τῷ πα-
 " τρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε." Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
 αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστὶ. Λέγει
 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Εἰ τέκνα τῆ Ἀβραάμ ἦτε,
 " τὰ ἔργα τῆ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε ἂν. Νῦν δὲ ζη-
 " τεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὸ ἀλήθειαν
 " ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τῆτο
 " Ἀβραάμ ἐκ ἐποίησεν. Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα
 " τοῦ πατρὸς ὑμῶν." Εἶπον ᾖ αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ
 πορνείας οὐ γεγεννημέθα· ἓνα πατέρα ἔχομεν,
 τὸν Θεόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Εἰ ὁ
 " Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπήκατε ἂν ἐμέ· ἐγὼ
 " γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἤκω· καὶ γὰρ ἀπ'
 " ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.
 " Διατί τὸ λαλῆναι τὸ ἐμὸν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ
 " δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς
 " ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας
 " τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀν-
 " θρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ
 " οὐχ ἔστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ.
 " Ὅταν λαλήσῃ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ·
 " ὅτι ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ

TEMPUS. " ὅτι ἢ ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. Τίς LOCUS
 A. D. 32. " ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἀμαρτίας; εἰ δὲ Hierosol
 Sex menses " ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; ma: Te
 post Pascha " plum.
 tertium.

" Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκροῖ·
 " διὰ τῆτο ὑμεῖς ἔκ ἀκροῦτε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ
 " ἐστέ."

Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ·
 Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ,
 καὶ δαιμόνιον ἔχεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· " Ἐγὼ
 " δαιμόνιον ἔκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸ πατέρα μου,
 " καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ
 " δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. Ἀμήν
 " ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸ ἐμὸν τη-
 " ρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸ αἰῶνα."
 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι
 δαιμόνιον ἔχεις· Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προ-
 φῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον μου
 τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα.
 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὅστις
 ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· Τίνα σε-
 αυτὸν σὺ ποιεῖς; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· " Ἐάν
 " ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἔστι·
 " ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέ-
 " γετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι. Καὶ ἔκ ἐγνώκατε
 " αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐάν εἴπω ὅτι ἔκ
 " οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ'
 " οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ

MPUS. "ὁ πατήρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ ἡμέραν
D. 32. "ἡ ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη."
mensēs
t Pascha
ium. Eἶπον ἔν οι Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα
LOCUS.
Hierosoly-
ma: Tem-
plum.

ἔτη οὐπω ἔχεις· καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας; Εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· "Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν
"Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμι."

Ἦσαν ἔν λίθου ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν. Ἰη-
σοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἱερῆς, διελθὼν δια-
μέσθ αὐτῶν· καὶ παρῆγεν ἕτως.

§. 84. *Christus hominem a nativitate cæcum sanat.*
Quæ ex hoc miraculo consecuta sint.

^m Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ Hierosoly-
γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτῆς, ^{ma.}
λέγοντες· Ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, ἕτος ἢ οἱ γονεῖς
αὐτῆς, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
"Οὔτε ἕτος ἡμαρτεν, ἕτε οἱ γονεῖς αὐτῆς· ἀλλ'
"ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τῆς Θεῆς ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ
"δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με
"ἕως ἡμέρας ἐσίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται
"ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι
"τῷ κόσμῳ." Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσσε χαμαὶ, καὶ
ἐποίησε πηλὸν ἐκ τῆς σποτύματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν
πηλὸν ἐπὶ τὰς ὀφθαλμοὺς τῷ τυφλῷ· καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ· "Ὑπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ
"Σιλωάμ." ὃ ἐρμηνεύεται, ἀπεσαλμένος. Ἀπ-

^m Joh. ix. 1. *ad fin.*

TEMPUS. ἦλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ ἔν LOCU
 A. D. 32. γείτονες, καὶ οἱ θεωρῶντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι Hieroso
 Sex menses τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ ἔτός ἐστιν ὁ καθήμενος ma.
 post Pascha καὶ προσαιτῶν; Ἄλλοι ἔλεγον· Ὅτι ἔτός ἐστιν·
 tertium. ἄλλοι δέ· Ὅτι ὁμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλε-
 γεν· Ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς
 ἀνέωχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
 νος, καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησὺς πηλὸν
 ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τὰς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ
 μοι· Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τῆ Σιλωὰμ,
 καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέ-
 βλεψα. Εἶπον ἔν αὐτῷ· Πῶς ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει,
 Οὐκ οἶδα. Ἀγασιν αὐτὸν πρὸς τὰς Φαρισαίους,
 τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸ πη-
 λὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς
 ὀφθαλμούς. Πάλιν ἔν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρι-
 σαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πη-
 λὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς ὀφθαλμούς με, καὶ ἐνιψάμην,
 καὶ βλέπω. Ἐλεγον ἔν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές·
 Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ, ὅτι τὸ
 σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύ-
 ν-
 αται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποι-
 εῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ
 πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέ
 σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὅτι προφήτης
 ἐστίν.

Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτῷ ὅτι

MPUS. τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτε ἐφώνησαν τοὺς LOCUS.
D. 32. γονεῖς αὐτοῦ τῷ ἀναβλέψαντος. Καὶ ἠρώτησαν Hierosoly-
menses αὐτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ma.
Pascha αὐτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
um. ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς ἔν ἄρτι
βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ,
καὶ εἶπον· Οἶδαμεν ὅτι ἔτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ
ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ
οἶδαμεν· ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς,
ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν
ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ αὐτῷ λαλήσει. Ταῦτα
εἶπον οἱ γονεῖς αὐτῷ, ὅτι ἐφοβῶντο τὰς Ἰουδαίας·
ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα, εἴαν τις
αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν
ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

Ἐφώνησαν ἔν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν
τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ·
ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀμαρτωλὸς
ἐστιν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Εἰ ἀμαρ-
τωλὸς ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὦν,
ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· Τί ἐποίησέ
σοι; πῶς ἠνοιξέ σου τὰς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη
αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἥδη, καὶ ἔκ ἠκέσατε· τί πάλ-
λιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτῷ
μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδόρησαν ἔν αὐτὸν, καὶ
εἶπον· Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκείνου; ἡμεῖς δὲ τῷ Μωσέως
ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσῆς λε-

TEMPUS. *λάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν* LOCUS

A. D. 32. *ἔσιν.* Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· *Hierosol*
Sex menses *ma.* Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς ἐκ οἱ-
post Pascha *tertium.*

δατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.
Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεός οὐκ ἀκούει·
ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῇς ἢ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ
ποιῇ, τούτῃ ἀκούει. Ἐκ ἑαυτοῦ οὐκ ἠκούσθη
ὅτι ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου.
Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
ἐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἐν ἁμαρ-
τίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;
Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω· καὶ
εὐρών αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· “ Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν
“ υἱὸν ἑαυτοῦ Θεοῦ; ” Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ εἶπε· Τίς
ἐστὶ, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς· “ Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν
“ μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ” Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω,
Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰη-
σοῦς· “ Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τῆτον ἦλθον,
“ ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες
“ τυφλοὶ γένωνται. ”

Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ
ἐσμεν; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Εἰ τυφλοὶ ἦτε,
“ ἐκ αὐτοῦ εἶχετε ἁμαρτίαν. Νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι
“ βλέπομεν· ἢ ἐν ἁμαρτία ὑμῶν μένει. ”

MPUS.

D. 32.

menses

Pascha

um.

“ Ἡ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχό-
 “ μενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλήν τῆς προβάτων,
 “ ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης
 “ ἐστὶ καὶ ληστής. Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας,
 “ ποιμὴν ἐστὶ τῆς προβάτων. Τούτῳ ὁ θυρωρὸς
 “ ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκροῖ·
 “ καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ’ ὄνομα, καὶ
 “ ἐξάγει αὐτά. Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα
 “ ἐκβάλη ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ
 “ πρόβατα αὐτοῦ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνήν
 “ αὐτοῦ. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν,
 “ ἀλλὰ φεύξονται ἀπ’ αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἶδασιν τὴν
 “ ἀλλοτρίαν τὴν φωνήν.” Ταύτην τὴν παροι-
 “ μίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν
 “ τίνος ἦν ἢ ἐλάλει αὐτοῖς.

Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Ἀμὴν
 “ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῆς προ-
 “ βάτων. Πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέπται
 “ εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ’ οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρό-
 “ βατα. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι’ ἐμοῦ ἐάν τις
 “ εἰσέλθῃ, σωθήσεται· καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξε-
 “ λεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρ-
 “ χεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ·
 “ ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι, καὶ περισσὸν ἔχω-
 “ σιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποι-
 “ μὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῆς

LOCUS.

Hierosoly-

ma.

“ Joh. x. 1—21.

TEMPUS. “ προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ, καὶ ἔκ ὧν ποιμήν, LOC
 A. D. 32. “ οὗ ἔκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸ λύκον Hieros
 Sex menses post Pascha tertium. “ ἐρχόμενον, καὶ ἀφήσιν τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει·
 “ καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ
 “ πρόβατα. Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισ-
 “ θωτὸς ἐστίν, καὶ ἔ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.
 “ Ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμήν ὁ καλὸς, καὶ γινώσκω τὰ
 “ ἐμὰ, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. Καθὼς γι-
 “ νώσκει με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ γινώσκω τὸν πατέρα·
 “ καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθην ὑπὲρ τῶν προβάτων.
 “ Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ ἔκ ἐστὶν ἐκ τῆς
 “ αὐλῆς ταύτης· καὶ κεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τὴν
 “ φωνὴν μου ἀκέσσει· καὶ γενήσεται μία ποιμήν,
 “ εἷς ποιμήν. Διὰ τούτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ,
 “ ὅτι ἐγὼ τίθην τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν
 “ λάβω αὐτήν. Οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ’ ἐμοῦ·
 “ ἀλλ’ ἐγὼ τίθην αὐτήν ἀπ’ ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν
 “ ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λα-
 “ βεῖν αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ
 “ τοῦ πατρὸς μου.”

Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις
 διὰ τῶν λόγων τούτων. Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ
 αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαίνεται· τί αὐτὸν
 ἀκέετε; Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ
 ἔστι δαιμονιζόμενα· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν
 ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν;

§. 85. *Septuaginta Discipulorum reditus.*

PUS. ο Ὑπέρβρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, LOCUS.
 . 33. λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται Inter eun-
 ascha ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· “ Ἐδε- dum in Ga-
 m. ἴτε· “ Ἐδε- lilæam.
 Ta- “ ὥρην τὸν Σατανᾶν, ὡς ἀστραπὴν, ἐκ τοῦ ἔραν
 culo- “ πεσόντα. Ἴδου, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ
 t De- “ πατεῖν ἐπάνω ὄφειν καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ
 onis “ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἣ ἔχετε· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς
 “ οὐ μὴ ἀδικήσῃ. Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε,
 “ ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται· χαίρετε
 “ δὲ μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγράφη ἐν
 “ τοῖς ἔρανοις.”

Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι
 ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· “ Ἐξομολογῶμαί σοι, πά-
 “ τερ, κύριε ἣ ἔραν καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας
 “ ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας
 “ αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγέ-
 “ νετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. Πάντα παρεδόθη
 “ μοι ὑπὸ ἣ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς
 “ ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ τίς ἐστὶν ὁ πα-
 “ τήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ὃ ἐὰν βέλῃται ὁ υἱός
 “ ἀποκαλύψαι.”

Καὶ γραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητάς, κατ’ ἰδίαν
 εἶπε· “ Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ
 “ βλέπετε. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προ-

ο Luc. x. 17—24.

TEMPUS. “ φῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς
 A. D. 33. “ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκῆσαι ἃ ἀκῆετε, Inter e
 Post Pascha tertium. “ καὶ ἔκ ἤκεισαν.” dum in
 Inter Ta- lilæam
 bernaculo-
 rum et De-
 dicationis
 festa.

§. 86. *Docetur Legisperitus quomodo vita æterna comparetur.*

P Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐ- Galilæ
 τόν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν
 αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν·
 “ Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;
 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν
 Θεόν σε ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυ-
 χῆς σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
 διανοίας σε· καὶ τὸ πλησίον σε ὡς σεαυτόν. Εἶπε
 δὲ αὐτῷ· “ Ὁρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ
 “ ζήσῃ.” Ὁ δὲ, θέλων δικαιοῦν ἑαυτόν, εἶπε πρὸς
 τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐγὶ μου πλησίον; Ὑπολα-
 βὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· “ Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν
 “ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, καὶ λησταῖς περιέ-
 “ πεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, καὶ πληγὰς ἐπι-
 “ θέντες, ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχά-
 “ νοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέ-
 “βαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ, ἰδὼν αὐτόν, ἀντι-
 “ παρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευῖτης, γενόμενος
 “ κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθε.
 “ Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων, ἦλθε κατ’ αὐτόν, καὶ

MPUS. " ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνίσθη· καὶ προσελθὼν LOCUS.
D. 33. " κατέδησε τὰ τραύματα αὐτῷ, ἐπιχέων ἔλαιον Galilæa.
Pascha " καὶ οἶνον· ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον
um. " κτήνος, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπε-
Ta- " μελήθη αὐτῷ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὐρίον ἐξελθὼν,
aculo- " ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ
et De- " εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτῷ, καὶ ὅ, τι ἂν
ionis " προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με
" ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τέτων ἢ τριῶν δοκεῖ
" σοι πλησίον γεγονέναι ἢ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς
" λησάς;" Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος
μετ' αὐτῷ. Εἶπεν ἔν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· " Πορεύε,
" καὶ σὺ ποίει ὁμοίως."

§. 87. *Discipuli rursus orandi modum docentur.*

¶ Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ
προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς
προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξε τὰς
μαθητὰς αὐτῷ. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· " Ὅταν προσ-
"εύχησθε, λέγετε· ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς
" ἔρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σε· ἐλθέτω ἡ
" βασιλεία σε· γενηθήτω τὸ θέλημά σε, ὡς ἐν
" ἔρανώ, καὶ ἐπὶ τῇ γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
" ἐπιέσιον δίδε ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. Καὶ ἄφες
" ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίε-

¶ Luc. xi. 1—13.

TEMPUS. “μεν παντὶ ὀφείλουσι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς
 A. D. 33. “ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Galilæa.
 Post Pascha
 tertium. “πονῆρ.” Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· “Τίς ἐξ
 Inter Ta-
 bernaculo- “ὑμῶν ἔχει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν
 rum et De-
 dicationis “μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι
 festa. “τρεῖς ἄρτους, ἐπεὶ φίλος μου παρεγένετο ἐξ
 “ὁδοῦ πρὸς με, καὶ ἐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ·
 “καὶ κείνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπῃ· Μὴ μοι κό-
 “πῃς πᾶρεχε· ἥδε ἡ θύρα κέκλειται, καὶ τὰ
 “παιδιά μου μετ’ ἐμῶ εἰς τὴν κοίτην εἰσὶν· οὐ
 “δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ
 “οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς, διὰ τὸ εἶναι αὐτῷ φί-
 “λον, διὰ γε τὴν ἀναίδειαν αὐτῷ ἐγερθεὶς δώσει
 “αὐτῷ ὅσων χρήζει. Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω· Αἰ-
 “τεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὕρήσετε·
 “κρᾶτε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ ὁ αἰ-
 “τῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὕρισκει, καὶ τῷ κρᾶ-
 “οντι ἀνοιγήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν τὸ πατέρα
 “αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ;
 “εἰ καὶ ἰχθῦν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει
 “αὐτῷ; ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ὠν, μὴ ἐπιδώσει αὐ-
 “τῷ σκορπίον; Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὑπάρ-
 “χοντες, οἴδατε ἀγαθὰ δόματα δίδόναι τοῖς
 “τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ
 “οὐρανοῦ δώσει Πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν
 “αὐτόν;”

§. 88. *Christus sanat mulierem, quæ per annos 18 infirma et inclinata fuerat.*

MPUS. Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν LOCUS.
D. 33. τοῖς σάββασι. Καὶ ἰδὲ, γυνὴ ἣν πνεῦμα ἔχουσα Galilæa.
t Pascha
ium.
er Ta-
naculo-
i et De-
ationis
a.
ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτουσα,
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές.
Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε, καὶ εἶπεν
αὐτῇ· “Γύναι, ἀπολέλυσαι τὴν ἀσθενείαν σου.”
Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παρα-
χρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ·
“Ἐξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύ-
ταις ἔν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ
τῷ σαββάτῳ. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος, καὶ
εἶπεν· “ὑποκριτὰ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ
“οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς
“φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; Ταύτην δὲ,
“θυγατέρα Ἀβραὰμ ἔσαν, ἣν ἐδησεν ὁ Σατα-
“νᾶς ἰδὲ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι
“ἀπὸ τῶν δεσμῶν ταῦτα τῇ ἡμέρᾳ τῷ σαββάτῳ;”
Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, κατησχύναντο πάν-
τες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις
ὑπ’ αὐτοῦ.

TEMPUS. Ἐλεγε δέ· “Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῆς LOCUS
 A. D. 33. “Θεῶ; καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ Galilæa.
 Post Pascha
 tertium. “κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν
 Inter Ta-
 bernaculo- “εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠύξησε, καὶ ἐγένετο εἰς δέν-
 rum et De-
 dicationis “δρου μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκή-
 festa. “νωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.”

Καὶ πάλιν εἶπε· “Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν
 “τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμη, ἣν λαβῶσα γυνὴ
 “ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρα σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυ-
 “μώθη ὅλον.”

§. 89. *Christus quæstioni respondet, Utrum pauci salvi futuri sint?*

Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας δι-
 δάσκων, καὶ πορείαν ποιοῦμενος εἰς Ἱερουσαλήμ.
 Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζό-
 μενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· “Ἀγωνίζεσθε
 “εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολλοί,
 “λέγω ὑμῖν, ζητήσασιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύ-
 “σασιν. Ἀφ’ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ
 “ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξῃσθε ἔξω ἑστάναι,
 “καὶ κρῖναι τὴν θύραν, λέγοντες· Κύριε, κύριε,
 “ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ
 “οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· τότε ἄρξῃσθε λέγειν·
 “Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου, καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς
 “πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. Καὶ ἐρεῖ· Λέγω

AMPUS. " ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόσητε ἀπ' LOCUS,
 D. 33. " ἐμᾶ πάντες οἱ ἐργάται τ' ἀδικίας. Ἐκεῖ ἔσαι Galilæa,
 et Pascha
 ium. " ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
 er Ta- " ὄψησθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ πάν-
 naculo- " τας τοὺς προφήτας, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ,
 n et De- " ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ
 a. " ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου· καὶ
 " ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ
 " ἰδὲ, εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσι
 " πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι."

Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρι-
 σαῖοι, λέγοντες αὐτῷ· Ἐξέλθε, καὶ πορεύε·ς ἐντεῦ-
 θεν· ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν
 αὐτοῖς· " Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ·
 " Ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ
 " σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειῶμαι,
 " Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ
 " πορεύεσθαι· ὅτι ἔκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπο-
 " λείσθαι ἔξω Ἱερουσαλὴμ. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσα-
 " λὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τὰς προφῆτας, καὶ λιθοβο-
 " λῶσα τὰς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις
 " ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον
 " ὁρῶς τ' ἐαυτῆς νοσσιᾶν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
 " ἔκ ἠθελήσατε; Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
 " ὑμῶν ἔρημος· ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ
 " με ἴδῃτε ἕως ἄν ἡξῇ ὅτε εἴπητε, Εὐλογημένος
 " ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου."

§. 90. *Quæ acta sunt, cum Christus die Sabbati cum quodam Phariseorum principe panem manducaret.*

TEMPUS.

A. D. 33.

Post Pascha
tertium.

Inter Ta-
bernaculo-
rum et De-
dicationis
festa.

^t Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν LOCUS

τινος τῷ ἀρχόντων τῷ Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν Galilæa.

ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρέμενοι αὐτόν· καὶ

ἰδὼν, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτῷ.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὰς νομικὰς καὶ

Φαρισαίους, λέγων· “Εἰ ἔξεσι τῷ σαββάτῳ θε-

“ ραπεύειν;” Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλαβό-

μενος ἰάσατο αὐτόν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ ἀπο-

κριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε· “Τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ

“ βῆς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνα-

“ σπάσει αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;”

Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς

ταῦτα.

Ἐλεγε δὲ πρὸς τὰς κεκλημένους παραβολὴν,

ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέ-

γων πρὸς αὐτὰς· “Ὅταν κληθῇς ὑπὸ τινος εἰς

“ γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν·

“ μήποτε ἐντιμότερός σε ἢ κεκλημένος ὑπ’ αὐτῷ·

“ Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας, ἐρεῖ σοι·

“ Δὸς τὴν τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ’ αἰσχύνης

“ τὴν ἔσχατον τόπον κατέχειν. Ἀλλ’ ὅταν κλη-

“ θῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὴν ἔσχατον τόπον·

“ ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε, εἴπῃ σοι· Φίλε,

EMPUS. “ προσανάβηθι ἀνώτερον. Τότε ἔσαι σοι δόξα LOCUS.

L. D. 33. “ ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι. “Οτι πᾶς ὁ Galilæa.

et Pascha-
cium.

er Ta-
naculo-

n et De-
nationis

a.

“ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν

“ ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.”

Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· “Ὅταν

“ ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τὰς φίλους

“ σε, μηδὲ τὰς ἀδελφάς σε, μηδὲ τὰς συγγενεῖς

“ σε, μηδὲ γείτονας πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοί

“ σε ἀντικαλέσωσι, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδο-

“ μα. Ἀλλ’ ὅταν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτω-

“ χὰς, ἀναπήρους, χωλὰς, τυφλὰς· καὶ μακάριος

“ ἔσῃ· ὅτι ἐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀντα-

“ ποδοθήσεται γὰρ σοι ἐν τῇ ἀνασάσει τῶν

“ δικαίων.”

Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν

αὐτῷ· Μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασι-

λείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· “Ἄνθρωπός

“ τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσε πολλὰς·

“ καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου

“ εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἐρχεσθε, ὅτι ἡδη

“ ἔτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς

“ παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐ-

“ τῷ· Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελ-

“ θεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρη-

“ τημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· Ζεύγη βοῶν ἠγό-

“ ρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά·

“ ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος

TEMPUS. " εἶπε· Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τῆτο οὐ δύναμαι LOCUS.
 A. D. 33. " ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος Galilæa.
 Post Pascha " ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτῷ ταῦτα. Τότε ὀργι-
 tertium. " σθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δέλῳ αὐτῷ· "Εξ-
 Inter Ta- " ελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς
 bernaculo- " πόλεως, καὶ τὰς πτωχὰς καὶ ἀναπήρας καὶ χολὰς
 rum et De- " καὶ τυφλὰς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δέσλος·
 dicationis " Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί.
 festa. " Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· "Εξελθε
 " εἰς τὰς ὁδὸς καὶ φραγμὰς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελ-
 " θεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ
 " ὑμῖν, ὅτι ἔδειξεν ἡ ἀνδρῶν ἐκεῖνων ἡ κεκλημένων
 " γεύσεταιί μου ἢ δεῖπνον."

§. 91. *Christus plebem docet, quæ difficultates cum
 suæ religionis professione conjungantur.*

" Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· καὶ
 γραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτὸς· " Εἴ τις ἔρχεται πρὸς
 " με, καὶ οὐ μισεῖ ἢ πατέρα ἑαυτοῦ καὶ ἢ μητέρα,
 " καὶ ἢ γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὰς ἀδελφὰς καὶ
 " τὰς ἀδελφὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ
 " δύναται με μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὅστις ἔβα-
 " σάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου,
 " οὐ δύναται μου εἶναι μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ
 " ὑμῶν, θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, ἔχῃ πρῶ-
 " τον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει

MPUS. " τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν; ἵνα μήποτε θέντος LOCUS.

ID. 33. " αὐτοῦ θεμέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, Galilæa.

Pascha am. " πάντες οἱ θεωρῶντες ἄρχονται ἐμπαίζειν αὐ-

Ta- " τῷ, λέγοντες· Ὅτι ἔτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο

maculo- " οἰκοδομεῖν, καὶ ἐκ ἰσχυσεν ἐκτελέσαι. Ἡ τίς

et De- " βασιλεὺς, πορευόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασι-

monis " λεῖ εἰς πόλεμον, ἐχὶ καθίσας πρῶτον βου-

" λεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαν-

" τῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ'

" αὐτόν; εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτῷ πόρρω ὄντος,

" πρεσβείαν ἀποσείλας, ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην.

" Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν, ὃς οὐκ ἀποτάσσεται

" πᾶσι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου

" εἶναι μαθητής.

" Καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ,

" ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; ἔτε εἰς γῆν, ἔτε εἰς κο-

" πρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ

" ἔχων ὦτα ἀκέειν, ἀκκέτω."

§. 92. *Christus adversus Phariseos et Scribas excusat seipsum, quod publicanos et peccatores doceat.*

Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶ-

ναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκέειν αὐτῷ. Καὶ διεγόγγ-

γυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, λέγοντες·

Ὅτι ἔτος ἁμαρτωλὸς προσδέχεται, καὶ συνεσθίει

αὐτοῖς.

* Luc. xv. 1. ad fin.

TEMPUS. Eἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, LOCUS.
 A. D. 33. λέγων· “ Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν Galilæa.
 Post Pascha tertium.
 Inter Tabernaculorum et Dedicationis festa.

“ πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ κατα-
 “ λείπει τὰ ἑννενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ
 “ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό ;
 “ Καὶ εὐρῶν ἐπιτίθῃσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ
 “ χαίρων· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς
 “ φίλους καὶ τὰς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγ-
 “ χάρητέ μοι, ὅτι εὔρον τὸ πρόβατόν μου τὸ
 “ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔτω χαρὰ ἔσαι
 “ ἐν τῷ ἔρανῳ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοῶντι, ἢ
 “ ἐπὶ ἑννενηκονταεννέα δικαίοις, οἵτινες ἔχρεια
 “ ἔχουσιν μετανοίας.

“ Ἡ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, εἰάν
 “ ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἄπτει λύχνον,
 “ καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως
 “ ὅτῃ εὕρῃ ; Καὶ εὕρῃσα συγκαλεῖται τὰς φίλας
 “ καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα· Συγχαίρητέ μοι,
 “ ὅτι εὔρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. Οὕτω,
 “ λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τοῦ ἀγγέλου
 “ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοῶντι.”

Eἶπε δὲ· “ Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς.
 “ Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πά-
 “ τερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας.
 “ Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸ βίον. Καὶ μετ’ οὐ πολ-
 “ λὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος
 “ υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ

EMPUS. " διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. LOCUS.
 .. D. 33. " Δαπανήσαντος δὲ αὐτῷ πάντα, ἐγένετο λιμὸς Galilæa.
 ost Pascha " ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ αὐτὸς
 rtium. " ἤρξατο ὑπερεῖσθαι. Καὶ πορευθεῖς ἐκολλήθη
 eter Ta- " ἐνὶ τῷ πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν
 rmaculo- " αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρὸς αὐτῷ βόσκειν χοίρους.
 um et De- " Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν
 cationis " κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ ὕδεις ἐδίδου
 ata. " αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν, εἶπε· Πόσοι
 " μίσθιοι εἰ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων,
 " ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι; Ἀναστὰς πορεύσο-
 "μαι πρὸς τὸν πατέρα μου· καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πά-
 "τερ, ἡμαρτον εἰς τὸν ἔρανόν, καὶ ἐνώπιόν σου· καὶ
 " οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποιήσόν
 " με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε
 " πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτῷ μακρὰν
 " ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ
 " ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν
 " τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε
 " δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν ἔρα-
 " νόν, καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κλη-
 " θῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς
 " δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν σολήν τὴν
 " πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον
 " εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πό-
 "δας· καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν,
 " θύσατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος

TEMPUS.

A. D. 33.

Post Pascha
tertium.Inter Ta-
bernaculo-
rum et De-
dicationis
festa.LOCUS
Galilæa.

“ ὁ υἱὸς μὲ νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς
 “ ἦν, καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.
 “ Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ·
 “ καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκασε συμ-
 “ φωνίας καὶ χορῶν· καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν
 “ παίδων αὐτῷ, ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ
 “ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει· καὶ
 “ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸ μόσχον τὸ σιτευτόν, ὅτι
 “ ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὡργίσθη δὲ,
 “ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατήρ αὐτῷ
 “ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 “ εἶπε τῷ πατρί· Ἰδοὺ, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω
 “ σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ
 “ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν
 “ φίλων μὲ εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου ἔτος,
 “ ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἤλ-
 “ θεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν.
 “ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ’
 “ ἐμῷ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ, σὰ ἐσιν. Εὐφραν-
 “ θῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου
 “ ἔτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν,
 “ καὶ εὐρέθη.”

§. 93. *Christus, adhibita iniqui villici parabola,
Discipulos suos edocet. Pharisei redarguuntur.*

AMPUS.

D. 33.

et Pascha

nium.

ter Ta-

maculo-

a et De-

rationis

a.

Υ Ἐλεῖε δὲ καὶ πρὸς τὰς μαθητὰς αὐτῶν· “ Ἄν-
 “ θρωπὸς τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκονόμον·
 “ καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ
 “ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ φωνήσας αὐτὸν, εἶπεν
 “ αὐτῷ· Τί τῶτο ἀκούω περὶ σέ; ἀπόδος τὸν
 “ λόγον τῆς οἰκονομίας σε· οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι
 “ οἰκονομεῖν. Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί
 “ ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός με ἀφαιρεῖται τὴν οἰκο-
 “ νομίαν ἀπ’ ἐμοῦ; σκάπτειν ἐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν
 “ αἰσχύνομαι. Ἐγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν
 “ μετασταθῶ τῇ οἰκονομίᾳ, δέξωνταί με εἰς τοὺς
 “ οἴκους αὐτῶν. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἑκα-
 “ στον τῶν χρεωφειλετῶν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ἔλεγε τῷ
 “ πρῶτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; Ὁ δὲ
 “ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτεις ἐλαίου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ·
 “ Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας ταχέως
 “ γράψον πεντήκοντα. Ἐπειτα ἑτέρῳ εἶπε· Σὺ
 “ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν κό-
 “ ρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σε τὸ
 “ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπή-
 “ νεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι
 “ φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τῶν αἰῶνων τέτε-
 “ ρον·

LOCUS.

Galilæa.

Υ Luc. xvi. 1. ad fin.

TEMPUS. " φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱὲς Ἑ φωτὸς εἰς τὴν LOCUS.
 A. D. 33. " γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω. Galilæa.
 Post Pascha " Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ Ἑ μαμωνᾶ τ' ἀδι-
 tertium. " κίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς
 Inter Ta- " τὰς αἰωνίης σκηνάς. Ὁ πῖσος ἐν ἐλαχίσῳ,
 bernaculo- " καὶ ἐν πολλῷ πῖσος ἐστὶ· καὶ ὁ ἐν ἐλαχίσῳ ἀδι-
 rum et De- " κος, καὶ ἐν πολλῷ ἀδίκος ἐστίν. Εἰ οὖν ἐν τῷ
 dicationis. " ἀδίκῳ μαμωνᾶ πῖσοι οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀλη-
 festa. " θινὸν τίς ὑμῖν πισεύσει; Καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλο-
 " τρίῳ πῖσοι οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν
 " δώσει; Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις
 " δευεῖν· ἢ γὰρ τὸν ἑνα μισήσῃ, καὶ τ' ἕτερον
 " ἀγαπήσῃ· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου
 " καταφρονήσῃ. Οὐ δύνασθε Θεῷ δευεῖν καὶ
 " μαμωνᾶ.

" Ἦκουσθε δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι, φι-
 λάργυροι ὑπάρχοντες· καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.
 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· " Ὑμεῖς ἐσε οἱ δικαιοῦντες
 " ἑαυτὰς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸς γι-
 " νώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώ-
 " ποις ὑψηλόν, βδέλυγμα ἐνώπιον Ἑ Θεοῦ ἐστίν.
 " Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννη· ἀπὸ τότε
 " ἡ βασιλεία Ἑ Θεῷ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς
 " αὐτὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶ τ' ἔρᾶν
 " καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ Ἑ νόμον μίαν κεραίαν
 " πεσεῖν.

" Πᾶς ὁ ἀπολύων τ' γυναῖκα αὐτῆ, καὶ γαμῶν

EMPUS. " ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ
 A. D. 33. " ἀνδρὸς γαμῶν, μοιχεύει.
 est Pascha
 tium.
 ter Ta-
 rnaculo-
 m et De-
 cationis
 ata.
 " Ἀνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύ-
 " σκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος
 " καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δὲ τις ἦν
 " ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυ-
 " λῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος, καὶ ἐπιθυμῶν χορτα-
 " σθῆναι ἀπὸ τῶ ψιχίων τῶ πιπτόντων ἀπὸ τῆς
 " τραπέζης αὐτοῦ πλεονεξίας· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχό-
 " μενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ
 " ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν, καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν
 " ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ·
 " ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν
 " τῷ ἅδῃ ἐπάρας τὰς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων
 " ἐν βασάνοις, ὅρα τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν,
 " καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐ-
 " τὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν
 " με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον
 " τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν
 " γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ
 " ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι
 " ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου,
 " καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὁδε
 " παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι
 " ταῖς ταῖς, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα
 " ἐστὶν, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν
 " πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν πρὸς

LOCUS.
 Galilæa.

TEMPUS. " ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δὲ· Ἐρωτῶ οὖν σε, LOCUS
 A. D. 33. " πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸ οἶκον ἔξ πα- Galilæa.
 Post Pascha
 tertium. " τρός με· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως δια-
 Inter Ta- " μαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν
 bernaculo- " εἰς τὸν τόπον τῆτον τῆ βασιλείας. Λέγει αὐτῷ
 rum et De- " Ἀβραάμ· Ἐχθροὶ Μωσέα καὶ τὰς προφῆτας·
 dicationis " ἀκυσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πά-
 festa. " τερ Ἀβραάμ· ἀλλ', εἰάν τις ἀπὸ νεκρῶν πο-
 " ρευθῇ πρὸς αὐτοὺς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ
 " αὐτῷ· Εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ
 " ἀκούουσιν, ἔθδε, εἰάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πει-
 " σθήσονται."

§. 94. *Christus Discipulos suos rursus et amplius edocet.*

" Εἶπε δὲ πρὸς τὰς μαθητάς· " Ἀνένδεκτόν
 " ἐστὶ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· καὶ δὲ δι' ἑ
 " χεται. Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικός περι-
 " κείται περὶ τὸ τράχηλόν αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς
 " τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μι-
 " κρῶν τούτων. Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν δὲ
 " ἀμάρτη εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ·
 " καὶ εἰάν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. Καὶ εἰάν ἐπτά-
 " κισ τῇ ἡμέρας ἀμάρτη εἰς σὲ, καὶ ἐπτάκις τῇ ἡμέ-
 " ρας ἐπιστρέψῃ ἐπὶ σε, λέγων· Μετανοῶ· ἀφή-
 " σεις αὐτῷ." Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ·

AMPUS. Πρόσθετε ἡμῖν πῖσιν. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· “Εἰ LOCUS.
D. 83. “εἴχετε πῖσιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν Galilæa.
t Pascha “τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· Ἐκκριζώθητι, καὶ φυτεύ-
ium. “θητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.
er Ta- “Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα, ἢ
naculo- “ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τῆς ἀγρῆς ἐρεῖ
i et De- “εὐθέως· Παρελθὼν ἀνάπεσαι; ἀλλ’ ἔχι ἐρεῖ
ationis “αὐτῷ· Ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσά-
a. “μενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πῖω· καὶ μετὰ
“ταῦτα φάγεσαι καὶ πῖσαι σύ; Μὴ χάριν
“ἔχει τῷ δέλῳ ἐκείνῳ, ὅτι ἐποίησε τὰ διαταχ-
“θέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν
“ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέ-
“γετε· Ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν· ὅτι ὁ ὠφεί-
“λομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.”

§. 95. Samaritani Christum recipere nolunt. Jacobus et Johannes ab eo reprehenduntur, quod acerbius cum illis agi velint.

^a Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληρῆσθαι τὰς ἡμέρας
[†] ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ἐσήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ. ^b Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ,
καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσων Σαμαρείας καὶ Γαλι-
λαίας. ^c Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς προσώπε

^a Luc. ix. 51.

^b Luc. xvii. 11.

^c Luc. ix. 52—56.

TEMPUS. αὐτῷ· καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμα- LOCUS
 A. D. 33. ρειτῶν, ὥς ἐτοιμάσαι αὐτῷ. Καὶ ἐκ ἐδέξαντο Samaria.
 Post Pascha αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτῷ ἦν πορευόμενον
 tertium. εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτῷ
 Inter Ta- Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· Κύριε, θέλεις εἰπω-
 bernaculo- ρμεν πῶρ καταβῆναι ἀπὸ τῆς ἑβραῆς, καὶ ἀναλῶσαι
 rum et De- αὐτὸς, ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησε; Στραφεῖς δὲ ἐπε-
 dicationis τίμησεν αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· “ Οὐκ οἶδατε οἴου
 festa. “ πνεύματός ἐστι ὑμεῖς. Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 “ ἐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ
 “ σῶσαι.” Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

§. 96. *Christus decem leprosos mundat.*

Ἡ Καὶ εἰσερχομένους αὐτῷ εἰς τινὰ κώμην, ἀπῆν-
 τησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρ-
 ρῶθεν. Καὶ αὐτοὶ ἤσαν φωνὴν, λέγοντες· Ἰησοῦ
 ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
 “ Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι.”
 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσ-
 θησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέ-
 σρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν.
 Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τῆς πόδας αὐ-
 τοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρεΐτης.
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· “ Οὐχὶ οἱ δέκα
 “ ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἑννέα πῶ; Οὐχὲν
 “ ἦσαν ὑποσρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ

AMPUS. "μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος." Καὶ εἶπεν αὐτῷ. LOCUS.
D. 83. "Ἀναστὰς πορεύε· ἢ πῶς σὺ σέσωκέ σε." Samaria.
et Pascha
um.

et Ta-
maculo-
i et De-
nationis
a.
§. 97. *Pharisæi Christum interrogant, quandonam
venturum sit Dei Regnum. Christi responsio.*

Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρ- Probabiliter
χεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ Judæa.
εἶπεν· "Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ
" παρατηρήσεως· ἀλλ' ἐροῦσιν· Ἰδὲ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ
" ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς
" ὑμῶν ἐστίν." Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς·
" Ἐλεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῇ
" ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν· καὶ οὐκ ὄψεσθε.
" Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδὲ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ
" ἀπέλθῃτε, μηδὲ διώξητε. "Ὡς περ γὰρ ἡ
" ἀστραπή, ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὲρ ἡρανὸν, εἰς
" τὴν ὑπὲρ ἡρανὸν λάμπει· ἕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς
" τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. Πρῶτον δὲ
" δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι
" ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν
" ταῖς ἡμέραις τῆς Νῶε, ἕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς
" ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. "Ἦσθιον, ἔπινον,
" ἐγάμυν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι τῆς ἡμέρας εἰς-
" ἧλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ κατα-
" κλυσμὸς, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. Ὅμοίως καὶ
" ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἦσθιον,

TEMPUS. " ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλυν, ἐφύτευον, ῥκοδόμουν. LOCUS
 A. D. 33. " ἥ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε *Probabiliter*
 Post Pascha tertium. " πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαν- *Judæa.*
 Inter Tabernaculo- " τας. Κατὰ ταῦτα ἔσαι ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ
 rum et De- " ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέ-
 dicationis festa. " ρα, ὃς ἔσαι ἐπὶ τῷ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
 " ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά· καὶ ὁ
 " ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως μὴ ἐπισρεψάτω εἰς τὰ
 " ὀπίσω. Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ. " Ὅς
 " εἰς ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
 " αὐτήν· καὶ ὃς εἰς ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσῃ
 " αὐτήν. Λέγω ὑμῖν· Ταύτη τῇ νυκτὶ ἔσονται
 " δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται,
 " καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἀλή-
 " θεις ἐπὶ τὸ αὐτό· ἡ μία παραληφθήσεται,
 " καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἐν τῷ
 " ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφε-
 " θήσεται." Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ·
 Ποῦ, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· " Ὅπου τὸ
 " σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί."

§. 98. Christus Discipulis suis parabolam quandam proponit, aliam vero nonnullis qui in se confidebant, tanquam justis.

^f Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς, πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχασθαι καὶ μὴ ἐκκακεῖν, λέγων·

^f Luc. xviii. 1—14.

AMPUS. "Κριτής τις ἦν ἐν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ φο- LOCUST
 D. 33. "βέμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. Χήρα Probabiliter
 et Pascha iudæa. "δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· καὶ ἤρχετο πρὸς
 ium. "αὐτὸν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τῆς ἀντι-
 per Ta- "δίκης μου. Καὶ ἐκ ἡθέλησεν ἐπὶ χρόνον. Μετὰ
 naculo- "δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ
 n et De- "φοβῶμαι, καὶ ἄνθρωπον ἐκ ἐντρέπομαι· διὰ γε
 ationis "τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην,
 a. "ἐκδικήσω αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη
 "ὑπὸ πιάτῃ με." Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· "Ἀχά-
 "σατε τί ὁ κριτής τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ Θεὸς
 "οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῇ ἐκλεκτῷ αὐτῆς
 "τῇ βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ
 "μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; Λέγω ὑμῖν, ὅτι
 "ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν
 "ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὕρήσει τὴν
 "ἐπὶ τῇ γῆς;"

Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινὰς τὰς πεποιθότας ἐφ' ἑαυ-
 τοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι, καὶ ἐξουθενῶντας τὰς λοιπὰς,
 τὴν παραβολὴν ταύτην· "Ἄνθρωποι δύο ἀνέ-
 "βησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρι-
 "σαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος
 "σαθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ
 "Θεὸς, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ
 "λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοι-
 "χοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δις
 "ἐν σαββάτῃ, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

TEMPUS. “ Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἕως ἔκ ἤθελεν οὐδὲ LOCUS
 A. D. 33. “ τὰς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι· ἀλλ’ *Probabilis*
 Post Pascha tertium. “ ἔτυπεν εἰς τὸ σῆθος αὐτῆς, λέγων· Ὁ Θεὸς, *Judæa.*
 Inter Tabernaculo- “ ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν,
 rum et De- “ κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 dicationis festa. “ τοῦ, ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν τα-
 “ πεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθή-
 “ σεται.”

§. 99. *Christus in Martha domo recipitur.*

β Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοῦς, καὶ Bethania.
 αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνό-
 ματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐ-
 τῆς. Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλεσμένη Μαρία, ἢ
 καὶ παρακαθίσασα παρὰ τῆς πόδας τοῦ Ἰησοῦ
 ἤκουε τὸν λόγον αὐτῆς. Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο
 περὶ πολλὴν διακονίαν. Ἐπισᾶσα δὲ εἶπε· Κύ-
 ριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφὴ μου μόνην με
 κατέλιπε διακονεῖν; εἶπε οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συν-
 αντιλάβηται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰη-
 σὺς· “ Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ
 “ περὶ πολλά· ἑνὸς δὲ ἐστὶ χρεῖα. Μαρία δὲ
 “ ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθή-
 “ σεται ἀπ’ αὐτῆς.”

§. 100. *Christus Dedicationis festum Hierosolymis observat.*

TEMPUS.

I.D. 33.

et Pascha

nium.

et 25°.

et men-

Judaici.

LOCUS.

Hierosoly-
ma.

^h Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύ-
μοις, καὶ χειμῶν ἦν. Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς
ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ σοᾶ ἔ Σολομῶντος. Ἐκύκλω-
σαν ἔν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἔως
πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἵρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός,
εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
“Εἰπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
“ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, ταῦτα
“μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ’ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε·
“οὐ γὰρ ἔξε ἐκ τῶν προβάτων τῶ ἐμῶν, καθὼς
“εἶπον ὑμῖν. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς
“μου ἀκούει, καὶ γὰρ γινώσκω αὐτὰ, καὶ ἀκολου-
“θεῖσίν μοι· καὶ γὰρ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς,
“καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ἔχ’ ἀρ-
“πάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆ χειρὸς μου. Ὁ πατήρ
“μου, ὃς δέδωκέ μοι, μείζων πάντων ἐστίν· καὶ
“ἔδεις δύναται ἀρπάζειν ἐκ τῆ χειρὸς ἔ πατρὸς
“μου. Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμεν.” Ἐβάστασαν
ἔν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “Πολλὰ καλὰ ἔργα
“ἔδειξα ὑμῖν ἐκ ἔ πατρὸς μου· διὰ ποῖον αὐτῶν
“ἔργον λιθάζετε με;” Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ
Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθά-

TEMPUS. ζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ LOCUS.
 A. D. 33. ἄνθρωπος ὃν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη Hierosoly-
 Post Pascha αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. “ Οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ ma.
 tertium. “ νόμῳ ὑμῶν. Ἐγὼ εἶπα, Θεοὶ ἔσε; Εἰ ἐκείνους
 Die 25°. “ εἶπε Θεός, πρὸς ὃς ὁ λόγος ἦ Θεὸς ἐγένετο, καὶ
 noni men- “ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· ὃν ὁ πατήρ
 sis Judaici. “ ἡγίασε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέ-
 “ γετε, “Οτι βλασφημεῖς· ὅτι εἶπον, υἱὸς ἦ Θεὸς
 “ εἰμι; Εἰ σὺ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ
 “ πιστεύετε μοι· εἰ δὲ ποιῶ, καὶ ἐμοὶ μὴ πι-
 “ στεύετε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε· ἵνα γινώτε καὶ
 “ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ.”
 Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ
 τοῦ χειρὸς αὐτῶν.

§. 101. *Christus, post Dedicationis festum, Bethabaram rursus petit, ibique commoratur, donec apta sit occasio Judæam repetendi.*

Inter Dedi- ¹ Καὶ ἀπῆλθε πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς Bethabara
 cationis ¹ τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων·
 festum et καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν,
 quartum καὶ ἔλεγον· “Οτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν
 Pascha. οὐδέν· πάντα δὲ, ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τού-
 του, ἀληθὴ ἦν. Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς
 αὐτόν.

¹ Joh. x. 40. *ad fin.*

§. 102. *Christus Lazarum a mortuis exsuscitat. Quæ miraculum illud consequantur.*

TEMPUS.

D. 33.

ter Dedi-

tionis

tum et

artum

scha.

^κ Ἦν δὲ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, LOCUS
ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας καὶ ἀδελφῆς αὐ- Bethabara.
τῆς. Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον
μύρω, καὶ ἐκμάχασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς
θριξίν αὐτῆς· ἥς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.
Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν, λέγουσαι·
Κύριε, ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν· “ Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς
“ θάνατον, ἀλλ’ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα
“ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι’ αὐτῆς.” Ἠγάπα
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς,
καὶ τὸν Λάζαρον. Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ,
τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. Ἐ-
πειτα μετὰ τῆτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· “ Ἀγω-
“ μεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.” Λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ
Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη ὁ
Ἰησοῦς· “ Οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας;
“ εἴαν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει·
“ ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τότε βλέπει. Ἐὰν δὲ
“ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει· ὅτι
“ τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.” Ταῦτα εἶπε· καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· “ Λάζαρος ὁ φίλος

^κ Joh. xi. 1—54.

TEMPUS. A. D. 33. Inter Dedicacionis festum et quartum Pascha. “ ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυ- LOCUS Bethabai
 “ πνίσω αὐτόν.” Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ· Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ
 Ἰησοῦς περὶ τῆς θανάτου αὐτῷ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν
 ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τῷ ὕπνῳ λέγει. Τότε ἔν
 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· “ Λάζαρος
 “ ἀπέθανε. Καὶ χαίρω δι’ ὑμᾶς, (ἵνα πιστεύ-
 “ σητε,) ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ’ ἄγωμεν πρὸς
 “ αὐτόν.” Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δί-
 δυμος, τοῖς συμμαθηταῖς· Ἀγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα
 ἀποθάνωμεν μετ’ αὐτῷ.

Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὑρεν αὐτὸν τέσσαρας Bethania
 ἡμέρας ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. Ἦν δὲ ἡ
 Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σαδίων
 δεκαπέντε. Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύ-
 θεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα
 παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.
 Ἦ ἔν Μάρθα, ὡς ἠκασεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται,
 ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέ-
 ζετο. Εἶπεν ἔν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύ-
 ριε, εἰ ἥς ὥδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει.
 Ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι, ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν,
 δώσει σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Ἀ-
 “ νασήσεται ὁ ἀδελφός σου.” Λέγει αὐτῇ Μάρ-
 θα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ
 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Ἐγώ
 “ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ,

EMPUS. “ καὶ ἀποθάνη, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πι- LOCUS.
 .. D. 33. “ γεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνη εἰς τὸν αἰῶνα. Bethania.
 eter Dedi- “ Πιστεύεις τοῦτο;” Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε·
 tionis
 tum et
 artum.
 scha. ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
 ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. Καὶ ταῦτα εἰπῶσα
 ἀπῆλθε, καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς
 λάθρα, εἰποῦσα· Ὁ διδάσκαλος πάρεσι, καὶ φω-
 νεῖ σε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ, καὶ
 ἔρχεται πρὸς αὐτόν. Οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰη-
 σὺς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ’ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπ-
 ἤντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, οἱ
 ὄντες μετ’ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι
 αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ
 ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, λέγοντες· Ὅτι ὑπά-
 γει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν
 Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησὺς, ἰδῶσα αὐτόν,
 ἔπεσεν εἰς τὰς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ· Κύ-
 ριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.
 Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίονσαν, καὶ τοὺς
 συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβρι-
 μήσατο τῷ πνεύματι, καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν· καὶ
 εἶπε· “ Ποῦ τεθείκατε αὐτόν;” Λέγουσιν αὐτῷ·
 Κύριε, ἔρχε καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησὺς. Ἐλε-
 γον ἔνθα οἱ Ἰουδαῖοι· Ἰδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς
 δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο ἔτος, ὁ ἀνοίξας
 τὰς ὀφθαλμοὺς τῶ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ ἔτος
 μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς ἔνθα, πάλιν ἐμβριμώμενος

TEMPUS. *ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦν δὲ σπῆ-* LOCUS
 A. D. 33. *λαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ* Bethania.
 Inter Dedi-
 cationis
 festum et
 quartum
 Pascha.

Ἰησοῦς· “ Ἀρατε τὸν λίθον.” Λέγει αὐτῷ ἡ
 ἀδελφὴ ἔτεθνηκότος Μάρθα· Κύριε, ἥδη ὄζει·
 τεταρταῖος γάρ ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “ Οὐκ
 “ εἶπόν σοι ὅτι, ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν
 “ τοῦ Θεοῦ;” Ἦραν ἔν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τε-
 θνηκὼς κείμενος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρε τὰς ὀφθαλμὰς
 ἄνω, καὶ εἶπε· “ Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκου-
 “ σάς μου. Ἐγὼ δὲ ἤδειν ὅτι πάντοτέ μου
 “ ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεσῶτα
 “ εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέσειλας.”
 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε·
 “ Λάζαρε, δεῦρο ἔξω.” Καὶ ἐξηλθεν ὁ τεθνη-
 κὼς, δεδεμένος τὰς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις·
 καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει
 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Λύσατε αὐτὸν, καὶ ἄφετε
 “ ὑπάγειν.”

Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰερουσαλήμων οἱ ἐλθόντες πρὸς
 τὴν Μαρίαν, καὶ θαυμάζοντες ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς,
 ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον
 πρὸς τὰς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν
 ὁ Ἰησοῦς. Συνήγαγον ἔν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα-
 ρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιῶμεν; ὅτι
 οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. Ἐὰν
 ἀφῶμεν αὐτὸν ἔτι, πάντες πιστεύουσιν εἰς αὐτόν·
 καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀρῶσιν ἡμῶν καὶ τὴν

TEMPUS.

A. D. 33.

Inter Dedi-

cationis

stium et

martum

ascha.

τόπον καὶ τὸ ἔθνος. Εἷς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Καϊά- LOCUS.
 φας, ἀρχιερεὺς ὢν ἔνιαυτῷ ἐκείνῳ, εἶπεν αὐτοῖς· Bethania.
 Ὑμεῖς οὐκ οἶδατε ὅθεν· οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι
 συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ
 ἑλᾶς, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. Τῷτο
 δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ εἶπεν· ἀλλὰ, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
 ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰη-
 σὺς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῷ ἔθνει· καὶ οὐχ ὑπὲρ τῷ
 ἔθνει μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ
 διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἓν. Ἀπ' ἐκείνης
 οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν
 αὐτόν. Ἰησοὺς οὖν ἐκ ἔτι παρρησίας περιεπάτει
 ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς
 τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγο-
 μένην πόλιν· κακεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν
 αὐτοῦ. Oppidum Ephraim.

§. 103. Christus Judæam ingreditur. Pharisei multa ab eo circa repudiandam uxorem quærunt.

¹ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησὺς τὰς λόγους
 ταύτας, μετήρην ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς
 τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ
 ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· ^m καὶ, ὡς εἰ-
 ῶθει, πάλιν ἐδίδασκεν αὐτοὺς, ⁿ καὶ ἐθεράπευσεν
 αὐτοὺς ἐκεῖ.

¹ Matth. xix. 1, 2.

^m Marc. x. 1.

ⁿ Matth. xix. 2—12.

TEMPUS. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, περά- LOCUS.
 A. D. 33. ζοντες αὐτὸν, καὶ λέγοντες αὐτῷ· Εἰ ἔξεραι ἄν- Judæa.
 Inter Dedi- θρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτῆς κατὰ πα-
 cationis σταν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
 festum et
 quartum σὺν ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρ-
 Pascha. σεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτάς; καὶ εἶπεν· Ἐνεκεν
 τῆς καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν
 μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ
 αὐτῆς, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε
 ἓκίτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὁ ὢν ὁ Θεὸς
 συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Λέ-
 γουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι
 βιβλίον ἀποσασίαι, καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; Λέγει
 αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν
 ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας
 ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν ἔτι. Λέγω
 δὲ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐ-
 τοῦ, εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην,
 μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοι-
 χᾶται. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
 Εἰ ἔτις ἐστὶν ἡ αἰτία ἣ ἄνθρωπος μετὰ τῇ γυναι-
 κὶ, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
 Οὐ πάντες χωρεῖσι τὸν λόγον τῆτον, ἀλλ' οἷς
 δέδοται. Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοι-
 λίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως· καὶ εἰσιν εὐ-
 νοχοι, οἵτινες εὐνοχίσθησαν ὑπὸ τῷ ἀνθρώπῳ·
 καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνόχισαν ἑαυτοὺς

TEMPUS. " δια τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανόων. Ὁ δυνάμενος LOCUS.

. D. 33. " χωρεῖν, χωρεῖτω." Judæa.

er Dedi-
tionis
atum et
artum
scha.

§. 104. *Christus puerulis imponit manus, et benedicit eis.*

ο Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς
χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξεται· οἱ δὲ
μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν· " Ἀφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ
" εἰσελθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ
" βασιλεία τῶν οὐρανόων. P Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
" ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς
" παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν." Καὶ ἐναγ-
καλίσάμενος αὐτὰ, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ,
ἠυλόγει αὐτά.

§. 105. *Quid Christus responderit diviti cuidam ad-
olescenti interroganti, quomodo ipse ad vitam æter-
nam pervenire posset.*

q Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδρα-
μὼν εἰς, καὶ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπηρώτα αὐ-
τόν· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ·
" Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ
" εἷς, ὁ Θεός. r Εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν

o Matth. xix. 13, 14.

p Marc. x. 15, 16.

q Marc. x. 17, 18.

r Matth. xix. 17—20.

TEMPUS. “ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς.” Λέγει αὐτῷ. LOCUS.

A. D. 33.
Inter Dedi-
cationis
festum et
quartum
Pascha.

Ποίας; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε. “Τό· Οὐ φονεύ- Judæa.

“σεῖς· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδο-

“μαρτυρήσεις· Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν

“μητέρα· καὶ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς

“σεαυτόν.” Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα

ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑσε-

ρῶ; ^s Ὁ δὲ Ἰησοῦς, ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπη-

σεν αὐτόν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Ἐν σοὶ ὑσερεῖ·

“ὑπάγε, ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς τοῖς πτω-

“χοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν θρανῷ· καὶ δεῦρο,

“ἀκολούθει μοι, ἄρας τὸν θάνατον.” Ὁ δὲ, συ-

γνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν

γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

^t Ἰδὼν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς περιλυπον γενόμενον,

^u λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· “Πῶς δυσκόλως

“οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ

“Θεοῦ εἰσελεύσονται.” Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμ-

βοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς

πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· “Τέκνα, πῶς

“δυσκόλόν ἐστι τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρή-

“μασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν; Εὐ-

“κοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς

“ράφιδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασι-

“λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.” Οἱ δὲ περισσῶς

^s Marc. x. 21, 22.

^t Luc. xviii. 24.

^u Marc. x. 24—27.

MPUS. ἐξεπλήσσαντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ τίς LOCUS.
D. 33. δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς Judaea.
er Dedi- λέγει· “ Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ’ οὐ
onis “ παρὰ τῷ Θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ἐσι παρὰ
am et “ τῷ Θεῷ.”
rtum
cha.

^x Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδὲ,
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολοθήσαμεν σοι·
τί ἄρα ἔσαι ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
“ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολοθήσαντές
“ μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς
“ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθί-
“ σεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες
“ τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ὑμεῖς
“ ἐσιν ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς,
“ ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ
“ ἀγρὸς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, εἰ μὴ
“ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τού-
“ τῳ, οἰκίας, καὶ ἀδελφούς, καὶ ἀδελφάς, καὶ μη-
“ τέρας, καὶ τέκνα, καὶ ἀγρὸς, μετὰ διωγμῶν, καὶ
“ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον. Πολ-
“ λοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ οἱ ἔσχα-
“ τοι, πρῶτοι.

^z Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
“ ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα
“ πρῶτῳ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἄμπε-

^x Matth. xix. 27—29.

^y Marc. x. 29—31.

^z Matth. xx. 1—16.

TEMPUS. " λῶνα αὐτῷ. Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῷ ἔργα- LOCUS
 A. D. 33. " τῶν ἐκ θηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτὸς Judæa.
 Inter Dedi- " εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτῷ. Καὶ ἐξελθὼν περὶ
 cationis " τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἐσῶτας ἐν τῇ
 festum et " ἀγορᾷ ἀργούς· Κάκείνοις εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ
 quartum " ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιον
 Pascha. " δώσω ὑμῖν. Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν
 " περὶ ἕκτην καὶ ἑννάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως.
 " Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὔρεν
 " ἄλλους ἐσῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί
 " ὧδε ἐσῆκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; Λέ-
 " γουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο.
 " Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν
 " ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. Ὁ-
 " ψίας δὲ γενομένης, λέγει ὁ κύριος τῷ ἀμπε-
 " λῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐρ-
 " γάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρχά-
 " μενος ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου, ἕως τῶν πρώτων. Καὶ
 " ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον
 " ἀνὰ θηνάριον. Ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι ἐνό-
 " μισαν ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ
 " αὐτοὶ ἀνὰ θηνάριον. Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον
 " κατὰ τῷ οἰκοδεσπότου, λέγοντες· Ὅτι ἔστοι οἱ
 " ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν
 " αὐτοὺς ἐποίησας, τοῖς βασιλεύσασιν τὸ βάρος
 " τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ ἀπο-
 " κριθεὶς εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν· Ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ

AMPUS. “ σε· ἔχῃ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ἸΑρον τὸ LOCUS.
 ID. 33. “ σὸν, καὶ ὑπάγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἑσχατῷ Judæa.
 ter Dedi- “ δοῦναι ὡς καὶ σοι. Ἡ ἔκ ἑξῆς μοι ποιῆσαι
 onis “ ὃ θέλω ἐν τοῖς ἑμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πο-
 am et “ νηρός ἐσιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; Οὕτως
 rtum “ ἔσονται οἱ ἑσχατοί, πρῶτοι· καὶ οἱ πρῶτοι,
 cha. “ ἑσχατοί· πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ
 “ ἐκλεκτοί.”

§. 106. *Christus, dum ascendit Hierosolymam, duo-
 decim Discipulis privatim rursus prædicit, quæ
 esset deinde passurus.*

Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱερο-
 σόλυμα· καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ
 ἑθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβῶντο. Καὶ
 παραλαβὼν πάλιν τὰς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς
 λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν· “ Ὅτι
 “ ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, ^b καὶ τε-
 “ λεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν
 “ προφητῶν, τῷ υἱῷ τῷ ἀνθρώπῳ. Παραδοθή-
 “ σεται γὰρ ^c τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Γραμμα-
 “ τεῦσι· καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ· καὶ
 “ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἑμ-
 “ παῖξαι, καὶ μασιγῶσαι, καὶ σταυρῶσαι· καὶ
 “ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.” ^d Καὶ αὐτοὶ

^a Marc. x. 32, 33.

^b Luc. xviii. 31, 32.

^c Matth. xx. 18, 19.

^d Luc. xviii. 34.

TEMPUS. ἔθεν τέτων συνῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κε- LOCUS.
 A. D. 33. κρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔκ ἐγίνωσκον τὰ λε- Judæa.
 Inter Dedi- γόμενα.
 cationis
 festum et
 quartum
 Pascha.

§. 107. *Jacobi Johannisque ambitiosa petitio.*

Ἐ τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
 Ζεβεδαίου, μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνῶσα,
 καὶ αἰτῶσα τι παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ·
 “ Τί θέλεις ;” Λέγει αὐτῷ· Εἰπέ ἵνα καθίσω-
 σιν ἔτσι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς
 ἐξ ἐνωπύμων, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς
 δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· “ Οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε.
 “ Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πί-
 “ νειν, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βα-
 “ πτισθῆναι ;” Λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα. Καὶ
 λέγει αὐτοῖς· “ Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε,
 “ καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισ-
 “ θήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ
 “ ἐνωπύμων μου, ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς
 “ ἡτοίμασαι ὑπὸ ἔμοι πάτερ μου.” Καὶ ἀκού-
 σαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελ-
 φῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς
 εἶπεν· “ Οἶδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατα-
 “ κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζ-
 “ ζουσιν αὐτῶν. Οὐχ ἔτσι δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν·
 “ ἀλλ' ὅς ἐάν τις θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι,

MPUS. “ ἔσω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν LOCUS.
D. 33. “ εἶναι πρῶτος, ἔσω ὑμῶν δεῦλος. “ Ὡσπερ ὁ υἱὸς Judæa.
r Dedi- “ Ἦ ἀνθρώπος ἃς ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ δια-
onis “ κονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον
am et “ ἀντὶ πολλῶν.”
tum
ha.

§. 108. *Christus cæco Bartimæo, prope Hiericho, visum reddit.*

^f Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευομένους Hiericho.
αὐτῶ ἀπὸ Ἱεριχώ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτῶ, καὶ
ὄχλου ἱκανῶ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαϊος ὁ τυφλὸς
ἐκάθιστο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Ἐ’ Ακού-
σας δὲ ὄχλου διαπορευομένου, ἐπυνθάνετο τί εἴη
τῷτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Να-
ζωραῖος παρέρχεται. Καὶ ^h ἤρξατο κράζειν,
καὶ λέγειν· Ὁ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.
Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ, ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ
πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.
Καὶ γὰρ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ
φωνοῦσι τὸν τυφλόν, λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει,
ἔγειραι· φωνεῖ σε. Ὁ δὲ, ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον
αὐτῶ, ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀπο-
κριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “ Τί θέλεις ποι-
“ ἦσω σοι;” Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ῥαβ-
βονι, ἵνα ἀναβλέψω. ⁱ Σπλαγχνισθεὶς ὁ Ἰησοῦς,

^f Marc. x. 46.

^h Luc. xviii. 36—38.

^h Marc. x. 47—51.

ⁱ Matth. xx. 34.

TEMPUS. ^k εἶπεν αὐτῷ. “ Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σε σέσωκέ LOCUS
 A. D. 33. “ σε.” Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει Hierich
 Inter Dedi- αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν
 cationis ἐδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.
 festum et
 quartum
 Pascha. ^l Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο ^m Ἱεριχώ.

§. 109. *Christus publicanorum principem, nomine Zacchæum, invisit.*

^m Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακ- Prope H
 χαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν rosoly-
 πλῆσιος. Καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστίν, καὶ mam.
 ἐκ ἡδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς
 ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συ-
 κομωραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἡμελλε
 διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-
 βλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
 τόν· “ Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι· σήμερον
 “ γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι.” Καὶ
 σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων.
 Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες·
 “ Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦ-
 σαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύ-
 ριον· Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου,
 Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι
 ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ

^k Luc. xviii. 42. *ad fin.*

^l Luc. xix. 1.

^m Luc. xix. 2—28.

IPUS. πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· “ Ὅτι σήμερον σωτη- LOCUS.
 O. 33. “ ρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐ- Prope Hie-
 Dedi- “ τὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐσιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς rosoly-
 nis “ τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπο- mam.
 m et
 xum
 na. “ λωλός.”

Ἀκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεῖς εἶπε
 παραβολὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσα-
 λὴμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ
 βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν οὖν·
 “ Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν
 “ μακρὰν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποσρέ-
 “ ψαι. Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτῷ, ἔδωκεν
 “ αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Πραγ-
 “ ματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται
 “ αὐτῷ ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν
 “ ὀπίσω αὐτῷ, λέγοντες· Οὐ θέλομεν τῷτον βα-
 “ σιλεῦσαι ἀφ’ ἡμᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔπαν-
 “ ελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ
 “ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τέτταρας, οἷς
 “ ἔδωκε τὸ ἀργύριον· ἵνα γινῶ τίς τί διεπραγ-
 “ ματεύσατο. Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων·
 “ Κύριε, ἡ μνᾶ σου προσεργάσατο δέκα μνᾶς.
 “ Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖ, ἀγαθὲ δούλε· ὅτι ἐν
 “ ἐλαχίσῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων
 “ ἐπάνω δέκα πόλεων. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος,
 “ λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς.
 “ Εἶπε δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνε ἐπάνω πέντε

TEMPUS. " πόλεων. Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδὲ LOCU
 A. D. 33. " ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. Prope I
 Inter Dedi- " Ἐφοβόμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ. rosoly-
 cationis " αἶρεις ὃ ἐκ ἔθνης, καὶ θερίζεις ὃ ἐκ ἑσπερας. mam.
 festum et " Λέγει δὲ αὐτῷ· Ἐκ τοῦ σώματός σε κρινῶ σε,
 quartum " πονηρὲ δοῦλε· ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστη-
 Pascha. " ρός εἰμι, αἶρων ὃ ἐκ ἔθνης, καὶ θερίζων ὃ ἐκ
 " ἑσπερα. Καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν
 " μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν
 " τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό; Καὶ τοῖς παρεσῶσιν
 " εἶπεν· Ἀρατε ἀπ' αὐτῆς τὴν μνᾶν, καὶ δότε
 " τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. Καὶ εἶπον αὐτῷ·
 " Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι
 " παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ
 " ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
 " Πλὴν τὰς ἐχθρούς μου ἐκείνας, τὰς μὴ θελή-
 " σαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε
 " ὧδε, καὶ κατασφάξατε ἔμπροσθέν μου." Καὶ
 εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς
 Ἱεροσόλυμα.

§. 110. *Christus, sex diebus ante Pascha, Bethaniam venit.*

Prope quar- ⁿ Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῷ Ἰουδαίων· καὶ ἀνέ-
 tum Pas- ⁿ βησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ
 cha. ⁿ πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτοὺς. Ἐζήτηεν ἕν τῶν

ⁿ Joh. xi. 55. *ad fin.*

MPUS. Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἔση- LOCUS.
D. 33. κότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν Prope Hie-
ne quar- ἑορτήν; Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φα- rosoly-
Pas- ῤισαῖοι ἐντολήν, ἵνα, εἰάν τις γινῶ πᾶ ἔσι, μηνύσῃ, mam.
ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

dies
e quar-
Pas- ὁ ὅς ἐν Ἰησοῦς πρὸ ἕξ ἡμερῶν ἔ' πάσχα ἦλ- Bethania.
θεν εἰς Βηθανίαν, ὅπερ ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς,
ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. P' Ἐγνώ ἐν ὄχλος πολὺς
ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἔσι· καὶ ἦλθον καὶ διὰ τὸν
Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸ Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβελεύσαντο δὲ οἱ Ἀρχιε-
ρεῖς ἵνα καὶ τὸ Λάζαρον ἀποκτείνωσιν· ὅτι πολλοὶ
δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς
τὸ Ἰησοῦν.

§. 111. *Christus, medios inter Discipulorum ingen-
tisque hominum multitudinis plausus, Hierosoly-
mam pergit. Quæ ibi acta sint.*

inque
ante
ntum
ha. Ἡ Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν
ἑορτήν, ἀκῆσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερο-
σόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖτα τῶ φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον
εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ.

Ἰ Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Bethpage,
Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, Bethania,
ἀπέστειλε δύο τῶ μαθητῶν αὐτῶ, εἰπών· “ Ὑπά- et mons
Olivet.

ο Joh. xii. 1.

ρ Joh. xii. 9—11.

α Joh. xii. 12, 13.

ρ Luc. xix. 29—35.

TEMPUS. γΕΤΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΕΝΑΝΤΙ ΚΩΜΗΝ· ΕΝ ἣ ΕΙΣΠΟ- LOCUS
 A. D. 33. “ ρευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ’ ὃν Bethpaga
 Quinque “ οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσαντες Bethaniam
 dies ante “ αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· et montem
 quartum “ Διατί λύετε; ἔτιωσ ἐρεῖτε αὐτῷ· “ Ὅτι ὁ Κύ- Olivetum.
 Pascha. “ ριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει.” Ἀπελθόντες δὲ οἱ
 ἀπεσφαλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· Λυόντων
 δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτῶν πρὸς
 αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ
 Κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν Bethaniam
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ inter et
 ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν· montis
 καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· Μὴ φοβοῦ, θύγατερ· veti desum.
 Σιών· ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος
 ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μα-
 θηταὶ αὐτῶν τὸ πρῶτον· ἀλλ’ ὅτε ἐδοξάσθη ὁ
 Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ’ αὐτῷ
 γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρ-
 τύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ’ αὐτοῦ, ὅτι τὸν
 Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν
 αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐ-
 τῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἠκούσε τῆς αὐτοῦ πεποιημένης
 τῆς σημείου. ¹ Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν
 ἔσρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ σοιβάδας ἔκοπ-
 τον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐσρώννυσαν εἰς τὴν ὁδόν.

¹ Joh. xii. 14—18.² Marc. xi. 8.

AMPU S. ^u Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει LOCUS.

D. 33. ^{inque} ^{ante} ^{rtum} ^{cha.} τῷ ὄρει τῷ ἐλαιῶν, ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν ^{Montis Oli-} ^{veti descen-} ^{sus.}

μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ με-

γάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων· ^x καὶ ἔκρα-

ζον· Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-

ματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰσραὴλ. ^y Εὐλογη-

μένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου, τῷ

πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

^z Καὶ * τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τῷ ὄχλου εἶπον

πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μα-

θηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· “ Λέ-

γω ὑμῖν ὅτι, ἐὰν ἔτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι

“ κεκράζονται.”

Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὸ πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ’

αὐτῇ, λέγων· “ Ὅτι εἰ ἔγνωσ καὶ σὺ, καὶ γε ἐν ^{Montis Oli-} ^{veti descen-} ^{sum inter} ^{et Hieroso-} ^{lymam.}

“ τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν

“ δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Ὅτι ἤξεσιν

“ ἡμέραι ἐπὶ σε, καὶ περιβαλῶσιν οἱ ἐχθροί σου

“ χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί σε, καὶ συν-

“ ἔξουσί σε πάντοθεν· καὶ ἐδαφιοῦσί σε, καὶ τὰ

“ τέκνα σου ἐν σοί· καὶ ἐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον

“ ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ’ ὧν καὶ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῷ ἐπι-

“ σκοπῇ σου.”

* Οἱ ἔν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς αὐτὸς· Θεωρεῖτε ὅτι καὶ ὠφελεῖτε ἑαυτοὺς; Ἴδε, ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτῶν ἀπῆλθεν. Joh. xii. 19.

^u Luc. xix. 37.

^x Joh. xii. 13.

^y Marc. xi. 10.

^z Luc. xix. 39—44.

TEMPUS.

A. D. 33.

Quinquē
dies ante
quartum
Pascha.^a

Καὶ εἰσελθόντ^ς αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα
 εἰσεῖσθ^η πᾶσα ἡ πόλις, λέγασα· Τίς ἐστὶν ἔτος;
 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προ-
 φήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας. ^b Καὶ
 προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
 καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς
 καὶ οἱ Γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ
 τὰς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ λέγοντας,
 Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν· καὶ εἶ-
 πον αὐτῷ· Ἀκούεις τί ἔτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰη-
 σοῦς λέγει αὐτοῖς· “Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε,
 “ὅτι ἐκ σώματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρ-
 “τίσω αἶνον;”

^c

Ἦσαν δὲ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαίνόντων
 ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. Οὗτοι ἔν^θ προσ-
 ῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας,
 καὶ ἡρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν
 Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἐρχεται Φίλιππος, καὶ λέγει τῷ
 Ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι
 τῷ Ἰησῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέ-
 γων· “Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
 “τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰὰν μὴ
 “ὁ κόκκος τῷ σίτῃ πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ,
 “αὐτὸς μόνος μένει· εἰὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν
 “καρπὸν φέρει. Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

^a Matth. xxi. 10, 11.^b Matth. xxi. 14—16.^c Joh. xii. 20—36.

MPUS. " ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτῆς LOCUS.
D. 33. " ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει Hierosoly-
ma.
" αὐτήν. Ἐὰν ἐμοὶ διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολου-
" θείτω· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ
" ἐμὸς ἔσται· καὶ ἐὰν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει
" αὐτὸν ὁ πατήρ. Nῦν ἡ ψυχὴ μου τετά-
" ρακται· καὶ τί εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς
" ὥρας ταύτης· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν
" ὥραν ταύτην. Πάτερ, δόξασόν σε τὸ ὄνομα."
Ἦλθεν ἔν φωνῇ ἐκ τῆς ὥρας. Καὶ ἐδόξασα, καὶ
πάλιν δοξάσω. Ὁ ἔν ὄχλος, ὁ ἐσὼς καὶ ἀκέσας,
ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι. Ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγ-
γελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν· " Οὐ δὲ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ
" δι' ὑμᾶς. Nῦν κρίσις ἐστὶ τῷ κόσμῳ τούτῳ·
" νῦν ὁ ἄρχων τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐκβληθήσεται
" ἔξω. Καὶ γὰρ, ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάν-
" τας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν." Τῆτο δὲ ἔλεγε,
σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.
Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκέσαμεν ἐκ
τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ
πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τῆς ἀν-
θρώπου; τίς ἐστὶν ἔστος ὁ υἱὸς τῆς ἀνθρώπου; Εἶπεν
οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· " Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ
" φῶς μεθ' ὑμῶν ἐστὶ· περιπατεῖτε ἕως τοῦ φῶς
" ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ
" περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε πῶς ὑπάγει.

TEMPUS. “Ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πεισεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα LOCUS
 A. D. 33. “ υἱοὶ φωτὸς γένησθε.” Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Hierosoly
 Quinque dies ante ^d Ἰησοῦς· καὶ ὁψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξ- ma.
 quartum ^e ἦλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ των δώδεκα, καὶ τῷ Bethania.
 Pascha. λίσθῃ ἐκεῖ.

^f Τοσαῦτα δὲ αὐτῷ σημεῖα πεποιηκότες ἔμ-
 προσθεν αὐτῶν, ἔκ ἐπίσευον εἰς αὐτόν· ἵνα ὁ λό-
 γος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε·
 Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων
 Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Διὰ τῷτο ἔκ ἠδύναντο
 πεισεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· Τετύφλωκεν
 αὐτῶν τὰς ὀφθαλμούς, καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν
 καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοή-
 σωσι τῇ καρδίᾳ, καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐ-
 τὲς. Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν
 αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. Ὅμως μέντοι καὶ
 ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν·
 ἀλλὰ διὰ τὰς Φαρισαίους ἔχ ὁμολόγησαν, ἵνα μὴ
 ἀποσυνάγωγοι γένωνται. Ἠγάπησαν γὰρ τὴν
 δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἢ περ τὴν δόξαν
 τοῦ Θεοῦ.

Ἰησοῦς δὲ ἔκραξε καὶ εἶπεν· “Ὁ πεισεύων εἰς Hierosoly
 “ ἐμὲ, οὐ πεισεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ’ εἰς τὸν πέμ- ma.
 “ ψαντά με. Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν
 “ πέμψαντά με. Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλή-

^d Marc. xi. 11.

^e Matth. xxi. 17.

^f Joh. xii. 37. *ad fin.*

TEMPUS.

1 D. 33.

inque

s ante

artum

echa.

“ λυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκο-
 “ τίᾳ μὴ μείνῃ. Καὶ ἐάν τις με ἀκούσῃ τῶν
 “ ῥημάτων, καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν.
 “ οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ’ ἵνα
 “ σώσω τὸν κόσμον. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ
 “ λαμβάνων τὰ ῥήματά με, ἔχει τὸν κρίνοντα
 “ αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρίνει αὐ-
 “ τὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ
 “ ἔκ ἐλάλησα· ἀλλ’ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτός
 “ μοι ἐντολὴν ἔδωκε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. Καὶ
 “ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐστίν. Ἄ
 “ ἔν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ Πατήρ,
 “ ἔτω λαλῶ.”

LOCUS.

Hierosoly-
 ma.

§. 112. *Ficus infructuosa. Templum expurgatum.*

atior

i ante

artum

echa.

§ Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βη-
 θανίας, ἐπείνασε. Καὶ ἰδὼν συκὴν μακρόθεν
 ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὕρήσει τί ἐν αὐτῇ·
 καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτήν, εὗρεν εἰ μὴ φύλλα·
 οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
 σὺς εἶπεν αὐτῇ· “ Μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
 “ μηδεὶς καρπὸν φάγοι.” Καὶ ἤκουον οἱ μαθη-
 ταὶ αὐτοῦ.

Bethaniam
 inter et
 Hierosoly-
 mam.

Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν
 ὁ Ἰησὺς εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τὰς πω-
 λυντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τρα-

Hierosoly-
 ma: Tem-
 plum.

8 Marc. xi. 12—17.

TEMPUS. ^{A. D. 33.} πέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθέδρας τῆς πω- LOCUS
^{Quatuor} λέντων τὰς περισερὰς, κατέσρεψε· καὶ ἐκ ἡφιεῖν Hierosol
^{dies ante} ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τῆς ἱερᾶς. Καὶ ἐδί- ma: Tet
^{quartum} δασκε, λέγων αὐτοῖς· “ Οὐ γέγραπται· “Οτι ὁ plum.
^{Pascha.} “ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι
 “ τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπή-
 “ λαιον ληστῶν.” ^h Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ’
 ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμ-
 ματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τῆς
 λαῖας· καὶ ἐχ’ εὗρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς
 γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκέων. ⁱ Καὶ ὅτε
 ὁψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

§. 113. *Discipuli Ficum penitus exaruisse observant.*

Tres dies ^k Καὶ πρῶτ’ παραπορευόμενοι εἶδον τῆς συκῆς Bethania
^{ante quar-} ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. Καὶ ἀναμνησθεῖς ὁ Πέ- inter et
^{tum Pas-} τρος λέγει αὐτῷ· “Ραββί, ἴδε, ἡ συκὴ ἣν κατη- Hierosol
^{cha.} ράσω ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει mam.
 αὐτοῖς· “ Ἐχετε πίστιν Θεῷ. Ἀμὴν γὰρ λέγω
 “ ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τέτω· Ἄρθητι,
 “ καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ
 “ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέ-
 “ γει γίνεται· ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τῆτο
 “ λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι
 “ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε· καὶ ἔσται

^h Luc. xix. 47. ad fin.

ⁱ Marc. xi. 19.

^k Marc. xi. 20—26.

TEMPUS. ¹ D. 93. ² es dies ³ e quar- ⁴ in Pas- ⁵ l. ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹

TEMPUS. Θέντες λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἶδαμεν. Καὶ ὁ LOCUS.
 A. D. 33. Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· “Οὐδὲ ἐγὼ Hierosoly
 Tres dies ante quar- ma: Tem
 tum Pas- plum.
 cha.

“ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.”
 ° Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν·
 “^p Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο, καὶ προσελθὼν
 “ τῷ πρῶτῳ εἶπε· Τέκνον, ὑπάγε, σήμερον ἐρ-
 “ γάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 “ εἶπεν· Οὐ θέλω. Ὑστερον δὲ μεταμεληθεὶς
 “ ἀπῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, εἶπεν
 “ ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ, κύ-
 “ ριε. Καὶ ἔκ ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν
 “ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς;” Λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ
 πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Ἀμὴν λέγω
 “ ὑμῖν, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν
 “ ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἦλθε γὰρ
 “ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ ἔκ
 “ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι
 “ ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμε-
 “ λήθητε ὕστερον, ὅτι πιστεῦσαι αὐτῷ.”

“ Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός
 “ τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπε-
 “ λῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὥρυξεν
 “ ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ
 “ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. ° Καὶ
 “ ἐν καιρῷ ἀπέστειλε πρὸς τῶν γεωργῶν δούλον,

° Marc. xii. 1.

° Matth. xxi. 28—33.

° Luc. xx. 10—17.

AMPUS. " ἵνα ἀπὸ τῆ καρπῆ τῆ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ. LOCUS.
 D. 33. " οἱ δὲ γεωργοὶ, δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέσειλαν Hierosoly-
 s dies " κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δῶλον. ma : Tem-
 e quar- " οἱ δὲ καὶ κεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες, plum.
 n Pas- " ἐξαπέσειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι
 " τρίτον· οἱ δὲ καὶ τῆτον τραυματίσαντες ἐξέ-
 " βάλον. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τῆ ἀμπελῶνος· Τί
 " ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν·
 " ἵσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. Ἰδόντες
 " δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς,
 " λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε,
 " ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κλη-
 " ρονομία. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τῆ ἀμ-
 " πελῶνος, ἀπέκτειναν. Τί ἔν ποιήσει αὐτοῖς
 " ὁ κύριος τῆ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
 " τὰς γεωργοὺς τέτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα
 " ἄλλοις." Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· Μὴ γένοιτο.
 " Ὁ δὲ, ἐμβλέψας αὐτοῖς, εἶπε· " Τί ἔν ἐστι τὸ
 " γεγραμμένον τοῦτο; Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν
 " οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
 " γωνίας· ἡ παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι
 " θαυμασὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. Διὰ τοῦτο
 " λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασι-
 " λεῖα τῆ Θεῶ, καὶ δοθήσεται ἔθνη ποιοῦντι τὰς
 " καρποὺς αὐτῆς. Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον

TEMPUS. " τῷτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, LOCUS.
 A. D. 33. " λικμήσει αὐτόν." * Καὶ ἐζήτησαν οἱ Ἀρχι- Hierosoly-
 Tres dies ante quar- μα: Tem-
 tum Pas- plum.
 cha.

ερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς
 χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸ λαόν·
 ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν
 ταύτην εἶπε.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐ-
 τοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων· " Ὡμοιώθη ἡ βα-
 " σιλεία τῷ ἔρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποί-
 " ησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τὰς δέ-
 " λους αὐτοῦ καλέσαι τὰς κεκλημένους εἰς τὰς
 " γάμους· καὶ ἔκ ἡθέλον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέ-
 " στειλεν ἄλλους δέλους, λέγων· Εἰπατε τοῖς κε-
 " κλημένοις· Ἰδοὺ, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ
 " ταῦροί μου καὶ τὰ σιτισὰ τεθυμένα, καὶ πάντα
 " ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τὰς γάμους. Οἱ δὲ ἀμελή-
 " σαντες, ἀπῆλθον· ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ
 " δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ, κρα-
 " τήσαντες τὰς δέλους αὐτοῦ, ὕβρισαν, καὶ ἀπέ-
 " κτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη·
 " καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε
 " τὰς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέ-
 " πρησε. Τότε λέγει τοῖς δέλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν
 " γάμος ἔτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι ἔκ ἤσαν
 " ἄξιοι. Πορεύεσθε ἔν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν,

* Luc. xx. 19.

* Matth. xxii. 1—14.

TEMPUS. " καὶ ὅσους ἂν εὕρητε καλέσατε εἰς τὰς γάμους. LOCUS:
 A. D. 33. " Καὶ ἐξελθόντες οἱ δῆλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς Hierosoly-
 tres dies ante quar- " συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηροὺς τε καὶ plum.
 tum Pas- " ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.
 ma. " Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τὰς ἀνα-
 " κειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον
 " ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐταῖρε, πῶς
 " εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ
 " ἐφινώσθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς δια-
 " κόνοις· Δῆσαντες αὐτῶν πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε
 " αὐτὸν, καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·
 " ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόν-
 " των. Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκ-
 " λεκτοί."

§. 115. *Pharisæi, et Herodiani, Sadducei simul, et quidam e Pharisæis, qui Scriba erat, Christum interrogant. Christus vicissim interrogat Pharisæos.*

" Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. Καὶ ἀποσέλλουσιν αὐτῷ τὰς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, ^x ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγῳ, εἰς τὸ παραδῆναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· ^y Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν

^u Matth. xxii. 15, 16.

^x Luc. xx. 20, 21.

^y Matth. xxii. 16—21.

TEMPUS. ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει LOCUS.

A. D. 33. σοι περὶ ἑδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον Hierosoly-
Tres dies ἀνθρώπων. Εἶπε ἔν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξῃ, ma: Tem-
ante quar- δύναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὐ; Γνὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὸν
tum Pas- πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· “ Τί με πειράζετε, ὑπο-
cha. “ κριταί; ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κῆν-
“ σου.” Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.
Καὶ λέγει αὐτοῖς· “ Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ
“ ἐπιγραφή;” Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε
λέγει αὐτοῖς· “ Ἀπόδοτε ἔν τὰ Καίσαρος Καί-
“ σαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.” ² Καὶ ἐκ ἰσ-
χυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ
λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ,
ἐσίγησαν, ^a καὶ ἀφέντες αὐτὸν, ἀπῆλθον.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδου-
καῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάσασιν· καὶ ἐπη-
ρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς
εἶπεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπι-
γαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἦσαν
δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γα-
μήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ὁμοίως καὶ
ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τοῦ ἑπτά. Ὑστερον δὲ
πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀνα-
στάσει, τίνος τῶ ἑπτά ἔσαι γυνή; πάντες γὰρ

² Luc. xx. 26.

^a Matth. xxii. 22—29.

TEMPUS. ἔσχον αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν LOCUS.
 D. 33. αὐτοῖς. “ Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, Hierosoly-
 es dies αὐτοῖς. “ μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. ^b Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶ- ma: Tem-
 ne quar- “ νος τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίσκονται· οἱ plum.
 in Pas- “ δὲ καταξιώθεντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν,
 11. “ καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν, ἔτε γαμῶ-
 “ σιν, οὔτε ἐκγαμίσκονται. Οὔτε γὰρ ἀπο-
 “ θανεῖν ἔτι δύνανται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι· καὶ
 “ υἱοὶ εἰσι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες.
 “ ^c Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ
 “ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τῇ βάτου
 “ ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεός, λέγων· Ἐγὼ ὁ Θεός
 “ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεός Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεός Ἰα-
 “ κώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ Θεός νεκρῶν, ἀλλὰ Θεός
 “ ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.” ^d Καὶ
 ἀκέσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδα-
 χῇ αὐτοῦ.

Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκέσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς
 Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ ἐπη-
 ρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν νομικός, πειράζων αὐτόν,
 καὶ λέγων· Διδάσκαλε, ^e ποία ἐστὶ πρώτη πα-
 σῶν ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ·
 “ Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν· Ἄκουε Ἰσ-
 “ ραήλ, Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, Κύριος εἷς ἐστὶ·

^b Luc. xx. 34—36.

^c Marc. xii. 26, 27.

^d Matth. xxii. 33—36.

^e Marc. xii. 28—31.

TEMPUS. “ καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεὸν σου ἐξ ὅλης LOCUS.
 A.D. 33. “ τῆ καρδίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆ ψυχῆς σε, καὶ ἐξ Hierosoly-
 Tres dies “ ὅλης τῆ διανοίας σε, καὶ ἐξ ὅλης τῆ ἰσχύος σου. plum.
 ante quar-
 tum Pas-
 cha. “ Αὕτη πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα ὁμοία,
 “ αὕτη Ἀγαπήσεις τὸ πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
 “ Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νό-
 “ μος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.” § Καὶ εἶπεν
 αὐτῷ ὁ Γραμματεὺς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ’
 ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ἐστὶ Θεός, καὶ ἕκ ἐστιν ἄλ-
 λος πλην αὐτῶ. Καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης
 τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆ συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης
 τῆ ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγα-
 πᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν, πλεῖον ἐστὶ πάντων
 τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. Καὶ ὁ Ἰη-
 σοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν
 αὐτῷ· “ Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ
 “ Θεοῦ.”

ἡ Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν
 αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, λέγων· “ Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ
 “ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστι;” Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ
 Δαβὶδ. Λέγει αὐτοῖς· “ Πῶς ἔν Δαβὶδ ἐν πνεύ-
 “ ματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ; λέγων· Εἶπεν ὁ
 “ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως
 “ ἂν θῶ τὰς ἐχθρὰς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

† Matth. xxii. 40.

§ Marc. xii. 32—34.

ἡ Matth. xxii. 41. *ad fin.*

TEMPUS. "Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς
 D. 33. "αὐτῷ ἐστὶ;" Καὶ ἔδειξεν ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκρι- Hierosoly-
 es dies μα: Tem-
 e quar- θῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς plum.
 an Pas- ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν ἔκτι.

§. 116. *Christus, discipulis et magna hominum turba audientibus, Scribas et Phariseos divina quadam eloquentia coram redarguit.*

ἰ Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ, λέγων· "Ἐπὶ τῆς Μωσέως
 "καθέδρας ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φα-
 "ρισαῖοι. Πάντα ἔν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τη-
 "ρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα
 "αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ, καὶ οὐ ποιοῦσι.
 "Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα,
 "καὶ ἐπιτιθέουσιν ἐπὶ τὰς ὤμους τῶν ἀνθρώπων· τῷ
 "δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά.
 "Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ
 "θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις. Πλατύνουσι δὲ τὰ
 "φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσ-
 "πεδα καὶ ἱματίων αὐτῶν· φιλοῦσιν τε τὴν πρω-
 "τοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθε-
 "δρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τὰς ἀσπασμὸς
 "ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
 "πων, Ῥαββί, Ῥαββί. Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε

TEMPUS. A. D. 33. Tres dies ante quartum Pascha.

“ Ῥαββί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητής, ὁ

“ Χριστός· πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐσε. Καὶ

“ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς

“ γάρ ἐστιν ὁ πατήρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

“ Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν

“ ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός. Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν,

“ ἔσαι ὑμῶν διάκονος. Ὅσις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν,

“ ταπεινωθήσεται· καὶ ὅσις ταπεινώσει ἑαυτὸν,

“ ὑψωθήσεται. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ

“ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰ-

“ κίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευ-

“ χόμενοι· διὰ τοῦτο λήψετε περισσώτερον

“ κρίμα. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φα-

“ ρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν

“ τοῦ ἔργου ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθρώπου· ὑμεῖς γὰρ

“ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τὰς εἰσερχομένους ἀφίετε

“ εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρι-

“ σαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι περιάγετε τὴν θά-

“ λασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, ποιῆσαι ἓνα προσ-

“ ἥλυτον· καὶ, ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν

“ γεέννης διπλότερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ

“ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες· Ὅς ἂν ὁμώσει ἐν τῷ ναῷ,

“ οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁμώσει ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ

“ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μεί-

“ ζων ἐστίν, ὁ χρυσός, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν

“ χρυσόν; Καί· Ὅς ἂν ὁμώσει ἐν τῷ θυσια-

Hierosoly-
ma: Tem-
plum.

AMPUS. " σπρίω, οὐδέν ἐσιν· ὅς δ' ἂν ὁμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ LOCUS.
 D. 33. " τῷ ἐπάνω αὐτῷ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυφλοί. Hierosoly-
 ss dies " τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ Hierosoly-
 ee quar- " ἀγιάζον τὸ δῶρον; Ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυ- ma: Tem-
 ai Pas- " σιαστήριῳ, ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς plum.
 " ἐπάνω αὐτῷ. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῷ, ὁμ-
 " νύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικῶντι αὐτόν. Καὶ
 " ὁ ὁμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ
 " τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθεμένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
 " Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑπο-
 " κριταί· ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἥδυσμον, καὶ τὸ
 " ἄνηθον, καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύ-
 " τερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν, καὶ τὸν ἔλεον, καὶ τὴν
 " πίσιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, καὶ κεῖνα μὴ ἀφι-
 " ἐναι. Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ διῶλίζοντες τὴν κώ-
 " νωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. Οὐαὶ
 " ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί·
 " ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ
 " παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμνετε ἐξ ἀρπαγῆς καὶ
 " ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλὲ, καθαρίσον πρῶ-
 " τον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα
 " γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν. Οὐαὶ
 " ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί·
 " ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵ-
 " τινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ
 " γέμνετε ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

TEMPUS. " Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀν- LOCUS
 A. D. 33. " θρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεσοὶ ἐσε ὑποκρί- Hierosoly
 Tres dies " σεως καὶ ἀνομίας. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ ma: Ten
 ante quar- " Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς plum.
 tum Pas- " τάφους τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν
 cha. " δικαίων· καὶ λέγετε· Εἰ ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις
 " τῶν πατέρων ἡμῶν, ἔκ αὐτῶν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν
 " ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. Ὡς μαρτυρεῖτε
 " ἑαυτοῖς, ὅτι υἱοὶ ἐσε τῶν φονευσάντων τοὺς προ-
 " φήτας. Καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν
 " πατέρων ὑμῶν. Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν,
 " πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; Διὰ
 " τοῦτο, ἰδὲ, ἐγὼ ἀποσέλλω πρὸς ὑμᾶς προ-
 " φήτας, καὶ σοφῆς, καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν
 " ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μασι-
 " γώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ διώξετε
 " ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς
 " πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς,
 " ἀπὸ τῶν αἱμάτων Ἀβελ τῶν δικαίων, ἕως τῶν αἱμά-
 " τος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε με-
 " ταξὺ τῶν ναῶν καὶ τῶν θυσιαστηρίων. Ἀμὴν λέγω
 " ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ.
 " Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τὰς
 " προφήτας, καὶ λιθοβολῶσα τὰς ἀπεσταλμένους
 " πρὸς αὐτήν, πόσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν
 " τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ

TEMPUS. " νουσία ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ ἔκ ἡθε- LOCUS.
 u. D. 33. " λήσατε; Ἴδὲ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρη- Hierosoly-
 ces dies mos. Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ μή με ἴδῃτε ἀπ' ma: Tem-
 ante quar- " ἄρτι, ἕως αὖ εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος plum.
 am Pas- " ἐν ὀνόματι Κυρίου."
 aa.

§. 117. *Christus viduæ mulieris munusculum am-
 plis divitum muneribus anteponit.*

^k Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τῷ γαζο- Gazophy-
 φυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν lacium in
 εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλ- Templo.
 λον πολλά. Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ
 ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐσι κοδράντης. Καὶ προσ-
 καλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτῷ, λέγει αὐτοῖς·
 " Ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
 " πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ
 " γαζοφυλάκιον. Πάντες γὰρ ἐκ τῆ περισσεύ-
 " οντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆ ὑπερήσεως
 " αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον
 " αὐτῆς."

^k Marc. xii. 41. *ad fin.*

§. 118. *Christus, e Templo ultimum egressus, ejus eversionem prædicit. Idem, in Oliveti monte sedens, quatuor e suis discipulis edocet, quænam futura essent signa adventus sui, ad excindendos Judæos, et finiendam dispensationem Mosaïcam.*

TEMPUS. ¹ Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῷ ἐκ τοῦ ἱερῶ, λέγει αὐ- LOCUS
A. D. 33. τῷ εἰς τὸ μαθητῶν αὐτῶ. Διδάσκαλε, ἴδε ποτα- Hierosoly
Tres dies ποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ma.
ante quar- ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ. “Βλέπεις ταύτας τὰς
tum Pas- “μεγάλας οἰκοδομάς; ^m ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
cha. “αἷς ἐν αἷσιν ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ κατα-
“λυθήσεται.”
ⁿ Καὶ καθήμενου αὐτῷ εἰς τὸ ὄρος τῶ ἐλαιῶν Mons Oli
κατέναντι τοῦ ἱερῶ, ἐπηρώτων αὐτὸν κατ’ ἰδίαν veti.
Πέτρος, καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰωάννης, καὶ Ἀνδρέας.
Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον
ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς, ἀποκριθεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν. “Βλέ-
“πετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. ^o Πολλοὶ γὰρ
“ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ἐγώ
“εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλὰς πλανήσουσι. ^p καὶ
“ὁ καιρὸς ἤγγικε. Μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω
“αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἀκήσῃτε πολέμους καὶ ἀκα-

¹ Marc. xiii. 1, 2.^m Luc. xxi. 6.ⁿ Marc. xiii. 3—5.º Matth. xxiv. 5.^p Luc. xxi. 8—11.

EMPUS. “ ταρασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γε· LOCUS.
 D. 33. “ νέσθαι πρῶτον· ἀλλ’ οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.” Mons Oli-
 s dies veti.
 e quar- Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· “ Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ
 a Pas- “ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· σεισμοὶ τε
 “ μεγάλοι κατὰ τόπους, καὶ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ
 “ ἔσονται· φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ’ ἔραν ἔ-
 “ γάλα ἔσαι. ὧς ἂν ἰδῶν ταῦτα. Ὁ Πρὸ
 “ δὲ τούτων ἀπάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ’ ὑμᾶς τὰς
 “ χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς
 “ συναγωγὰς καὶ φυλακὰς, ἀγομένους ἐπὶ βασι-
 “ λεῖς καὶ ἡγεμόνας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου.
 “ Ἀποθήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. Θέσθε ἔν
 “ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολο-
 “ γηθῆναι. Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σο-
 “ φίαν, ἥ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντι-
 “ σῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. ὧς καὶ
 “ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί. Ὁ Παρα-
 “ δώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πα-
 “ τὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς,
 “ καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε μισέ-
 “ μενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὧς καὶ
 “ θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται.
 “ ὧς καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται,
 “ καὶ πλανήσουσι πολλούς. Καὶ διὰ τὸ πλε-

ἄ Marc. xiii. 9.

• Matth. xxiv. 10.

ἠ Luc. xxi. 18.

ῥ Luc. xxi. 12—15.

• Marc. xiii. 12, 13.

• Matth. xxiv. 11—12.

TEMPUS. “ Συνθῆναι τὴν ἀνομίαν, φυγήσεται ἡ ἀγάπη LOCUS.
 A. D. 33. “ τῶ πολλῶν. Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος Mons Oli-
 Tres dies ante quar-
 tum Pas-
 cha. “ σωθήσεται. Καὶ κηρυχθήσεται τῷτο τὸ εὐ-
 “ ἀγγέλιον τῆ βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένη, εἰς
 “ μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ
 “ τέλος. Ὅταν οὖν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆ ἐρη-
 “ μώσεως, τὸ ρηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου,
 “ ἕως ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω·)
 “ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰερουσαλὴμ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη·
 “ ὁ ἐπὶ τῆς δώματος μὴ καταβαινέτω ἅραί τι ἐκ
 “ τῆ οἰκίας αὐτῆς· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπισρε-
 “ ψάτω ὀπίσω ἅραι τὰ ἱμάτια αὐτῆς. Ὅτι
 “ ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗται εἰσι, ἃ πληρωθῆναι
 “ πάντα τὰ γεγραμμένα. ^z Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν
 “ γαστρὶ ἔχουσιν, καὶ ταῖς θηλαζούσιν, ἐν ἐκεί-
 “ ναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ
 “ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ἐν σαβ-
 “ βάτῳ. ^a Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι
 “ θλίψεις, οἷα ἃ γέγονε τοιαύτη ἀπ’ ἀρχῆς κτί-
 “ σεως ἧς ἐκτίσεν ὁ Θεός, ἕως ἔνυν, καὶ οὐ μὴ
 “ γένηται. ^b Καὶ πρῶτονται σώματι μαχαίρας,
 “ καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη·
 “ καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται παταμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι
 “ πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. ^c Καὶ εἰ μὴ ἐκο-

^y Luc. xxi. 22.^z Matth. xxiv. 19, 20.^a Marc. xiii. 19.^b Luc. xxi. 24.^c Matth. xxiv. 22—29.

MPUS. “ λοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθῃ LOCUS.
 D. 33. “ πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τῆς ἐκλεκτῆς κολοβωθή- Mons Oli-
 s dies “ σονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. Τότε ἐάν τις ὑμῶν veti.
 : quar- “ εἴπῃ· Ἴδου, ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε· μὴ πισεύ-
 : Pas- “ σῆτε. Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
 “ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ
 “ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τῆς
 “ ἐκλεκτοῦς. Ἴδου, προεῖρηκα ὑμῖν. Ἐὰν ἔν
 “ εἴπωσιν ὑμῖν· Ἴδου, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐσὶ· μὴ ἐξ-
 “ ἔλθῃτε. Ἴδου, ἐν τοῖς ταμείοις· μὴ πισεύ-
 “ σῆτε. Ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ
 “ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, ἔτως ἔσαι
 “ καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως γὰρ
 “ ἐὰν ἡ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἄετοί.
 “ Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων
 “ ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει
 “ τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεισθῶνται ἀπὸ τοῦ
 “ ἔρανος. ^d Καὶ ἔσαι ^e ἐπὶ τῇ γῆς συνοχὴ ἐθνῶν
 “ ἐν ἀπορίᾳ, ἡχέσης θαλάσσης καὶ σάλος· ἀπο-
 “ ψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας
 “ τοῦ ἐπερχομένου τῆς οἰκτιμένης· αἱ γὰρ δυνάμεις
 “ τοῦ οὐρανῶν σαλευθήσονται. ^f Καὶ τότε φανή-
 “ σεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ
 “ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς
 “ γῆς, καὶ ὀψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον

^d Luc. xxi. 25.

^e Luc. xxi. 25, 26.

^f Matth. xxiv. 30, 31.

TEMPUS. “ ἐπὶ τῶν νεφελῶν ἔσται οὐρανὸς, μετὰ δυνάμεως καὶ LOCUS
 A. D. 33. “ δόξης πολλῆς. Καὶ ἀποσελεῖ τοὺς ἀγγέλους Mons Ol
 Tres dies “ αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ veti.
 ante quar- “ ἐπισυνάξασιν τὰς ἐκλεκτὰς αὐτῆς ἐκ τῶν τεσσά-
 tum Pas- “ ρων ἀνέμων, ἀπ’ ἀκρῶν οὐρανῶν ἕως ἀκρῶν αὐ-
 cha. “ τῶν.

“ Ἐρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύ-
 “ ψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι
 “ ἐγγίξει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

“ Ἡ Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν·
 “ ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἀπαλὸς, καὶ
 “ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς τὸ θέ-
 “ ρος. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦ-
 “ τὰ, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐσιν ἐπὶ θύραις ἡ
 “ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ^k Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
 “ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα
 “ γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται,
 “ οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. ^l Περὶ δὲ
 “ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οἱ
 “ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς, εἰ μὴ ὁ πα-
 “ τὴρ. ^m Ὡσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως
 “ ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὡσπερ
 “ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατα-
 “ κλυσμῶνος τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμῶντες καὶ

^e Luc. xxi. 28.

ⁱ Luc. xxi. 31.

^l Marc. xiii. 32.

^h Matth. xxiv. 32, 33.

^k Matth. xxiv. 34, 35.

^m Matth. xxiv. 37—41.

EMPUS. " ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε LOCUS.
 . D. 33. " εἰς τὴν κιβωτὸν, καὶ ἐκ ἔγνωσαν, ἕως ἥλθεν ὁ Mons Oli-
 es dies " κατακλυσμὸς, καὶ ἤρεν ἅπαντας· ἔτις ἐσαι καὶ veti.
 te quar- " ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τότε δύο
 in Pas- " ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβάνεται,
 34. " καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. Δύο ἀλήθεσαι ἐν τῷ μύλῳ·
 " μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται.
 " ⁿ Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρυνθῶσιν
 " ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ, καὶ μέθῃ, καὶ
 " μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς
 " ἐπισηῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Ὡς παγὶς γὰρ ἐπε-
 " λεύσεται ἐπὶ πάντας τὰς καθεμένους ἐπὶ πόρ-
 " τινος τῆς γῆς.
 " ὁ Γρηγορεῖτε ἔν, ὅτι ἐκ οἴδατε ποία ὥρα ὁ
 " κύριος ὑμῶν ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε,
 " ὅτι εἰ ἡδεὶς ὁ οἰκοδεσπότης ποία φυλακὴ ὁ
 " κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἄν, καὶ οὐκ ἄν
 " εἶασε διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτῆς. Διὰ τῆτο
 " καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἑτοιμοί· ὅτι ἡ ὥρα ἐδοκεῖτε
 " ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
 " ^p Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς τὴν οἰκίαν
 " αὐτῆς, καὶ δὲς τοῖς δούλοις αὐτῆς τὴν ἐξουσίαν, καὶ
 " ἐκάσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο
 " ἵνα γρηγορῇ. ^q Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δούλος
 " καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτῆς ἐπὶ τῇ

ⁿ Luc. xxi. 34, 35.

^o Matth. xxiv. 42—44.

^p Marc. xiii. 34.

^q Matth. xxiv. 45. *ad fin.*

TEMPUS. A. D. 33. Tres dies ante quartum Pascha. LOCUS. Mons Oliveti.

“Θεραπείας αὐτῷ, ἵνα διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφήν
 “ἐν καιρῷ; Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλ-
 “θὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει ποιοῦντα ἕτως.
 “Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρ-
 “χουσιν αὐτῷ καταστήσει αὐτόν. Ἐάν δὲ εἴπῃ
 “ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
 “Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· καὶ ἄρξηται τύπ-
 “τειν τὰς συνδέλφους, ἐσθίειν δὲ καὶ πότειν μετὰ τῶν
 “μεθύοντων· ἥξει ὁ κύριος ἵνα δοῦλες ἐκείνου ἐν
 “ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ, καὶ ἐν ᾧ ἡ ἡμέρα ἣ οὐ γι-
 “νώσκει· καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος
 “αὐτῷ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσεται· ἐκεῖ ἔσται ὁ
 “κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ὁ Γρηγο-
 “ρεῖτε ἔτι· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῶν οὐ-
 “ρανίων ἔρχεται, ὅψεται ἡ μεσουκτις, ἡ ἀλεκτορο-
 “φωνίας, ἡ πρωΐ· μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὐρὴ ὑμᾶς
 “καθεύδοντας. Ἄ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω,
 “Γρηγορεῖτε.
 “^s Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 “δέκα παρθένοις, αἵτινες, λαβῆσαι τὰς λαμ-
 “πάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἵνα νυμ-
 “φίη. Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ
 “πέντε μωραὶ. Αἵτινες μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς
 “λαμπάδας ἑαυτῶν, οὐκ ἔλαβον μεθ’ ἑαυτῶν
 “ἔλαιον· αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς
 “ἀγγείοις αὐτῶν, μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

^r Marc. xiii. 35. *ad fin.*

^s Matth. xxv. 1—30.

AMPUS. " Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσαξαν πᾶσαι LOCUS.
 ID. 33. " καὶ ἐκάθευδον. Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέ- Mons Oli-
 ss dies " γονεν· Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέρχεσθε veti.
 e quar- " εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ. Τότε ἠγέρθησαν πᾶ-
 i Pas- " σαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσμησαν τὰς
 " λαμπάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρο-
 " νίμοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ τῆς ἐλαίας ὑμῶν, ὅτι
 " αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθη-
 " σαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι· Μήποτε οὐκ
 " ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον
 " πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς.
 " Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ
 " νυμφίος, καὶ αἱ ἑτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτῷ εἰς
 " τὰς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον δὲ
 " ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι·
 " Κύριε, κύριε, ἀνοιξον ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκρι-
 " θείς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς.
 " Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν
 " ἣν δεῖ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρ-
 " χεται.

" Ὡς περ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε
 " τοὺς ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ
 " ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ ὥς μὲν ἔδωκε πέντε τά-
 " λαντα, ὥς δὲ δύο, ὥς δὲ ἓν· ἐκάς τε κατὰ τὴν
 " ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πο-
 " ρευθεῖς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, εἰργά-
 " σατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τά-

<p>TEMPUS. “ λαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ A. D. 33. “ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν, ἀπελ- Tres dies ante quar- tum Pas- cha.</p>	<p>“ λαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ “ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν, ἀπελ- “ θὼν ὥρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύ- “ ριον ἔκ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν “ ἔρχεται ὁ κύριος ἃ δούλων ἐκείνων, καὶ συναίρει “ μετ’ αὐτῶν λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ “ πέντε τάλαντα λαβὼν, προσήνεγκεν ἄλλα “ πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε, πέντε τά- “ λαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τά- “ λαντα ἐκέρδησα ἐπ’ αὐτοῖς. Ἐφη δὲ αὐτῷ ὁ “ κύριος αὐτῷ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ “ ὀλίγα ἥς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· “ εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σε. Προσ- “ ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν, εἶπε· “ Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε, “ ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ’ αὐτοῖς. Ἐφη “ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ “ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἥς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε “ καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν ἔκ κυρίου “ σε. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰ- “ ληφώς, εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ “ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπῃ ἐκ ἔσπειρας, καὶ συν- “ ἄγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς, ἀπ- “ ελθὼν ἐκρύψα τὸ τάλαντόν σε ἐν τῇ γῇ· ἴδε, “ ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ “ εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὑκνηρὲ, ἦδεις “ ὅτι θερίζω ὅπῃ ἐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν</p>	<p>LOCUS. Mons Oli- veti.</p>
---	--	---

TEMPUS. " οὐ διεσκόρπισα; ἔδει ἔν σε βαλεῖν τὸ ἀργύ- LOCUS.
 . D. 33. " ρίον με τοῖς τραπεζítais· καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομι- Mons Oli-
 es dies " σάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. Ἄρατε ἔν ἀπ' veti.
 e quar- " αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ
 an Pas- " δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθή-
 li. " σεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ
 " ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ
 " τὸν ἀχρεῖον δῆλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ
 " ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
 " τῶν ὀδόντων."

§. 119. Describit Christus, quid extremo die fu-
 turum sit. Quid Christus toto huius hebdomadis
 tempore egerit.

" τ' Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
 " δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ'
 " αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνον δόξης αὐτοῦ.
 " Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα
 " τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,
 " ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ
 " τῶν ἐρίφων. Καὶθήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ
 " δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἐωνύμων. Τότε
 " ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε
 " οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομή-
 " σατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ
 " καταβολῆς κόσμου. Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώ-

* Matth. xxv. 31. ad fin.

TEMPUS. " κατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· LOCUS.
 A. D. 33. " ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ Mons Oli.
 Tres dies ante quar- " περιεβάλετέ με· ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ veti.
 tum Pas- " με· ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἦλθετε πρὸς με.
 cha. " Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέ-
 " γοντες· Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, καὶ
 " ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;
 " Πότε δέ σε εἶδομεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν;
 " ἢ γυμνόν, καὶ περιεβάλομεν; Πότε δέ σε
 " εἶδομεν ἁσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἦλθομεν
 " πρὸς σε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ
 " αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε
 " ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου ὅτι ἐλαχίστων, ἐμοὶ
 " ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων·
 " Πορεύεσθε ἀπ' ἐμῶν οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ
 " τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ
 " τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα γὰρ, καὶ
 " οὐκ ἔδωκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ
 " ἐποτίσατέ με· ξένος ἦμην, καὶ οὐ συνηγά-
 " γετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἁ-
 " σθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.
 " Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ, λέγοντες·
 " Κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα,
 " ἢ ξένον, ἢ γυμνόν, ἢ ἁσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ,
 " καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; Τότε ἀποκριθή-
 " σεται αὐτοῖς, λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ'
 " ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων,

TEMPUS. " οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗ- LOCUS.
 . D. 33. " τοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν Mons Oli-
 es dies " αἰώνιον." veti.

u⁵ Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων·
 τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος πηλίζετο εἰς τὸ ὄρος
 τὸ καλούμενον ἐλαιῶν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθριζε
 πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκχεῖν αὐτῷ.

§. 120. *Quæ peracta sunt quarto illius hebdomadis
 die, quo Christus crucifixus est.*

x Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας Bethania.
 τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
 " Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνε-
 " ται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ
 " σταυρωθῆναι."

Τότε συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ
 Γραμματεῖς, καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς
 τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊ-
 άφα· καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρα-
 τήσωσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν. Ἐλεγον δὲ, Μὴ
 ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ
 λαῷ.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ
 Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ὃ ἐποίησαν αὐτῷ δεῖπνον
 ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἶς

^u Luc. xxi. 37. *ad fin.*

^x Matth. xxvi. 1—6.

^y Joh. xii. 2, 3.

TEMPUS. ἦν τῶν συνανακειμένων αὐτῶ. Ἡ οὖν Μαρία, LOCUS. A. D. 33. λαβοῦσα λίτρην μύρου νάρδε πισικῆς πολυτίμη, Bethania. Duo dies ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ante quartum Pascha. ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τῆς μύρου. ^z Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτῆς ἠγανάκτησαν. ^a Λέγει οὖν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·

Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῶ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· “Ἀφες αὐτήν· τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ^b Ὁ εἶχεν αὕτη, ἐποίησε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τῆτο εἰς ὅλον τὸ κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.”

^c Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπι- Hierosolyma. καλέμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τῆς ἀριθμῆ τῶν δώδεκα. Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γρατηγοῖς τὸ, πῶς αὐτὸν παρα-

^a Matth. xxvi. 8.

^b Marc. xiv. 8, 9.

^a Joh. xii. 4—8.

^c Luc. xxii. 3—5.

TEMPUS. δῶ αὐτοῖς. Καὶ ^d εἶπε· Τί θέλετέ μοι δοῦναι, LOCUS.
 D. 33. καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔφησαν αὐτῷ ^{Hierosoly-}
 40 dies μα. τριάκοντα ἀργύρια. ^e Καὶ ἐξωμολόγησε· καὶ
 42 in Pas- ἐζητεῖ εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτόν αὐτοῖς
 44. ἄτερ ὄχλου.

^d Matth. xxvi. 15.

^e Luc. xxii. 6.

FINIS PARTIS QUINTÆ.

CHAPTER I
THE DISCOVERY OF AMERICA
The first discovery of America was made by Christopher Columbus in 1492. He sailed from Spain in search of a westward route to the Indies. On October 12, 1492, he landed on the island of San Salvador in the West Indies. This event marked the beginning of European exploration and colonization of the Americas.

CHAPTER II
THE EARLY YEARS OF THE COLONIES
In the early years of the colonies, the settlers faced many hardships. They had to build their own homes, grow their own food, and defend themselves against Native Americans. Despite these challenges, the colonies grew and prospered.

CHAPTER III
THE STRUGGLE FOR INDEPENDENCE
The colonies fought for independence from Britain. The American Revolution began in 1775 and ended in 1783. The Declaration of Independence was signed on July 4, 1776. The United States was born.

CHAPTER IV
THE GROWTH OF THE NATION
The United States grew in size and population. The Louisiana Purchase of 1803 doubled the size of the nation. The population grew from a few million in 1783 to over 20 million by 1820.

CHAPTER V
THE CIVIL WAR
The Civil War was fought between 1861 and 1865. It was a conflict between the Northern states, which opposed slavery, and the Southern states, which defended it. The Union emerged victorious, and slavery was abolished.

CHAPTER VI
THE RECONSTRUCTION ERA
The Reconstruction Era followed the Civil War. It was a period of rebuilding the South and integrating African Americans into society. The Reconstruction Act of 1867 established military districts in the South.

CHAPTER VII
THE GROWTH OF THE INDUSTRIAL REVOLUTION
The Industrial Revolution transformed the United States. New inventions like the steam engine and the cotton gin made production more efficient. The economy grew rapidly, and cities became more important.

CHAPTER VIII
THE WESTERN EXPANSION
The Western Expansion was a period of exploration and settlement in the western United States. The Lewis and Clark expedition (1793-1806) explored the western river systems. The Homestead Act of 1862 encouraged settlement of the Great Plains.

CHAPTER IX
THE PROGRESSIVE ERA
The Progressive Era was a period of reform. Progressives sought to address social and economic problems. The Progressive Era led to the passage of many important laws, including the Antitrust Act of 1890 and the Pure Food and Drug Act of 1906.

CHAPTER X
THE WORLD WAR ERA
The World War Era was a period of global conflict. The United States entered World War I in 1917 and World War II in 1941. The war led to significant changes in the United States and the world.

CHAPTER XI
THE POST-WAR ERA
The Post-War Era was a period of growth and change. The United States emerged as a superpower. The Cold War was fought between the United States and the Soviet Union. The Civil Rights Movement led to the passage of the Civil Rights Act of 1964.

CHAPTER XII
THE MODERN ERA
The Modern Era is a period of continued growth and change. The United States has become a global leader in science, technology, and culture. The 21st century has brought new challenges and opportunities.

PARS VI.

QUÆ ACTA SUNT PER TRES DIES, A DIE
QUO QUARTUM PASCHA OCCISUM EST,
AD USQUE FINEM DIEI QUI RESUR-
RECTIONEM PRÆCESSIT.

§. 121. *Christus ad celebrandum Pascha sese
accingit.*

AMPUS. ^a **Τ**Η: δὲ πρώτη τῶν ἀζύμων, ^b ἐν ᾗ ἔδει θύ- LOCUS.
ID. 33. εσθαι τὸ πάσχα, ^c προσῆλθον οἱ μαθη- Bethania.
s ante ταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες αὐτῷ· Πᾶς θέλεις ἐτοι-
rtum μάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; ^d Καὶ ἀπέστειλε
cha. Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπών· “ ^e Ὑπάγετε εἰς
“ τὴν πόλιν· καὶ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κε-
“ ράμιον ὕδατος βασιάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ.
“ Καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ,
“ ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐστὶ τὸ κατὰ-
“ λυμα, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν με-
“ φάγω; Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα

^a Matth. xxvi. 17.

^b Luc. xxii. 7.

^c Matth. xxvi. 17.

^d Luc. xxii. 8.

^e Marc. xiv. 13—16.

TEMPUS. “ ἐξρωμένον, ἔτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.” LOCUS.
 A. D. 33. Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτῶ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Bethania.
 Dies ante quartum πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν
 Pascha. τὸ πάσχα.

§. 122. *Christus cum duodecim discipulis discumbit.
 Exoritur inter duodecim discipulos ambitiosa con-
 tentio.*

Quartum
 Pascha.

^f Ὁψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο [ὁ Ἰησοῦς] Hierosoly-
 μα. μετὰ τῶν δώδεκα. [Καὶ] ^g εἰδὼς ὅτι ἐλήλυθεν
 αὐτῶ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς
 τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τὰς ἰδίους τὰς ἐν τῷ κόσ-
 μῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτάς. ^h Καὶ εἶπε πρὸς
 αὐτάς· “ Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τῷτο τὸ πάσχα
 “ φαγεῖν μετ’ ὑμῶν, πρὸ τοῦ με παθεῖν. Λέγω
 “ γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἐκέτι ἐγὼ μὴ φάγω ἐξ αὐτῶ, ἕως
 “ ὅτε πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.”

ⁱ Καὶ δείπνῃ γενομένῃ, * ^k ἐγένετο φιλονεικία
 ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.
^l Εἰδὼς [ἐν] ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ
 Πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε,

* δείπνῃ γενομένῃ] Intellige, cum tempus cœnæ jam ad-
 venisset; vel, statim in cœnæ principio. Eandem vim
 participii γενόμενος vid. in Joh. xxi. 4. Luc. iv. 42. et
 alibi.

^f Matth. xxvi. 20.

^g Joh. xiii. 1.

^h Luc. xxii. 15, 16.

ⁱ Joh. xiii. 2.

^k Luc. xxii. 24.

^l Joh. xiii. 3—12.

EMPUS.
D. 33.
partum
acha.

LOCUS.
Hierosoly-
ma.

καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ τῆς δείπνου,
καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια· καὶ λαβὼν λέντιον, διέ-
ζωσεν ἑαυτόν. Εἵτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὴν νιπτῆρα,
καὶ ἤρξατο νίπτειν τὰς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκ-
μάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἐρχεται
οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος·
Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; Ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ ἔκ
“ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα.” Λέγει
αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς
τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Ἐὰν
“ μὴ νίψω σε, ἔκ ἔχεις μέρος μετ’ ἐμοῦ.” Λέγει
αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τὰς πόδας μου
μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Ὁ λελεσμένος οὐ χρειάν
“ ἔχει ἢ τὰς πόδας νίψασθαι, ἀλλ’ ἔστι καθαρὸς
“ ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐσε, ἀλλ’ ἔχι πάν-
“ τες.” Ἦιδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν·
διὰ τῆτο εἶπεν· “Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐσε.”
Ὅτε οὖν ἐνίψε τὰς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς·
“Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; ^m Οἱ βασιλεῖς
“ τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσί-
“ ζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλεῖνται. Ὑμεῖς δὲ
“ οὐχ οὕτως· ἀλλ’ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω
“ ὡς ὁ νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ δια-

^m Luc. xxii. 25—27.

TEMPUS. A. D. 33. Quartum Pascha. “κονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ
 “διακονῶν; ἔχῃ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμι ἐν
 “μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. ὁ Ὑμεῖς φωνεῖτέ
 “με· Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος· καὶ καλῶς
 “λέγετε· εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἐνῖψα ὑμῶν
 “τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ
 “ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νύπτειν τοὺς πόδας.
 “Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα, καθὼς ἐγὼ
 “ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. Ἀμήν ἀμήν
 “λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔστι δούλος μείζων ἢ κυρίου αὐ-
 “τοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων ἢ πέμψαντος αὐ-
 “τόν. Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποι-
 “ῇτε αὐτά.”

§. 123. *Christus Judæ proditionem prædicit. Disci-
 pulorum et Judæ agendi ratio.*

Nox ante
 crucifixio-
 nem.

“ὁ Ὑμεῖς ἐσε οἱ διαμεμενηκότες μετ’ ἐμῶ ἐν
 “τοῖς πειρασμοῖς μου. Καὶ γὰρ διατίθεμαι ὑμῖν,
 “καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν·
 “ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνετε ἐπὶ τῇ τραπέζῃ μου
 “ἐν τῇ βασιλείᾳ μου· καὶ καθίσησθε ἐπὶ θρό-
 “νων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς ἢ Ἰσραήλ.
 “Ὁὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς
 “ἐξελεξάμην· ἀλλ’ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ
 “τρώγων μετ’ ἐμῶ τὸν ἄρτον, ἐπήρην ἐπ’ ἐμὲ

ἢ Joh. xiii. 13—17.

ἢ Luc. xxii. 28—31.

ἢ Joh. xiii. 18—21.

TEMPUS. " τὴν πτέρναν αὐτῶ. Ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ LOCUS.
 D. 33. " τοῦ γενέσθαι, ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε Hierosoly-
 ante " ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν. Ὁ ma.
 sacrificio- " λαμβάνων ἐάν τινα πέλῃ, ἐμὲ λαμβάνει· ὁ
 am. " δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέλῃντά
 " με."

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, (^a τοῦ διαβόλου ἡδη
 βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν Ἰδὲα Σίμωνος Ἰσκα-
 ριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδῶ,) ^r ἐταράχθη τῷ
 πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ εἶπεν· " Ἀμὴν
 " ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
 " με." ^s Ἔβλεπον ἔν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί,
 ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. ^s Καὶ λυπόμενοι
 σφόδρα, ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος αὐτῶν·
 Μήτι ἐγὼ εἰμι, Κύριε; ^t Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς
 τῶν μαθητῶν αὐτῶ ἐν τῷ κόλπῳ ^θ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα
 ὁ Ἰησοῦς. Νεύει ἔν τῷ Σίμων Πέτρος πυνθίε-
 σθαι τίς αὖ εἴη περὶ οὗ λέγει. Ἐπιπεσὼν δὲ
 ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στήθος ^θ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύ-
 ριε, τίς ἐσιν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· " Ἐκεῖνός
 " ἐσιν ὃς ἐγὼ βάψας τὸ πόδιόν ἐπιδώσω. ^u Ὁ
 " μὲν υἱὸς ^θ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται
 " περὶ αὐτοῦ· καὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ
 " ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦν

^a Joh. xiii. 2.

^r Joh. xiii. 21, 22.

^s Matth. xxvi. 22.

^t Joh. xiii. 23—26.

^u Matth. xxvi. 24.

TEMPUS. "αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος." LOCUS.

A. D. 33. x Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰῆδρα Σίμωνος Hierosoly-
Nox ante ma.
crucifixio-
nem.

Ἰσκαριώτῃ. Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλ-
θεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· "Ὁ ποιεῖς, ποιήσον τάχιον." Τῷτο
δὲ ὁδεῖς ἔγνω ὅτι ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ.
Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ
Ἰῆδρας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν
χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα
τί δῶν. Λαβὼν ἔν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξ-
ῆλθεν· ἦν δὲ νύξ· Ὅτε ἔν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰη-
σοῦς· "Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ
" ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. Εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξ-
" άσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν
" ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, ἔτι
" μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. Ζητήσετέ με, καὶ
" καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις· Ὅτι ὅπως ὑπάγω
" ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέγω
" ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγα-
" πᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ
" ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τῷτῳ γνώσου-
" ται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην
" ἔχητε ἐν ἀλλήλοις."

x Joh. xiii. 26—35.

§. 124. *Christus Apostolis lapsum Petri et commune reliquorum Apostolorum periculum prædicit.*

TEMPUS.

.. D. 33.
xx ante
crifixio-
nem.

LOCUS.

Hierosoly-
ma.

Υ λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασθαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι.” λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σου θήσω. ^z Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης. Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.” Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. ^a Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· “Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, ἵνα σινιάσῃ ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας σήριξον τῶν ἀδελφῶν σου.” Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σὲ ἑτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπε· “λέγω σοι, Πέτρε, ^b ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δις

^y Joh. xiii. 36, 37.

^z Matth. xxvi. 31—33.

^a Luc. xxii. 31—34.

^b Marc. xiv. 30, 31.

TEMPUS. “ ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με.” Ὁ δὲ LOCUS.
 A. D. 33. ἐκ περισσῆς ἔλεγε μᾶλλον· Ἐάν με δέῃ συναπο- Hierosoly
 Nox ante crucifixio- θανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως
 nem. δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

ῥ Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “ Ὅτε ἀπέσειλα ὑμᾶς
 “ ἄτερ βαλαντίου, καὶ πῆρας, καὶ ὑποδημάτων,
 “ μή τινος ὑστερήσατε ;” Οἱ δὲ εἶπον· Οὐδενός.
 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· “ Ἀλλὰ νῦν, ὁ ἔχων βαλάν-
 “ τιον, ἀράτω, ὁμοίως καὶ πῆραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων,
 “ πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω
 “ μάχαιραν. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι ἔτι τῆτο τὸ
 “ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· Καὶ
 “ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθῃ. Καὶ γὰρ τὰ περὶ
 “ ἐμοῦ τέλος ἔχει.” Οἱ δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ
 μάχαιραι ὥδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· “ Ἰκα-
 “ νόν ἐσι.”

§. 125. *Christus in corporis sui crucifixi memoriam,
 Panis comestionem et Vini potionem instituit.*

ῥ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸ ἄρ-
 τον, καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθη-
 ταῖς, καὶ εἶπε· “ Λάβετε, φάγετε· τῆτό ἐστι τὸ
 “ σῶμά μου, ῥ τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτα
 “ ποιεῖτε εἰς τὸ ἐμὴν ἀνάμνησιν.”

ῥ Luc. xxii. 35—38.

ῥ Matth. xxvi. 26.

ῥ Luc. xxii. 19.

EMPUS.
D. 33.
ox ante
icifixio-
m.

^f Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον ἔμετὰ τὸ δειπνῆ- LOCUS.
σαι, ^h καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων. Hierosoly-
ma.
“ Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες. * τοῦτο γάρ ἐστι τὸ
“ αἷμά μου, τὸ ^t καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολ-
“ λῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
“ ⁱ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ^k ὅτι οὐ μὴ πίνω ἀπ’
“ ἄρτι ἐκ τούτου ἕως γεννήματος ^t ἀμπέλους, ἕως ^t
“ ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ’ ὑμῶν
“ καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ ^t Πατρὸς μου.” ^l Καὶ
ἐπίον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

§. 126. *Christus discipulos suos solatur.*

[Ἐλεγε δὲ ὁ Ἰησοῦς,] “ ^m Μὴ ταρασσέσθω
“ ὑμῶν ἡ καρδιά· πεισεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς
“ ἐμὲ πεισεύετε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου
“ μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν·
“ πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. Καὶ ἔαν

* Aliorum Evangelistarum verba hic libet apponere, nec
non Divi Pauli. “ Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθή-
“ κης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.” Marc. xiv. 24. “ Τοῦτο
“ τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
“ ἐκχυνόμενον.” Luc. xxii. 20. “ Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ
“ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιῶτε, ὅσάκις ἂν πίνετε,
“ εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.” 1 Cor. xi. 25.

^f Matth. xxvi. 27.

^s Luc. xxii. 20.

^h Matth. xxvi. 27, 28.

ⁱ Marc. xiv. 25.

^k Matth. xxvi. 29.

^l Marc. xiv. 23.

^m Joh. xiv. 1—31.

TEMPUS. " πορευθῶ, καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν LOCUS.
 A. D. 33. " ἔρχομαι, καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς Hierosoly-
 Nox ante crucifixio- " ἑμαυτόν· ἵνα, ὅπῃ εἰμι ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ᾗτε. ma.
 nem. " Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν
 " οἴδατε."

Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ
 ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα ἢ ὁδὸν εἰδέναι; Λέγει
 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· " Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ ἡ ἀλή-
 " θεια, καὶ ἡ ζωὴ· ἔδειξ ἔρχεται πρὸς τὸ Πατέρα,
 " εἰ μὴ δι' ἐμῆ. Εἰ ἐγνώκετέ με, καὶ τὸ Πατέρα
 " μὲ ἐγνώκετε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐ-
 " τόν, καὶ ἐώρακατε αὐτόν."

Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸ
 Πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
 " Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ
 " ἐγνώκας με, Φίλιππε; ὁ ἐώρακώς ἐμέ, ἐώ-
 " ρακε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον
 " ἡμῖν τὸν Πατέρα; Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν
 " τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; Τὰ ῥή-
 " ματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ λα-
 " λῶ· ὁ δὲ Πατὴρ, ὁ ἐν ἐμοί μένων, αὐτὸς
 " ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ
 " Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μὴ, διὰ
 " τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. Ἀμήν ἀμήν
 " λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
 " ποιῶ, καὶ κείνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων
 " ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸ Πατέρα μὲ πο-

TEMPUS.
A. D. 33.
Joh ante
crucifixio-
nem.

LOCUS.
Hierosoly-
ma.

“ ρεύομαι. Καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνό-
 “ ματί μου, τὸτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ Πα-
 “ τὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. Ἐὰν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνό-
 “ ματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν ἀγαπᾷτέ με,
 “ τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. Καὶ ἐγὼ
 “ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα, καὶ ἄλλον παρακλήτου
 “ δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ’ ὑμῶν εἰς τὸ αἰῶνα,
 “ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύ-
 “ νатаι λαβεῖν· ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, ὃδὲ γινώ-
 “ σκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ’
 “ ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς
 “ ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μικρόν,
 “ καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεω-
 “ ρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. Ἐν
 “ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν
 “ τῷ Πατρί μὲ, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν
 “ ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν
 “ αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα-
 “ πῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μὲ· καὶ
 “ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ
 “ ἐμαυτόν.”

Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, (ὃς ὁ Ἰσκαριώτης,) Κύ-
 ριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σε-
 αὐτὸν, καὶ ἔχει τῷ κόσμῳ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς,
 καὶ εἶπεν αὐτῷ· “ Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λό-
 “ γον μου τηρήσει· καὶ ὁ Πατήρ μὲ ἀγαπήσει
 “ αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονήν

TEMPUS. " παρ' αὐτῷ ποιήσομεν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με LOCUS.
 A. D. 33. " τὰς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε Hierosoly-
 Nox ante crucifixio- " ἐκ ἔσιν ἐμὸς, ἀλλὰ ἔπεμψαντός με Πατρός. ma.
 nem. " Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, παρ' ὑμῖν μένων· ὁ
 " δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμ-
 " ψει ὁ Πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς
 " διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ
 " εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν· εἰρήνην ᾧ
 " ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδω-
 " σιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν
 " ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ
 " εἶπον ὑμῖν· Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς·
 " εἰ ἡγαπαῖτέ με, ἐχάρητε ἂν, ὅτι εἶπον, πο-
 " ρεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα· ὅτι ὁ Πατήρ μου
 " μεῖζων μου ἐστί. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν
 " γενέσθαι· ἵνα, ὅταν γένηται, πιστεύσητε. Οὐκ
 " ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ
 " ὁ ἔκτος κόσμος τούτων ἀρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐκ ἔχει
 " ἔδεν. Ἀλλ' ἵνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν
 " Πατέρα, καὶ, καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ Πατήρ,
 " ἔτω ποιῶ."

§. 127. *Christus gravissimum illum, quem cum discipulis habere cœperat, sermonem continuat.*

" ⁿ Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ
 " Πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλήμα ἐν

ⁿ Joh. xv. 1. *ad fin.*

AMPUS. " ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἵρει αὐτό· καὶ πᾶν LOCUS.
 ID. 33. " τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα Hierosoly-
 ante " καρπὸν φέρῃ. Ἦδη ὑμεῖς καθαροὶ ἐσε δια- ma.
 cificio- " τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν
 32. " ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν· καθὼς τὸ κλήμα οὐ δύ-
 " νатаι καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτῶ, εἰ μὴ μείνῃ
 " ἐν τῇ ἀμπέλῳ, ὅπως ὁδὲ ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν ἐμοί
 " μείνητε. Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς τὰ
 " κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ,
 " ὅσος φέρει καρπὸν πολὺν· ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
 " δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν
 " ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα, καὶ ἐξηρανθῇ·
 " καὶ συνάγουσιν αὐτὰ, καὶ εἰς πυρὸς βάλλουσιν,
 " καὶ καίεται. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ τὰ ῥή-
 " ματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ εἰ μὴ θέλητε αἰτή-
 " σεσθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. Ἐν τούτῳ ἔδοξ-
 " ἄσθῃ ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρετε,
 " καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ
 " με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ ἠγάπησα ὑμᾶς· μέинаτε
 " ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου
 " τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς
 " ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ Πατρὸς μου τητήρηκα, καὶ
 " μένω αὐτῶ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λελάληκα
 " ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ, καὶ ἡ
 " χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ
 " ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγά-
 " πησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς

TEMPUS. " ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτῆς θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων LOCUS.
 A. D. 33. " αὐτοῦ. Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα Hierosoly
 Nox ante crucifixio- " ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω ma.
 nem. " δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτῆς ὁ
 " κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ
 " ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
 " Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξά-
 " μην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκεν ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε,
 " καὶ καρπὸν φέρετε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη·
 " ἵνα, ὅ, τι ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνό-
 " ματί μου, δῶ ὑμῖν. Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν,
 " ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς
 " μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμί-
 " σκεν. Εἰ ἐκ τῶν κόσμων ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ
 " ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ'
 " ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο
 " μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λόγου
 " οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι ὄψλος μείζων τοῦ
 " κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς δι-
 " ὥξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν
 " ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα
 " ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ
 " οἶδασιν τὸν πέμψαντά με. Εἰ μὴ ἦλθον καὶ
 " ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ
 " πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν.
 " Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ.
 " Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐδεὶς

MPUS. " ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ LOCUS.
D. 33. " καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Hierosoly-
ante ma.
ifixio- " Πατέρα μου. Ἄλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ
" γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν· "Οτι ἐμί-
" σῃσάν με δωρεάν. "Οταν δὲ ἔλθῃ ὁ παρὰ-
" κλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς,
" τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς
" ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.
" Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ'
" ἐμοῦ ἔσε.

" Ὁ Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκανδα-
" λισθῇτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς·
" ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνων ὑμᾶς
" δόξῃ λατρεῖαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. Καὶ ταῦ-
" τα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πα-
"τέρα οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν,
" ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν,
" ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρ-
" χῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. Νῦν δὲ
" ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ
" ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Πᾶς ὑπάγει; ἀλλ' ὅτι ταῦτα
" λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν
" τὴν καρδίαν. Ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω
" ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐὰν
" γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παρὰ κλητος οὐκ ἐλεύσεται
" πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν

• Joh. xvi. 1. ad fin.

TEMPUS. " πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἔλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν LOCUS
 A. D. 33. " κόσμον περὶ ἁμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, Hierosoly
 Nox ante " καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ
 crucifixio- " πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δὲ, ὅτι
 nem. " πρὸς τὸν Πατέρα με ὑπάγω, καὶ ἔτι θεω-
 " ρεῖτέ με· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ
 " κόσμου τῶτα κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω λέ-
 " γειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βασάζειν ἄρτι.
 " Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀλη-
 " θείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλή-
 " θειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα
 " ἂν ἀκήσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ
 " ὑμῖν. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ
 " λήφεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Πάντα ὅσα
 " ἔχει ὁ Πατήρ, ἐμά ἐσι· διὰ τῆτο εἶπον· Ὅτι
 " ἐκ ἐμοῦ λήφεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
 " Μικρὸν, καὶ ἔτι θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν,
 " καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν
 " Πατέρα."

Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῷ πρὸς ἀλλή-
 λους· Τί ἐσι τῆτο ὃ λέγει ἡμῖν· " Μικρὸν, καὶ
 " οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ
 " με;" καὶ " Ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πα-
 " τέρα;" Ἐλεγον οὖν· " Τῆτο τί ἐσιν ὃ λέγει,
 " τὸ μικρὸν;" καὶ οἶδαμεν τί λαλεῖ. Ἐγὼ δὲ
 ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν
 αὐτοῖς· " Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων,

EMPUS. " ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ LOCUS.
 . D. 33. " πάλιν μικρὸν, καὶ ὅψεσθε με; Ἀμὴν ἀμὴν Hierosoly-
 ex ante ma.
 cificio- " λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς,
 m. " ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθή-
 " σεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενή-
 " σεται. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκῃ, λύπην ἔχει, ὅτι
 " ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παι-
 " δίον, οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆ θλίψεως, διὰ τὴν
 " χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
 " Καὶ ὑμεῖς ὅν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ
 " ὀψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά,
 " καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν.
 " Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ ἔκ ἐρωτήσετε ἕθεν.
 " Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε
 " τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει ὑμῖν.
 " Ἔως ἄρτι ἔκ ἠτήσατε ἕθεν ἐν τῷ ὀνόματί μου·
 " αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ἡ
 " πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελά-
 " ληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκ ἔτι ἐν
 " παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ
 " περὶ τοῦ Πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ
 " τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ
 " οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα
 " περὶ ὑμῶν· αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς,
 " ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε
 " ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον
 " παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον·

TEMPUS. " πάλιν ἀφήμι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι LOCUS.
 A. D. 32. " πρὸς τὸν Πατέρα." " Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα- Hierosoly-
 Nox ante crucifixio- θηταὶ αὐτοῦ. " Ἴδε, νῦν παρρήσια λαλεῖς, καὶ ma.
 nem. παροιμίαν ἔδεμίαν λέγεις. Νῦν οἶδαμεν ὅτι οἶ-
 δας πάντα, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ.
 ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.
 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. " Ἄρτι πισεύετε;
 " Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα
 " σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ μό-
 " νον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ Πατὴρ
 " μετ' ἐμοῦ ἐστίν. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα
 " ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε· ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν
 " ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσ-
 " μον."

§. 128. Christi oratio.

Ἡ Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς
 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε. " Πά-
 " τερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν,
 " ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε· καθὼς ἔδωκας
 " αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέ-
 " δωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὐ-
 " τη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσί σε
 " τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας
 " Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς
 " γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα

EMPUS. “ ποιήσω. Καὶ νῦν δόξασόν με σὺ, Πάτερ, LOCUS.
 D. 33. “ παρὰ σεαυτῶ, τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν Hierosoly-
 ante “ κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ma.
 cifixio- “ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις ἕς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ
 21. “ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας·
 “ καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι. Νῦν ἔγνωκαν
 “ ὅτι πάντα, ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ ἐσιν.
 “ Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐ-
 “ τοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς
 “ ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ
 “ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ
 “ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς
 “ μοι, ὅτι σοί εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ
 “ ἐσιν, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐ-
 “ τοῖς. Καὶ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗ-
 “ τοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχο-
 “ μαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτὰς ἐν τῷ ὀνό-
 “ ματί σου, ἕς δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἐν καθῶς
 “ ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην μετ’ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ,
 “ ἐγὼ ἐτήρην αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· ἕς δέ-
 “ δωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ ἔδεις ἐξ αὐτῶν ἀπώ-
 “ λετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας· ἵνα ἡ γρα-
 “ φὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι, καὶ
 “ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν
 “ χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ
 “ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος
 “ ἐμίσησεν αὐτοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου,

TEMPUS. A. D. 33. Nox ante crucifixionem. “ καθὼς ἐγὼ ἔκ εἰμι ἐκ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἔρω- LOCUS. Hierosoly-
 “ τῷ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ’ ἵνα “
 “ τηρήσῃς αὐτὰς ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἐκ τῆ κόσ-
 “ μω ἔκ εἰσὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τῆ κόσμου ἔκ εἰμι.
 “ Ἀγιάσον αὐτὰς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος
 “ ὁ σὸς ἀλήθεια ἐστίν. Καθὼς ἐμὲ ἀπέσειλας
 “ εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἀπέσειλα αὐτοὺς εἰς τὸν
 “ κόσμον. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυ-
 “ τὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὥσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀλη-
 “ θεῖα. Οὐ περὶ τῶν δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ
 “ καὶ περὶ τῶν πισευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν
 “ εἰς ἐμέ· ἵνα πάντες ἐν ὧσι, καθὼς σὺ, Πά-
 “ τερ, ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν
 “ ἐν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσμος πισεύσῃ ὅτι σύ με
 “ ἀπέσειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν, ἣν δέδωκάς
 “ μοι, δέδωκα αὐτοῖς· ἵνα ὥσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς
 “ ἐν ἐσμεν. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί· ἵνα
 “ ὥσι τετελειωμένοι εἰς ἐν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ
 “ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέσειλας, καὶ ἠγάπησας
 “ αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. Πάτερ, οὓς
 “ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα, ὅπως εἰμι ἐγὼ, καὶ κεῖ-
 “ νοι ὥσι μετ’ ἐμῶ· ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν
 “ ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ
 “ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσ-
 “ μος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι
 “ ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέσειλας. Καὶ ἐγνώρισα
 “ αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ

TEMPUS. " ἀγάπη, ἣν ἠγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ἦ, καὶ γὰρ
 .. D. 33. " ἐν αὐτοῖς."
 ex ante
 cifixio-
 m.

LOCUS.
 Hierosoly-
 ma.

§. 129. *Christi Agonia in Gethsemane.*

Ἡ Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον ἰ πέραν τοῦ χει-
 μάρρου τῶν Κέδρων, ὅς εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
 Ἦ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον
 λεγόμενον Γεθσημανῆ· ὅπερ ἦν κῆπος, εἰς ὃν Gethsema-
 εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ὁ Καὶ
 λέγει τοῖς μαθηταῖς· " Καθίσατε αὐτῶν, ἕως ἔ
 " ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ." Καὶ παραλα-
 βὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου, ἤρ-
 ξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει αὐ-
 τοῖς· " Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου·
 " μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ." Καὶ
 προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ,
 προσευχόμενος, καὶ λέγων· " Πάτερ μου, εἰ
 " δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμῶν τὸ ποτήριον
 " τούτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ."
 ὁ Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς
 τοὺς μαθητάς, εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ
 τῆς λύπης. ὁ Καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· " Οὕτως
 " ὅτι ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ;

ἰ Matth. xxvi. 30.

ὁ Matth. xxvi. 30.

ἡ Joh. xviii. 1.

ὁ Luc. xxii. 45.

ἰ Joh. xviii. 1.

ἰ Matth. xxvi. 36.

ἡ Matth. xxvi. 36—39.

ἡ Matth. xxvi. 40—43.

TEMPUS. A. D. 33. Nox ante crucifixionem. LOCUS. Gethsemane.

“ Γρηγορεῖτε, καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλ-
 “ θητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυ-
 “ μον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.” Πάλιν ἐκ δευτέρῃ
 ἀπελθὼν προσηύξατο, λέγων· “ Πάτερ μου, εἰ
 “ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ’
 “ ἐμῆ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πῶ, γενηθήτω τὸ θέλημά
 “ σου.” Καὶ ἐλθὼν εὕρισκει αὐτὸς πάλιν κα-
 θεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβα-
 ρημένοι· ^a καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκρι-
 θῶσι. ^b Καὶ ἀφείς αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν,
 προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.
^c Ὡφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ’ οὐρανῶ, ἐνισχύων
 αὐτόν. Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον
 προσηύχετο· ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς αὐτῶ ὥσεί θρόμ-
 οὶ αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. ^d Τότε
 ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει
 αὐτοῖς· “ Καθεύδετε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀναπαύ-
 “ εσθε· ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τῆ ἀν-
 “ θρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν.
 “ Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ, ἤγγικεν ὁ παρα-
 “ δίδους με.”

^a Marc. xiv. 40.^b Matth. xxvi. 44.^c Luc. xxii. 43, 44.^d Matth. xxvi. 45, 46.

§. 130. *Christus proditur.*

TEMPUS.

A. D. 33.

nox ante

crucifixio-

nis.

LOCUS.

Gethsema-
ne.

Καὶ ἔτι αὐτῷ λαλῶντος, ἰδὲ, Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτῷ ὄχλος πολὺς μετὰ μα-
χαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Πρεσ-
βυτέρων τοῦ λαοῦ. * Ἰησοῦς οὖν, εἰδὼς πάντα
τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς·
“Τίνα ζητεῖτε;” Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Ἰησοῦν
τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “Ἐγώ
εἰμι.” Εἰσῆκει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδὼς αὐ-
τόν, μετ' αὐτῶν. Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· “Ὅτι
“ἐγώ εἰμι.” ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἔπεσον
χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτὸς ἐπηρώτησε· “Τίνα
“ζητεῖτε;” Οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· “Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι·
“εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν.”
ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν· “Ὅτι ὅς τις
“δωκᾷ μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδέν.”
Ἐπεὶ δὲ παραδιδὼς αὐτόν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον,
λέγων· “Ὁν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε
αὐτόν. Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπε·

* Ἦιδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδὼς αὐτόν, τὸν τόπον, ὅτι πολ-
λάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῷ. Ὁ οὖν
Ἰούδας λαβὼν τὴν σπίραν, καὶ ἐκ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων
ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὀπλῶν.
Joh. xviii. 2, 3.

° Matth. xxvi. 47.

f Joh. xviii. 4—9.

ε Matth. xxvi. 48—50.

TEMPUS. A. D. 33. Nox ante crucifixionem. Χαῖρε, ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰη- LOCUS. Gethsemane. σῆς εἶπεν αὐτῷ· “ ἡ Ἰέδα, φιλήματι τὸν υἱὸν ἔ-
 “ ἀνθρώπου παραδίδως; ” ἡ Ἰὲν σπεῖρα καὶ ὁ
 χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται ἑξ Ἰεδαίων συνέλαβον τὸν
 Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτόν.

κ Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτόν τὸ ἐσόμενον, εἶπον
 αὐτῷ· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; ἰ Σί-
 μων οὖν Πέτρος, ἔχων μάχαιραν, εἴλκυσεν αὐ-
 τήν, καὶ ἔπαισε τὸν ἑξ Ἀρχιερέως δῶλον, καὶ ἀπέ-
 κοψεν αὐτῷ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ
 δούλῳ Μάλχος. Εἶπεν Ἰὲν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ·
 “ Βάλε τὴν μάχαιράν σε εἰς τὴν θήκην· ἡ πάν-
 “ τες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ
 “ ἀπολῶνται. ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι
 “ παρακαλέσαι τὸν Πατέρα μου, καὶ παραστήσει
 “ μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; Πῶς
 “ οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι ἔτω δεῖ γε-
 “ νέσθαι; ” ἡ Καὶ ἀψάμενος ἑξ ὠτίου [ἑξ Μάλ-
 χος] ἰάσατο αὐτόν.

Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὰς παραγενομένους ἐπὶ
 αὐτόν Ἀρχιερεῖς, καὶ στρατηγούς ἑξ ἱερῶν, καὶ Πρεσ-
 βυτέρους· “ Ὡς ἐπὶ λησὴν ἐξεληλύθατε μετὰ
 “ μαχαίρων καὶ ξύλων; Καθ' ἡμέραν ὄντος μου
 “ μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐξετείνετε τὰς χεῖ-

h Luc. xxii. 48.

i Joh. xviii. 12.

k Luc. xxii. 49.

l Joh. xviii. 10, 11.

m Matth. xxvi. 52—54.

n Luc. xxii. 51—53.

TEMPUS.
A. D. 33.
Joh ante
crucifixio-
nem.

“ ρας ἐπ’ ἐμέ· ἀλλ’ αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα, καὶ ἡ
“ ἐξουσία τοῦ σκότους.” Ὁ τότε οἱ μαθηταὶ πάν-
τες, ἀφέντες αὐτὸν, ἔφυγον.

LOCUS.
Gethsema-
ne.

Ῥ Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ, περι-
βεβλημένος· σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατῶσιν αὐ-
τὸν οἱ νεανίσκοι. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα,
γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ’ αὐτῶν.

§. 131. *Christus ante Annam et Caiapham tradu-
citur. Petrus ter eum abnegat.*

Mane diei
crucifixio-
nis.

Ῥ Καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἀνναν πρῶτον· Summi
ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν Ἀρχιερεὺς pontificis
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβαλεύ- prætorium.
σας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον
ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. [Καὶ] ῥ ἀπέστειλεν αὐ-
τὸν ὁ Ἀννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν Ἀρ-
χιερέα. ῠ ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος,
καὶ ὁ ἄλλος μαθητής· ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ Ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς
τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος εἰσῆκει
πρὸς τῆς θύρας ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητής ὁ
ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ Ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ
θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. ῡ Εἰσήκεισαν
δὲ οἱ δούλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνδρακίαν πεποιη-

• Matth. xxvi. 56.

Ῥ Marc. xiv. 51, 52.

ῡ Joh. xviii. 13, 14.

ῥ Joh. xviii. 24.

ῠ Joh. xviii. 15, 16.

ῡ Joh. xviii. 18.

TEMPUS. κότες, (ὅτι ψύχος ἦν,) καὶ ἐθερμαίνοντο· ^u καὶ εἰς- LOCUS.
 A. D. 33. ελθὼν ἔσω [ὁ Πέτρος,] ἐκάθητο μετὰ τῷ ὑπηρε- Summi
 Mane diei crucifixio- τῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. pontificis
 nis. prætorium.

^x Καὶ οὗτος τῷ Πέτρῳ ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρ-
 χεται ^y ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς, ^z καὶ ἰδῶσα τὸν Πέ-
 τρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ, λέγει·
^a Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ; ^b ἄνθρωπος τέτου;
^b Ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· Οὐκ οἶδα, εὐδὲ ἐπίσταμαι
 τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον·
 καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

Καὶ ἡ παιδίσκη, ἰδῶσα αὐτὸν πάλιν, ἤρξατο
 λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν· Ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν
 ἐστίν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. ^c Καὶ διασάσης ὥσπερ
 ὥρας μιᾶς, ^d πάλιν οἱ παρεσῶτες * ἔλεγον τῷ
 Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος
 εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ὁ δὲ ἤρξατο ἀνα-
 θεματίζειν καὶ ὀμνύειν· Ὅτι ἐκ οἶδα τὸν ἄν-
 θρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. ^e Καὶ παραχρῆμα,
 ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ^f ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώ-
 νησε. ^g Καὶ γραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε τῷ Πέ-

* Λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ Ἀρχιερέως, συγγενὴς ὃν οὗ ἀπέ-
 κοψε Πέτρος τὸ ὠπίον· Οὐκ ἐγὼ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;
 Joh. xviii. 26.

^u Matth. xxvi. 58.

^x Marc. xiv. 66.

^y Joh. xviii. 17.

^z Marc. xiv. 67.

^a Joh. xviii. 17.

^b Marc. xiv. 68—70.

^c Luc. xxii. 59.

^d Marc. xiv. 70, 71.

^e Luc. xxii. 60.

^f Marc. xiv. 72.

^g Luc. xxii. 61.

TEMPUS. τῷ· ^h καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥήματος ἃ εἶπεν LOCUS.
D. 33. αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι Summi
ane diei “δὲς, ἀπαρνήσῃ με τρίς.” ⁱ Καὶ ἐξελθὼν ἐξω, pontificis
acifixio- ἐκλαυσε πικρῶς. prætorium.

§. 132. *Christus primum ante Caiapham, ac deinde ante universum Judæorum concilium traducitur. Profitetur se esse Christum, et mortis reus declaratur.*

κ' Ὁ οὖν Ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Ἐγὼ παρρησίᾳ
“ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν
“τῇ συναγωγῇ, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπως πάντοτε οἱ
“Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπλῷ ἐλάλησα
“ἄλλῳ. Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκη-
“κοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, ἔτοι οἶδασιν
“ἃ εἶπον ἐγώ.” Ταῦτα δὲ αὐτῷ εἰπόντος, εἰς
τὸ ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ,
εἰπὼν· Οὕτως ἀποκρίνη τῷ Ἀρχιερεῖ; Ἀπε-
κρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “Εἰ κακῶς ἐλάλησα,
“μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με
“δέρεις;”

¹ Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσ-
βυτέρειον καὶ λαὸς, Ἀρχιερεῖς τε καὶ Γραμματεῖς, καὶ

^h Marc. xiv. 72.

ⁱ Matth. xxvi. 75.

^k Joh. xviii. 19—23.

^l Luc. xxii. 66.

TEMPUS. ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν. ^m Οἱ LOCUS. ^{Summi pontificis, principum sacerdotum, seniorum et scribarum, praetorium}
 A. D. 33. δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτην κατὰ
 Mane diei crucifixio- ^{nis.} ^{nis.} Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐκ εὗρισκον. Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατὰ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. Καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατὰ αὐτῶν, λέγοντες· Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος· Ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ ἕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

Καὶ ἀναστὰς ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Πάλιν ὁ Ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει αὐτῷ· ⁿ Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τῆς ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
 “Ὁ ἐγώ εἰμι. Καὶ ὅψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.” ^p Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· “Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι.”
^q Τότε ὁ Ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτῶν,

^m Marc. xiv. 55—61.

ⁿ Matth. xxvi. 63, 64.

^p Marc. xiv. 62.

^p Luc. xxii. 70.

^q Matth. xxvi. 65, 66.

TEMPUS.
A. D. 33.
Manc diei
crucifixio-
nis.

λέγων· "Οτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχο-
μεν μαρτύρων; Ἴδε, νῦν ἠκέσαστε ἔβλασφημίαν
αὐτῷ. Τί ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον·
Ἐνοχος θανάτου ἐστί.

LOCUS.

Summi
pontificis,
principum
sacerdo-
tum, senio-
rum et scri-
barum,
prætorium.

Ἦ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέ-
παιζον αὐτῷ, δέροντες. ὁ καὶ ἤρξαντό τινες
ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτὸν, καὶ λέγειν αὐτῷ·
Ἦ Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐσιν ὁ παίσας
σε;

§. 133. *Christus ad Pilatum deducitur.*

Ἦ Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλαβον
πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. Καὶ δὴ-
σαντες αὐτόν, ἀπήγαγον ἄπο τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ
πραιτώριον· ὃ καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πι-
λάτῳ τῷ ἡγεμόνι. ὁ καὶ αὐτοὶ ἐκ εἰσῆλθον εἰς
τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μισανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα
φάγωσι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος
πρὸς αὐτὸς, καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν φέρετε
κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιὸς, οὐκ ἂν σοι

Pilati præ-
torium.

* Luc. xxii. 63.

* Marc. xiv. 65.

† Matth. xxvi. 68.

† Matth. xxvii. 1, 2.

× Joh. xviii. 28.

× Matth. xxvii. 2.

² Joh. xviii. 28—31.

TEMPUS. A. D. 33. Mane diei crucifixionis. LOCUS. Pilati praetorium.

παρεδώκαμεν αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. Εἶπον ἔν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν ἐκ ἑξέσιν ἀποκτείνειν ἕδενά.* ^a Ἡρξάντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες· Τοῦτον εὗρομεν διασρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.† ^b Εἰσῆλθεν ἔν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν· καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “ Ἀφ’ ἑαυτῆς σὺ τῆτο λέγεις, ἢ ἄλλοι “ σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; ” Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· “ Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς κόσμου τῆς τῆς. Εἰ ἐκ τῆς κόσμου τῆς τῆς “ ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ “ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· “ νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.” Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ

* ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Joh. xviii. 32.

† Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Πρεσβυτέρων, ἕδεν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σε καταμαρτυροῦσι; Καὶ ἐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἐν ῥῆματι ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Matth. xxvii. 12—14.

^a Luc. xxiii. 2.

^b Joh. xviii. 33—38.

TEMPUS.
... D. 33.
ane diei
sacrificio-

σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· “ Σὺ λέγεις ὅτι βα-
“ σιλεύς εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰς τῷτο γεγέννημαι,
“ καὶ εἰς τῷτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυ-
“ ρήσω τῇ ἀληθείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας
“ ἀκούει μου τῆς φωνῆς.” Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος·
Τί ἐστὶν ἀλήθεια; Καὶ τῷτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθε
πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδε-
μίαν αἰτίαν εὗρίσκω ἐν αὐτῷ·^c Οἱ δὲ ἐπίσχυον,
λέγοντες· Ὅτι ἀνασεύει τὸ λαὸν, διδάσκων κατ’
ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
ἕως ὧδε.

LOCUS.
Pilati præ-
torium.

§. 134. *Pilatus Christum ad Herodem mittit.*

^d Πιλάτος δὲ, ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν
εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι. Καὶ ἐπιγνὼς ὅτι
ἐκ τῆς ἑξουσίας Ἡρώδης ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς
Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύ-
ταις ταῖς ἡμέραις. Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰη-
σοῦν, ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανῶν ἰδεῖν
αὐτὸν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλ-
πιζε τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ’ αὐτοῦ γινόμενον. Ἐπη-
ρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν
ἀπεκρίνατο αὐτῷ. Εἰσήκεισαν δὲ οἱ Ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Γραμματεῖς, εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ.
Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς γρα-
τεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν

Herodis
palatium.

^c Luc. xxiii. 5.

^d Luc. xxiii. 6—12.

TEMPUS. ἔσθῃτα λαμπρὰν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. LOCUS.
 A. D. 33. Ἐγένοντο δὲ φίλοι οὗ, τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης Herodis
 Mane diei crucifixio- palatium.
 nis. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προὔπῃρχον
 γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.

§. 135. *Herodes Christum ad Pilatum remittit, qui eum absolvere frustra conatur.*

^c Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς Ἀρχιερεῖς, Pilati præ-
 καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τὸν λαόν, εἶπε πρὸς αὐτούς torium.
 Προσπνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τῆτον, ὡς ἀπο-
 σρέφοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδὲ, ἐγὼ, ἐνώπιον ὑμῶν
 ἀνακρίνας, οὐδὲν εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τέτῳ αἴ-
 τιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτῆ· ἀλλ' εἰδὲ Ἡρώ-
 δης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ,
 εἰδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. Παι-
 δεύσας ἔν αὐτὸν ἀπολύσω.

^f Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν
 ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον. ^g Ἦν δὲ ὁ
 λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συσασιασῶν δεδε-
 μένος, οἵτινες ἐν τῇ σάσει φόνον πεποιήκεισαν.
 Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ᾗρξατο αἰτεῖσθαι, κα-
 θὼς αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη
 αὐτοῖς, λέγων· ^h Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν;
 Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἦιδει
 γὰρ ὅτι διὰ φόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθη-

^c Luc. xxiii. 13—16.

^g Marc. xv. 7—9.

^f Matth. xxvii. 15.

^h Matth. xxvii. 17—22.

TEMPUS. μέντε δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ βήματι, ἀπέστειλε πρὸς LOCUS.
 .D. 38. αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μηδὲν σοι καὶ τῷ Pilati præ-
 tiorum. δικαίῳ· ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ'
 ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύ-
 τεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν
 Βαραββᾶν, τὸ δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς
 δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
 δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον, Βαραββᾶν.
 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τί ἔν ποιήσω Ἰησοῦν,
 τὸ λεγόμενον Χριστόν; ⁱΟἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγοντες·
 Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ τρίτον εἶπε
 πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν ἔστος; ἔδεν
 αἴτιον θανάτου εὑρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν
 αὐτὸν ἀπολύσω. ^kΟἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν·
 Σταύρωσον αὐτόν.

§. 136. *Pilatus, Christum dimittere iterum nequicquam aggressus, eum verberibus cæsum Judæis tumultuantibus tradit. Tradito illudunt milites, eumque abripiunt, ut crucifigant.*

^l Τότε ἔν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἑμασίγνωσε. Καὶ ^mοἱ στρατιῶται τῷ ἡγεμόνῳ, παραλαβόντες τὸ Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνέγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐκδύσαντες αὐτόν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκ-

ⁱ Luc. xxiii. 21, 22.

^k Marc. xv. 14.

^l Joh. xix. 1.

^m Matth. xxvii. 27—30.

TEMPUS. κίνην. Καὶ πλέξαντες σέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέ- LOCUS.
 A. D. 33. ᾤκησαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν ⁿ Pilati præ-
 Mane diei crucifixio- torium.
 nis. δεξιὰν αὐτοῦ. Καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν
 αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαῖρε, ὁ βα-
 σιλεὺς τῆς Ἰουδαίας. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτόν,
 ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν
 αὐτοῦ. ⁿ Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, καὶ
 λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα
 γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω. Ἐξ-
 ῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον
 σέφανον, καὶ τὸ πορφυρῆν ἱμάτιον. Καὶ λέγει
 αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτόν
 οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέ-
 γοντες· Σταύρωσον, σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ
 Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσατε·
 ἐγὼ γὰρ οὐκ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρί-
 θησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ
 κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυ-
 τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίησεν.

Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τῆτον τὸν λόγον,
 μάλλον ἐφοβήθη. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώ-
 ριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ;
 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίσιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει
 ἔν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας
 ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω
 ἀπολῦσαί σε; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι οὐκ εἶχες

TEMPUS. " ἔξασίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμῶ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδο- LOCUS.
 . D. 33. " μένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδὼς με σοὶ Pilati præ-
 une diei " μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει." Ἐκ τούτου ἐζητεῖ ὁ torium.
 cifixio- Πιλάτος ἀπολύσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔκραζον,
 λέγοντες· Ἐὰν τούτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος ὅ
 Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ποιῶν ἀντι-
 λέγει τῷ Καίσαρι.

Ὁ ἔν Πιλάτος, ἀκέσας τούτον τὸν λόγον, ἤγα- Pilati Tri-
 γεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῷ βήματος εἰς bunal, in
 τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαβ- loco qui di-
 βαθᾶ· ἦν δὲ παρασκευὴ τῷ πᾶσχα, ὥρα δὲ ὥσπερ citur Litho-
 ἔκτῃ· * καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς stroto.
 ὑμῶν. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἄρον, ἄρον, σαύρω-
 σον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βα-
 σιλεὺς ὑμῶν σαυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἀρχιε-
 ρεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλεὺς εἰ μὴ Καίσαρα.

Ὁ ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ
 μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο
 τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων· Ἀθῶός
 εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς
 ὁψεσθε. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· Τὸ
 αἶμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

* ἔκτῃ. Lectionem Codicibus et Versionibus omnibus
 comprobata, non ausus sum loco movere. Horam a me-
 dia nocte sextam, quæ Judæis et Romanis prima fuit, hic
 positam ex temporis distributione Asiaticis instituta, opinor,
 TOWNSONUM secutus: quem vide.

* Matth. xxvii. 24—26.

TEMPUS. Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς Ρτὸν διὰ σάσιν καὶ φόνον LOCUS
 A. D. 83. βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ἠτέντο· τὴν δὲ Ἰη- Pilati Tri-
 Mane diei σούν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν. ⁹ Καὶ ὅτε bunal, in
 crucifixio- loco qui
 nis. citur Lit-
 ἐνέπαιξαν αὐτῶν, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ strotos.
 ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἀπήγαγον
 αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

§. 137. Judas, pœnitentia ictus, laqueo se suspendit.

Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι Hierosoly-
 κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέσρεψε τὰ τριά- ma.
 κοντα ἀργύρια τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Πρεσ-
 βυτέροις, λέγων· Ἡμαρτον, παραδούς αἷμα ἀ-
 θῶον. Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει.
 Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀνεχώρησε·
 καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγατο. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς, λα-
 βόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον· Οὐκ ἔξεσι βαλεῖν
 αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν· ἐπεὶ τιμὴ αἵματος ἐστίν.
 Συμβάλιον δὲ λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν
 ἀγρὸν τῷ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. Διὸ
 ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς αἵματος, ἕως τῆς
 σήμερον. Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν διὰ Ἰερεμίου
 τῷ Προφῆτῃ, λέγοντος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα
 ἀργύρια, τὴν τιμὴν τῷ τετιμημένῳ, ὃν ἐτιμήσαντο
 ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τῷ
 κεραμέως, κατὰ συνέταξέν μοι Κύριος.

^p Luc. xxiii. 25. ^q Matth. xxvii. 31.

^r Matth. xxvii. 3—10.

§. 138. *Christus abducitur crucifigendus.*

TEMPUS.

D. 33.
hane diei
crucifixio-

LOCUS.

Prætorium
inter et
montem
Calvariæ.

^s Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι
* Σίμωνός τινος Κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ' αὐτοῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν ὅπως
σθεν εἶπεν Ἰησοῦς. Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος εἰς λαοῦ, καὶ γυναικῶν· αἱ καὶ ἐκόπουντο καὶ ἐθρήνην αὐτόν. Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς εἶπε· “Θυγατέρες Ἱερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε
“ ἐπ' ἐμὲ, πλὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. Ὅτι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐρῶσι· Μακάριαι αἱ σείραι, καὶ κοιλῖαι
“ αἱ ἐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν. Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς. Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιεῖσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;” Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο, κακοῦργοι, σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. ^t Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅς ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος, ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ᾔθελε πιεῖν.

Mons Calvariæ.

* Σίμωννα—τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥόφου. Marc. xv. 21.

^s Luc. xxiii. 26—32.

^t Matth. xxvii. 33, 34.

§. 139. *Quæ acciderunt ex quo Christus cruci pependit, dum ultimum vitæ spiritum emitteret.*

TEMPUS.
A. D. 33.
Mane diei
crucifixio-
nis.

^u Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν ^x οἱ στρατιῶται, ἔλα- LOCUS.
βον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, Mons Cal-
ἐκάσῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦν δὲ ὁ variæ.
χιτῶν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλην.
Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτὸν,
ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσαι. Ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ ἣ λέγουσα· Διεμερίσαντο τὰ
ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου
ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα
ἐποίησαν. ^y Ἐγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ
ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· ΙΗ-
ΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ
ΙΟΥΔΑΙΩΝ. Τῷτον οὖν τὸ τίτλον πολλοὶ ἀνέ-
γνωσαν τῷ Ἰουδαίων· ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ
τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον
Ἑβραϊσὶ, Ἑλληνιστῶν, Ῥωμαῖσι. Ἐλεγον οὖν τῷ
Πιλάτῳ οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφῃ·
Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε·
Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ Πι-
λάτος· Ὁ γέγραφα, γέγραφα. ^z Ἦν δὲ ὥρα
τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ^a Καὶ σὺν αὐτῷ

^u Matth. xxvii. 35.

^x Joh. xix. 23, 24, 25.

^y Joh. xix. 19—22.

^z Marc. xv. 25.

^a Marc. xv. 27, 28.

TEMPUS. *Luc. 23. 33.* *ane diei* *sacrificio-*
 σαυρῶσι δύο λησᾶς· ἓνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἓνα ἐξ εὐ- LOCUS.
 νύμων αὐτῶ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα· Mons Cal-
 Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. ^b Ὁ δὲ Ἰησοῦς variæ.
 ἔλεγε· “ Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί
 “ ποιοῦσι.” Καὶ εἰσήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ^c Οἱ
 δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν, κινῶντες
 τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων
 τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον
 σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατέβηθι ἀπὸ τοῦ
 σαυρῶ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες
 μετὰ τῶν Γραμματέων καὶ Πρεσβυτέρων, ἔλεγον·
 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Εἰ
 βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐσὶ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
 σαυρῶ, καὶ πεισεύσομεν αὐτῷ. Πέποιθεν ἐπὶ τὸν
 Θεόν· ῥυσάσθω νῦν αὐτὸν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε
 γάρ· Ὅτι Θεὸς εἰμι υἱός. ^d Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ
 καὶ οἱ σρατιῶται, προσερχόμενοι, καὶ ὄξος προσ-
 φέροντες αὐτῷ, καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. ^e Εἰς δὲ τῶν κρεμα-
 σθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέγων·
 Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς.
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων·
 Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι
 εἶ· καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξα-
 μεν ἀπολαμβάνομεν· ἔστος δὲ ὁ δὲν ἄτοπον ἐπραξε.

^b Luc. xxiii. 34, 35.

^c Matth. xxvii. 39—43.

^d Luc. xxiii. 36, 37.

^e Luc. xxiii. 39—43.

TEMPUS. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· Μνήσθητί με, Κύριε, ὅταν
 A. D. 33. ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Mons Cal-
 Mane diei crucifixio- variæ.
 nis. Ἰησοῦς· “ Ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ’ ἐμοῦ
 “ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.”

^f Εἰσήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τῇ Ἰησοῦ ἡ
 μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆ μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία
 ἡ τῇ Κλωπᾷ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ἰησοῦς
 οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα οὗ
 ἡγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· “ Γύναι, ἰδὲ ὁ
 “ υἱός σου.” Εἵτα λέγει τῷ μαθητῇ· “ Ἰδοὺ ἡ
 “ μήτηρ σε.” Καὶ ἀπ’ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν
 αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια.

A meridie
 ad tertiam
 horam po-
 meridia-
 nam, die
 crucifixio-
 nis.

^g Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶ-
 σαν τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἑννάτης. Περὶ δὲ τὴν
 ἑννάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ,
 λέγων· “ Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί;” τῆς
 ἑστῆς, Θεέ με, Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;
 Τινες δὲ τῶν ἐκεῖ ἐσώτων ἀκούσαντες, ἔλεγον·
 “ Ὅτι Ἥλιαν φωνεῖ οὗτος.” ^h Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ
 Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσαι, ἵνα τελειωθῇ
 ἡ γραφή, λέγει· “ Διψῶ.” Σκεῦος οὖν ἔκειτο
 ὄξους μεσόν· ⁱ καὶ εὐθέως δραμὼν εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ
 λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε ὄξους, καὶ περιθεὶς κα-
 λάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον·
 “ Ἀφες, ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας σῶσων αὐτόν.”

^f Joh. xix. 25—27.

^g Matth. xxvii. 45—47.

^h Joh. xix. 28, 29.

ⁱ Matth. xxvii. 48, 49.

TEMPUS.
A. D. 33.
meridie
11 tertiam
coram po-
meridia-
nam, die
crucifixio-
nis.

^k Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέ-
λεσται. ^l Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν κράζας φωνῇ με-
γάλῃ, ^m εἶπε· “ Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρα-
“ θήσομαι τὸ πνεῦμά μου.” Καὶ ταῦτα εἶ-
πὼν, ⁿ καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ
πνεῦμα.

LOCUS.
Mons Cal-
variae.

§. 140. *Quæ evenerunt ad Christi mortem. Qui
præsentes adfuere, dum ille cruci pendebat; et
cætera, quæ eodem die acta sunt.*

^o Καὶ ἰδὲ, τὸ καταπέτασμα τῆς ναοῦ ἐσχίσθη
εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη
καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν· καὶ τὰ μνημεῖα ἀνε-
ώχθησαν· καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων
ἀγίων ἠγέρθη. Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων
μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτῶν, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν
πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἐκα-
τόνταρχος καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν,
ιδόντες τὸν σεισμόν, καὶ ὅτι ἔτῳ κράζας ἐξέ-
πνευσεν, ^q ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· Ἀλη-
θῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν ὁ ἄνθρωπος. ^r Καὶ πάντες οἱ συμ-
πραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ, θεω-
ροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη
ὑπέσχεον.

^k Joh. xix. 30.

^m Luc. xxiii. 46.

^o Matth. xxvii. 51—54.

^q Matth. xxvii. 54.

^l Matth. xxvii. 50.

ⁿ Joh. xix. 30.

^p Marc. xv. 39.

^r Luc. xxiii. 48, 49.

TEMPUS.

A. D. 33.
Inter terti-
am et sex-
tam horam
pomeridia-
nam, die
crucifixio-
nis.

Εἰσῆκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ μακρό-

LOCUS.

θεν, καὶ γυναῖκες ὁρῶσαι ταῦτα· ^s ἐν αἷς ἦν Mons Cal-

variæ.

Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰα-
κώβου καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου· ^t αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ· ^u καὶ ἄλ-
λαι πολλαὶ αἱ συναναβαῖσαι αὐτῷ εἰς Ἱερο-
σόλυμα.

^x Οἱ ἔν Ἰερουσαλὴμ, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ
τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ
ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῷ σαββά-
του,) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν
αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ
στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ
σκέλη, καὶ τῷ ἄλλου τῷ συσταυρωθέντος αὐτῷ.
Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη
τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· ἀλλ'
εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν
ένυξε, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ
ὁ ἑωρακὺς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτῷ ἐστίν
ἡ μαρτυρία· καὶ κεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα
ὕμεῖς πισεύσητε. Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ
γραφὴ πληρωθῇ· Ὅς ἐν οὐ συντρίβήσεται αὐτῷ.
Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· Ὅψονται εἰς ὃν
ἐξεκέντησαν.

^s Matth. xxvii. 56.^t Matth. xxvii. 55.^u Marc. xv. 41.^x Joh. xix. 31—37.

TEMPUS.

A. D. 33.

espere diei
crucifixio-
nis.

Υ Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ^z ἦλθεν ἄνθρω-
πος πλῆσιος ^a ὀνόματι Ἰωσήφ, ἀπὸ Ἀριμαθαίας
πόλεως ^τ Ἰδαίων· ^b βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ
ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς ^ε
βασιλείαν ^θ Θεῶ. ^c Οὗτος, ^d μαθητὴς [ὦν] τῷ
Ἰησοῦ, (κεκρυμμένος δὲ διὰ ^ε φόβον ^τ Ἰδαίων,)*
^c τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾔτή-
σατο τὸ σῶμα ^θ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύ-
μασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε.
Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, ἐδώρήσατο τὸ
σῶμα τῷ Ἰωσήφ. ^f Ἦλθεν ^ε καὶ ἦρε τὸ σῶμα
τῷ Ἰησοῦ. ^ε Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ ἐλθὼν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον) φέρων μίγ-
μα σμύρνης καὶ ἀλόης ὥσεί λίτρας ἑκατόν. Ἔ-
λαβον οὖν τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἔδυσαν αὐτὸ
ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ
τοῖς Ἰδαίοις ἐνταφιάζειν. ^ε Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ,
ὅπου ἐσαυρώθη, κήπος καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον
καινόν, ^ε λελατομημένον ἐκ πέτρας, ^h ἐν ᾧ οὐδέ-
πω οὐδεὶς ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρα-

LOCUS.

Mons Cal-
variæ.

* οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν.

Luc. xxiii. 51.

^y Marc. xv. 42.

^a Luc. xxiii. 50, 51.

^c Luc. xxiii. 51.

^e Marc. xv. 43—45.

^g Marc. xv. 46.

^z Matth. xxvii. 57.

^b Luc. xxiii. 50, 51.

^d Joh. xix. 38.

^f Joh. xix. 38—41.

^h Joh. xix. 41, 42.

TEMPUS. σκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν. * ⁱ Κα- LOCUS.
 A. D. 33. τακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν Sepul-
 Vespere diei crucifixio- συνηλυθῆναι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεά- chrum in
 nis. σαντο τὸ μνημεῖον, καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐ- horto prop
 τῷ. Ὑποσρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ montem
 μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσυχάσαν κατὰ Calvariae.
 τὴν ἐντολήν. ^k Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδα-
 ληνή, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι
 τοῦ τάφου.

§. 141. Quæ acta sunt die illo qui crucis supplicium
 secutus est.

Dies post
 crucifixio-
 nem.

ⁱ Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρα- Hierosoly-
 σκευὴν, συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ma.
 πρὸς Πιλάτον, λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι
 ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς
 ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι
 τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήποτε ἐλθόντες
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴ-
 πωσι τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται
 ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης. Ἔφη δὲ
 αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε κησωδίαν· ὑπάγετε,
 ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ δὲ πορευθέντες

* Καὶ προσεκύλισε [ὁ Ἰωσήφ] λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

Marc. xv. 46.

ⁱ Luc. xxiii. 55, 56.

^k Matth. xxvii. 61.

^l Matth. xxvii. 62. ad fin.

TEMPUS. ἡσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὴν λίθον, LOCUS.
 .D. 33. μετὰ τῆς κενωδίας. Hierosoly-
 ma.

Idem die, ^m Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μαρία ἡ
 et horam Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τῆς Ἰακώβου, καὶ Σα-
 etiam ves- λώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλεί-
 tinam. ψωσιν αὐτόν.

^m Marc. xvi. 1.

FINIS PARTIS SEXTÆ.

PARS VII.

QUÆ ACTA SUNT PER QUADRAGINTA
DIES, A DIE RESURRECTIONIS AD
ASCENSIONEM.

§. 142. *Mulieres sepulchrum primum adeunt.*

TEMPUS. ^a
A. D. 33.
eane diei
minicæ
est cruci-
tionem.

KΑΙ λίαν πρῶτ' ἡ μιᾶς σαββάτων, ἀνατεί-
λαντος ἤλίου, ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον.

LOCUS.

Hortus pro-
pe montem
Calvariæ.

(^b Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος
γὰρ Κυρίου, καταβὰς ἐξ οὐρανό, προσελθὼν ἀπε-
κύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω
αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς
φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο
ὡσεὶ νεκροί.)

^c Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει
ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημεῖου; Καὶ ἀνα-
βλέψασαι θεωρῶσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν
γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ
μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθημένον ἐν τοῖς δεξι-

^a Marc. xvi. 2.

^b Matth. xxviii. 2—4.

^c Marc. xvi. 3—7.

TEMPUS.

A. D. 33.
Mane diei
dominicæ
post cruci-
fixionem.

οἷς, περιβεβλημένον σολὴν λευκὴν· καὶ ἐξεθαμ-
βήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε·
Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσαυρωμένον·
ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· Ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν
αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς
αὐτῶ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν
ὑμῖν. ^d Καὶ ἐξεληλυθῆσαι ταχὺ ἀπὸ τῆς μνημείου
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἕδραμον ἀπαγ-
γεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτῶ. ^e Ἐρχεται [Μα-
ρία ἡ Μαγδαληνὴ] πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς
τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει
αὐτοῖς· Ἦραν τὸ Κύριον ἐκ τῆς μνημείου, καὶ οὐκ οἶ-
δαμεν πῶς ἔθηκαν αὐτόν.

LOCUS.

Hortus pro-
pe montem
Calvariae.

§. 143. Petrus et Johannes sepulchrum invisunt.

^f Ἐξῆλθεν ἔνθα ὁ Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς,
καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. Ἐτρεχον δὲ οἱ δύο
ὁμῶς, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμε τάχιον τῷ
Πέτρῳ, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον. Καὶ
παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέν-
τοι εἰσῆλθεν. Ἐρχεται ἔνθα Σίμων Πέτρος ἀκο-
λουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ
θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα· καὶ τὸ σκεῦος, ὃ ἦν
ἐπὶ τῇ κεφαλῇ αὐτῶ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον,

^d Matth. xxviii. 8.^e Joh. xx. 2.^f Joh. xx. 3—9.

TEMPUS. *Α. D. 33. Mane diei dominicae post crucifixionem.* *ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. Τότε ἔν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν. Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.*

LOCUS. *Hortus prope montem Calvariae.*

§. 144. *Christus Mariae Magdalenae primum apparet.*

§ Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτὰς οἱ μαθηταί. Μαρία δὲ εἰσήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαί-
ουσα ἔξω. Ὡς ἔν ἐκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνη-
μεῖον· καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζο-
μένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἓνα πρὸς τοῖς πο-
σίν, ὅπως ἔκειτο τὸ σῶμα τῷ Ἰησοῦ. Καὶ λέγουσιν
αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς·
Ὅτι ᾔηραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα πᾶ ἔθηκεν
αὐτόν. Καὶ ταῦτα εἰπῶσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω,
καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα· καὶ ἔκ ἡδαι ὅτι ὁ Ἰησοῦς
ἐστὶ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “Γύναι, τί κλαίεις;
“ τίνα ζητεῖς;” Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηρυχὸς
ἐστὶ, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάψασας αὐτόν,
εἰπέ μοι ποῦ αὐτόν ἔθηκες, καὶ γὰρ αὐτόν ἀρῶ.
Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “Μαρία.” Στραφεῖσα
ἐκείνη λέγει αὐτῷ· Ῥαββανὶ, ὃ λέγεται, διδά-
σκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· “Μὴ με ἀπτε·
“ οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸ πατέρα μου πο-

§ Joh. xx. 10—17.

TEMPUS. “ ρεύκ δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μκ, κὲ εἶπὲ αὐτοῖς” LOCUS.
 A. D. 33. “ Ἀναβαίνω πρὸς τὸ πατέρα μκ κὲ πατέρα ὑμῶν, Hortus pro-
 Mane diei dominicæ post cruci-
 fixationem. “ κὲ Θεόν μκ κὲ Θεὸν ὑμῶν.” pe montem
 Calvariae.

§. 145. *Secunda vice Christus se ostendit.*

ἡ Ὠς δὲ ἐπορεύοντο * ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς
 αὐτῶ, κὲ ἰδὲ, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων·
 “ Χαίρετε.” Αἱ δὲ προσελθῆσαι ἐκράτησαν αὐτῶ
 τῆς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. Τότε λέγει
 αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε,
 “ ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μκ ἵνα ἀπέλθωσιν
 “ εἰς τὸ Γαλιλαίαν, καὶ κεῖ με ὄψονται.”

§. 146. *Judæorum primariorum cum Romanis ini-
 tum consilium.*

ἰ Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδὲ, τινὲς τῶ κερσωδίας, Hierosoly-
 ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς Ἀρχιερεῦ-
 σιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέντες μετὰ
 τῶ Πρεσβυτέρων, συμβεβηλὸν τε λαβόντες, ἀργύρια
 ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς γρατιώταις, λέγοντες· Εἵπατε,
 “ Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτῶ, νυκτὸς ἐλθόντες, ἔκλεψαν
 αὐτὸν, ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ εἰὰν ἀκυσθῇ τῆτο
 ἐπὶ τῷ ἡγεμόνῳ, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν, κὲ ὑμᾶς
 ἀμερίμνους ποιήσομεν. Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀρ-

* Nempe Maria Magdalene, Maria mater Jacobi, et Sa-
 lome.

ἡ Matth. xxviii. 9, 10.

ἰ Matth. xxviii. 11—15.

TEMPUS. γύρια, ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη
 A. D. 33. ὁ λόγος ἔτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.
 Hane diei
 dominicae
 post cruci-
 xionem.

LOCUS.
 Hierosoly-
 ma.

§. 147. *Aliae faeminae sepulchrum visunt.*

Ἡ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὅρθη βαθέος, ἥλ- Hortus pro-
 θον * ἐπὶ τὸ μνήμα, φέρουσαι ἃ ἠτοίμασαν ἀρώ- pe montem
 ματα· καὶ τινες σὺν αὐταῖς. Εὗρον δὲ τὸ λίθον Calvariae.
 ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. Καὶ εἰσελ-
 θούσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ
 ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ
 ἰδοὺ, δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν
 ἀστραπίζουσιν. Ἐμφοβῶν δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ
 κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς
 αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;
 οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλά-
 λησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων· Ὅτι
 δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας
 ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι· καὶ τῇ
 τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τὰ ῥη-
 μάτων αὐτοῦ. Καὶ ὑποσρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου,
 ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσι
 τοῖς λοιποῖς.

* Nempe Joanna, ut videtur, cum aliis faeminis tum ex Galilæa, tum Hierosolymitanis. Has autem verisimile est, ex sepulchro mox redeuntes, Mariam Magdalenam in via forte obviam factam, comitem sibi adjunxisse. Vid. pag. insequentem, l. 1.

* Luc. xxiv. 1—12.

TEMPUS. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ Ἰωάννα, καὶ LOCUS.
 A. D. 33. Μαρία Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ Hortus prope montem Calvariae.
 Mane diei dominicae
 post crucifixionem. ἔλεγον πρὸς τὰς ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥσεί λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίσταν αὐταῖς. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν* ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθονία κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

§. 148. *Christus apparet duobus discipulis illis qui Emmaum ibant.*

Vespere diei dominicae, sive tertiae diei post crucifixionem.

¹ Καὶ ἰδὲ, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν Via inter Hierosolymam et Emmaum.
 αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σαδίς ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ἥ ὄνομα Ἑμμαῦς. Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τέτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτῶν, καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατῶντο ὥστε μὴ ἐπιγινῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· “Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, ἃς ἀντιβάλλετε
 “ πρὸς ἀλλήλους περιπατῶντες, καὶ ἐσε σκυθρω-
 “ ποί;” Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ὃ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “Ποῖα;”

* Secunda quidem vice. Vid. Joh. xx. 3.

¹ Luc. xxiv. 13—35.

TEMPUS. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ καὶ Ναζωραίου, LOCUS.
 A. D. 33. ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ Via inter
 Vespere λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ· ὅπως τε Hierosoly-
 iliei domi- παρέδωκαν αὐτὸν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες mam et
 nicae, sive post cruci- ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου, καὶ ἐσαύρωσαν αὐτόν. Emmaum.
 fixationem. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων
 λυτροῦσθαι τὸ Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πάνσι τέ-
 τοις, τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' ἧς
 ταῦτα ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν
 ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνη-
 μεῖον. Καὶ μὴ εὑρῆσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον,
 λέγασθαι καὶ ὀπλισίαν ἀγγέλων ἐωρακέναι, οἱ λέ-
 γουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθον τινες τῶν σὺν
 ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὔρον ἕτω καθὼς καὶ αἱ
 γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς
 εἶπε πρὸς αὐτάς· “ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ
 “ καρδίᾳ καὶ πνεύματι ἐπὶ πάνσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ
 “ προφῆται. Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸ Χρι-
 “ στόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;” Καὶ
 ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προ-
 φητῶν, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γρα-
 φαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην
 οὗ ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω
 πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτόν, λέγουσιν·
 Μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶ, καὶ κέ-
 κλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ μεῖναι σὺν
 αὐτοῖς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτόν

TEMPUS. μετ' αὐτῶν, λαβὼν τ' ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας
 A. D. 33. ἐπέδιδε αὐτοῖς. Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους·
 Vespere μοι, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους·
 diei domi- Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὥς
 nicæ, sive νετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους·
 tertiæ diei Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὥς
 post cruci- ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὥς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς
 fixationem. γραφάς; Καὶ ἀνασάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ὑπέσρεψαν
 εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τὰς ἐν-
 δεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας· Ὅτι ἠγέρθη
 ὁ Κύριος ὅντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι.* Καὶ αὐτοὶ
 ἐξηγῶντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὥς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν
 τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

LOCUS.

Emmaus.

Hierosoly-
ma.

§. 149. *Christus, absente Thoma, discipulis apparet.*

^m Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλόντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς
 ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· “Εἰρήνη
 “ ὑμῖν.” Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι
 ἐδόκην πνεῦμα θεωρεῖν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “Τί
 “ τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀνα-
 “ βαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἴδετε τὰς
 “ χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγώ
 “ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε· ὅτι πνεῦμα
 “ σὰρκα καὶ ὀστέα ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε
 “ ἔχοντα.” Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς
 τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας. Ἐτι δὲ ἀπιστούντων
 αὐτῶν ἀπὸ τοῦ χαῖος, καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐ-

* 1 Cor. xv. 5.

^m Luc. xxiv. 36—43.

TEMPUS. τοῖς· “Ἐχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε;” Οἱ δὲ LOCUS.
 A. D. 33. ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπίῃ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισ- Hierosoly-
 vespere σίης κηρίον. Καὶ λαβὼν, ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.
 diei domi-
 nicæ, sive
 tertie diei
 post cruci-
 xionem. Ἦ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· “Εἰρήνη
 “ ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ
 “ πέμπω ὑμᾶς.” Καὶ τῷτο εἰπὼν ἐνεφύσησε, καὶ
 λέγει αὐτοῖς· “ Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον. Ἄν
 “ τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς·
 “ ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.”

§. 150. *Christus, præsentē Thoma, discipulis iterum apparet.*

primam in-
 tr et octa-
 nam diem
 post Resur-
 rectionem. Ὁ Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δί-
 θυμος, οὐκ ἦν μετ’ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.
 Ελεγον ἔν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἐωράκαμεν
 τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
 ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν
 δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν
 χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.
 Καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μα-
 θηταί αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ’ αὐτῶν. Ἐρχεται ὁ
 Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον,
 καὶ εἶπεν· “Εἰρήνη ὑμῖν.” Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ·
 “ Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς
 “ μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν
 “ πλευράν μου· καὶ μὴ γίνῃς ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.”

ⁿ Joh. xx. 21—23.

• Joh. xx. 24—29.

TEMPUS. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύ- LOCUS.
 A. D. 33. ριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Hierosoly-
 Dies octava post Resur- “Ὅτι ἑώρακάς με, Θωμᾶ, πεπίστευκας· μακά-
 rectionem. ριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.” P Καὶ
 ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ σκληροκαρδίαν,
 ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον ἐκ ἐπί-
 στευσαν.

§. 151. Undecim discipuli in Galilæam abeunt.
 Christus ibi discipulis suis semel atque iterum
 se manifestat.

Octavam
 inter et
 quadragesi-
 mam diem
 post Resur-
 rectionem.

Q Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Galilæa.
 Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰη-
 σοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, προσεκύνησαν αὐτῷ·
 οἱ δὲ ἐδίσασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλά-
 λησεν αὐτοῖς, λέγων· “Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία
 “ ἐν ἡρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.”

I Μετὰ ταῦτα ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰη-
 σοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῇ θαλάσσης τῇ Τιβεριαά-
 dos· ἐφάνερωσε δὲ ἕτως. Ἦσαν ὁμῶς Σίμων Πέ- Mare Tibe-
 τρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθα- riadis.
 ναήλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῇ Γαλιλαίας, καὶ οἱ ἑ Ζεβεδαῖοι,
 καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτῶν δύο. Λέγει αὐτοῖς
 Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἀλιεύειν. Λέγουσιν αὐ-
 τῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον, καὶ

P Marc. xvi. 14.

Q Matth. xxviii. 16—18.

I Joh. xxi. 1—24.

TEMPUS. ανέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ LOCUS.
A. D. 33. νυκτὶ ἐπιάσαν ἄδεν. Πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης Mare Tibe-
octavam ἔση ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ἤδεισαν riadis.
inter et οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
quadragesi- Ἰησοῦς· “ Παιδιά, μή τι προσφάγιον ἔχετε ;”
nam diem οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ
post Resur- Ἰησοῦς· “ Παιδιά, μή τι προσφάγιον ἔχετε ;”
rectionem. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὐ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
“ Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῷ πλοίου τὸ δίκ-
“ τυον, καὶ εὐρήσετε.” Ἐβαλον ἔν, καὶ ἔκ ἔτι
αὐτὸ ἐλκῦσαι ἰσχυσαν ἀπὸ τῷ πλήθους τῶ ἰχθύων.
Λέγει ἔν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς,
τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστι. Σίμων οὖν Πέτρος,
ἀκέσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι, τῷ ἐπενδύτην διεζώσατο,
(ἦν γὰρ γυμνός,) καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θά-
λασσαν. Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ
ἦλθον, (ἐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ’
ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων,) σύροντες τὸ δίκτυον
τῶ ἰχθύων. Ὡς ἔν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπεσιν
ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον, καὶ
ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Ἐνέγκατε
“ ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν.” Ἀνέβη
Σίμων Πέτρος, καὶ εἴλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τὴν γῆν,
μεσὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν·
καὶ τοσάτων ὄντων ἐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· “ Δεῦτε, ἀριστήσατε.” Οὐδεὶς
δὲ ἐτόλμα τῶ μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· Σὺ τίς
εἶ ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. Ἐρχεται οὖν ὁ
Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς,

TEMPUS. *A. D. 33. Octavam inter et quadragessimam diem post Resurrectionem.* καὶ τὸ ὁψάριον ὁμοίως. Τοῦτο ἤδη τρίτον ἔφανε-
 ρώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ LOCUS. Mare Tiberiadis.
 νεκρῶν. Ὅτε οὖν ἤρξηνσαν, λέγει τῷ Σίμωνι
 Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· “ Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με
 “ πλεῖον τούτων;” Λέγει αὐτῷ· Ναὶ, Κύριε· σὺ
 οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· “ Βόσκει τὰ
 “ ἀρνία μου.” Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον·
 “ Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με;” Λέγει αὐτῷ· Ναὶ,
 Κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ·
 “ Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου.” Λέγει αὐτῷ τὸ
 τρίτον· “ Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με;” Ἐλυπήθη
 ὁ Πέτρος, ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· “ Φιλεῖς
 “ με;” καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας,
 σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
 “ Βόσκει τὰ πρόβατά μου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
 “ σοι, ὅτε ἥς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν, καὶ
 “ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς,
 “ ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσῃ, καὶ
 “ οἴσει ὅπως οὐ θέλεις.” Τῷτο δὲ εἶπε, σημαίνων
 ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸ Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν
 λέγει αὐτῷ· “ Ἀκολούθει μοι.” Ἐπιστραφεὶς δὲ
 ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς,
 ἀκολουθεῖντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ
 σῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδόν
 σε; Τῷτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύ-
 ριε, ἕτος δὲ τί; Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· “ Ἐὰν
 “ αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε;

TEMPUS. " σὺ ἀκολούθει μοι." Ἐξῆλθεν ἔν ὁ λόγος ἔτος LOCUS.
A. D. 33. εἰς τὰς ἀδελφὰς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο- Mare Tibe-
Octavam τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο- riadis.
inter et τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο-
quadragesi- τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο-
nam diem τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο-
most Resur- τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο-
rectionem. τῆς ἀδελφῆς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ἔκ ἀπο-

§. 152. Quæ præcepit Christus discipulis suis de præ-
dicatione Evangelii.

Ἔειπε δὲ αὐτοῖς. " Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλά-
" λησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὧν σὺν ὑμῖν. ὅτι δεῖ
" πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ
" νόμῳ Μωσέως, καὶ προφήταις, καὶ ψαλμοῖς περὶ
" ἐμοῦ." Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸ νοῦν, ἵνα συν-
" ἵεναι τὰς γραφάς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. " Ὅτι οὕτω
" γέγραπται, καὶ ἔτι δεῖ παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ
" ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχ-
" θῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφε-
" σιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρχάμενον
" ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δὲ ἐσεὶ μάρτυρες τού-
" των. Ἰ Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα
" τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
" Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. δι-
" δάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλά-

* Luc. xxiv. 44—48.

* Matth. xxviii. 19, 20.

TEMPUS. " μην ὑμῶν. ^u Ὁ πισεύσας καὶ βαπτισθεὶς σω- LOCUS.
 A. D. 33. " θήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κατακριθήσεται. ^u Mare Tibe-
 Octavam " ^x Καὶ ἰδὲ, ἐγὼ ἀποσέλλω ^τ ἐπαγγελίαν ^θ πα-
 inter et " τρὸς μὲ ἐφ' ὑμᾶς. ^y Σημεῖα δὲ τοῖς πισεύ-
 quadragesi- " σασι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί
 mam diem " μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσῃσι
 post Resur- " καιναῖς· ὅφεις ἀρᾶσι· καὶ θανάσιμόν τι πί-
 rectionem. " ωσιν, οὐ μὴ αὐτὰς βλάβει· ἐπὶ ἀρρώστους χεῖ-
 " ρας ἐπιθήσῃσι, καὶ καλῶς ἔξουσιν. ^z Ὑμεῖς δὲ
 " καθίστατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ, ἕως οὗ ἐν-
 " δύσησθε δύναμιν ἐξ ὑψους. ^a Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ
 " μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς
 " συντελείας ^θ αἰῶνος. Ἀμήν."

δ. 153. Christi Ascensio.

^b Ὁ μὲν ἔν Κύριος, μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς,
^c ἐξήγαγε αὐτὰς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν· καὶ, ἐπ' αὐ- Bethania.
 ρας τὰς χεῖρας αὐτῶν, εὐλόγησεν αὐτάς. Καὶ
 ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτὰς, ^d ἀνελήφθη
 εἰς τὸ οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν ^θ Θεοῦ.

Dies qui As-
 censionem
 et festum
 Pentecostes
 intercede-
 bant.

^e Καὶ αὐτοὶ, προσκυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέστρε-
 ψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης. Καὶ Hierosoly-
 ma.

^u Marc. xvi. 16.

^y Marc. xvi. 17, 18.

^a Matth. xxviii. 20.

^c Luc. xxiv. 50, 51.

^e Luc. xxiv. 52, 53.

^x Luc. xxiv. 49.

^z Luc. xxiv. 49.

^b Marc. xvi. 19.

^d Marc. xvi. 19.

TEMPUS. ἦσαν διαπαντός ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνῶντες καὶ εὐλο- LOCUS.
A. D. 33. γῶντες τὸ Θεόν. Hierosoly-
ma.

Post Pente-
costen. ἴ Εκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχῶ, ἔ
Κυρίῳ συνεργῶντος, καὶ τὸ λόγον βεβαιῶντος διὰ τὸ
ἐπακολοθεῖν τῶν σημείων.

ἔ Πολλὰ μὲν ἔν καὶ ἄλλα σημεία ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτῶ, ἃ ἔκ ἑσὶ γε-
γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ἡ ἄτινα ἐὰν γρά-
φηται καθ' ἓν, ἔδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸ κόσμον χωρῆ-
σαι τὰ γραφόμενα βιβλία. ἱ Ταῦτα δὲ γέγραπται,
ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνό-
ματι αὐτοῦ. κ Ἀμήν.

ἴ Marc. xvi. 20.

ἔ Joh. xx. 30.

ἡ Joh. xxi. 25.

ἱ Joh. xx. 31.

κ Joh. xxi. 25.

EVANGELIORUM

HARMONIA BREVIS.

EVANGELIUM

HARMONIA BREVIS

EVANGELIUM

HARMONIA BREVIS

EVANGELIORUM

HARMONIA BREVIS.

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
		§. 1. Præfatio. i. 1—4.	§. 2. ΤΟΤ ΛΟ- ΓΟΤ Præ-existen- tia et Deitas. i. 1—18.
		§. 3. Elizabe- thæ conceptio. i. 5—25.	
		§. 4. Salutatio ad Mariam. i. 26—38.	
		§. 5. Maria in- visit Elizabe- tham. i. 39—56.	
		§. 6. Nascitur Johannes Bapti- sta. i. 57—79.	
§. 7. Angelus apparet Josepho. i. 18—25.		§. 8. Christi na- tivitas. ii. 1—7.	
§. 9. Christi Genealogia. i. 1—17.		iii. 23—38.	
		§. 10. Angelus apparet Pastori- bus, qui Christum adeunt. ii. 8—20.	
		§. 11. Christi Circumcisio. ii. 21.	
i. 25.			

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
		§. 12. Christus in Templo præsentatus. ii. 22—38.	
§. 13. Magi. Christi fuga in Ægyptum. Herodis crudelitas. Christi reditus. ii. 1—23.		ii. 39. §. 14. Christus it ad Paschatis festum, 12 annos natus. ii. 40—52. §. 15. De Johanne Baptista et ejus Ministerio. iii. 1—3.	
iii. 1—12. §. 16. Christi Baptismus. iii. 13—17.	i. 1—8. i. 9—11.	iii. 21—23. §. 17. Tentatio Christi. iv. 1—13.	
iv. 1—11.	i. 12, 13.		§. 18. Testimonium Johannis Baptistæ de Christo, et quos illud effectus habuerit. i. 19—52. §. 19. Nuptiæ in Cana. ii. 1—12. §. 20. Christus Hierosolymam petit tempore Paschatis, et expellit mercatores e Templo. ii. 13. <i>ad fin.</i> §. 21. Christi colloquium cum Nicodemo. iii. 1—21. §. 22. Christus commoratur et baptizat in Judæa. Johannes Baptista superio-

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
			rem Christi dignitatem prædicat. iii. 22. <i>ad fin.</i>
			§. 23. Christus secedit in Galilæam, post Baptistæ incarcerationem. Dum transit per Samariam, Discipulos colligit. iv. 1—42.
iv. 12. xiv. 3—5.	i. 14. vi. 17—20.	iii. 19, 20. iv. 14.	§. 24. Christus exercet in Galilæa suum primum Ministerium. Sanat in Cana unius e regis Herodis ministris filium qui Capernaumi ægrotabat. iv. 43. <i>ad fin.</i>
		§. 25. Christus petit Nazareth, ubi vitam suam miraculo conservat; ac deinde Capernaumi commoratur. iv. 15—31.	
iv. 13—16.		§. 26. Simonis et Andreae, simulque Jacobi et Johannis vocatio; nec non Miraculum, quod illam præcessit. v. 1—11.	
iv. 18—22.	i. 16—20.		
	§. 27. Christus in Synagoga Capernaumi dæmoniacum sanat. i. 21—28.	iv. 31—37.	
§. 28. Petri socius et alii multi sanantur. Chris-			

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
tus, quem non- nulli e suis Disci- pulis comitantur, docet, et edit mi- racula per Galilæ- am. viii. 14—17.	i. 29—34. i. 35—39. §. 29. Christus Leprosus sanat. i. 40—45.	iv. 38—41. iv. 42—44. v. 12—16. §. 30. Christus Paralyticum sa- nat. v. 17—26. v. 27, 28.	
ix. 2—8. ix. 9.	ii. 1—12. §. 31. Matthæi vocatio. ii. 13, 14.		§. 32. Ægroti sanatio ad Be- thesdam. v. 1. <i>ad fin.</i>
xii. 1—8. §. 34. Christus hominem, cujus erat arida manus, die Sabbati sanat: Pharisæis se sub- ducit, et multos sanat. xii. 9—21.	ii. 23—28. iii. 1—12.	§. 33. Christus Discipulos suos excusat, quod spicas die Sabbati vellant. vi. 1—5. vi. 6—11. §. 35. Christus secedit in mon- tem: vocat ad se Discipulos suos: duodecim eligit: eum sequitur magna multitu- do; multos sanat. iv. 12—19.	
x. 2—4. §. 36. Christi sermo in Monte. v. 1. <i>ad fin.</i> vi. 1. <i>ad fin.</i> vii. 1. <i>ad fin.</i>	iii. 13—19.	vi. 20—30. 32—36. vi. 37—42. 31. 44—49. §. 37. Centuri-	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
viii. 5—13.		onls famulus sanatur. viii. 1—10. §. 38. Viduæ filius resuscitatur in civitate Naïn. vii. 11—17. §. 39. Christi responsum Discipulis a Johanne Baptista missis. vii. 18—35.	
xi. 2—19. §. 40. Christi monita ad Judæos, cum eos ad divina sua opera respicere jubet. xi. 20. <i>ad fin.</i>		§. 41. Mulieri, quæ peccatrix fuerat, peccata publice remittuntur a Christo, qui in convivio sedebat cum Phariseo. vii. 36. <i>ad fin.</i>	
§. 42. Christus iterum Galilæam circumiens Dæmoniacum sanat: Scribæ autem et Pharisei Spiritum Sanctum blasphemant. ix. 35. xii. 22—37. §. 43. Scribæ et Pharisei ideo objurgantur, quod a Christo signum peterent. xii. 38—45.	vi. 6. iii. 22—30.	viii. 1—3. xi. 14—23. xi. 16. 29—32. 24—26. §. 44. Quinam sint vere benedicti. xi. 27, 28.	
§. 45. Christus			

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
veros Discipulos suos tanquam secum sanguine maxime con- junctos habet. xii. 46. <i>ad fin.</i>	iii. 31. <i>ad fin.</i>	viii. 19—21. §. 46. Christus in convivio cum Pharisæo sedens, Pharisæorum, scribarum, legis- que doctorum hypocrisin notat et verbis graviter castigat. xi. 37. <i>ad fin.</i> §. 47. Christus Discipulos suos et plebem docet. xii. 1. <i>ad fin.</i> §. 48. Ex quo- rundam Galilæo- rum calamitati- bus Judæos sibi exemplum sume- re jubet Christus. xiii. 1—9.	
§. 49. Parabola: curiis usus sit Christus: unius ex iis explicatio- nem Discipulis suis proponit. xiii. 1—53.	iv. 1—34.	viii. 4—18.	
§. 50. Christus Lacum transire jubet: quæ inter navigandum eve- nerunt: tempe- tas sedata. viii. 18—27.	iv. 35. <i>ad fin.</i> §. 51. Christus Dæmoniacum Gadarensem sa- nat. v. 1—20.	viii. 22—25. ix. 57. <i>ad fin.</i>	
viii. 28, <i>ad fin.</i>	§. 52. Levi con- vivium. Christi	viii. 26—39.	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
	colloquium ibidem habitum cum Discipulis suis. Jairi filia resuscitata. v. 21. <i>ad fin.</i>	viii. 40. <i>ad fin.</i> v. 29 <i>ad fin.</i>	
ix. 1. 10—26. §. 53. Duos cæcos sanat Christus. ix. 27—31. §. 54. Christus mutum Spiritum ejicit. Rursus, Pharisæi blasphemant. ix. 32—34.	ii. 15—22.		
xiii. 54. <i>ad fin.</i> §. 56. Quam ob causam mittuntur duodecim Apostoli ad prædicandum Evangelium. ix. 36. <i>ad fin.</i> §. 57. Præcepta et monita Apostolis data a Christo, ad missionem suam rite exequendam. x. 1. x. 5. <i>ad fin.</i> §. 58. Christus iter suum per Galilæam pergit. xi. 1.	§. 55. Christus Nazareth repens, rursus a suis contemptui habetur. vi. 1—6. vi. 7—11.		
§. 60. Mors Johannis Baptistæ. xiv. 6—12.	§. 59. Pœnitentiam prædicant duodecim Apostoli, et Miracula ubique edunt, vi. 12, 13. vi. 21—29.	ix. 1—5. ix. 6.	
		§. 61. De fama	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
		Christi audit Herodes, et eum videre cupit. ix. 7—9.	
xiv. 1, 2.	vi. 14—16. §. 62. Duodecim Apostolorum reditus. vi. 30, 31.	ix. 10.	§. 63. Panibus quinque et geminis piscibus quinque hominum millias saturantur. vi. 1—14.
xiv. 13—21. §. 64. Supra mare Christus ambulat. xiv. 22. <i>ad fin.</i>	vi. 32—44. vi. 45. <i>ad fin.</i>	ix. 10—17.	vi. 15—21. §. 65. Sermo-nes a Christo ha- biti cum plebe in oppido Caperna- umo, in Synago- ga ejusdem urbis, et cum Discipulis suis. Petri con- fessio. vi. 22. <i>ad fin.</i>
xv. 1—20. §. 67. Christus sanat filiam Sy- rophœnissæ mu- lieris. xv. 21—28.	§. 66. Christi sermo cum Pha- risæis et scribis, cum plebe, suis- que Discipulis, de manducando illotis manibus. vii. 1—23. vii. 24—30. §. 68. Christus hominem sur- dum et mutum sanat. vii. 31. <i>ad fin.</i>		
xv. 29—31. §. 69. Christus plus quatuor ho- minum millia cum septem pa-			

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
nibus et paucis pisciculis saturat. xv. 32. <i>ad fin.</i>	viii. 1—10.		
§. 70. Pharisei et Sadducei rursus signum e cœlo petunt. xvi. 1—4.	viii. 11, 12. §. 71. Discipuli admonentur ut caveant a fermento Phariseorum et Sadduceorum. viii. 13—21.		
xvi. 4—12.	§. 72. Christus cæcum sanat prope Bethsaïdam. viii. 22—26.		
§. 73. Petrus iterum confitetur Jesum esse Christum. xvi. 13—20.	viii. 27—30. §. 74. Christus passionem et resurrectionem suam clarius prædicit, redarguit Petrum, omnesque hortatur ut ipsi se abnegent.	ix. 18—21.	
xvi. 21. <i>ad fin.</i>	viii. 31. <i>ad fin.</i> ix. 1.	ix. 22—27.	
§. 75. Christi transfiguratio. Illius sermo cum tribus Discipulis, cum de monte descenderet. xvii. 1—13.	ix. 2—13. §. 76. Christus mutum et surdum spiritum ejicit. ix. 14—29.	ix. 28—36.	
xvii. 14—21.	§. 77. Christus passionem et resurrectionem su-	ix. 37—43.	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
xvii. 22, 23.	am rursus prædicit. ix. 30—32.	ix. 43—45.	
§. 78. Christus miraculum edit solvendi Tributi causa. xvii. 24. <i>ad fin.</i>			
§. 79. Discipuli contendunt inter se, quis major futurus sit. Christi ea de re agendi ratio et sermo. xviii. 1. <i>ad fin.</i>	ix. 33. <i>ad fin.</i>	ix. 46—50. §. 80. Septuaginta Discipuli, moniti a Christo quo pacto se gerant, mittuntur. x. 1—16.	§. 81. Christus Hierosolymam petit ad festum Tabernaculorum. Illius agendi ratio et sermo, dum festum celebraretur. vii. 2. <i>ad fin.</i> §. 82. Mulier in adulterio deprehensa coram Christo sistitur. viii. 2—11. §. 83. Sermones a Christo habiti cum scribis et Pharisæis, cum iis qui in illum credebant, cumque Judæis non credentibus. viii. 12. <i>ad fin.</i> §. 84. Christus hominem a natiuitate cæcum sa-

MATTH.

MARC.

LUC.

JOHAN.

nat. Quæ ex hoc
miraculo conse-
cuta sint. ix. 1. *ad*
fin. x. 1—21.

§. 85. Septua-
ginta Discipulo-
rum reditus. x.
17—24.

§. 86. Docetur
Legisperitus quo-
modo vita æterna
comparetur. x.
25—37.

§. 87. Discipu-
li rursus orandi
modum docen-
tur. xi. 1—13.

§. 88. Christus
sanat mulierem,
quæ per annos
18 infirma et in-
clinata fuerat.
xiii. 10—21.

§. 89. Christus
quæstioni respon-
det, Utrum pauci
salvi futuri sint?
xiii. 22. *ad fin.*

§. 90. Quæ
acta sunt, cum
Christus die Sab-
bati cum quodam
Pharisæorum
principe panem
manducaret. xiv.
1—24.

§. 91. Christus
plebem docet,
quæ difficultates
cum suæ religio-
nis professione
conjungantur.
xiv. 25. *ad fin.*

§. 92. Christus
adversus Phari-
sæos et scribas
excusat seipsum.

MATTH.

MARC.

LUC.

JOHAN.

quod publicanos
et peccatores do-
ceat. xv. 1. *ad fin.*

§. 93. Christus,
adhibita iniqui
villici parabola,
Discipulos suos
edocet. Pharisei
redarguuntur.
xvi. 1. *ad fin.*

§. 94. Christus
Discipulos suos
rursus et amplius
edocet. xvii.
1—10.

§. 95. Samari-
tani Christum re-
cipere nolunt.
Jacobus et Jo-
hannes ab eo re-
prehenduntur,
quod acerbius
cum illis agi ve-
lint. ix. 51. xvii.
11. ix. 52—56.

§. 96. Christus
decem leprosos
mundat. xvii.
12—19.

§. 97. Pharisei
Christum inter-
rogant, quando-
nam venturum
sit Dei regnum.
Christi responsio.
xvii. 20. *ad fin.*

§. 98. Christus
Discipulis suis
parabolam quan-
dam proponit, a-
liam vero non-
nullis qui in se
confidebant, tan-
quam justis. xviii.
1—14.

§. 99. Christus
in Marthæ domo

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
		recipitur. x. 38. <i>ad fin.</i>	§. 100. Christus Dedicationis fes- tum Hierosoly- mis observat. x. 22—39.
			§. 101. Christus, post Dedicationis festum, Bethabaram rursus petit, ibique commoratur, donec apta sit occasio Judæam repetendi. x. 40. <i>ad fin.</i>
			§. 102. Christus Lazarum a mortuis exsuscitat. Quæ miraculum illud consequantur. xi. 1—54.
§. 103. Christus Judæam ingreditur. Pharisæi multa ab eo circa repudiandam uxorem quæ- runt. xix. 1—12.	x. 1—12.		
§. 104. Christus puerulis imponit manus, et benedicit eis. xix. 13—15.	x. 13—16.	xviii. 15—17.	
	§. 105. Quid Christus responderit diviti cuidam adolescenti interroganti, quomodo ipse ad vitam æternam pervenire posset. xix. 16. <i>ad fin.</i>	x. 17—31.	
	§. 106. Christus, dum ascendit Hierosolymam,	xviii. 18—30.	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
	duodecim. Discipulis privatim rursus prædicit, quæ esset deinde passurus. x. 32—34.		
xx. 17—19. §. 107. Jacobi Johannisque ambitiosa petitio.		xviii. 31—34.	
xx. 20—28.	x. 35—45. §. 108. Christus cæco Bartimæo, prope Hiericho, visum reddit. x. 46. <i>ad fin.</i>		
xx. 29. <i>ad fin.</i>		xviii. 35. <i>ad fin.</i> §. 109. Christus publicanorum principem, nomine Zacchæum, invisit. xix. 2—28.	
			§. 110. Christus, sex diebus ante Pascha, Bethaniam venit. xi. 55. <i>ad fin.</i> xii. 1. 9—11.
			§. 111. Christus, medios inter Discipulorum ingentisque hominum multitudinis plausus, Hierosolymam pergit. Quæ ibi acta sint. xii. 12. <i>ad fin.</i>
xxi. 1—11. 14—17.	xi. 1—11. §. 112. Ficus infructuosa.	xix. 29—44.	
xxi. 18, 19. 12, 13.	Templum expurgatum. xi. 12—19. §. 113. Discipuli ficum penitus exaruisse observant, xi. 20—26.	xix. 45. <i>ad fin.</i>	
xxi. 20—22.			

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
		§. 114. Christi sermo habitus cum summis sacerdotibus, scribis, et senioribus, in Templo. xx. 1—19.	
xxi. 23. <i>ad fin.</i>	xi. 27. <i>ad fin.</i> xii. 1—12.		
§. 115. Pharisæi, et Herodiani, Sadducæi simul, et quidam e Pharisæis, qui Scriba erat, Christum interrogant. Christus vicissim interrogat Pharisæos. xxii. 15. <i>ad fin.</i>	xii. 13—37.	xx. 20—44.	
§. 116. Christus, Discipulis et magna hominum turba audientibus, Scribas et Phariseos divina quadam eloquentia coram redarguit. xxiii. 1. <i>ad fin.</i>	xii. 38—40. §. 117. Christus viduæ mulieris munusculum amplis divitum muneribus anteposit. xii. 41. <i>ad fin.</i>	xx. 45. <i>ad fin.</i> xxi. 1—4.	
	§. 118. Christus, e Templo ultimum egressus, ejus eversionem prædicit. Idem, in Oliveti monte sedens, quatuor e suis Discipulis edocet, quænam futura essent signa		

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
	adventus sui, ad exscindendos Ju- dæos, et finien- dam dispensatio- nem Mosaïcam.		
xxiv. 1. <i>ad fin.</i> §. 119. Descri- bit Christus, quid extremo die fu- turum sit. Quid Christus toto hu- jus hebdomadis tempore egerit. xxv. 31. <i>ad fin.</i>	xiii. 1. <i>ad fin.</i>	xxi. 5—36.	
§. 120. Quæ peracta sunt quarto illius heb- domadis die, quo Christus cruci- fixus est. xxvi. 1—16.	xiv. 1—11. §. 121. Christus ad celebrandum Pascha sese ac- cingit. xiv. 12—16.	xxii. 1—6.	xii. 1—8.
xxvi. 17—19.		xxii. 7—13.	
xxvi. 20.	xiv. 17.	xxii. 14—18. 24—30.	§. 122. Christus cum duodecim Discipulis dis- cumbit. Exori- tur inter duode- cim Discipulos ambitiosa con- tentio. xiii. 1—17.
xxvi. 21—25.	xiv. 18—21.	xxii. 21—23. §. 124. Christus Apostolis lap- sum Petri et commune reli- quorum Aposto-	§. 123. Christus Judæ proditio- nem prædicat. Discipulorum et Judæ agendi ra- tio. xiii. 18—35.

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
xxvi. 31—35. §. 125. Christus in corporis sui crucifixi memo- riam, Panis co- mestionem et Vi- ni potionem in- stituit. xxvi. 26—29.	xiv. 27—31.	lorum periculum prædicat. xxii. 31—38.	xiii. 36. <i>ad fin.</i>
	xiv. 22—25.	xxii. 19, 20.	§. 126. Christus Discipulos suos solatur. xiv. 1— 31.
			§. 127. Christus gravissimum il- lum, quem cum Discipulis habere cœperat, sermo- nem continuat. xv. 1. <i>ad fin.</i> xvi. 1. <i>ad fin.</i>
			§. 128. Christi oratio. xvii. 1. <i>ad fin.</i>
§. 129. Christi Agonia in Geth- semane. xxvi. 30. 36—46.	xiv. 26, 32—42.	xxii. 39—46.	xviii. 1.
§. 130. Christus proditur. xxvi. 47—56.	xiv. 43—52.	xxii. 47—53.	xviii. 2—12.
	§. 131. Christus ante Annam et Caiapham tradu- citur. Petrus ter eum abnegat.		
xxvi. 57, 58. 69. <i>ad fin.</i>	xiv. 53, 54. 66. <i>ad fin.</i>	xxii. 54—62.	xviii. 13, 14. 24. 15—18. 25—27.
	§. 132. Christus primum ante Caiapham, ac deinde ante uni- versum Judæo- rum concilium traducitur. Pro-		

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
	fitetur se esse Christum, et mortis reus declaratur. xiv. 53.		
xxvi. 57. 59-68.	55—65.	xxii. 63. <i>ad fin.</i>	xviii. 19—23. §. 133. Christus ad Pilatum deducitur. xviii. 28—38.
xxvii. 1, 2. 11—14.	xv. 1—5.	xxiii. 1—5. §. 134. Pilatus Christum ad Herodem mittit. xxiii. 6—12.	
§. 135. Herodes Christum ad Pilatum remittit, qui eum absolute frustra conatur. xxvii. 15-28.	xv. 6—14.	xxiii. 13—22.	xviii. 39. <i>ad fin.</i> §. 136. Pilatus, Christum dimittere iterum nequicquam aggressus, cum verberibus cæsum Judæis tumultuantibus tradit. Tradito illudunt milites, eumque abripiunt, ut crucifigant. xix. 1—16.
xxvii. 24—31. §. 137. Judas, poenitentia iectus, laqueo se suspendit. xxvii. 3—10.	xv. 15—20.	xxiii. 23—25.	
xxvii. 32—34.	xv. 21—23.	§. 138. Christus abducitur crucifigendus. xxiii. 26—32.	xix. 17. §. 139. Quæ acciderunt ex quo Christus cruci pependit, dum ultimum vitæ spiritum emitteret. xix. 18—30.
xxvii. 35—50.	xv. 24—37.	xxiii. 33—46.	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
			§. 140. Quæ evenerunt ad Christi mortem. Qui præsentem adfuere dum ille cruci pendebat; et cætera, quæ eodem die acta sunt. xix. 31. <i>ad fin.</i>
xxvii. 51—54. 57—61. §. 141. Quæ acta sunt die illo qui crucis suppli- cium secutus est. xxvii. 62. <i>ad fin.</i>	xv. 38. <i>ad fin.</i>	xxiii. 45. 47. <i>ad fin.</i>	
xxviii. 1—8.	§. 142. Mulie- res sepulchrum primum adeunt. xvi. 1—8.	xxiv. 1—11.	xx. 1, 2. §. 143. Petrus et Johannes se- pulchrum invi- sunt. xx. 3—10.
	xvi. 9.	xxiv. 12.	§. 144. Christus Mariæ Magda- lenæ primum apparet. xx. 11—17.
§. 145. Secun- da vice Christus se ostendit. xxviii. 9, 10.	xvi. 10, 11.		xx. 18.
§. 146. Judæ- orum primario- rum cum Roma- nis initum consi- lium. xxviii. 11—15.		§. 147. Aliæ fœminæ sepul- chrum visunt. xxiv. 1—12. §. 148. Christus apparet duobus Discipulis illis qui Emmaum.	

MATTH.	MARC.	LUC.	JOHAN.
	xvi. 12, 13.	ibant. xxiv. 13—35. §. 149. Christus, absente Thoma, Discipulis apparet. xxiv. 36—43.	
	xvi. 14.		xx. 19, 20. §. 150. Christus, præsente Thoma, Discipulis iterum apparet. xx. 24—29. §. 151. Undecim Discipuli in Galilæam abeunt. Christus ibi Discipulis suis semel atque iterum se manifestat. xxi. 1—24.
xxviii. 16—18.		§. 152. Quæ præcepit Christus Discipulis suis de prædicatione Evangelii. xxiv. 44—49.	
xxviii. 19, 20.	xvi. 15—18.	§. 153. Christi Ascensio. xxiv. 50—53.	xx. 21—23.
	xvi. 19, 20.		

FINIS.

